

निषेधित

एम.एम.जी.को परिचय र विशेषता

परिचय

१. ७.६२ मि.मि.(म्याग-५८) एम.एम.जी. इनफेन्ट्री वटालियन अन्तर्गत राईफल कम्पनीको अतिनै पावरदार, बलियो र भरोसादार हतियार हो । जसलाई राम्रो संग साईटिङ्ग गरेको खण्डमा हमलामा जाने आफ्नो फौजलाई OBJ को नजिक भन्दा नजिक पुऱ्याउन फल्याङ्कीङ्ग फायर सपोर्ट दिन सकिन्छ । डिफेन्सको बेलामा दुश्मनको हमलालाई डिफेन्सको नजिक भन्दा नजिक पनि विफल तुल्याउन सकिन्छ । यि दुबै कामको लागि एम.एम.जी. बाहेक अन्य सपोङ्गि आर्मस जस्तै आर्टिलरी र मोर्टारको कभरिङ्ग फायरलाई विचार गरी कित्त बन्द गर्नु पर्छ कित्त सिफ्ट गर्नु पर्दछ ।

२. एम.एम.जी. हतियार जी.पि.एम.जी. को परीमार्जित रूप हो । भारतिय सेनामा सन् १९६३ सम्म ३०३ भिर्कस एम.एम.जी.को प्रयोग गरिदै आयको थियो । केहि समय सम्म ३० ब्राउनिङ्ग मेसिन गनको पनि प्रयोग भयो । यसपछि MAG 58 MMG प्रयोगमा ल्याएको थियो । ३०३ भिर्कस एम.एम.जी. बाट रिमवाला गोली फायर हुने, व्यारल ज्यादै तातिने र व्यारल चिसो पार्न व्यारलमा वाटर जाकेटको प्रयोग गर्नु पर्ने यात धेरै समय सम्म रेस्ट राख्नु पर्ने जस्ता कठिनाई देखा परेको थियो । त्यसकारण GPMG लाई आधार मानेर ७.६२ मि.मि. राउण्ड फायर हुने MMG हतियारको निर्माण गरेर प्रयोगमा ल्याएका थिए । जुन हतियार NATO आर्मस बाट मान्यता प्राप्त छ । हाल आएर MMG नेपाली सेनामा पनि प्रयोग गरिदै आएको छ । एम.एम.जी.को नेपाली सेनामा विधिवध रूपमा २०५६ साल बाट तालिम दिन सुरु गरिएको थियो ।

उद्देश्य

३. ७.६२ मि.मि. म्याग ५८ एम.एम.जी.को विशेषता बारे जानकारी गराउनु हो ।

४. ७.६२ मि.मि. एम.एम.जी.म्याग ५८ 2A1 को विशेषता यस प्रकार रहेको छ ।

(क) टेक्निकल विशेषता

(१) टोटल वजन - २४.७ के.जी.

(२) गनको मात्र वजन - १०.५ के.जी.

निषेधित

निषेधित

- (३) ट्राईपटको वजन - १४.२ के.जी.
- (४) गनको लम्बाई - १०४.५ से.मि.
- (५) व्यारलको वजन - २A ३.१५ के.जी./२A१३.३ के.जी.
- (६) व्यारलको लम्बाई - ६८ से.मि.
- (७) वेल्ड वक्स सहित वेल्डको वजन - ८.६ के.जी.
- (८) २३५ रा.को वेल्डको मात्र वजन - ६.८ के.जी.
- (९) फ्रि ट्राभर्स - ३६० डिग्री
- (१०) कन्ट्रोल ट्राभर्स - ११ डिग्री
- (११) फ्रि एलिभेसन - ३३ डिग्री (निचाई ११ र उचाई २२)
- (१२) कन्ट्रोल एलिभेसन - ५ डिग्री
- (१३) साईट रेडियस - खडि ७८७ मि.मि. र पठि ८४८ मि.मि.
- (१४) फायरको रफ्तार -
 - (कक) नर्मल-१००राउण्ड प्रति मिनेट
 - (कख) च्यापिट-२०० राउण्ड प्रति मिनेट
 - (कग) साईक्लिक रेटअफ फायर ६०० देखि १००० रा. प्रति मिनेट
- (१५) साईट युनिट १०२ ब्राभोको पुरा वजन (६.७५ के.जी.)
- (१६) साईटको मात्र वजन २.५ के.जी.

(ख) विशेषता (फाईदा)

- (१) हलुका वजन यो मेसिनगन आफ्नो क्षमताको कारणले गर्दा अन्य फल्याट ट्रेजेक्ट्रीहतियारका तुलनामा हलुका छ। यसमा साधारण तया ३ जनको १ डेट हुन्छ। जसलाई सजिलै निश्चित दुरी सम्म वोकेर लैजान र ल्याउन सकिन्छ।
- (२) लामो रेन्ज र दुरुस्ती यो गनको कारागार रेन्ज १८०० मि. हो। जुन ७.६२ मि.मि. क्यालिभर भएको अन्य हतियारको तुलनामा अतिनै लामो रेन्ज हो। यस बाट जुनसुकै रेन्जमा पनि तागेट माथी कारागार फायर गर्न सकिन्छ। लामो रेन्ज र एकुरेसी तल लेखिएको कारण बाट हासिल गर्न सकिन्छ।
 - (खक) ट्राईपटमा फिक्स माउन्ट
 - (खख) लामो रेन्जमा नक्सा र LRF बाट एकिन गरेर मात्र फायर गरिन्छ।

निषेधित

निषेधित

(खग) भरपर्दो साधन साईट युनिट १०२ ब्राभो को मद्धत ।

(३) भारी ताजादमा लगातार फायर गर्न सकिने यस गनको वनावट ज्यादैने मजवुत हुने र फिडको कार्वाही वेल्डद्वारा हुने हुनाले कुनै पनि तागेट माथी आवश्यकता अनुसार फायर वन्द नगरी लगातार फायर गरिरहन सकिन्छ । MMG बाट फायर गर्न वेल्टमा २ प्रकारको राउण्ड (वाल र ट्रेसर) भरिन्छ । हरेक ४ वाल राउण्ड पछि १ ट्रेसर राउण्ड भरि आएको हुन्छ । एक वेल्टमाथी सजिलै अर्को वेल्ट जोड्न सकिन्छ । यस्तो किसिमको फायर पावर निम्न कारणहरूले गर्दा हुन्छ ।

(खक) जगेडा ब्यारल ।

(खख) वेल्ट बाट फिड हुने ।

(खग) मेकानिजमको वनावट मजवुत र किलापुर्जा कम टुटफुटहुने ।

(खघ) रोक कम पर्ने ।

(खड) ब्यारल हावाद्वारा ठण्डा हुने ।

(४) फायरको रफ्तार फायरको रफ्तार तागेटको अवस्थामा निर्भर रहन्छ । आमहालतमा नर्मल र ब्यापिट फायर गरिन्छ । साईक्लिक रेटअफ फायर आमहालतमा गरिदैने । कस्तो किसिमको रटअफ फायर गर्नु पर्छ भन्नेकुरा निर्धारण भै सकेपछी सोहि अनुसार ग्यांस रेगुलेटर को सेटिङ्ग गरिन्छ र ट्रेगरको दबावको ख्याल राखिन्छ ।

(५) एकत्रित फायर यस गनबाट फायर गर्दा ग्रुपको साईज ज्यादै सानो वन्दछ । तागेटमा धेरै भन्दा धेरै गोली लाग्दछ । यसको मुख्य कारण गन ट्राईपट माथि फिक्स माउण्ट हुनु, रिक्वायल मेकानिजमको कारण गनको धक्कालाई जवाफी धक्काले कम गर्नु र ब्यारल निकै वाक्लो र मजवुत हुनु हो ।

(६) लचक पन यस गनबाट छिट्टै तागेट मिले वा देखा पर्ने वित्तिकै फायर सुरु गर्न सकिन्छ । साथै एक तागेट बाट दोस्रो तागेटमा छिट्टै फायरको वदली गर्न सकिन्छ । यसको साथै गनलाई ग्राउण्ड रोल बाट एण्टिएअर क्राफ्ट रोलमा वदली गर्न सकिन्छ । आवश्यक परेमा इंप्रोभाईज माउण्ट को प्रयोग गरी भेईकलहरु बाट पनि फायर गर्न सकिन्छ ।

निषेधित

निषेधित

(७) ट्रेजकट्टी र विटनजोन जब गन बाट फयर गरिन्ट भने बुलेट फल्याट ट्रेजकट्टी अख्तियार गर्दै तार्गेटमा पुग्दछ । यदी समतल जमिन छ भने ६०० मि. को रेन्जमा फायर गर्दा बुलेटको उचाई कुनैपनि ठाउंमा ४ फिट भन्दा बढी हुदैन । यस गनको विटञ्जोन निम्न रेन्जमा यस प्रकार हुन्छ । विस्तृत रुपमा रेन्ज टेबलबाट थाहा पाउन सकिन्छ ।

(खक) ६०० मि. मा लम्वाई १०० मि. चौ. १ मि.

(खख) १००० मि. मा लम्वाई ७५ मि. चौ. २ मिं

(खग) १५०० मि. मा लम्वाई ५५ मि. चौ. ३ मि.

(खघ) १८०० मि. मा लम्वाई ५० मि. चौ. ४ मि.

(८) ट्रेजकट्टीको उचाई

(खक) ६०० मि. ४ फिट

(खख) ११०० मि. २२ फिट

(खग) १८०० मि. २५ फिट

(ग) वेफाईदा

(१) धुवा, धुलो, उज्यालो र ठुलो आवजले पोजिसन जाहेर हुने ।

(२) लगातार फायर गर्दा व्यारल बदली गर्नु पर्ने र स-साना पुर्जा टुटफट हुने ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

हतियार तालिमको तरिका

परिचय

१. सेनामा तालिमको उद्देश्य रणभूमिमा दुश्मनलाई पराजीत गर्नु हो । यो उद्देश्य पुरा गर्नको लागि विभिन्न तरिका बाट हतियार तालिम दिन आवश्यक छ । एउटै तरिका बाट हतियार तालिम दिँदा तालिममा दिलचस्पी कम हुनुको साथै समय समेत खेर जान्छ ।

उद्देश्य

२. विभिन्न तरिकाबाट हतियार तालिम दिने तरिका सिकाउनु हो ।

३. तालिम दिईने जवानहरुको किसिम

- (क) सैन्य/अधिकृत क्याडेट
- (ख) तालिम सिपाही/युवक अधिकृत तालिम
- (ग) तालिम प्राप्त सिपाही (अधिकृत पदिक लगायत)

४. हतियार तालिमको तरिका

(क) बेशिक वैपन ट्रेनिङ्ग शुरुसुरुको जवानहरुलाई यस तरिकाबाट हतियार तालिम दिईन्छ । यसरी तालिम दिँदा लेशन तर्तिवार रुपमा सिकाईन्छ । यसको Sequence निम्न अनुसार छन् ।

- (१) शुरुसुरुको काम
- (२) दोहोर्न्याई
- (३) उद्देश्य
- (४) सामान
- (५) बयान
- (६) तर्तिब
- (७) संक्षेप

निषेधित

निषेधित

(ख) पि.डब्लु.टि. (Progressive Weapon Training) यस तरिका अनुसार एक पटक बेशिक तालिम गरिसकेका ब्यक्तिहरुलाई फ्रेस गराउनको लागि २ वा २ भन्दा बढि एउटै हतियारका लेशनहरुलाई एकै ठाउंमा समेटि लेशन चलाईन्छ ।

(१) शुरुसुरुको काम	(६) टेष्ट
(२) उद्देश्य	(७) मुकाबिला
(३) याद दिलाउ	(८) ब्याण्ड फल्ट प्राक्टिस
(४) चुपचाप नमुना	(९) संक्षेप
(५) अभ्यास	

(खक) पि.डब्लु.टि.को फाईदा

(खकक) अभ्यासमा बढी समय मिल्छ ।

(खकख) अभ्यास र प्रतिस्पर्दाले शिक्षार्थीमा राम्रो स्तर वृद्धि हुन्छ ।

(खख) पि.डब्लु.टि.को बेफाईदा

(खखक) क्लासको स्तर थाहा हुदैन ।

(खखख) राम्रो र कमजोर शिक्षार्थीलाई एक आपसमा अलग गरिदैन ।

(खखग) कमजोर शिक्षार्थीलाई धेरै अभ्यास मिल्दैन ।

(खखघ) राम्रो शिक्षार्थीलाई दिलचस्पि कम हुन्छ ।

(खखड) वस्ताजले गहिरियर सबैलाई एकै साथ निगरानी गर्न सक्दैन ।

(ग) ई.टि.एस. (Exercising Trained Soilder) यस तरिका बाट तालिम प्राप्त सिपाहीहरुलाई फिल्ड क्राफ्ट र हतियार तालिमको ज्ञान एकैसाथ दिईन्छ । यसरी तालिम दिंदा लडाईको हालत सिर्जना गर्नु पर्दछ ।

- (१) शुरुसुरुको काम
- (२) उद्देश्य
- (३) याद दिलाउ
- (४) अभ्यास (पहिला पुरै ग्रुपलाई एक पटक त्यसपछि ग्रुप ग्रुपमा अभ्यास)
- (५) मुकाबिला
- (६) ब्याण्ड फल्ट प्राक्टिस

निषेधित

निषेधित

(७) संक्षेप

(घ) सि.डब्लु.टि. (Composite Weapon Training) यदि शिक्षार्थीहरू तालिम प्राप्त छन् भने एकै चोटी धेरै हतियारको तालिम दिनु पर्ने छ तर समय कम छ भने यस तरिका बाट हतियार तालिम दिईन्छ ।

(१) शुरुसुरुको काम

(२) उद्देश्य

(३) अभ्यास

(४) मुकाबिला

(५) संक्षेप

(घक) सि.डब्लु.टि. दिंदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

(घकक) अभ्यास भन्दा पहिला नै क्लासको स्तर कस्तो छ जाँचिन्छ ।

(घकख) कमजोर शिक्षार्थीलाई धेरै अभ्यास दिनुपर्छ ।

(घकग) अभ्यासको लागि सेक्सनलाई सानो सानो ग्रुपमा बाँडिन्छ ।

(ङ) आई.डब्लु.टि (Integrated Weapon Training)

(१) शुरुसुरुको काम

(५) लडाईको हालत

(२) उद्देश्य

(६) दोहोर्न्याई

(३) जरुरी कुरा

(७) अभ्यास

(४) जोड दिने विषय

(८) संक्षेप

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

बिषय : फायर कन्ट्रोल

पाठ : तार्गेटको बयान र चिन्नु

परिचय

१. मिडियम मेसिन गनबाट खासगरी लामो रेन्जमा फायर गरिन्छ । यसको ग्रुप ज्यादै सानो बन्ने हुंदा तार्गेटको बयान गर्न र चिनाउनमा मामुली गल्ती गयो भने तार्गेटमा फायर कारागार हुदैन । जस्ले गर्दा लडाईको समयमा आफ्नो फौजलाई समेत खतरा पुग्न सक्दछ । त्यसकारण एम.एम.जी. से.मु.का हरेक जवानले तार्गेटलाई राम्रो संग बयान गर्न र चिनाउने तरिका जानेको हुनु पर्दछ ।

उद्देश्य

२. तार्गेटलाई तेजी र दुरुस्तीको साथ बयान गर्न, चिन्न र फायरको ईलाकालाई वाङ्न सिकाउनु हो ।

३. डिग्री नाप्ने तरिका

(क) दूरविनबाट डिग्री नाप्ने तरिका फायर कन्ट्रोलरले दूरविनको प्रयोग गरि तार्गेटको देखभाल र डिग्री नाप्न सक्दछ । दूरविनबाट ४ डिग्री सम्म नाप्न सकिन्छ । दूरविनको सिसाभिन्न चारवटा लामो रेखा र विचमा छोडो रेखा हुन्छ । लामो रेखाबाट दोस्रो रेखासम्म १ डिग्री हुन्छ भने दोस्रो रेखाले आधा डिग्री कभर गर्दछ ।

४ हातबाट डिग्री नाप्ने तरिका हातबाट १,३,५,८,१२ र १९ डिग्री नाप्न सकिन्छ । एक औली बराबर एक डिग्री हुन्छ । बायां हात मुट्टी पारी ३,५ र ८ डिग्री नापिन्छ भने हातलाई खोली बुढी औला लुकाई चार औला खोल्दा १२ डिग्री र ५ वटा औला खोल्दा १९ डिग्री सम्म नापिन्छ ।

आमरुखको परिचय

५. त्यो काल्पनिक लाईन हो जुन फायर कन्ट्रोलरको खुट्टाबाट टाढा स्काई लाइनसम्म खिचीएको हुन्छ । जस्ले आफ्नो अगाडिको ईलाकालाई दायां र बायां गरि बराबर दुई भागमा

निषेधित

निषेधित

७०

बिभाजन गर्दछ, जसलाई कायम राख्न जमिनमा एक निसाना चुनिन्छ । कन्ट्रोलर देखि निसानासम्मको काल्पनिक लाईनलाई आमरुख भनिन्छ ।

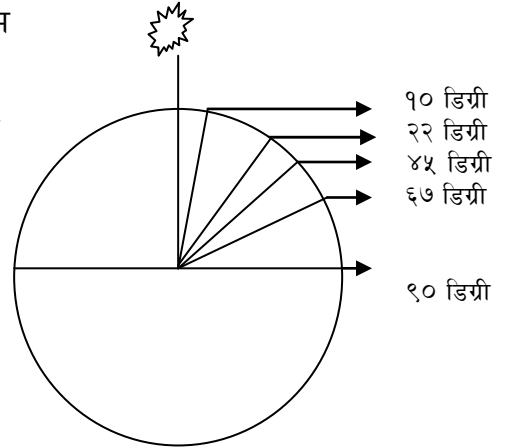
६. आमरुख चुन्दा ख्याल राख्नु पर्ने कुराहरु

- (क) महसुर निसाना होस ।
- (ख) स्पष्ट देखिने होस ।
- (ग) जस्को साहयताले चारैतिरको जमिन निशानाहरु बयान गर्न सकियोस ।
- (घ) यदी निशाना आधा डिग्री अथवा ३० मिनेट भन्दा ठुलो चौडाई भएमा किनारा दिनु पर्दछ ।

फायर ईलाकालाई बिभाजन गर्ने तरिका

७. फायरको ईलाकालाई ५ भागमा बाड्न सकिन्छ ।

- (क) थोरै दायां वा बायां - 90° सम्म
- (ख) एक चौथाई दायां वा बायां - 22° सम्म
- (ग) आधा दायां वा बायां - 45° सम्म
- (घ) तिन चौथाई दायां वा बायां - 67° सम्म
- (ङ) पुरा दायां वा बायां - 90° सम्म

मद्दतको निशाना

८. आफ्नो आर्क अफ फायर भित्र चुनिएको प्रसिद्ध निशाना, जस्को मद्दतले अरु सानो र कठिन तार्गेट चिनाउन सजिलो हुन्छ । त्यसलाई मद्दतको निशाना भनिन्छ । यो निसाना आवश्यकता अनुसार चुन्न सकिन्छ ।

९. मद्दतको निसाना चुन्दा ख्याल राख्नु पर्ने कुराहरु

- (क) महसुर होस ।
- (ग) जसको मद्दतले चारैतिरको निशानाहरु बयान गर्न सकियोस ।

निषेधित

निषेधित

- (घ) वेग्ला वेग्लै रेञ्जमा होस ।
(ङ) १९° भित्र नहोस ।
(च) ३० मिनेट भन्दा ठुलो भएमा किनारा दिनु पर्दछ ।
(हदवन्दी गर्ने र मद्धतको निसाना चुन्ने नमुना दिने)

१०. तार्गेटलाई बयान गर्ने र चिन्ने तरिका

(क) मद्धत विना यदि कुनै पनि तार्गेट आफै प्रष्ट चिनिने महसुर छ भने त्यसलाई सधै मद्धत विना चिनाउन सकिन्छ । जस्तै: गन ग्रुप आधा दायां ७०० मिटर भ्याम्म परेको एकलो रुखको फेदमा प्वाइन्ट टार्गेट ।

(ख) मद्धतबाट

- (१) आमरुखको मद्धतबाट : आमरुख १००० मिटर जाडी रुख
(२) हदबाट: आमरुख आधा दायां मन्दिर
(३) मद्धतको निशानाबाट: पहिलो मद्धतको निशाना तार्गेट
(४) घडीबाट: मन्दिर ३ बजे ठुलो ढुङ्गा
(५) डिग्रीबाट: रुख ८ डिग्री दायां पुल

(ग) अरु महसुर निशानाबाट गन ग्रुप १५०० मिटर पहाडको सिलसिला जोडी रुख जसमध्ये दायांवाला रुख ।

(घ) अन्तिम तार्गेटबाट फायर स्टप, आखिरी तार्गेट १ बजे ९०० मिटर दुश्मनको मोर्टर डेट ।

११. नटसिन चेक व्याक

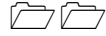
(क) नटसिन यदि FC ले तार्गेट चिनाउंदा नम्बर्सले तार्गेट चिनेन भने नट सिन भनिन्छ । यस्तो अवस्थामा तार्गेटको आसपासको चिनिने निसाना चिनाई सकेपछि त्यसको साहयताले तार्गेट चिनाईन्छ ।

(ख) चेक व्याक चिनाएको तार्गेट गनरले वा गनटिमले चिनेको छ, छैन भनेर FC ले चेक व्याक भन्ने शब्दको प्रयोग गर्दछ । त्यति बेला चिन्ने टिम या व्यक्तिले चिनेको तार्गेटलाई आधार मानेर जस्को आपसको अन्य निसाना चिनाउने गर्दछ ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

बिषय : MMG जनरल

पाठ : एम.एम.जि.फायरको विशेषता र शब्दावली

परिचय

१. ७.६२ मि.मि. एम.एम.जि.लाई आमहालतमा प्रयोग गर्ने गरी बनाईएको छ । यो एक स्वाचालित र ब्रष्टमा धेरै गोलि लगाएर फायर गर्न सकिने बेल्ट सिस्टमद्वारा फिट हुने ग्यांसबाट चल्ने र हावाबाट ठण्डा हुने हतियार हो । त्यसैले हरेक गनमा काम गर्ने जवानले यस्को फायरको विशेषता र फायरसंग सम्बन्धित शब्दावली जान्न आवश्यक छ ।

उद्देश्य

२. एम.एम.जि फायरको विशेषता र फायरको सिद्धान्तमा प्रयोग हुने शब्दावली जानकारी गराउनु हो ।

३. गोलि फायर हुंदा पुराहुने प्रकृयाहरु

- (क) वृजब्लक अनलक हुनु
- (ख) वृजब्लक पछाडी हट्नु
- (ग) चेम्बरबाट खालि खोका पछाडी ल्याउनु
- (घ) खालि खोका बाहिर फ्याक्नु
- (ङ) रिटानिङ्ग स्प्रिङ्ग खुम्चिनु
- (च) फायरीङ्ग मेकानिजिम कक् हुनु
- (छ) अर्को राउण्डलाई चेम्बरमा धकेल्नु
- (ज) राउण्ड चेम्बरमा पुरा फिड हुनु
- (झ) वृजब्लक लक हुनु
- (ञ) फायरीङ्ग मेकानिजिम संचालन हुनु

४. गोलि मजलबाट निस्कनु अगाडी त्यस भित्र विभिन्न कृया प्रतिकृयाहरु हुन्छन् । गोलि फायर हुनकोलागि २ कुराको आवश्यकता पर्दछ । स्टाईकर र बारुद । जब फायरीङ्ग पिनले कार्टिजको प्राईमरमा टक्कर मारदछ, प्राईमर क्यापमा आगो उत्पन्न हुन्छ, कार्टिजमा भएको नाईट्रोसेलुलोज बारुद (NC) मा आगो लाग्दछ । जस्ले गर्दा ग्यास पैदा हुन्छ । त्यो ग्यासले १९

निषेधित

निषेधित

तन प्रति स्क्वायर इन्चको दवाव पैदा गर्दछ। जुन ग्यास हतियारको व्याारलमा भएको गुप्समा घुम्दै जांदा त्यसले गोलिलाई पनि घुमाउदछ। जस्को कारणले गर्दा गोलीले हावालाई काटेर अगाडी जान्छ। गोलि व्याारलबाट जादा राईफलङ्गको कारणले गर्दा गोलि घुम्दै अगाडी जान्छ, जस्ले गर्दा गोलीको सिधार्ई एकै दिशामा भएको हुन्छ, जव गोलि मजलबाट निस्कन्छ, यस्को रफ्तार २७०० फिट \pm ३० फिट प्रति सेकेण्ड हुन्छ। गोलि फायर हुन्छ भने अपचुरेसन र सेट अप जस्तो प्रकृयाहरु हुन्छन्।

(क) अपचुरेसन फायरिङ्ग पिनले प्राईमर क्यापमा चोट मारेपछि ग्यासको साथै ताप पनि उत्पन्न हुन्छ। जस्ले गर्दा कार्टिज फैलिएर च्याम्बरमा टम्म मिल्दछ। जस्ले ग्यास पछाडी आउन दिदैन। त्यस प्रकृयालाई अपचुरेसन भनिन्छ।

यसबाट निम्न फाईदा हुन्छ

- (१) ग्यास पछाडी आउन पाउदैन।
- (२) प्रसस्त मात्रमा बुलेटलाई ग्यास प्रेसर दिन्छ।
- (३) केही हद सम्म फायरअरलाई सुरक्षा प्रदान गर्दछ।

(ख) सेट अप प्राईमरमा चोट मारेपछि ग्यास प्रेसर र तापको कारणले गर्दा बुलेट पनि फैलिन्छ, र व्याारलको ग्रुप र ल्याण्डमा टम्म मिल्दछ। यस प्रकृयालाई सेट अप भनिन्छ।

यसबाट निम्न फाइदा हुन्छ

- (१) ग्यास अगाडी स्केप(लिड) हुन पाउदैन।
- (२) बुलेटलाई पनि प्रेसर दिन्छ।
- (३) बुलेटलाई घुमाउन (राईफलङ्ग) मद्दत गर्दछ।

५. फायरको सिद्धान्तमा प्रयोग हुने शब्दावली

(क) ट्रयाजेक्ट्री गोली मोजलबाट निस्क्रेपछि तार्गेटमा पुग्नु भन्दा अगाडि हावामा लिने गोलाकार बाटोलाई ट्रयाजेक्ट्री भनिन्छ। यसलाई निम्न कुराले असर गर्दछ।

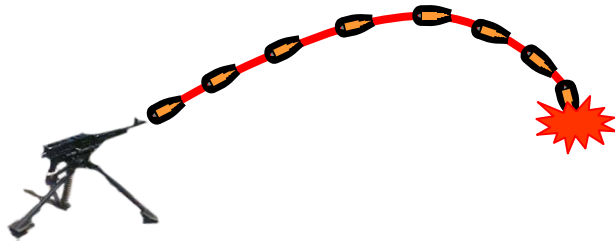
- (१) ग्यास प्रेसर कम रेन्जमा बढि र लामो रेन्जमा कम हुन्छ।
- (२) हावाको असर गोलीलाई हावाको रोकावटले असर गर्दछ। कम रेन्जमा हावाको असर पनि कमनै हुन्छ।

निषेधित

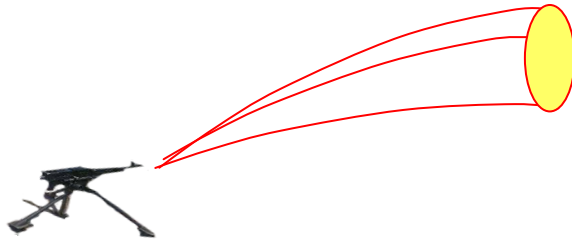
निषेधित

- (३) मौसमी असर गर्मी र चिसो मौसमले गोलीलाई असर पुऱ्याउछ ।
- (४) अल्टिच्युट कम उचाईमा गोली तल र बढि उचाईमा गोली माथि लाग्दछ ।
- (५) गुरुत्वाआकर्षण गुरुत्व आकर्षण शक्तिले गर्दा गोलीलाई जमिन तर्फ खिच्दछ ।
- (६) प्रोपेलेन चार्ज घटी बढि भएमा गोली तल माथि लाग्दछ ।
- (७) घर्षण कम भएमा गोली माथि लाग्दछ ।

(ख) कोण अफ फायर कुनै पनि अटोमेटिक हतियारले एउटै रेन्जमा र एउटै सिस्ता लिएर ब्रष्ट फायर गर्दा गोलीहरु मजलबाट अलग अलग उचाईमा निस्कनाको कारणले गर्दा ब्रष्टको चित्र हावामा अण्डाको आकार जस्तो वा कोनिकल सेफ हुन्छ । त्यस आकारको कोणलाई नै फायरको कोण वा कोण अफ फायर भनिन्छ ।

(ग) बिटन जोन कुनै पनि अटोमेटिक हतियारले ब्रष्ट फायर गर्दा फायरको कोण जमिनमा टक्रिएर बनाएको खाकालाई बिटन जोन भनिन्छ । यसलाई असर पर्ने कुराहरु निम्न छन ।

- (१) रेन्ज कम रेन्जमा हावाको असर र गुरुत्व आकर्षण शक्ति कम हुन्छ । जसले गर्दा बिटन जोनको लम्वाई बढि र चौडाई कम हुन्छ ।

निषेधित

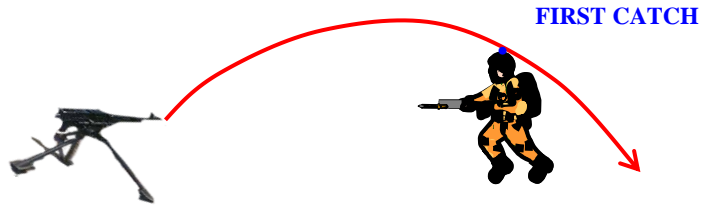
निषेधित

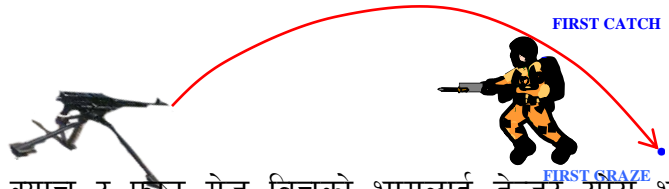
(२) एङ्गल अफ डिसेन्ट बढेमा विटन जोन घट्छ, बढेमा विटन जोन बढ्छ । अर्थात ट्रायाजेक्टिको फल्याटनेसमा भर पर्दछ ।

(३) जमिनी बनावट: तागेट पछाडिको जमिनको बनावट उकालो भएमा विटन जोन कम र केहि सम्म परेको जमिन भएमा बढि हुन्छ । ओरालो भएमा विटन जोनको लम्वाई अझ बढि हुन्छ ।

(घ) फष्ट क्याच ब्रष्ट फायर गर्दा ब्रष्टको त्यो गोली जसले तागेटको सवैभन्दा पहिला माथिल्लो प्वाइन्टमा छुन्छ, त्यसलाई फष्ट क्याच भनिन्छ । अर्थात गोलीले तागेटको पहिला र माथि छोएको बिन्दुलाई फष्ट क्याच भनिन्छ ।

(ङ) फष्ट ग्रेज गोलीले तागेट छेडेर जमिनमा पहिला छुने बिन्दुलाई या फष्ट क्याच पछि जब गोली पहिलो पटक जमिनमा टकिन्छ, त्यस स्थानलाई फष्ट ग्रेज भनिन्छ ।

(च) डेन्जर स्पेस फष्ट क्याच र फष्ट ग्रेज बिचको भागलाई डेन्जर स्पेस भनिन्छ । त्यसलाई असर पार्ने कुराहरु निम्न छन् ।

(१) रेन्ज रेन्ज बढेमा डेन्जर स्पेस सानो र घटेमा डेन्जर स्पेस ठुलो हुन्छ ।

(२) हतियारको उचाई हतियारको उचाई बढि भएमा डेन्जर स्पेस कम र हतियारको उचाई कम भएमा डेन्जर स्पेस बढि हुन्छ ।

(३) ट्रायाजेक्टिको फल्याटनेस ट्रायाजेक्टिकोले बढी उचाई लिएमा वा फैलावट कम भएमा डेन्जर स्पेस घट्छ, र फैलावट बढेमा डेन्जर स्पेस बढ्छ ।

निषेधित

निषेधित

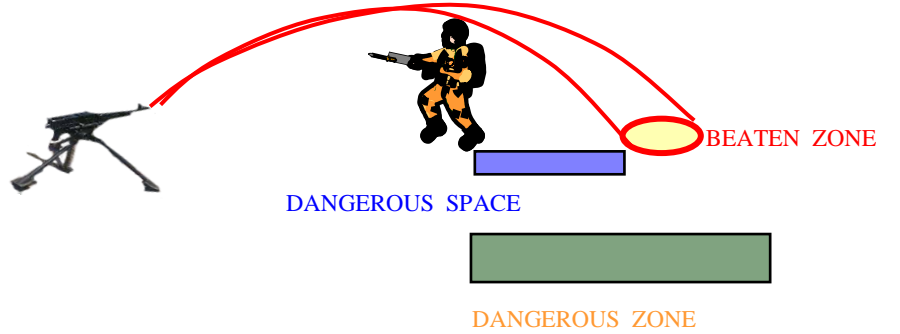

(४) तार्गेको उचाई तार्गेटको उचाई बढ्दै जादा डेन्जर स्पेस बढ्छ, र उचाई घटेमा घट्छ ।

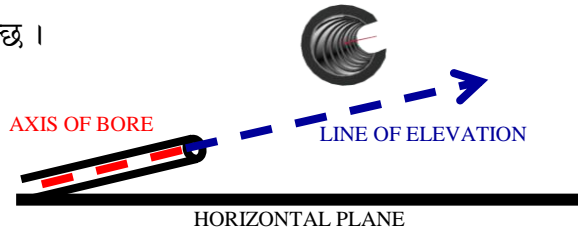
(५) जमिनी बनावट यदी तागट पछाडिको जमिन उकालो भएमा डेन्जर स्पेस घट्छ र ओरालो भएमा बढ्छ ।

(छ) डेन्जरस जोन डेन्जर स्पेस र विटोनजोनको पुरा ईलाकालाई नै डेन्जरस जोन भनिन्छ ।

(ज) एक्सिस अफ बोर बोरको बिचौ विच खिचिएको काल्पनिक रेखा हो जुन वृज बाट मोजल सम्म हुन्छ ।

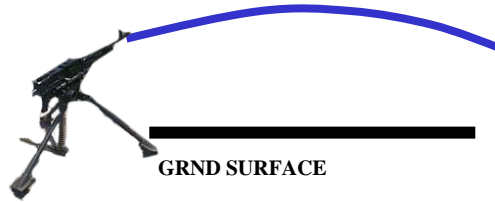
(झ) लाईन अफ डिपाचर गोलिले मोजल छाड्ने वित्तिकै सुरुमा जुन दिशा लिन्छ त्यस्ताई लाईन अफ डिपाचर भनिन्छ ।

निषेधित

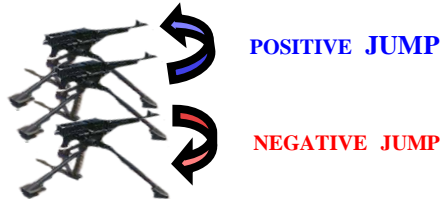
निषेधित

LINE OF DEPARTURE

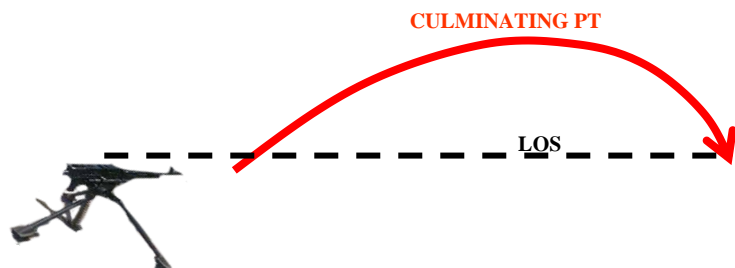
(ज) जम्प एक्सिस अफ व्यारल र लाईन अफ डिपाचर विच वन्ने कोणलाई जम्प भनिन्छ ।

(ट) लाईन अफ साईट फायररको आंखा अप्रेचरको विचौविच फोरसाईटको टिप हुदै तार्गेटको POA सम्म खिचिएको काल्पनिक रेखालाई LOS भनिन्छ ।

(ठ) कल्मिनेटिङ पोइन्ट ट्रयाजेक्ट्रीको सर्वैभन्दा उचाईको विन्दु जहा बाट गोलिले दिशा बदल्दछ । यो प्वाइन्ट हतियार र तार्गेट विच भएको फासलाको दुई तिहाईमा हुन्छ ।

निषेधित

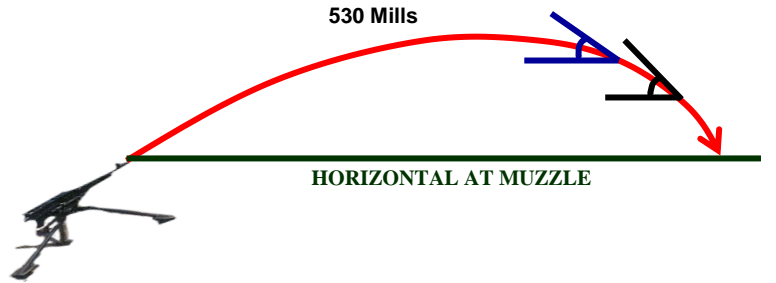
निषेधित

(ड) रिकोसे गोली फायर भएपछि, कुनैपनि कडा भागमा ठोकिएर आफ्नो दिशा बदल्दछ, भने त्यसलाई रिकोसे भनिन्छ ।

(ढ) एङ्गल अफ डिसेन्ट ट्राजेक्ट्रीको टेन्जेन्ट लाईन अफ साईटसंग POA मा बनाएको कोण हो ।

(ण) डेफिलेटेड जोन डेन्जरस जोनभित्र पर्ने त्यो छुपेको ठाँउ हो जहा फ्ल्याट ट्रेजेक्ट्री हतियारले मार गर्न सक्दैन ।

(त) रिकोईल (Recoil) कुनैपनि हतियारको पछाडि हर्कत गर्ने प्रकृत्यालाई रिकोईल भनिन्छ । फायर गर्दा जब गोली ब्यारलबाट अगाडि जान्छ, तब शक्ति उत्पन्न भै रिकोईल हुने गर्दछ ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

बिषय : ट्याक्टिस

पाठ: सैनिक शब्दवाली

एडभान्स गार्ड

१. हर्कति फौजको अगाडीको हिंसा जसले अगाडीवाट हून सक्ने कूनैपनि हमलावाट बचाउ गर्दछ । साथै जमिन र दूष्मनको वारेमा खबर पास गर्दछ । सानातिना बाधा हटाउनु, हटाउन नसक्ने भए मुख्य फौजलाई डिप्लाई हुनको लागि फ्रमवेस बनाउने कार्य समेत गर्दछ । यसको बनावट,जमिन, शत्रुको स्थिती र दिएका टास्कमा भर पर्दछ । यसमा २ भाग हुन्छन् ।

- (क) भेन गार्ड एडभान्स गार्डको एक टुकडी जुन मेन गार्डको अगाडी हर्कत गर्दछ ।
(ख) मेनगाड भेन गार्ड वाहेक एडभान्स गार्डको बाकी भागलाई मेन गार्ड भनिन्छ ।

२. अल आर्म पोष्ट डिफेन्सान ट्रेन्च खन्नुभन्दा पहिला अपभर्कट आईपर्ने जमिनी खतराको परिस्र्थिति सामना गर्न बनाउने पोष्टलाई अलआर्म पोष्ट भनिन्छ ।

३. अलराउण्ड डिफेन्स शत्रुको सम्भावित हमलावाट बचनको लागि युनिट तथा सबयुनिटलाई चारैतिरको बचाउ गर्नेगरी साहिटिङ्ग गरिन्छ, भने त्यसलाई अलराउण्ड डिफेन्स भनिन्छ । यो दुई प्रकारको हुन्छ ।

(क) अर्गनाइज फर अलराउण्ड डिफेन्स शत्रु आउन सक्ने सम्भावित दिशाहरुमा बढी फायर पावर पर्ने गरि युनिट सब युनिटहरुलाई साइट गरिन्छ, भने त्यसलाई अर्गनाइजेसन फर अलराउण्ड डिफेन्स भनिन्छ

(ख) साईटेड फर अलराउण्ड डिफेन्स डिफेन्सको चारैतर्फ बचान गर्ने गरी बराबर मात्रामा फायर पावर बाँडि युनिट तथा सब युनिटहरुलाई साइट गरिन्छ, भने त्यसलाई साईटेड फर अल राउण्ड डिफेन्स भनिन्छ ।

४. आर्क अफ फायर हरेक हतियारको वा फायर युनिटको जिम्वेवारी ईलाकालाई आर्कअफ फायर भनिन्छ । यो २ प्रकारको हुन्छ ।

निषेधित

निषेधित

(क) प्राईमरी आंक अफ फायर पहिलो जीम्बेवारी ईलाका जस्मा सत्रु आउन सकने वढी संभावना हुन्छ ।

(ख) सेकेन्डरी आंक अफ फायर दोस्रो जीम्बेवारी ईलाका त्यसमा सत्रुआउन सकने संभावना कम हुन्छ ।

५. एसेम्ली एरिया हमलावार फौजहरु हमलामा जानु अगाडी जम्मा भई विभिन्न सपोर्टिङ्ग युनिटसंग समन्वय गरी हमलाको अन्तिम तयारी गर्ने ठाउंलाई एसेम्बली एरिया भनिन्छ । यो एरिया निम्न अनुसार हुनु पर्दछ

(क) छुपाउ हुनु पर्दछ ।

(ख) फौज अट्ने प्रसस्त ठाउं हुनु पर्दछ ।

(ग) सत्रुको मोर्दारको संभावित तार्गेट हुनु हुदैन ।

(घ) सत्रुको मोर्दार रेन्ज वाहिर ५ देखि ८ कि.मि. टाढा हुनु पर्दछ ।

६. एक्सिस एडभान्सको साधारण दिशा जनाउने काल्पनिक रेखा जस्को सहायताले युनिट वा फर्मेसन हर्कत गर्दछ ।

७. व्याटल प्रोसिजर लडाईको समयमा समय बचाउ गर्न अपनाईने त्यस्तो प्रकृया हो । जसमा कमाण्डरहरुले रेकी गर्ने, योजना बनाउने, अर्डर तयार गर्ने, टुप्स तयार हुने र डिप्लाइ हुने कामहरु एक साथ भै रहेको हुन्छ ।

८. व्याटल ड्रिल लडाईको वेला समयको बचाउ होस भन्ने उद्देश्यले पहिले नै तयार गरि रिहल्सल गरिएको ड्रिललाई व्याटल ड्रिल भनिन्छ । जुन दुश्मन संग कन्ट्याक भएपछि सामना गर्न आवश्यक परेमा अपनाईन्छ ।

९. वाउण्ड त्यो एउटा त्यस्तो ट्याक्टिकल महत्वपूर्ण जमिन हो जहा पुगेपछि युनिट सब युनिटहरुले माथिल्लो कमान्डरलाई रिपोर्ट गर्दछ । ताकि कमान्डरहरुले फौजको हर्कतको समन्वय गर्न सकोस । त्यहा पुगेपछि त्यो ठाउंलाई ट्याक्टिकल रुपमा सुरक्षित गरी अगाडी वढ्छ ।

१०. काउन्टर अट्याक सत्रुले हमला गरी आफ्नो डिफेन्स भित्र घुसेमा त्यस्तो सत्रुलाई वाहिर निकाल्न डिफेन्समा वसेको फौजले सत्रु माथी गर्ने हमलालाई काउन्टर अट्याक भनिन्छ । यो २ किसिमको हुन्छ ।

निषेधित

निषेधित

(क) डेलिवरेट काउन्टर अट्याक ।

(ख) लोकल काउन्टर अट्याक ।

११. कभरिङ्ग टूप्स यो सबै प्रकारको आर्मसहरु मिलेर बनेको त्यस्तो फौजको टुकडी हो, जसले आफ्नो डिफेन्स पोजिसन भन्दा अगाडी गएर पोजिसन लिन्छ र सत्रुलाई आफ्नो डिफेन्स पोजिसनको देखभाल र रेकी गर्न नदिने, सत्रुको एड्भान्समा ढिलाई गर्ने, समय भन्दा अगाडीनै डिप्लाई हुन बाध्य गराउने तथा आफ्नो डिफेन्सको तयारी तथा विथ्दूलमा बाधा नपुऱ्याओस भन्नका लागी सत्रुलाई रोक्ने काम गर्दछ ।

१२. कभरिङ्ग फायर हमला गर्ने फौजलाई हर्कत गर्न मद्दत गर्नको लागि हतियारहरुबाट फायर गरिन्छ, भने त्यसलाई नै कभरिङ्ग फायर भनिन्छ ।

१३. डि.डे. कुनै पनि अप्रेशन शुरु हुने दिनलाई डि.डे. भनिन्छ । अधिल्लो दिनलाई डि - र पछिल्लो दिनलाई डि + भनिन्छ ।

१४. डिफेन्डेड एरिया एउटा बटालियनले डिफेन्स लिई बसेको एरियालाई डिफेन्डेड एरिया भनिन्छ ।

१५. डिफेन्डेड लोकालिटि एउटा से.मु. तथा गुल्म तहले डिफेन्स लिई बसेको ईलाकालाई डिफेन्डेड लोकालिटि भनिन्छ ।

१६. डिफेन्डेड पोष्ट एउटा सेक्सनले डिफेन्स लिई बसेको ईलाकालाई डिफेन्डेड पोष्ट भनिन्छ ।

१७. डिफेन्सिभ फायर डिफेन्सको बेलामा पहिला नै मुकारार गरेको संकेत वा ईसाराको आधारमा गरिने फायरलाई डिफेन्सिभ फायर भनिन्छ । यो फायर शत्रुले आफ्नो डिफेन्समा पुऱ्याउन सक्ने क्षति, दुश्मनको नफ्रि, र फासलामा निर्भर रहन्छ । यो तीन प्रकारको हुन्छ ।

(क) डि.एफ.ईन.डेफ्थ दुश्मनको हमलाको तयारी विफल पार्न यस्तो फायर गरिन्छ । यस्तो टास्क सम्भावित एसेम्बली एरिया, कन्सन्ट्रेसन एरियामा दिईन्छ ।

(ख) डि.एफ.क्लोज यो शत्रुको एसल्टको तयारीलाई विफल पार्न फायर गरिन्छ ।

(ग) डि.एफ.एस.ओ.एस यस्तो टास्क डिफेन्स पोजिसनको ज्यादै नजिक दिईन्छ । यो टास्क अन्तिम अवस्थामा मात्र प्रयोग गरिन्छ ।

१८. डेफिलेटेड पोजिसन दुश्मनको फ्याट ट्रेजेक्टी हतियारले मार गर्न नसक्ने तर आफ्नो हतियारबाट दुश्मन माथि मार गर्न सकिने पोजिसनलाई डेफिलेटेड पोजिसन भनिन्छ ।

निषेधित

निषेधित

१९. इन्फिलेट फायर यस्तो फायर जसबाट तार्गेटको बढि भन्दा बढि क्षति गर्न सकिन्छ । जुन फायर शत्रुको एडभान्सको दिशामा छड्के रुपमा लामो एक्सिस कभर गर्ने गरि गरिन्छ ।
२०. फर्म बेस यस्तो ट्याक्टिकल महत्वपूर्ण भएको जमिन हो जुन आफ्नो फौजको कब्जामा भएमा कमाण्डरले आफ्नो योजना राम्ररी प्रयोगमा ल्याउन सक्दछ । यदि योजना विफल भएमा त्यहां आएर पुनः डिप्लाई गर्न सक्दछ ।
२१. फ्ल्याक्त्त गार्ड एडभान्सको समयमा दायां वायांबाट हुन सक्ने सम्भावित खतरालाई रोक्नको लागि, फ्ल्याङ्कको बचाउ गर्न प्रयोग गरिएको हर्कति फौजको हिस्सालाई फ्ल्याङ्क गार्ड भनिन्छ ।
२२. एफ.यु.पि हमला गर्ने फौजले एसम्बली एरिया छाडेपछि जाने ठाउंलाई एफ.यु.पि. भनिन्छ । त्यहां पुगेपछि हमला गर्ने फौजले हमलाको फर्मेशन अपनाउछ ।
२३. स्टार्ट लाईन एफ.यु.पि.को अघिल्लो किनारा जसलाई जमिन निसानाको मद्दतले छुट्टाएको हुन्छ । यो लाईन हमला गर्ने फौजले तोकिएको समयमा पार गर्नु पर्दछ । SL OBJ संग ९०° मा हुनु पर्दछ ।
२४. एच आवर अप्रेसन शुरु हुने समयलाई एच.आवर भनिन्छ । यही समयको आधारमा अन्य समयहरु मिलाईएको हुन्छ । खास गरि हमलामा SL पार गर्ने समयलाई एच.आवर भनिन्छ ।
२५. पट्रोल बेस पट्रोलले प्रयोग गर्ने त्यस्तो जमिन हो जुन शत्रुको ईलाका वा नो म्यान्स ल्याण्डमा हुन्छ । जहांबाट पट्रोलले आफ्नो टास्क पुरा गर्ने र स सानो पट्रोल पठाउने काम गर्दछ ।
२६. नो म्यान्स ल्याण्ड आफ्नो र शत्रु बिचको त्यो जमिन जहां कसैको पनि अधिकार हुदैन । तर दुवैले त्यसको निगरानी गर्ने र अधिनमा राख्ने प्रयास गर्दछन ।
२७. पोजिसन
- (क) मेन पोजिसन मुख्य पोजिसन जहांबाट मुख्य टास्क पुरा गरिन्छ ।
- (ख) अल्टर्नेटिभ पोजिसन पहिले नै रेकि गरी तयार गरेको पोजिसन जहांबाट मेन पोजिसनबाट पुरा गर्न सकिने टास्क पुरा गर्न सकिन्छ ।
- (ग) सेकेण्डरी पोजिसन पहिलानै रेकि गरि तयार गरिएको पोजिसन जहांबाट दोश्रो टास्क पुरा गर्न सकिन्छ ।

निषेधित

निषेधित

(घ) टेम्पोररी पोजिसन क्षणिक रूपमा कुनै टास्क पुरा गर्न अस्थाथी रूपमा लिईएको पोजिसन जहांबाट दुश्मनलाई ह्यास गर्ने, धोका दिने काम गरिन्छ ।

२८. रि-अर्ग कुनै पनि कारवाही सकिए पछि शत्रुले आफ्नो खतरा नपुऱ्याओस भन्नका लागि जवान, हतियार, गोलीगट्टा, घाईतेको हिसाव कित्ताव अर्को कारवाहिको तयारी गर्नको लागि गरिने कारवाहिलाई रि-अर्ग भनिन्छ ।

२९. स्क्रिन सबै आर्मस मिलेर बनेको फौजको त्यस्तो टुकडी हो जस्तै सत्रुको हमला विफल पार्ने काम गर्दछ । यसको उद्देश्य आफ्नो डिफेन्स पोजिसन र त्यो भन्दा अगाडिको अक्स्ट्रयाकलहरुको देखभाल र रेकी गर्न नदिनु, सत्रुलाई अत्यास पारेर अगाडीनै डिप्लाई हुन वाध्य बनाउनु हो ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

बिषय : फायर कन्ट्रोल

पाठ : रेन्ज टेबल

परिचय

१. कुनैपनि किसिमको फायर सपोट दिदा, फायर कन्ट्रोल चार्ट बनाउनको लागि बचाउको हद पनि जान्न जरुरी छ। यसको लागि सबैभन्दा पहिला गन टिमका हरेक जवानलाई रेन्ज टेबलको प्रयोग र बचाउको हद कसरी हिसाव गरी निकालिन्छ, भन्ने कुरा जान्न आवश्यक पर्दछ।

उद्देश्य

२. रेन्ज टेबल, सवस्टेन्सन टेबल, कर्भजन टेबल र लिड टेबलको बारेमा जानकारी गराउनु हो।

३. यो रेन्ज टेबल ७.६२ मि.मि. एम्युनिसनको लागि मात्र बनाएको हो। अन्य एम्युनिसनको लागी यस्को प्रयोग गरिदैन। यस्को मुख्य ३ भागहरु हुन्छन।

भाग नं. १. रेन्जटेबल

४. यो रेन्ज टेबलको बिषयमा बुझ्नको लागि यस भित्रको विभिन्न कोलमको बारेमा डिटेल् रुपमा जान्न अति नै आवश्यक छ। रेन्ज टेबलमा मुख्य आठ वटा महलहरु र यस भित्र साना १२ वटा कोलमहरु हुन्छन्। नं १ र नं १२ कोलममा रेन्जहरु ५०० मि. देखि १८०० मि. सम्म दिएको हुन्छ। यसलाई जता बाट सजिलो हुन्छ त्यतै बाट प्रयोग गर्न सकिन्छ। नं २ कोलममा हरेक ५० मि. को लागि ए.पि. दिइएको छ। यसको प्रयोग तार्गेटको रेन्ज पत्तालाई नजरको कोण निकालेको खण्डमा गोलीलाई तार्गेटमा पुऱ्याउन गनमा कति उचाई AS मा जोडेर लगाउने भन्ने कुरा थाहा पाउन सकिन्छ। अर्थात QA पत्ता लगाउन सकिन्छ। यदि AP दशमलमा आएमा ५ भन्दा कम आएमा हिसावमा लिइदैन र ५ या सो भन्दा बढी छ भने माथिको अंक लिईन्छ। नं ३ कोलममा लिफ्ट दिएको छ। यस्को मतलव हरेक रेन्जमा गनमा ५० मिटरको रेन्ज फरक पार्दा गनमा कति QA घटी बढि हुदै जान्छ भन्ने कुरा दिएको छ। यसको प्रयोग गर्नमा SU १०२ B को प्रयोग गरि फायर गरेको बेलामा प्रयोगमा आउंछ। कोलम नं. ४, ५ र ६ मा प्रति घण्टा १५ कि.मी. चल्ने हावाको हक मिल्स्मा दिएको छ, कोलम

निषेधित

निषेधित

नं.४ मा दायां बायांबाट चल्ने हावाको लागि लिड दिएको छ । कोलम नं.५ मा ३ बजेबाट ९ बजे र ४ बाट १० बजेको लाईनमा चल्ने हावाको लागि लिड दिएको छ । कोलम नं.६ मा १ बाट ७ र ५ बाट ११ बजेको लाईनमा चल्ने हावाको लागि लिड दिएको छ । कोलम नं.७ र ८ मा उचाईको संख्या दिएको छ । यसको प्रयोग कम्वाइन साईटरुलको दौरान गरिन्छ । यसको मतलव जव पनि कुनै रेन्जमा फायरको असर देखिदैन वा संका लाग्दछ भने यसको प्रयोग गरिन्छ । यो रेन्ज अन्दाजबाट अडकल गरिएको हुन्छ । जस्तै नं.८ कोलमको प्रयोग पनि ७ सरहनै हो तर फरक नं.८ कलमको प्रयोग यदि रेन्ज नक्सा मा LRF बाट नापिएको वेलामा प्रयोग गरिन्छ । कोलम नं ९ र १० को प्रयोग हरेक एक रेन्जमा विटनजोनको लम्वाई र चौडाई कत्रो हुन्छ भनेर थाहापाउन प्रयोग गरिन्छ, कोलम नं.११ मा गोलिलाई तार्गेटमा पुग्न लाग्ने उडानको समय दिएका छ ।

भाग २ सक्टेन्सन टेवल

५. मिटरलाई मिल्स र मिल्सलाई मिटरमा लैजानको लागी प्रयोग गरिने टेवललाई सक्टेन्सन टेवल भनिन्छ । यसको प्रयोग अवस्यकता अनुसार ५०० देखि २८०० मिटर सम्मको रेन्जमा पनि गर्न सकिन्छ । यसको बायांतर्फठाडो लाईन मा रेन्ज दिएको छ । सबै भन्दा माथि बायां बाट दायां तर्फ तेस्रो रुपमा मिल्स दिएको छ । १,५,१०,२० हुदै १०० मिल्स सम्म । सबै भन्दा दायां १०० मिटर बराबर कति मिल्स हुन्छ ठाडो रुपमा दिएको छ । जुन १००० मिटर बाट २८०० मि. सम्म को लागी मात्र प्रयोग हुन्छ, १००० मि. भन्दा कमको लागी यसको प्रयोग गरिदैन । सबै भन्दा माथि दायां र बायाको ठाडो लाईनको विचमा भएको सबै मिटर ईकाई हुन । मिल्सको तल विचमा भएको अंक र बाया भएको रेन्ज हेरेपछि कुन रेन्ज कति मिटरको कति मिल्स र कति मिल्सको कति मिटर भन्ने कुरा थाहा हुन्छ । यदि मिल्स या मिटर खुद्रा बचेमा त्यसको हिसाव गरेर पछि जोड्न पर्दछ ।

(क) उदाहरणको लागि १४०० मि. को रेन्जमा ९७ मिटरको कति मिल्स हुन्छ ?

$$\begin{array}{r} \text{१४०० मिटरको रेन्ज} \\ \text{९६} \\ \text{०१} \\ \text{९७ मि.} \end{array} \quad \begin{array}{r} \text{मिटर} \\ \text{७०} \\ \text{—} \\ \text{= ७१ मिल्स} \end{array} \quad \begin{array}{r} \text{मिल्स} \\ \text{०१} \\ \text{—} \end{array}$$

निषेधित

निषेधित

(ख) १२०० मिटरको रेन्जमा ५३ मिटरको कति मिल्स हुन्छ ?

१२०० मिटरको रेन्ज	मिल्स	मिटर
	५०	५९
	०३	०३
	५३ मिल्स	= ६२ मिटर

६. सष्टेन्सन टेबल मुख्य २ कुराको लागि प्रयोग गरिन्छ ।

(क) तेस्रो फासलाको कोण -डिग्री) या कुनै तार्गेटको चौडाई डिग्री मा थाहा छ, भन त्यस्को पछि फासला या चौडाई मिटरमा निकाल्नको लागि ।

(ख) कुनै पनि तार्गेटको उचाई (मिटर) र नजरको कोण मिल्समा निकाल्न सकिन्छ ।

भाग ३ कन्भर्जन टेबल

७. डिग्री र मिनटलाई मिल्समा र मिल्सलाई डिग्री र मिनटमा बदली गर्नको लागि प्रयोग गरिने टेबललाई कन्भर्जन टेबल भनिन्छ । यो ० देखि ३६० डिग्री सम्मको लागि बनाइएको छ, बायां तर्फ ठाडो लाईनमा डिग्री १०/११ डिग्रीको फरकमा दिएको छ । सबै भन्दा माथि तेस्रो लाईनमा ० देखि ९ डिग्री सम्मको खाना छ, यस खानाहरुको विच कुनै पनि डिग्रीको कति मिल्स हुन्छ, भनेर सबै ईकाइ मिल्समा दिएको छ । दायां तर्फ एउटा सानो वक्स छ जसमा ५ मिनेट देखि ६० मिनेट सम्मको कति मिल्स हुन्छ, दिएको छ, उदाहरणको लागि

(क) १३ डिग्री कति मिल्स हुन्छ ?

डिग्री	मिल्स
१०	१७८
३	५३
१३ डिग्री	= २३१ मिल्स

(ख) १०३४ मिल्सको कति डिग्री हुन्छ ?

मिल्स	डिग्री
१०३१	५८°
३	१० मिनेट
१०३४ मिल्स	= ५८° १० मिनेट

निषेधित

निषेधित

लिड टेवल

द. ६०० मिटरको रेन्ज देखि १८०० मिटरको रेन्ज सम्ममा प्रति घण्टा ५ देखि ३० कि. मी हर्कत गर्ने तार्गेटलाई बवार्द गन कति लिड लिने भन्ने कुरा थाहा पाउन यस्को प्रयोग गरिन्छ । जस्तै १००० मिटरमा प्रति घण्टा २० कि.मि का दरले हर्कत गर्ने तार्गेट बवार्द गने ६ क्लिक लिड लिईन्छ । लिड सवै क्लिकमा दिएको हुन्छ ।

RANGE TABLE FOR 7.62 mm AMMUNITION

RANGE	AP	LIFTS FOR 50 M.	LINE CORRECTION REQUIRED FOR 50 KM PH WIND WHEN THE ANGLE THE WIND MAKES WITH THE LINE OF FIRE IN TERMS OF A CLOCK RAYS			NO OF ELEVATIONS REQUIRED		DIMENSIONS OF HORIZONZONTAL BETON ZONE		TIME OF FLIGHT	RANGE
			3OR 9	2,4,8 &10	1,5,7& 11	MAP	ESTIMATED	WIDT H	LENG TH		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
MTRS	MILS	MILS	MILS	MILS	MILS	MILLS	MILLS	MTRS	MTRS	SECS	MTRS
500	5	0.8	2	1	1	1	1	1	110	0.77	500
550	5.8	0.8	2	2	1	1	1	1	105	0.88	550
600	6.6	0.9	2	2	1	1	1	1	100	0.99	600
650	7.5	1.0	2	2	1	1	1	1	95	1.11	650
700	8.5	1.0	3	2	1	1	3	1	90	1.23	700
750	9.5	1.1	3	3	1	1	3	2	85	1.36	750
800	10.6	1.2	3	3	2	1	3	2	85	1.5	800
850	11.8	1.3	3	3	2	1	3	2	80	1.64	850
900	13.1	1.4	4	3	2	1	3	2	80	1.79	900
950	14.5	1.5	4	4	2	1	3	2	75	1.94	950
1000	16	1.6	4	4	2	1	3	2	75	2.1	1000
1050	17.6	1.7	5	4	2	1	3	2	70	2.26	1050
1100	19.2	1.7	5	4	2	1	5	2	70	2.43	1100
1150	21	1.8	5	4	3	1	5	2	65	2.6	1150
1200	22.8	1.9	5	5	3	3	5	3	65	2.77	1200
1250	24.7	2.0	5	5	3	3	5	3	60	2.95	1250
1300	26.7	2.0	6	5	3	3	5	3	60	3.13	1300
1350	28.7	2.1	6	5	3	3	5	3	60	3.31	1350
1400	30.8	2.2	6	5	3	3	7	3	55	3.5	1400
1450	33	2.2	6	5	3	3	7	3	55	3.69	1450
1500	35.2	2.3	6	6	3	3	7	3	55	3.89	1500
1550	37.5	2.5	7	6	3	3	7	3	55	4.09	1550
1600	40	2.5	7	6	3	3	7	4	50	4.29	1600

निषेधित

निषेधित

1650	42.5	2.6	7	6	4	3	7	4	50	4.5	1650
1700	45.1	2.6	7	6	4	5	7	4	50	4.71	1700
1750	47.7	2.7	7	6	4	5	7	4	50	4.92	1750
1800	50.4	2.8	8	7	4	5	7	4	50	5.13	1800

SUBSTENSION TABLE

Range	MILLS												100 M SUBSTEN
	1	5	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	
Mtrs	Mtrs	Mtrs	Mtrs	Mtrs	Mtrs	Mtrs	Mtrs	Mtrs	Mtrs	Mtrs	Mtrs	Mtrs	n
A	b	c	d	E	F	g	h	i	j	k	l	m	n
500	1	3	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	-
550	1	3	5	11	16	22	27	32	38	43	49	54	-
600	1	3	5	12	18	24	29	35	41	47	53	59	-
650	1	3	6	13	19	26	32	38	44	51	58	64	-
700	1	3	6	14	21	28	34	41	48	55	62	69	-
750	1	4	7	15	22	29	37	44	52	59	66	74	-
800	1	4	8	16	24	31	39	47	55	63	71	79	-
850	1	4	8	17	25	33	42	50	59	66	75	84	-
900	1	4	9	18	27	35	44	53	62	71	80	89	-
950	1	5	9	19	28	37	47	56	65	75	84	94	-
1000	1	5	10	20	29	39	49	59	69	79	89	98	101
1050	1	5	10	21	31	41	52	62	72	83	93	103	97
1100	1	5	11	22	32	43	54	65	76	87	97	108	92
1150	1	6	11	23	34	45	56	68	79	91	102	113	88
1200	1	6	12	24	35	47	59	71	83	94	106	118	85
1250	1	6	12	25	37	49	61	74	86	98	111	123	81
1300	1	6	13	26	38	51	64	77	89	102	115	128	78
1350	1	7	13	27	40	53	66	80	93	106	120	133	75
1400	1	7	14	27	41	55	69	83	96	110	124	138	73
1450	1	7	14	28	43	57	71	86	100	114	128	143	70
1500	1	7	15	29	44	59	74	88	103	118	133	148	68
1550	2	8	15	30	46	61	76	91	107	122	137	153	66
1600	2	8	16	31	47	63	79	94	110	126	142	158	64
1650	2	8	16	32	49	65	81	97	114	130	146	163	62
1700	2	8	17	33	50	66	84	100	117	134	151	167	60
1750	2	9	17	34	52	69	86	103	120	138	155	172	58

निषेधित

निषेधित

1800	2	9	18	35	53	71	88	106	124	142	159	177	57
1850	2	9	18	36	54	72	91	109	127	146	164	182	55
1900	2	9	19	37	56	75	94	112	131	150	168	187	54
1950	2	10	19	38	57	77	96	115	134	153	173	192	52
2000	2	10	20	39	59	79	98	118	138	157	177	197	51
2050	2	10	20	40	60	81	101	121	141	161	182	202	50
2100	2	10	21	41	62	83	103	123	144	165	186	207	49
2150	2	11	21	42	63	84	106	126	148	169	190	212	47
2200	2	11	22	43	65	86	108	129	151	173	195	216	46
2250	2	11	22	44	66	88	111	132	155	177	199	221	45
2300	2	11	23	45	68	90	113	135	158	181	204	226	44
2350	2	12	23	46	69	92	116	138	162	185	208	231	43
2400	2	12	24	47	71	94	118	141	165	189	213	236	42
2450	2	12	24	48	72	96	121	144	169	193	217	241	41
2500	2	12	25	49	73	98	123	147	172	197	221	246	41
2550	2	12	25	50	75	100	125	150	175	201	226	251	40
2600	2	13	26	51	76	102	128	153	179	205	230	256	39
2650	2	13	26	52	78	104	130	156	182	209	235	261	38
2700	2	13	27	53	79	106	133	159	186	212	239	266	38
2750	2	13	27	54	81	108	135	162	189	216	244	271	37
2800	3	14	28	55	82	110	138	165	193	220	248	276	36

CONVERSION TABLE

Degree	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	0	18	36	53	71	89	107	124	142	160
10	178	196	214	231	249	267	285	302	320	338
20	356	374	392	409	427	445	463	480	498	516
30	533	551	569	586	604	622	640	657	675	693
40	711	729	747	764	782	800	818	835	853	871
50	889	907	925	924	960	978	996	1013	1031	1049
60	1067	1085	1103	1120	1138	1156	1174	1191	1209	1227
70	1244	1262	1280	1297	1315	1333	1351	1368	1386	1404
80	1422	1440	1458	1475	1493	1511	1529	1546	1564	1582

Min	Mils
5	1.5
10	3.0
15	4.5
20	6.0
25	7.5
30	9.0
35	10.5
40	12.0
45	13.5
50	15.0
55	16.5
60	18.0

निषेधित

निषेधित

90	1660	1618	1636	1653	1671	1689	1707	1724	1742	1760
100	1778	1796	1814	1831	1849	1867	1885	1902	1920	1938
110	1956	1974	1992	2009	2027	2045	2063	2080	2098	2116
120	2133	2151	2169	2186	2204	2222	2240	2257	2275	2293
130	2311	2329	2347	2364	2384	2406	2418	2435	2453	2471
140	2489	2507	2525	2542	2560	2578	2596	2613	2631	2649
150	2667	2685	2703	2720	2738	2756	2774	2791	2809	2827
160	2844	2862	2880	2897	2915	2933	2951	2968	2986	3004
170	3022	3040	3058	3075	3093	3111	3179	3146	3146	3182
180	3200	3218	3236	3253	3271	3289	3307	3324	3342	3360
190	3378	3396	3414	3431	3449	3467	3485	3502	3520	3538
200	3556	3574	3592	3609	3627	3645	3663	3680	3698	3716
210	3733	3751	3769	3786	3804	3822	3840	3857	3875	3898
220	3911	3929	3947	3964	3982	4000	4018	4036	4053	4071
230	4089	4107	4125	4142	4160	4178	4196	4213	4231	4249
240	4267	4285	4303	4320	4338	4356	4374	4391	4409	4427
250	4444	4462	4486	4497	3915	4533	4552	4568	4586	4604
260	4622	4640	4658	4675	4693	4711	4729	4746	4864	4782
270	4800	4818	4886	4853	4871	4889	4907	4924	4942	4960
280	4978	4996	5014	5031	5049	5067	5058	5102	5120	5138
290	5156	5174	5152	5209	5227	5245	5263	5280	5398	5416
300	5333	5351	5369	5386	5404	5422	5440	5457	5475	5493
310	5511	5529	5547	5564	5582	5600	5618	5635	5653	5671
320	5689	5707	5725	5742	5760	5778	5796	5813	5831	5849
330	5867	5885	5903	5920	5938	5956	5974	5991	6009	6027
340	6044	6062	6080	6097	6615	6133	6151	6168	6186	6204
350	6222	6240	6258	6575	6293	6311	6331	6346	6346	6382
360	6400									

[1 degree](#)
17.7778 mils

[1 mils](#)
3.375 minute

[1 minute](#)
0.2963 mils

[1 mtr](#)
39.37 inch

निषेधित

निषेधित

LEAD TABLE

Targets speed km/ph

Range in mtrs	5	10	15	20	25	30
	CLICKS					
600	1	3	3	6	6	8
700	1	3	4	6	8	8
800	1	3	4	5	6	8
900	1	3	4	5	7	8
1000	2	3	5	6	8	9
1100	2	4	5	7	8	10
1200	2	4	5	7	8	10
1300	2	4	5	7	9	10
1400	3	4	6	8	9	11
1500	3	4	6	8	10	12
1600	2	4	6	8	9	12
1700	2	6	6	8	10	12
1800	4	4	6	8	11	12

निषेधित

बिषय : फायर कन्ट्रोल

पाठ : फायर कन्ट्रोलको आम नियम र आदेश

परिचय

१. एम. एम.जी एक ज्यादै नै महत्वपूर्ण र भरपर्दो हतियार हो । यो हतियारको क्षमता अनुसार वढि भन्दा वढी फाईदा उठाउनको लागी गन टिमका हरेक जवानले फायर कन्ट्रोलको आम नियम र तेजी र दुरुस्त रुपमा फायर कन्ट्रोल अर्डर दिन जानेको हुनुपर्दछ ।

उदेश्य

२. फायर कन्ट्रोलको आम नियम र आदेश सिकाउनु हो ।

३. भाग - १ फायर कन्ट्रोलको आम नियम

(क) असर एम.एम.जी. बाट फायरको असर तार्गेटमा पुरा हुनु पर्दछ । तार्गेटमा पुरा असर त्यसवेला हुन सक्दछ जबकि विटन्जोन तार्गेटको विच भागमा टक्रिरहेको हुन्छ । किनकी जहां विटन्जोन टक्रिन्छ, त्याहा फायरको असर धेरै हुन्छ । फायरबाट दुस्मनलाई ३ प्रकारको असर पुऱ्याउन सकिन्छ ।

(१) दुस्मनलाई मानं (ठुलो क्षति पूऱ्याउन) यो यसतो किसिमको असर हो जसमा फायरबाट दुस्मनको बडी भन्दा वढी ज्यानको नोक्सान पुऱ्याउन सकियोस । यस्तो किसिमको असरबाट आम तवरमा डिफेन्सको वेलामा सबै भन्दा वढी फाईदा उठाउन सकिन्छ । डिफेन्समा हमलाको लागी कुनै पनि फल्याङ्कवाट अगाडी बढीरहेको दूश्मन माथि इन्ल्फेट फायर गरेर डिफेन्सको अगाडी फायरको पर्दा बनाएर दुश्मनलाई वढी क्षती पुऱ्याउन सकिन्छ । इन्ल्फेट फायरबाट दुस्मनको ठुलो नोक्सानी हुन सक्दछ ।

(२) दुश्मनलाई टाउको उठाउन नदिन यस्तो किसिमको असर त्यस बेला गरिन्छ, जब की दुस्मनले आफ्नो फौज माथि ताक लिएर फायर गर्न नसकोस । जस्तै दुस्मन डिफेन्समा र आफ्नो फौज हमला गर्न बढि रहेको बेला कभरिङ्ग फायर गर्दा यस्तो असर पुऱ्याईन्छ ।

निषेधित

निषेधित

(३) दुश्मनलाई हत्तोसाहित पार्नु यस्तो किसिमको फायरको मस्कत दुश्मनलाई हत्तोसाहित पार्नु हो । जबकी दुश्मन आफ्नो साधारण डिउटि गरि रहेको अवस्था वा अर्को दिशामा फायर गरिरहेको बेलामा दुश्मनले नसोचेको ठाउँ वा टेम्पोरी पोजिसनबाट अचानक फायर खोलेर यो लक्ष्य हासिल गर्न सकिन्छ । त्यति बेला मेन पोजिसन दुश्मनले पत्ता लगाउन गाह्रो हुन्छ ।

(ख) बचत फायर कन्ट्रोलरले यो अपेक्षा गर्नु पर्दछ कि उसले फायरको दौरानमा एमयुनिशन र समयको बचत गर्न सकोस । एमयुनिशनको बचत त्यस बेला हुन सक्दछ । जबकी एफ.सि.ले. तार्गेटको अवस्था अनुसार मनासिफ किसिमले आवश्यकता अनुसार मात्र फायर गराओस । एफ.सि. र सवै नम्बर्सलाई तार्गेट बर्बाद गर्ने विधि र तर्तिव थाहा छ भने त्यस बेला समयको बचत हुन्छ । आम हालतमा तार्गेट बर्बाद गर्नको लागि नर्मल र ज्यापिड फायर गरिन्छ । साईक्लिक रेट अफ फायर गरिदैन

(ग) सजिलो र छिटो यसको मतलव यो हो कि एफ.सी.को आदेश प्रष्ट र सजिलो तरिकाबाट दिईएको छ भने गन नम्बरहरुले छिटो भन्दा छिटो तार्गेट माथि कारागर फायर गर्न सक्दछन । यदि नम्बरहरुलाई आदेश बुझ्न मुस्किल पच्यो भने काम गर्न गाह्रोको साथै ढिला हुन सक्दछ । काम सजिलो र छिटो गर्न एफ.सी.ले निम्न कुराहरु ध्यान दिनु पर्दछ ।

(१) फायर कन्ट्रोल अर्डर सजिलो र तर्तिवार दिनु पर्दछ ।

(२) सजिलो भाषामा प्रयोग गर्नु पर्दछ ।

(३) तार्गेटको सहि नाम दिनु पर्दछ ।

(४) तार्गेट नाङ्गो आंखाले प्रष्ट देखिने हुनु पर्दछ ।

(घ) हिफाजत यदि गनबाट आफ्नो फौजलाई फायर सर्पोट दिई रहेको छ भने आफ्नो फौजको कुनै पनि हानि नोक्सानी हुनु हुदैन । जहिले पनि सुरक्षाको ख्याल राख्नु पर्दछ । आफ्नो फौजको ज्यान सुरक्षाको लागि पहिलेनै बचाउको हद (Sefty Angle) हिसाव गरि गन नम्बर्सलाई थाहा दिनु पर्दछ । जसले गर्दा गन नम्बर्सले देखभालको साथ या टाईम प्लानको आधारमा फायर सर्पोट दिन्छ । जब आफ्नो फौज बचाउको हदमा पुग्दछ गन नम्बर्सले फायर बन्द गर्दछ या फायरलाई सिफ्ट गर्दछ ।

निषेधित

निषेधित

रातकोसमयमा देखभाल गर्न मुस्किल हुने हुंदा टाईम प्लानको आधारमा फायर सर्पोट दिईन्छ ।

(ड) चकित पार्नु यो फायर कन्ट्रोलको अतिनै महत्वपूर्ण नियम हो । एम.एम.जि.बाट फायर यस्तो किसिमले गर्नुकी दुस्मन चकित परोस । चकित पार्नको लागी यो जरुरी छ कि गन डिफिलेटेड पोजिसनमा क्यामोफ्लाज र कन्सल भएको हुनु पर्दछ । साथै फायर ठिक समय र मौसममा खोल्नु पर्दछ । समय भन्दा अगाडी फायर खोलेमा सरप्राईज लिंक हुनुको साथै उल्टो क्षती व्यहोर्नु पर्दछ ।

भाग - २ फायर कन्ट्रोल अर्डर

४. एफ.सि. ले फायर कन्ट्रोल अर्डर दिदा निम्न कुराहरु ध्यान दिनु पर्दछ ।

(क) आदेश सफा र ठुलो स्वरमा दिनु पर्दछ ।

(ख) आदेश दिदा एफ.सि. को फेस नम्बर तिर फर्केको हुनु पर्दछ ।

(ग) आदेश दिदा ज्यादै लामो र फजुल ग्याप दिनुहुदैन ।

५. फायर कन्ट्रोल अर्डर तर्तिवावर दिएमा यसबाट २ वटा फाईदा हुन्छ ।

(क) एफ.सि.ले आदेश दिंदा बिचमा कुनै तर्तिव छाडेमा यस्तो कुरा छिट्टै थाहा पाउन सकिन्छ ।

(ख) यदि नम्बरलाई अगाडी छुटेको कुरा थाहा छ भने छुटेको आदेशमा काम गर्न तयार भएर बस्छ ।

राम्रो फायर आदेश

६. यस्तो किसिमको फायर आदेश जस्ले कम से कम समयमा नै गोलि लाई तार्गेटमा पुऱ्याउन सक्दछ । यस्तो आदेश दिनको लागि निम्न कुराहरु तर्तिवार हुनुपर्दछ ।

(क) सुचित गर्नु

(ख) रेन्ज

(ग) तार्गेटको बयान

(घ) फायरको विधि

(ड) ले गर्ने आदेश

(च) हावाको हक

निषेधित

निषेधित

(छ) फायरको रफ्तार

(ज) फायर आदेश

७. फायर कन्ट्रोल आदेश दिंदा रोकिनु पर्ने अवस्थाहरू

(क) रेन्जको आदेशपछि ।

(ख) तार्गेटको बयान पछि ।

(ग) ले को आदेश पछि ।

(घ) हावाको हक पछि ।

८. फायरिङ्गको दौरानमा दिईने आदेश

(क) रोक (फायर स्टप)

केहि समय फायर बन्द गर्न वा तार्गेट वर्वाद भएपछि यो आदेश दिन्छ । यसको अलावा फायरको करेक्सन दिनु परेमा पनि यो आदेश दिईन्छ ।

(ख) गो अन (पहिलाको रफ्तार अनुसार फायर जारी राख)

उसै तार्गेटमा पहिलेकै रेट अफ फायर गर्न गो अनको आदेश दिईन्छ । साथै करेक्सन र गो अनको आदेश पनि एक साथ दिन सकिन्छ । तल ५० बांया २ क्लिक गो अन ।

९. फायरको किसिम

(क) डाइरेक्ट फायर यस गनबाट डाइरेक्ट फायर गरीन्छ । यसको सवै भन्दा महत्वपूर्ण कुरा लचकपन हो । जसले गर्दा गनरले आसानी संग तार्गेट ईन्गेज गर्न सक्दछ । रातको समयमा SU 102 B को मद्दतले फायर गर्न सकिन्छ ।

(ख) इन्डाईरेक्ट फायर यो गनबाट खराब मौसम र रातको समयमा यस्तो फायर गर्न सकिन्छ । यसको लागि SU को मद्दतबाट दिईएको समयमा तार्गेटको डाटा लिईन्छ । जुन काम दिनमा नै गरीन्छ । खराब मैसम वा रातको समयमा त्यही डाटा लगाएर तार्गेटलाई नदेखि ईन्डाईरेक्ट फायर गर्न सकिन्छ ।

संक्षेप.

निषेधित

निषेधित

बिषय : साधारण

स्मल आर्मस एम्यूनिसन

परिचय

१. यस्तो बारुदजन्य ठोस पदार्थ जसलाई कूनौपनि माध्यमले तार्गेटसम्म पूर्याईन्छ । जसले चहको तार्गेटमाथि असर पूर्याउछ भने त्यसलाई एम्यूनिसन भनिन्छ । एम्यूनिसन भन्ने शब्द फ्रेन्च शब्द LUMINATION बाट ल्याईएको हो एम्यूनिसनको इतिहासलाई पल्टाएर हेर्दा सर्वप्रथम चाइनिजहरुले गन पाउडरको आविष्कार गरेको पाइन्छ । सन् १८६०-१८८० को बीचमा अमेरीकाको कर्नेल बक्सर ले धातूको खोका बनाए । यसै समय देखी नै धातू विज्ञानको विकास भएको पाइन्छ । केही समयपछि बक्सरले बेलायतका वर्डन (Burden) साग मिलेर सूधारिएको खोका बनाए ७.६२ र ९ मि.मि. एम्यूनिसन दोस्रो विश्व युद्ध पश्चात मात्र बनाएको पाइन्छ । हाल ५.५६ मि.मि.को एम्यूनिसनको प्रयोग बढी रहेको पाइन्छ । यसको मुख्य उद्देश्य दूश्मनलाई मार्नेभन्दा पनि बढी भन्दा बढी घाइते तूल्याउनु हो ।

उद्देश्य

२. स्मल आर्मस हतियारबाट फायर गरिने एम्यूनिसनको बारेमा जानकारी गराउनु हो ।

वर्गीकरण

३. एम्यूनिसनलाई क्यालिवरको आधारमा विभिन्न देशहरुले छुट्टाछुट्टै क्यालिवर भएको एम्यूनिसनलाई स्मल आर्मस एम्यूनिसन भन्ने गरेका छन् । साधारण तथा ४० मि.मि.भन्दा कम क्यालिवर भएको एम्यूनिसन स्मल आर्मस एम्यूनिसन मानिन्छ । नेपालमा २० मि.मि.भन्दा कम क्यालिवर भएको एम्यूनिसनलाई स्मल आर्मस एम्यूनिसन भनिन्छ । त्यसैगरी बेलायत र भारतमा पनि २० मि.मि. क्यालिवर नै स्मल आर्मस एम्यूनिसन मानिन्छ । अमेरिका मा ०.६" भन्दा कम क्यालिवरको एम्यूनिसनलाई मानिन्छ । यसर्थ क्यालिवरको आधारमा स्मल आर्मस एम्यूनिसनलाई ३ भागमा वर्गीकरण गर्न सकिन्छ ।

- (क) १५ मि.मि.भन्दा कम क्यालिवर भएको एम्यूनिसन ।
- (ख) २५ मि.मि.भन्दा कम क्यालिवर भएको एम्यूनिसन ।
- (ग) ४० मि.मि.भन्दा कम क्यालिवर भएको एम्यूनिसन ।

निषेधित

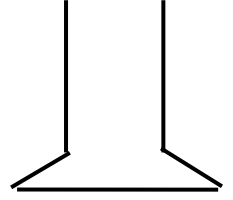
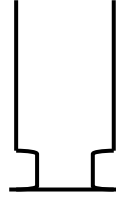
निषेधित

४. कार्टिज केशको बनावटको आधारमा एम्यूनिसनलाई २ भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ ।

(क) रिमवाला (*Rimmed*)

(ख) विना रिमवाला (*Rimless*)

RIMLESS

RIMMED

रिमवाला	विना रिमवाला
१. महागो हुन्छ ।	१. सस्तो हुन्छ ।
२. गह्रौं हुन्छ ।	२. हल्का हुन्छ ।
३. म्यागजिनमा धेरै ठाउा खान्छ ।	३. म्यागजिनमा थोरै ठाउा खान्छ ।
४. म्यागजिनमा थोरै राउण्ड अट्छ ।	४. म्यागजिनमा धेरै राउण्ड अट्छ ।
५. खोका पछाडि तान्ने क्रममा भाचिने सम्भावना बढी हुन्छ ।	५. खोका पछाडि तान्ने क्रममा भाचिने सम्भावना कम हुन्छ ।

विशेषता

५. स्मल आर्मस एम्यूनिसनको विशेषता मुख्य गरी ३ वटा छन् ।

(क) चलाउन सजिलो (*Easy for Handling*) ।

(ख) हल्का वजन (*Light Weight*) ।

(ग) कम आयतन (*Less Volume*) ।

आवश्यकता

६. स्मल आर्मस एम्यूनिसनको विभिन्न प्रकारका गुणहरूले गर्दा यसको आवश्यकता (*Necessity*) महसूस गरिएको छ ।

(क) हतियारमा लगाएको रेञ्ज अनुसार असरदार (*Effective in Applied Range*)

(ख) सरल बनावट (*Simple Design*)

(ग) कम धक्का (*Less Recoil*)

निषेधित

निषेधित

- (घ) खादिलो (Compact)
- (ड) हल्का वजन (Less Weight)
- (च) बलियो (Robust)
- (छ) सस्तो (Cheap)
- (ज) सुरक्षित र भरपदो (Safe & Reliable)
- (झ) लामो समयसम्म टिकाउ (Durable)
- (ञ) तापक्रम खप्न सक्ने (Temperature Withstanding)

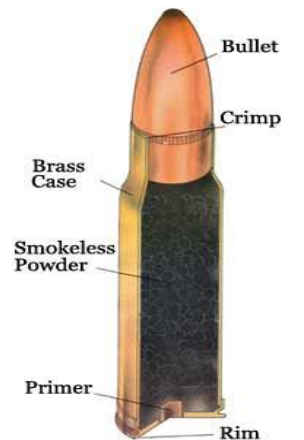
प्रकार

७. स्मल आर्मस एम्यूनिसनलाई मुख्य गरी ७ भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ ।
- (क) बाल एम्यूनिसन (Ball Ammunition)
 - (ख) ट्रेसर एम्यूनिसन (Tracer Ammunition)
 - (ग) ए.पी. एम्यूनिसन (Armour Piercing Ammunition)
 - (घ) ए.पी.आई. एम्यूनिसन (Armour Piercing Incendiary)
 - (ड) ब्लाङ्क एम्यूनिसन (Blank Ammunition)
 - (च) अब्जरभिङ्ग एम्यूनिसन (Observing Ammunition)
 - (छ) प्राक्टिस एम्यूनिसन (Practice Ammunition)

बाल एम्यूनिसन

८. यो एम्यूनिसन व्यक्ति विरुद्ध फायर गर्न (Anti Personal Role) प्रयोग गरीन्छ । यसको असरदार रेञ्ज १८०० मिटर हुन्छ । यसको विशेषताहरु यस प्रकार रहेको छ ।

(क) पूराको वजन	२३.१३+ ०.६५ ग्राम
(ख) बूलेटको मात्र वजन	९.३३+०.१३ ग्राम
(ग) खोकाको मात्र वजन	१०.८९ ग्राम
(घ) पूराको लम्वाई	७१ मि.मि.
(ड) गोलीको मात्र लम्वाई	२९ मि.मि.
(च) कार्टिजको मात्र लम्वाई	५१ मि.मि.
(छ) डायमिटर	११ मि.मि.

निषेधित

निषेधित

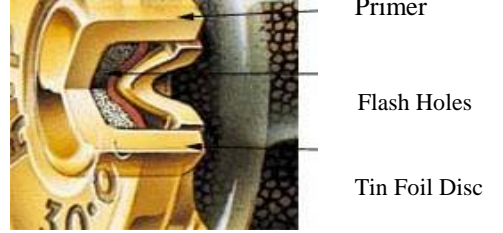
९. यस एम्युनिशनको मुख्य ३ भागहरू हुन्छन् ।

- (क) प्राइमर क्याप (Primer Cap)
- (ख) कार्टिज केश (Cartidge Case)
- (ग) बूलेट (Bullet)

प्राइमर क्याप

१०. यो तामा ले बनेको हुन्छ । यसमा NonFulminate Charge भरिएको हुन्छ । यो कम धक्काले पड्कादैन । यसको काम नाईट्रो सेलूलोज चार्ज (Nitro Cellulose Charge) लाईआगो लगाउनु हो । यसको पनि तीन भाग हुन्छ ।

- (क) प्राइमर (Primer)
- (ख) टिन फ्वाइल डिस्क (Tin Foil Disc) ।
- (ग) फ्ल्यास होल (Flash Holes) ।

११. प्राइमर क्यापमा निम्न चार हुराहरू आर्सनलबाट लेखि आएको हुन्छ ।

- (क) कूतर (Calibre)
- (ख) लट नं. (Lot no.)
- (ग) वनाएको मिति (Date of Manufacture)
- (घ) बनाउने कम्पनीको नाम वा साइन(Name/Sign of Manufacturing Company)

१२. प्राइमरमा रहेको आगो लगाउने विष्फोटक पदार्थ (Igniferous Explosive) निम्न रसायनहरू(Chemicals) बाट बनेको हुन्छ ।

- (क) फल्मिनेट अफ मर्करी (Fulminate of Mercury)
- (ख) पोट्यासियम क्लोरेट (Potassium Chlorate)
- (ग) लिड अजाइड (Lead Azide)
- (घ) लिड स्टाइफनेट (Lead Styphnate)

निषेधित

निषेधित

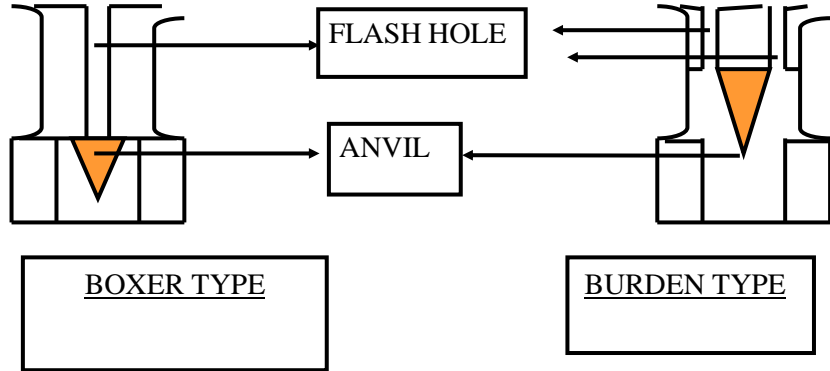

१३. यो दूइ प्रकारको हुन्छ ।

(क) बक्सर (Boxer Type)

(ख) बर्डन (Burden Type)

बक्सर	बर्डन
१. अमेरिकामा बनेको हो । २. एक वटा मात्र फल्यास होल हुन्छ । ३. ठूलो क्यालिबर भएको हतियारबाट फायर गरीन्छ । ४. एन्भिल, एन्भिल भन्ने धातूबाट बनेको हुन्छ ।	१. बेलायतमा बनेको हो । २. २ वटा फल्यास होल हुन्छ । ३. सानो क्यालिबर भएको हतियारबाट फायर गरीन्छ । ४. एन्भिल पोटासियम फिल्मनेट र म्याग्नेसियम फिल्मनेटबाट बनेको हुन्छ ।

१४. हामीले प्रयोग गर्ने स्मल आर्मस एम्युनिशन बर्डन प्रकारको हो । यसको निम्न फाइदाहरु रहेका छन् ।

(क) पानीले असर नगर्ने (Water Proof) ।

(ख) कम धक्काले आगो लाग्ने (Ignite with Low Striking Rate) ।

(ग) धेरै ग्यास पैदा हुने (Produce Large Amount of Gas) ।

(घ) विग्रने सम्भावना कम (Least Chances of Damaging) ।

कार्टिज केश

१५. बनावटको आकारको आधारमा कार्टिज केश २ प्रकारको हुन्छ ।

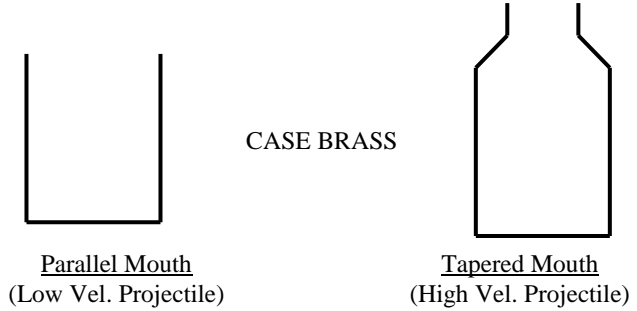
निषेधित

निषेधित

(क) समानान्तर मूख भएका (Parallel Mouth): यसको मूख समानान्तर भएको कारणले केश ब्रास भित्रको आयतन बढी हुन्छ र बूलेटलाई दिने चाप (Pressure) कम हुन्छ । जसले गर्दा गोलीलाई बाहिर धकेल्ने गति पनि कम (Low Velocity Projectile) हुन्छ ।

(ख) साघूरिएको मूख भएका (Tapered Mouth)M यसको मूख साघूरिएको हुने भएकोले केश ब्रासको आयतन कम हुन्छ र बूलेटलाई दिने चाप (Pressure) बढी हुन्छ । फलस्वरूप गोलीलाई बाहिर धकेल्ने गति पनि बढी (High Velocity Projectile) हुन जान्छ ।

१६. कार्टिज केशको कामहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

- (क) गोली र मुख्य चार्जलाई राख्ने (Hold Main Charge & Bullet)
- (ख) मुख्य चार्जलाई वातावरणीय प्रतिक्रियाबाट जोगाउने (Protect Charge from atmospheric Reaction) ।
- (ग) एक्स्ट्र्याक्सनको मूख्य साधन (Means of Extraction) ।
- (घ) इन्सूलेटर (Insulator) ।
- (ङ) बूलेटलाई सिधार्इमा राख्ने (Locate & Allign the Bullet) ।
- (च) च्याम्बर, ब्रिजको अगाडीको भाग र फायरिङ्ग पिनलाई खिइनबाट जोगाउने (Prevents Corrosion of Chamber, Breech face & Firing pin) ।
- (छ) अप्चुरेशनमा मद्दत पूयाउने (Helps in Opturation) ।

निषेधित

निषेधित

CRIMPER PORTION FOR

NC CHARGE

CARTRIDGE CASE

PRIMER

१७. कार्टिज केश पित्तलबाट बनाउनुको कारणहरू निम्न छन् ।

- (क) सस्तो र सजिलै पाइने (Cheap & easily available) ।
- (ख) पून प्रयोग गर्न सकिने (Re-usable) ।
- (ग) छिटो तात्ने, फूल्ने र छिटो सेलाउन (More Co-efficient of Linear Expansion)
- (घ) खिइने र खिया लाग्नेबाट बचाउने (Prevents Corrosion & Rusting) ।
- (ङ) कम तापक्रममा नपग्लने (No Melt on Low Temperature) ।
- (च) ग्यास चाप खप्न सक्ने क्षमता बढी (High Capacity of Withstanding Gas Pressure) ।
- (छ) हल्का र कडा (Hard & Light) ।

प्रप्रोलेण्ट चार्ज

१८. यो दानेदार (Granular) र पानीले नभिज्ने वा ओसीलो नहूने (Non Hygroscopic) नाइट्रो सेलूलोज रसायनिक तत्व (Nitro Cellulose Chemical Agent) हो । यसको वजन एउटा बूलेट भित्र २.८५ ग्राम हुन्छ । यसको विशेषता निम्नानुसार छ ।

- (क) लामो समयसम्म खपत हुने (Durable) ।
- (ख) उज्यालो र धूवा रहित (Flash & Light less).
- (ग) तापक्रमले कम असर गर्नु (Low Effect of Temperature) ।
- (घ) स्थिर (Stable) ।
- (ङ) कार्टिज केशसाग प्रतिक्रिया नगर्ने (Non Reactive with Container) ।

निषेधित

निषेधित

१९. बनावटको आधारमा यसलाई ३ भागमा वर्गीकरण गर्न सकिन्छ

(क) सिङ्गल बेश प्रपोलेण्ट (Single Base propellant) यो नाइट्रो सेलूलोज (Nitro Cellulose) चार्जबाट बनेको हुन्छ। यसको बल्ले रफ्तार कम हुन्छ, र भिल्का र धूवा कम पैदा हुन्छ।

(ख) डलव बेश प्रपोलेण्ट (Double Base Propellant) यो ५०% नाइट्रोसेलूलोज (Nitro Cellulose) र ५०% नाइट्रो ग्लिसिरिन (Nitro Glycerin) बाट बनेको हुन्छ। यसको बल्ले रफ्तार बढी हुनुको साथै भिल्का र धूवा पनि बढी हुन्छ।

(ग) ट्रिपल बेश प्रपोलेण्ट (Triple Base Propellant) यो २५% नाइट्रो सेलूलोज (Nitro Cellulose), २५% नाइट्रो ग्लिसिरिन (Nitro Glycerin) र ५०% नाइट्रो गाईनीडीन (Nitro Gynidine) बाट बनेको हुन्छ। यसको बल्ले रफ्तार कम हुनुको साथै भिल्का र धूवा पनि कम हुन्छ।

२०. बल्ले रफ्तारको आधारमा प्रपोलेण्ट चार्जलाई ३ भागमा वर्गीकरण गर्न सकिन्छ।

(क) लो बेश प्रपोलेण्ट (Low Base Propellant): यस वर्गको प्रपोलेण्ट बल्ला १ स्क्वायर इन्चको इलाकामा ३ देखि १० टन बराबरको चाप उत्पन्न हुन्छ।

(ख) मिडियम बेश प्रपोलेण्ट (Medium Base Propellant) यस वर्गको प्रपोलेण्ट बल्ला १ स्क्वायर इन्चको इलाकामा १०-१२ टन बराबरको चाप उत्पन्न हुन्छ।

(ग) सर्भिस बेश प्रपोलेण्ट (Service Base Propellant) यस वर्गको प्रपोलेण्ट बल्ला १ स्क्वायर इन्चको इलाकामा १२-२२ टन बराबरको चाप उत्पन्न हुन्छ।

२१. ७.६२ मि.मि. वाल एम्युनिशनमा भएको प्रपोलेण्ट सर्भिस बेश प्रपोलेण्ट हो। यसको प्रेशर २१ टन प्रति स्क्वायर इन्च हुन्छ।

बलेट

२२. बनावट (Construction)को आकारको आधारमा गोली २ प्रकारको हुन्छ।

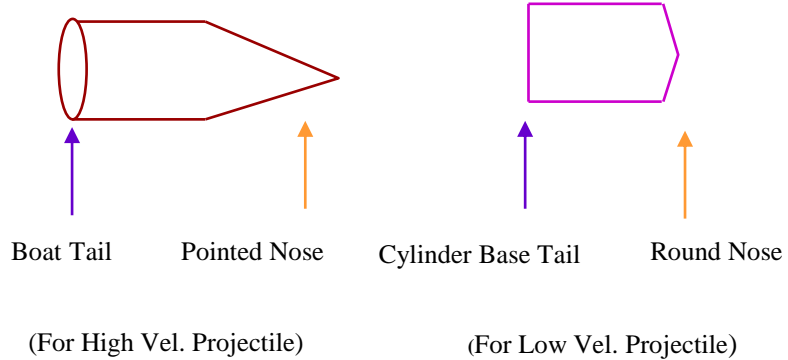
(क) बोल टेल र प्वाइन्ट नोज (Boat Tail & Pointed Nose) यो धेरै प्रोजेक्टाइलको गति (High Velocity Projectile)को लागि बनाइएको हुन्छ।

निषेधित

निषेधित

(ख) सिलिण्डर बेश टेल र राउण्ड नोज (Cylinder Base Tail & Round Nose) यो थोरै प्रोजेक्टाईलको गति (Low Velocity Projectile) को लागि बनाइएको हुन्छ ।

२३. बूलेटको मुख्य २ भागहरु हुन्छन् ।

(क) भित्री भाग(Core): यो बूलेटको भित्रि पट्टीको भाग हो । ७०% सिसा (Lead) र ३०% एण्टीमोनि (Antimony)को मिश्रणबाट बनेको हुन्छ । यसको मुख्य काम हरु यस प्रकार छन् ।

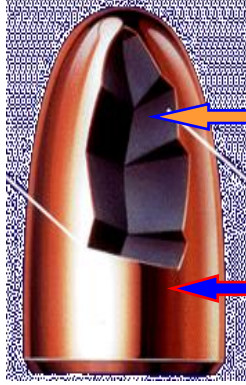
- (१) ट्र्याजेक्टरीलाई स्थिरता प्रदान गर्छ (Provide Stability to Trajectory)
- (२) सेट अप प्रक्रियाको लागि पग्लने धातूलाई मद्दत गर्छ (३)तार्गेटमा असर पुर्याउछ (Effects on Target) ।

(ख) बाहिरी भाग(Jacket):यो बूलेटको वाहीरपट्टीको आवरण हो । यो ९०% तामा (Copper) र १०% निकेल(Nickel) ले बनेको हुन्छ । निकेल धातूलाई पग्लने धातू पनि भनिन्छ । यसको मुख्य कामहरु यस प्रकार छन् ।

- (१) गोलीको आकारलाई स्थिरता प्रदान गर्छ (Give Stability to the Bullet) ।
- (२) सेट अपको दौरानमा ग्यासलाई रोक्ने काम गर्दछ (Stop Gases During Set up) ।
- (३) बूलेटलाई घुमाउ प्रदान गर्छ (Give Spinning to the Bullet) ।
- (४) ब्यारलको बचाउ गर्छ (Protects Barrel) ।

निषेधित

निषेधित

INNER CORE
70% LEAD & 30% ANTIMONY

JACKET WITH GLIDING METAL
COPPER- 90% & NICKEL- 10%

ट्रेशर एम्युनिशन

२४. ट्रेशर राउण्डमा १४ ग्राम ट्रेशर भन्ने तत्व (Tracer Element) रहेको हुन्छ । जसले गर्दा नै ट्रेशर राउण्ड बल्ने काम गर्दछ । ट्रेशर इलिमेण्टको बनावट यस प्रकार छ ।

- (क) म्याग्नेसियमको धूलो (Magnesium Powder) ।
- (ख) स्ट्रोनटियम नाइट्रेट (Strontium Nitrate) ।
- (ग) पि.भि.सि. (Poly Vinyl Chloride) ।

२५. यसको राउण्डको बल्ने समय ०.६ सेकेण्ड हो जून ५० मिटरदेखि ११५० मिटरसम्मको दूरीमा बल्दछ । यसको प्रयोग निम्न कामहरुको लागि गरीन्छ ।

- (क) रातमा तार्गेट चिनाउन (Indication of Target at Night)
- (ख) गोलीको ट्रचयाजेक्टरी हेर्न (Observation of Trajectory)
- (ग) आगो लगाउन (Incendiary)

२६. ट्रेशर राउण्डको पूरा लम्वाई ७१ मि.मि., कार्टिजको मात्र लम्वाई ५१ मि.मि. र बूलेटको मात्र लम्वाई ३५ मि.मि. हो । यस भित्र सब इग्निटर (Sub Ignitor) वा प्राइमरी कम्पोजिशन (Primary Composition) रहेको हुन्छ, जसको वजन ३ ग्रैन हुन्छ । यो बेरियम (Berium) भन्ने रसायन (Chemical) बाट बनेको हुन्छ । यसको मुख्य काम व्यारल देखी ५० मि.सम्म बलेर फायररको आखालाई वचाउनु र हतियारको पोजिशन जाहेर हुनबाट रोक्नु हो ।

२७. यस भित्र अर्को तत्व ब्रास डिले डिस्क (Brass Delay Disc) पनि हुन्छ । यसको कामहरु निम्न छन् ।

- (क) सब इग्निटरलाई राख्ने (Hold Sub Ignitor)

निषेधित

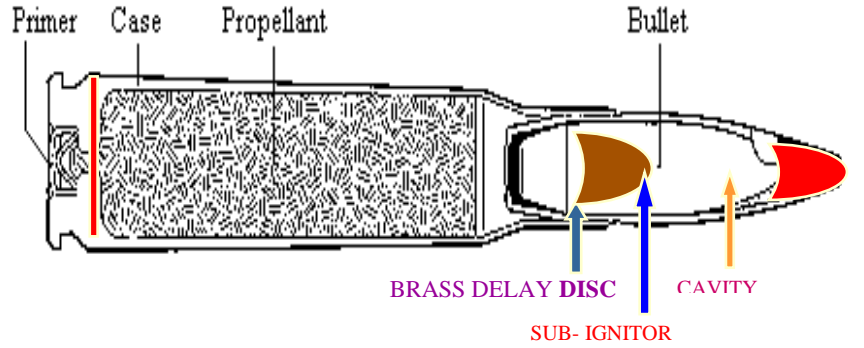
निषेधित

(ख) प्रपोलेण्ट चार्ज र सब इग्निटरलाई छुट्ट्याउने (Separates Sub Ignitor from Main Charge) ।

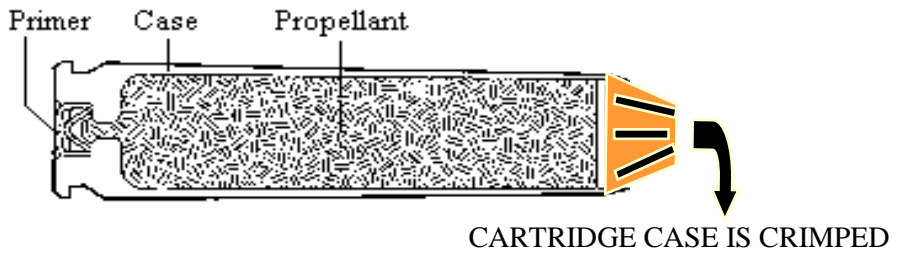
(ग) सब इग्निटरलाई ब्यारलमा बल्नबाट रोक्ने (Prevents Burning of Sub Ignitor inside the Barrel) ।

(घ) मोजल छाडेपछि सब इग्निटरमा आगो लगाउने (Initiate Sub Ignitor on Leaving Muzzle) ।

ब्ल्याङ्क एम्युनिशन

२८. यो राउण्ड विशेष गरी तालिम तथा अभ्यासहरु प्रयोग गरीन्छ । यसले तालिम तथा अभ्यासहरुमा लडाईको अवस्था श्रृजना गराउने गर्दछ । सेमी अटोमेटिक रोलमा एस.एल.आर.बाट फायर गर्नु परेमा यसमा वि.एफ.ए. (Blank Firing Attachment) जोडिन्छ । यस राउण्डमा बूलेट हूदैन । कार्टिज केशलाई अगाडी पट्टी क्रिम्प गरीन्छ । यो सेतो र नीलो गरी २ प्रकारमा पाइन्छ । यसलाई साधारण भाषामा प्लाष्टिक राउण्ड पनि भन्ने गरीन्छ । नीलो रङ्गको राउण्डको खतरा ईलाका ३० गज हुन्छ, भने सेतो राउण्डको ९० गज हुन्छ ।

निषेधित

निषेधित

ए.पी.एम्यनिशन

२९. यस राउण्डलाई पहिचान गर्न टूपोमा कालो रङ्ग लगाइएको हुन्छ । यसको बूलेटको भित्री भाग स्टीलबाट बनेको हुन्छ । यसले वाल राउण्डको क्षमताभन्दा बाहिरको तार्गेटहरु आर्मोर्ड गाडीहरु जस्तै एम.पी.भी. सफ्ट स्क्रीन गाडीहरु र कभर सेल्टर आदि बर्बाद गर्दछ ।

ए.पी.आइ एम्यनिशन

३०. यो राउण्डलाई पहिचान गर्न टूपोमा सेतो रङ्ग लगाएको हुन्छ, यसको बूलेट भित्र सेतो फस्फोरस राखिएको हुन्छ । यसले प्रज्वलनशील तार्गेटहरु जस्तै पेट्रोल ट्याङ्क स्टोरहरु बर्बाद गर्दछ । यो तार्गेट इण्डिकेशन गर्न पनि प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

अब्जर्भिङ्ग एम्यनिशन

३१. यस राउण्डमा पनि सेतो फस्फोरस राखिएको हुन्छ । जसको काम तार्गेटमा हिट गरेपछि ब्रष्ट भएर सेतो धूवा निकाल्नु हो । यो राउण्ड तालिमको दौरानमा प्रोजेक्टाइलको हिट हेर्नको लागि प्रयोग गरीन्छ ।

संक्षेप

निषेधित

बिषय : फायर कन्ट्रोल

पाठ : फायरको देखभाल र रेञ्जिङ्ग उचाई र दिशामा गल्ती

परिचय

१. लडाईको समयमा हामिले दुस्मन माथी जुन फायर गर्दछौ त्यो फायर कारागार हुनु पर्दछ । यस्तो कारागार फायरलाई नै बढी महत्वपूर्ण फायर भनिन्छ। जस्तै आफ्नो समय र एम्युनियसनको वचत हुन आउछ । यस्को लागी गनमा काम गर्ने हरेक जवानलाई फायरको देखभाल र रेञ्जिङ्गको बारेमा थाहा हुन जरुरी छ । फायर देखभाल रेञ्जिङ्ग आमहालतमा पत्तिले गर्दछ । तर लडाईको समयमा कमाण्डरको कन्ट्रोल छुट्न गएमा पत्तिको जुन व्यक्तिले आफ्नो फायरको मारलाई देख्छ, यदि फायर तार्गेमा कारागार छैन भने त्यसलाई तार्गेटमा पुऱ्याउनको लागि सबैलाई उचाइ र दिशाको गल्तीलाई हटाउने तरिका पनि थाहा हुनु आवश्यक छ । ८०० मि. भन्दा माथि नाङ्गो आखाले फायरको मार देखभाल गर्न मुस्किल हुने हुदा यस्को देखभाल पत्तिले वा से.मु पत्तिले गर्नु पर्दछ ।

उदेश्य

२. फायको देखभाल, रेञ्जिङ्ग गर्न, उचाई र दिशाको गल्ती हटाउने तरिका सिकाउनु हो ।
३. यो पाठ २ भागमा सिकाइन्छ ।

भाग नं १-फायरको देखभाल रे रेञ्जिङ्ग

४. देखभालको मतलव आफुले फायर गरेको गोलिहरु तार्गेटको कुनभाग टल्किरहेको छ । अर्थात विरजोन कहा वनिरहेको छ । त्यसलाई हेरेर बिटोनजोनको पोजिसन पत्तालगाउनु हो । रेञ्जिङ्गको मतलव मारको गल्तीलाई सुधारेर दुरुस्ती दिनु हो ।

फायरको देखभालमा अन्दाजा लगाउन असर पार्ने कुराहरु

५. तार्गेग वरिपरीको जमिन तार्गेट वरिपरी भाडी जंगल, दलदल जमिन, लामो घांस, पथरीलो ईलाका भएमा देखभाल गर्न गाह्रो हुन्छ । यहि जमिन सुख्खा बालुवा भएको, खनजोत गरेको छोटो घांस भएको, नरम जमिन छ भने देखभाल गर्न सजिलो हुन्छ ।

निषेधित

निषेधित

६. **देखाई** बढि उज्यालो, हुस्सु कुहिरो, धुवा धुलो, गर्मी याममा मध्यान्हमा घाम, मिराज आदिले देखभालमा असर गर्दछ। यदी मौसम सफा छ भने देखभाल गर्न सजिलो हुन्छ।

७. **सूर्य** फायरीङ्गको दौरान सूर्य अगाडिबाट लागेको छ भने यसको रोशनीले देखभालमा बाधा पर्दछ। त्यस्तै मध्यान्हमा प्रसस्त घामले गर्दा पनि देखभाल गर्न मुस्किल पर्दछ। यदि सूर्य बिहानी पखको उदाउदाको अवस्थामा र बेलुकी अस्ताउने अवस्थामा छ भने देखभाल गर्न सजिलो हुन्छ।

८. **हावा** तेज हावाले तार्गेटको एरियामा बढि धुलो उडाउने, गोली टक्केर उछिट्याएको धुलो माटो आदिको दिशा बदली गरि दिने साथै फायर बेसमा हो भने धुलो मैलोले देखभाल गर्न आंखामा असर पार्ने हुंदा देखभाल गर्न मुस्किल हुन्छ।

९. **रेन्ज** लामो रेन्जमा विटोन जोनको अन्दाजा लगाउन मुस्किल पर्दछ। त्यसमा पनि आफ्नो र सत्रुको फायरले गर्दा वढी कठिनाई हुन आउदछ। यस्तो अवस्थामा आफ्नो गनको फायर कहां टक्केको छ भन्ने कुरा उडानको समयको आधारमा अन्दाज लगाउन सकिन्छ। यदी रेन्ज कम छ भने सजिलै देखभाल गर्न सकिन्छ।

१०. **दुस्मनको कार्वाही** दुस्मनले देखभाल गर्न नसकोस भन्नाको लागी विभिन्न दिशावाट फायर गर्नाले तार्गेट ईलाकामा स्मोकको पर्दा बनाईदिनाले गर्दा देखभाल गर्न मुस्किल पर्दछ।

देखभालको नियमहरु

(क) आफुलाई एकिन भएपछि मात्र दुरुस्ती दिनु पर्दछ।

(ख) देखभाल गर्दा तार्गेटमा मात्र नहेरी वरीपरि पनि देखभाल गर्नुपर्छ।

(ग) देखभालको लागी राम्रो इलाकाको छनाट गर्नु पर्दछ।

(घ) पहिला फायर गर्दा लामो ब्रष्ट फायर गर्नु पर्दछ।

रेन्जिङ्ग

१२. रेन्जिङ्गको मतलव उचाई र दिशाको गल्लिलाई दुरुस्ति दिएर विटनजोनलाई तार्गेट सम्म पुऱ्याउनु हो। तार्गेट माथि पहिलो पटक फायर गर्दा विभिन्न कारणहरुले गर्दा फायर कारगार नहुन पनि सक्दछ। यति बेला उचाई र दिशाको दुवै गल्लिलाई एकै पटक करेक्सन दिनु पर्ने हुन्छ। यसलाई कम्बाईन करेक्सन भनिन्छ।

निषेधित

निषेधित

१३. रेन्जिङ्गको नियम

- (क) फायरको असर तार्गेटमा परेको छैन भन्ने एकिकन भएपछि मात्र करेक्सन दिनु पर्छ ।
- (ख) आफुलाई विश्वास नभए कमको बदला ज्यादा करेक्सन दिनु पर्दछ । जस्तै: उठेको जमिनमा फायरको अन्दाजा लगाउन गाज्हो हुन्छ । यसको लागि तार्गेटलाई ब्राकेटिङ्ग गर्नु पर्दछ ।
- (ग) दुरुस्त हमेशा फायर कन्ट्रोलरले नै दिनु पर्छ ।

भाग २ उचाई र दिशामा गलति

१४. उचाईमा गलति हुनाको कारण

- (क) रेन्ज नाप्नमा गलति
- (ख) मौसमी असर
- (ग) सिस्ता र रेन्ज लगाउन मामुली गलती
- (घ) जमिनी बनावटको कारण

१५. दिशामा गलति हुनाको कारण

- (क) दायां वायां बाट चलने हावाको गलत अन्दाज गर्नु ।
- (ख) सिस्तामा मामुली गलती
- (ग) ट्राईपडको थर्थराट

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

निषेधित

निषेधित

बिषय : फायर कन्ट्रोल

पाठ : उचाई

परिभाषा

१. गोलि मोजलबाट बाहिर निस्केपछी गोलिलाई मुख्य २ कुराले असर गर्दछ । त्यो हो गुरुत्व आकर्षण र मौसमी असर । यि दुई शक्तिका असरको कारणले गर्दा गोलिले एक गोलकार बाटो तय गर्दछ, जसलाई ट्रेजेक्ट्रि भनिन्छ । यदि हामिले व्यारललाई सिधा तार्गेट संग मिलाएर फायर गर्थौ भने अवश्य पनि गोलि जमिनमा पुग्नु भन्दा पहिला जमिनमा टक्रिन्छ । त्यसैले गोलिलाई तार्गेट सम्म पुऱ्याउनको लागि व्यारोलको लाइनलाई तार्गेट भन्दा केही माथि उठाउनु पदछ । साधारण तया त्यसलाई उचाई भनेर भनिन्छ । व्यारलको लाईनलाई तल या माथि गर्दा फायरको कोण कति बन्दछ, भन्ने कुरा SU को प्रयोगबाट थाहा पाउन सकिन्छ ।

उद्देश्य

२. उचाईको सिद्धान्त सिकाउनु हो ।

३. उचाई सम्बन्धि शब्दावलीहरु

(क) नजरको लाईन (LOS) फायरको आंखा, अप्रेचर, टिप हुदै तार्गेटको POA सम्म खिचिएको काल्पनिक लाइन हो ।

(ख) व्यारोलको लाईन (LOB) बृजको मध्यभागबाट व्यारोलको विचौविच हुदै तार्गेट सम्मको काल्पनिक लाईन हो जुन २५ मिटरबाट जहिले पनि LOS भन्दा माथी हुन्छ ।

(ग) होरिजेन्टल प्लेन (HP) ट्राईपटको सकेटबाट समुन्द्री सतह संग समानान्तर हुनेगरी खिचिएको काल्पनिक रेखालाई HP भनिन्छ ।

(घ) एङ्गल अफ प्रोजेक्सन (AP) लाईन अफ साईट र लाइन अफ व्यारल विच बन्ने कोणलाई एङ्गल अफ प्रोजेक्सन भनिन्छ ।

(ङ) नजरको कोण (AS) लाईन अफ साईट र HP विच बन्ने कोणलाई AS भनिन्छ । AS SU 102B वाट पत्ता लगाईन्छ ।

निषेधित

निषेधित

(च) क्वाड्रण्ट एङ्गल (QA) व्यारलको लाईन र होरिजेन्टल प्लेन विच बन्नेकोणलाई QA भनिन्छ। यो त्यो कोण हो जुन खराब मौसम तथा रातको फायरमा साईट युनिट १०२ बि. मा लगाईन्छ।

४. QA पत्ता लगाउने तरिका

(क) डाईरेक्ट मेथड SU 102 B को मद्धतले निम्न तरिका बाट निकालिन्छ।

- (१) तार्टेग सहि रेञ्ज गनमा लगाउने र गनलाई तनत मा ले गर्ने।
- (२) SU 102 B को सबै पोईन्टर जीरो गरेर गनमा चढाउने।
- (३) SU को एलिमेसन ड्रमले एलिमेसन बवल विच गर्ने।
- (४) एलिमेसनको रिडिङ्ग नै QA हो।

(ख) ईन्डारेक्ट मेथड (यदि तार्गेटको रेञ्ज थाहा नभएमा)

- (१) तार्गेटको रेञ्ज जतिभएपनि गनमा २०० मि. रेञ्ज लगाएर तार्गेटमा ले गर्ने।
- (२) SU को सबै प्वाईन्टर जीरो गरेर गनमा चढाउने।
- (३) एलिमेसन ड्रमको मद्धतले एलिमेसन बवल विच गर्ने।
- (४) आएको एलिमेसन रिडिङ्ग नै AS हुन्छ।
- (५) अब कुनै तरिका बाट तार्गेटको रेञ्ज पत्ता लगाउने। (नक्शा/रेञ्ज फाईन्डर)
- (६) कति रेञ्ज हो त्यहि रेञ्जको AP रेञ्ज टेबलमा हेरेर AP मा AS लाई जोड्ने या घटाउने। त्यहिनै QA हुन्छ।

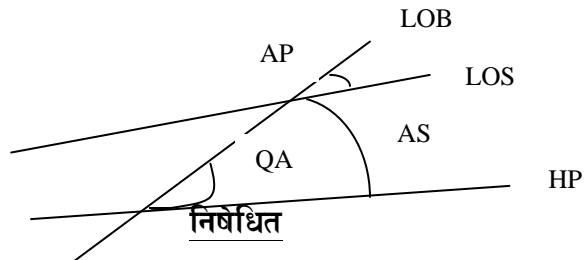
क्वाड्रण्ट एङ्गल (QA) का अवस्थाहरू

५. तार्गेट र जमिनी समानान्तर सतहको सम्बन्ध बेग्ला बेग्लै अवस्थामा हुने हुनाले QA का पनि विभिन्न अवस्थाहरू हुन्छन्।

QA का अवस्थाहरू निम्न अनुसार छन्।

(क) QA=AP+AS

यदि तार्गेट HP भन्दा माथि छ, र नजरको कोण पोजेटिभ बन्दछ, भने यो अवस्था हुन्छ।

निषेधित

$$AS+AP+180^\circ-QA=180^\circ$$

$$AS+AP=180^\circ-180^\circ+QA$$

$$AS+AP=QA$$

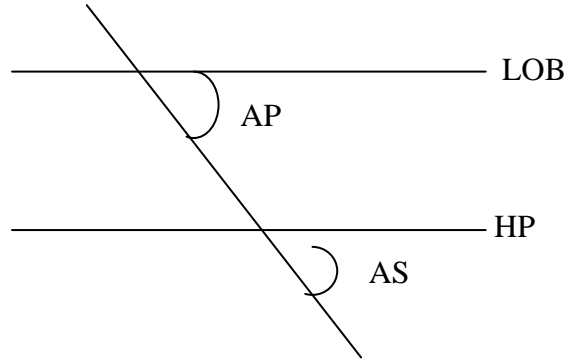
$$QA=AP+AS$$

(ख) QA=0

यदि तार्गेट HP भन्दा केहि तल भने QA को यो अवस्था हुन्छ । यतिबेला LOB र HP समानान्तर भएको हुन्छ । यि २ विचको कोण ० भएको हुन्छ ।

$$AP=AS$$

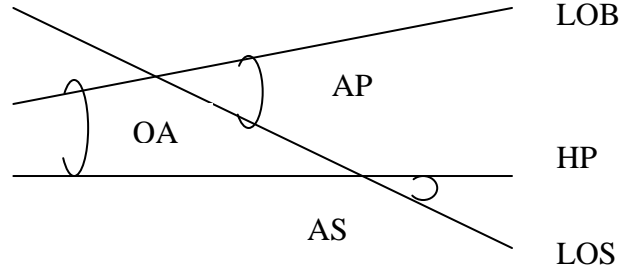
$$QA=0$$

LOS

(ग) QA=AP-AS

यदि तार्गेट HP भन्दा थौरे तल छ भने AP-AS हुन्छ । यतिबेला AS नेगेटिभ र QA पोजिटिभ हुन्छ

$$QA+AS+(180^\circ - AP)=180^\circ$$

$$QA+AS=180^\circ-180^\circ+AP$$

$$QA+AS=AP$$

$$QA=AP-AS$$

निषेधित

निषेधित

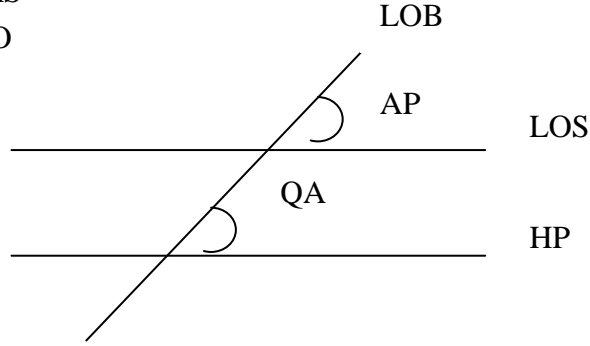
(घ) $QA=AP$

यति बेला तार्गेट HP भन्दा माथि हुन्छ र LOS र HP आपसमा समानान्तर भएको हुन्छ ।

$$QA=AP+AS$$

$$QA=AP+0$$

$$QA=AP$$

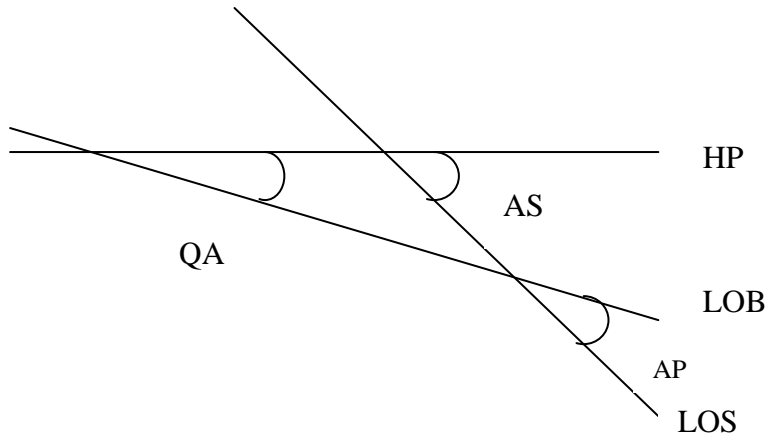
(ङ) $QA=AS-AP$

यदि तार्गेट HP भन्दा धेरै तल र व्यारलको लाईन र नजरको लाईन दुवै HP भन्दा तल हुन्छ भने $AS-AP$ हुन्छ ।

$$QA+AP+(180^\circ-AS)=180^\circ$$

$$QA+AP=180^\circ-180^\circ+AS$$

$$QA=AS-AP$$

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

बिषय : MMG जनरल

पाठ : एम.एम.जी. सेक्सनको वनावट र ट्रेन्चको नाप

परिचय

१. कुनै पनि सैनिक कारवाही संचालन गर्नको लागि विभिन्न किसिमका युनिट सब युनिटहरुको आवश्यकता पर्दछ। साथै कुन युनिटको नफ्रि कति, त्यसको कमाण्डर को हो, त्यस युनिट भित्र कुन-कुन दर्जाको व्यक्तिहरुको एपोईन्टमेन्ट के के हो वा आफ्नो टांक्स के हो भनेर पहिलानै अर्गनाईज गरेको हुनु पर्दछ।

२. लडाईको समयमा अन्य फ्ल्याट ट्रेजक्री हतियारको तुलनामा एम.एम.जी ले ठुलो भुमिका खेलेको हुन्छ। यस हतियारको फायरको असर धेरै हुनाको कारण विटनजोनले ठुलो एरिया कभर गर्नाले र लामो रेन्जमा मार गर्न सक्नाले हो। नेपाली सेनामा एउटा एम.एम.जी. सेक्सनमा कतिवटा एम.एम.जी राख्ने, त्यसको कमाण्ड को हो, अन्य बांकी व्यक्तिहरु के-के दर्जाका कति हुन्छन् भनेर पहिला नै अगनाईज गरेको हुन्छ। त्यसै लाई एम.एम.जी सेक्सन भनिन्छ। यसको नफ्री ७ जनाको हुन्छ यो गुल्मको मद्धती से.मु.अन्तर्गत रहको हुन्छ।

उद्देश्य

३. गुल्म मद्धती.से.मु.अन्तरगत एम.एम.जी. सेक्सनको वनावट र ट्रेन्चको नाप सिकाउनु हो।

४. नयां संसोधित सांगठनिक संरचना अनुसार एम.एम. जी सेक्सनको बनावट

सेक्सन पति हु -१ (COLT/SMG)

नं.१ डेट

नं. २ डेट

डेट कमाण्डर अम १ (M16)

डेट कमाण्डर अम १ (M16)

गन नं.१ प्युठ १ (MMG)

गन नं.१ प्युठ १ (MMG)

गन नं.२ सि १ (M16)

गन नं.२ सि १ (M16)

निषेधित

निषेधित

जम्मा ३ जना

जम्मा ३ जना

नोट: एउटा पदिक गणको राईफल कम्पनी अन्तरगत मद्धती से.मु.को एम.एम.जी सेक्सनमा २ वटा एम.एम.जी.हुन्छ । जसमा जम्मा ७ जनाको सेक्सन हुन्छ , यसरी ४ वटा राईफल कम्पनीमा जम्मा ८ वटा एम.एम.जी र २८ जनाको नफ्री हुन्छ ।

एम.एम.जी सेक्सनको दर्ज्यानी हाजिर

आसानी	हु.	अम.	प्युठ	सि.	जम्मा
भएको	१	२	२	२	७

एम्युनिसन स्केल

सि.न.	विवरण	प्रति हतियार म्यागजीन स्केल	फष्ट लाईन			सेकेण्ड लाईन	MLOC (1st line+2nd line)	OLOC(MLOC मा+2nd line थप)	कै
			पौच	रिजर्भ	जम्मा				
१	एम.एम.जी.		४०००	२०००	६०००	२०००	८०००	१००००	
२	एम १६ राईफल	५	१५०	१५०	३००	१५०	४५०	६००	

एम.एम.जी ट्रेन्चको नाप

५. लडाईको समयमा सत्रुसंग असरदार रुपमा लड्नको लागि आफ्नो वा सत्रुको भुमिमा डिफेन्स पोजिसन तयार गरी लडिन्छ । डिफेन्स यति खेर राम्रो मानिन्छ, जबकि पत्तिले आफ्नो हतियारबाट कारागार फायर गन सक्दछ । त्यसकारण ट्रेन्चको अगाडि विभिन्न अक्ट्रेकल लगाउनुको साथै ट्रेन्चमा स्थानिय चिजको प्रयोग गरी बचाउ गरेको हुनुपर्दछ ।

६. ट्रेन्च तयार गर्दा ख्याल राख्नु पर्ने कुराहरु (जमिनी रोलमा)

- फिल्ड अफ फायर सफा हो ।
- म्यूचल सर्पोट होस ।
- इन्फ्लेट फायर र डिफिलेटेड पोजिसन होस ।

निषेधित

निषेधित

- (घ) स्थानिय बचाउ गरिएको होस ।
- (ङ) आउने जाने बाटो छुपेको होस ।
- (च) जमिन र नजरि आड होस ।
- (छ) हतियार चलाउन सजिलो होस ।
- (ज) महसुर निसानाको नजिक नहोस् ।

७. एन्टिएअर क्राफ्ट रोलमा ट्रेन्ज तयार गर्दा ख्याल राख्ने कुराहरू

- (क) जमिन र हवाई सत्रुवाट छुपाउ होस ।
- (ख) पोजीसन आरामदायी होस ।
- (ग) जहाजका आउने बाटोमा कारागार फायर गर्न सकियोस ।
- (घ) अलआर्म सिग्नलको बन्दोबस्ती गरेको हुनुपर्दछ ।
- (ङ) पोजिसन ड्रेफ्थमा दोस्रो गनले मद्धत गर्न सक्ने हुनुपर्दछ ।
- (च) मिल्छ भने गनलाई ग्राउण्ड रोलमा पनि प्रयोग गर्न सक्ने गरि साईटिङ्ग गर्नु पर्दछ ।

८. A.A.C रोलमा गनलाई माउण्ड गर्दा ध्यान दिने कुराहरू

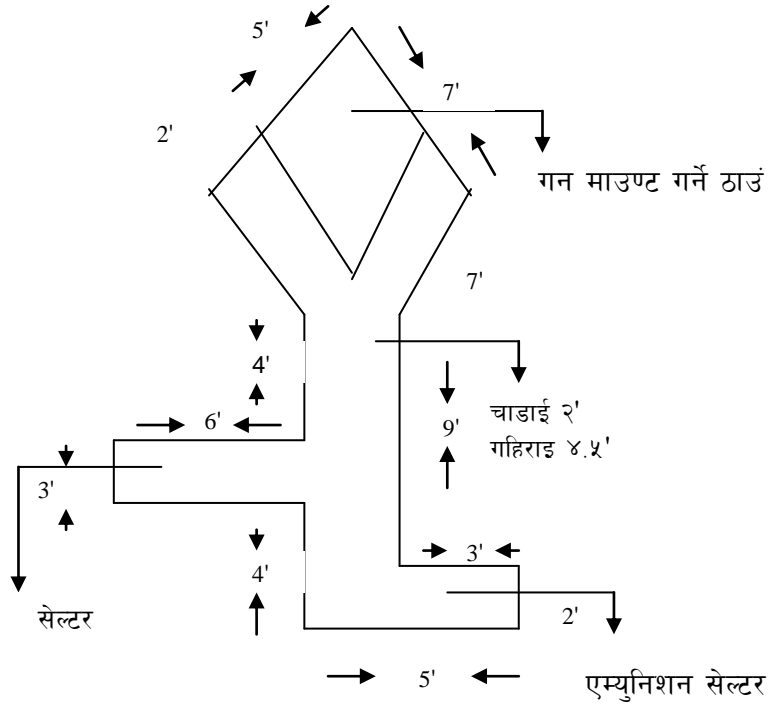
- (क) लङ्ग लेग अगाडी हुनु पर्दछ ।
- (ख) ट्राईपट हाईमाउण्ट गरेको हुनु पर्दछ ।
- (ग) ग्यास रेगुलेटर ० मा सेट गरेको हुनु पर्दछ ।
- (घ) क्याडल लाकिङ्ग लिभर खुल्ला हुनु पर्दछ ।
- (ङ) फ्रन्ट माउण्ट पिन आफु तर्फ होस ।

निषेधित

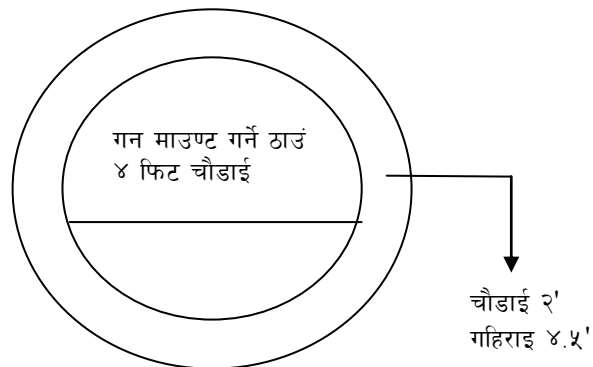
निषेधित

ग्राउण्ड रोलमा ट्रेन्चको बनावट र नाप

AAC रोलमा ट्रेन्चको बनावट र नाप

निषेधित

निषेधित

एम.एम.जी. सेक्सनमा हुने सामानहरु

१. एम.एम.जी.नाल	२(कम्प्लीट सेट)
२. बेल्टवक्स	६ वटा
३. स्याण्ड व्याग	६वटा
४. मार्क किला	१८
५. ह्याम्बर	२
६. पिक	२
७. सावेल	२
८. टुल	२
९. २ वाट सेट	१
१०. वाईनाकुलर	१
११. कम्पास	१
१२. नक्सा केस सहित	१
१३. ल्याण्ड स्केप तार्गेट	१
१४. भण्डा	२

संक्षेप

निषेधित

बिषय : MMG जनरल

पाठ : तालिम सिलेवस

परिचय

१. गण गुल्म तथा सैनिक स्कुलहरुमा कुनैपनि तालिम संचालन गर्न तालिम प्रोग्रामको आवश्यक पर्दछ । त्यसकारण सेनामा अधिकृत पदिक र अन्यदर्जालाई तालिम प्रोग्राम बनाउन जान्न महत्वपूर्ण हुन्छ । तालिम सिलेवस राम्रो संग बनाएमा तालिम सुचारु रूपले संचालन गर्न सकिन्छ । कुनैपनि वेलासा चल्नुपर्ने पाठहरु चले नचलेको चेक गर्न सकिन्छ ।

२. तालिम सिलेवसलाई ६ भागमा बाड्न सकिन्छ ।

- (क) उद्देश्य र सुत्र (साधारण निर्देशन)
- (ख) ब्लक सिलेवस
- (ग) डिटेल् सिलेवस
- (घ) तालिम क्यालेण्डर
- (ङ) ब्लक टाईम टेबल
- (च) हत्तावारी तालिम प्रोग्राम

उद्देश्य र सुत्र (साधारण निर्देशन)

३. तालिम सिलेवस बनाउदा कस्तो किसिमको शिक्षार्थीहरुलाई तालिम दिने हो । तालिमको उद्देश्य के हो कति अवधि सम्म तालिम दिने हो भन्ने कुरा उल्लेख गरिएको हुन्छ । प्रोग्राम बनाउदा गणपति, गुल्मपति र स्कुलहरुमा शिक्षाधिकृतको नितिलाई विशेष ध्यान दिनु पर्दछ । बेसिक तालिम पाईसकेका व्यक्तिलाई तालिम चलउदा PWT र अभ्यासहरुमा बढी जोड दिनु पर्दछ ।

- (क) तालिमको उद्देश्य
- (ख) तालिम अवधि
- (ग) तालिम सुरु मिति र अन्तिम मिति
- (घ) पुरा काम गर्ने दिन र दिनमा चल्ने पिरियड संख्या

निषेधित

निषेधित

(ड) आधा काम गर्ने दिन र दिनमा चल्ने पिरियड संख्या

(च) पिरियड अवधि र ब्रेकको समय

ब्लक सिलेबस

४. तालिमको उद्देश्य र साधारण निर्देशन पाईसकेपछि सबै भन्दा पहिला ब्लक सिलेबस तयार गरिन्छ। आफुले प्राप्त गरेको पिरियड संख्यालाई हरेक विषयको लागि ब्लक मा बाडेर सिलेबस तयार गरिन्छ। ब्लक सिलेबस भन्नु डिटेल सिलेबसको सारासं हो। ब्लक सिलेबस बनाउदा केहि जगेडा पिरियड पनि राख्नु पर्दछ। यसबाट तालिमको दौरान छुट्न गएका पिरियडहरु पुरागर्ने र कमजोर विषयहरुमा अभ्यास दिन र दोहोर्न्याई गर्न सकिन्छ।

ब्लक सिलेबसको नमुना

अवधि:- हप्ता

पिरियड संख्या:-

सि.नं.	कोड	विवरण	पिरियड			कै.
			दिन	रात	जम्मा	
१	ह.ता	हतियार तालिम				
२	ले	लेक्चर				
३	ट्या	ट्रिक्टस				
४	प.	परिक्षा				
५	ज.	जगेडा				

डिटेल सिलेबस

५. ब्लक सिलेबस तयार भैसकेपछि हरेक विषयलाई बेग्लाबेग्लै आवश्यकता अनुसार पिरियड विभाजन गरी डिटेल सिलेबस तयार गरिन्छ। यसमा सो विषय संग सम्बन्धित हरेक पिरियडहरु समावेस हुन्छन्। सबै विषयहरुको अलग अलग डिटेल सिलेबस तयार पार्नु पर्दछ। जस्तै: लेशनमा सबै हतियारहरुको लेक्चरमा हतियार सम्बन्धि लेक्चर FC,BC,Ops या War ईन्जिनियर, मेडिकल, सिग्नल आदि।

निषेधित

निषेधित

डिटेल् सिलेवस

विषय: लेक्चर

रिफरेन्स:

कोड:

पिरियड संख्या

सि.नं.	विवरण	पिरियड संख्या				कै.
		लेक्चर	डेमो	अभ्यास	जम्मा	
१	परिचय र विशेषता	२			२	
२	फायर कन्ट्रोल अर्डर	२	१	२	५	
३	उचाई	२	१	-	३	
४	गनलाईन र समानान्तर	२	१	२	५	
५ जम्मा	८	३	४	१५	

६. डिटेल् सिलेवस बनाउंदा ख्याल राख्नु पर्ने कुराहरू:

- सवै महात्वपूर्ण सवकहरू, लेक्चर साथै डेमो परेड होस
- हरेक सवकहरूलाई प्राप्त समय दिएको होस
- ता.सि.भएमा पि.डब्लु.टी.र ई.टि.एस. पिरियडहरू राखिएको होस
- तालिममा चाख ल्याउन ह्याण्डलिङ्ग,फायरीङ्ग आदिमा मुकाविला राखियोस
- ईन्सटक्टर तालिम भएमा आई.पि.अभ्यास बढी राखियोस
- नसिकी नहुने, सिकनै पर्ने र सिके हुने विषयलाई ध्यान दिनु पर्दछ ।

तालिम क्यालेण्डर

७. डिटेल् सिलेवसमा भएका हरेक विषयहरूलाई हप्ताको हरेक दिनामा लेक्चर, लेशन, विविध, र परिक्षाहरूलाई मिलाएर तयार पारिएको खाकालाई तालिम क्यालेण्डर भनिन्छ । जसलाई बनाउंदा ज्यादै सोच विचार गरि पाठहरू तर्तिवार रुपमा मिलाईएको हुनुपर्दछ ।

निषेधित

निषेधित

तालिम क्यालेण्डरको नमुना:

बार	हप्ता नं. १	हप्ता नं. २	हप्ता नं. ३
आइतवार	१. प्रवेश परिक्षा -२ २. प्रथम प्रवचन -२ ३. गनको प.वि. -३ ७		
सोमवार	२०६४/५/३ १ २ ३		

व्लक टाईम टेबल

८. तालिम क्यालेण्डर तयार भैसकेपछि कुन हप्तामा कुन कुन विषयका लेक्चरलाई कति पिरियड दिईएको छ । कुन कुन हतियारको लागि कति पिरियड बाँडिएको छ । परिक्षा, अभ्यास र विविध क्लासहरु कुन हप्तामा कति छ भनेर चेक गर्न बनाईएको सिलेबसलाई व्लक टाईम टेबल भनिन्छ । यसरी बाँड गरेको पिरियडहरुलाई पुरा एउटा खाका तयार पारी प्रस्तुत गरीन्छ ।

व्लक टाईम टेबल

सि.नं.	विवरण	ह.नं.१	ह.नं.२	ह.नं.३	जम्मा पिरियड
१	लेक्चर	१०	१२	९	३१
२	लेसन	११	१३	१०	३४
३	विविध	१	२	१	४

निषेधित

निषेधित

हप्तावारी प्रोग्राम

९. तालिम क्यालेण्डरबाट हप्ता हप्तामा दैनिक पिरीयडहरुलाई समय विभाजन गरी तयार गरीने तालिम तालिकालाई हप्तावारी प्रोग्राम भनिन्छ ।

१०. हप्तावारी प्रोग्राम बनाउंदा निम्न कुरामा ध्यान दिनु पर्दछ

- (क) पिरीयड यस्तो संग बांडीएको होस, पाएको समयमा पुरा फाईदाउठाउन सकियोस ।
- (ख) ट्रेनिङ्ग एरीया रेन्ज ट्रेनिङ्ग स्टोर, ट्रेनिङ्ग एड र मौसमको ख्याल राखियोस ।
- (ग) शिक्षकको संख्या ध्यान दिईयोस ।
- (घ) गाह्रो र सजिलो विषयहरु बाराबर मिलाईयोस ।
- (ङ) लेक्चर विहान सवेरै र खाना खाने वित्तिकै नराखियोस ।
- (च) जुन दिनमा पाठ चलेको छ त्यही दिनमा आई.पि. र डेमो मिलाईयोस ।
- (छ) हरेक पिरीयड पछि १० मि. ब्रेक मिलाईयोस ।
- (ज) एउटा तालिम एरीयाबाट अर्को तालिम एरीयामा जानु छ भने आवश्यक साधान र समय मिलाउनु पर्दछ ।

११. तालिम पाउने जवानको किसिम

- (क) रिक्लुट या क्याडेट
- (ख) तालिम सिपाही वा युवक अधिकृत
- (ग) ईन्सटक्टर या जुनियर लिडर
- (घ) फायर गर्नु भन्दा अगाडी बार्षिक चांदमारी गर्ने जवानहरु
- (ङ) फायरमा कमजोर जवानहरु
- (च) अधिकृत, पदिक वा अन्य दर्जाको प्रि. कोर्ष
- (ज) लामो विरामी विदा, घर विदा, विभिन्न काजमा रही फर्केका जवानहरु
- (झ) रिफ्रेसर कोर्ष

१२. सिलेक्स बनाउंदा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरु

- (क) कमाण्डिङ्ग/शिक्षाधिकृतको निति

निषेधित

निषेधित

- (ख) शिक्षार्थीको संख्या र स्तर
- (ग) शिक्षकको संख्या र स्तर
- (घ) तालिममा प्राप्त ईकुमेण्टहरु
- (ङ) सिकाउनु पर्ने विषयहरु
- (च) तालिम गराउन पाएको अवधि
- छ) ट्रेनिङ्ग एरीया र लेक्चर हल
- (ज) तालिम अवधिमा आउन सक्ने बाधाहरु
- (झ) तालिमको उद्देश्य:

संक्षेप

निषेधित

बिषय : फायर कन्ट्रोल

पाठ : प्वाइन्ट, चौडाई र गहराई तार्गेट

परिचय:

१. एम. एम.जी इन्फेन्ट्री वटालियनको अतिनै महत्वपूर्ण सर्पोटिङ्ग हतियार हो । जसको मद्धतवाट कम समयमानै दुश्मन माथि भारी ताजादमा फायर गिराउन सकिन्छ । यो त्यतिबेला सम्भव हुन्छ जव हामिले यसको प्रयोग सोचविचार गरेर सहि ढङ्गबाट गर्न सक्दछौ । लडाईको समयमा विभिन्न प्रकारका तार्गेटहरु मिल्न सक्दछन् । त्यसैले गन नम्बरहरुलाई यो थाहा हुनु पदछ कि उसले छिटो भन्दा छिटो त्यो कस्तो तार्गेट हो त्यसलाई कुन विधिबाट वर्वाद गर्न सकिन्छ र कस्तो किसिमको रेटअफ फायरको प्रयोग गर्दा फायर कारागार हुन्छ ।

उदेश्य

२. एम.एम.जी बाट प्वाइन्ट, चाडाई र गहराईतार्गेट वर्वाद गर्ने तरिका सिकाउनु हो ।

भाग १ प्वाइन्ट तार्गेट

३. जुन तार्गेट चौडाई बढिमा ४ मिल्स सम्म र गहराईबढिमा ५० मिटर सम्म छ भने त्यसलाई Point Tgt भनिन्छ । Point Tgt को लम्बाई चौडाई नाङ्गो आखाले हेरेर अड्कल गर्न निकै कठिन हुन्छ । खुल्ला आखाले सिरिफ धुवा धुलो चमक आदि बाट अड्कल गर्न सकिन्छ । यो एउटा सानो टुक्रा जस्तो मात्र देखिन्छ । त्यो तार्गेट Point Tgt हो होईन भनेर सेक्सन कमाण्डरले बाईनोकुर बाट हेरेर एकिन गर्दछ । जव गनरले Point Tgt मा गनलाई ले गर्दछ । त्यो तार्गेटको बिचमा नै हुन्छ भनेर विश्वास गर्न सकिदैन प्वाइन्ट तार्गेटको रुपमा निन्न तार्गेटहरुलाई उदारणको रुपमा लिनसकिन्छ ।

- (क) पिलबक्स
- (ख) एल. एम.जी र एम.एम जी को ट्रेन्च
- (ग) आर.एल/आर सि.एल को डेट
- (घ) ओ.पि
- (ङ) २"मोर्टर डेट

निषेधित

निषेधित

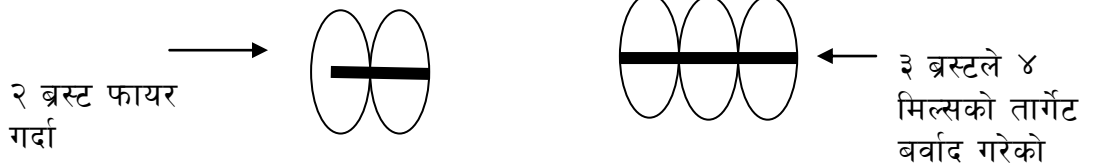

(च) AAC रोलमा LMG/MMG

(छ) गाडीमा माउण्ड गरेको, MMG र RCL

फायरको विधि

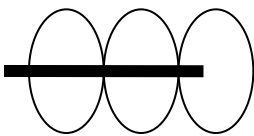
२. Point Tgt को लागि फायरको विधि दाया वाया २ क्लिक हुन्छ । एक ब्रष्टको कुनै पनि रेन्ज मा चौडाई २ मिल्स हुन्छ । प्वाइन्ट तार्गेटको चौडाई बढिमा ४ मिल्स सम्म हुन्छ । यस हिसावले सोच्दा Point Tgt लाई २ ब्रष्ट ले ववार्द गर्न सकिन्छ । सिक्लाईको हिसाव बाट विटोन्जोन जहिले पनि तार्गेटको विचमा नै बन्नुपर्दछ । यसको लागि हमेसा गन तार्गेटको विचमा ले गर्नु पर्दछ । यसरी फायर गर्दा तार्गेटको दाया वा वाया तर्फको १ किनारामा १ मिल्स वच्च जान्छ । यसरी वच्ने भागलाई पनि फायरले कभर गर्नको लागि Point Tgt मा ३ ब्रष्ट फायर गर्नु पर्दछ ।

यदी PointTgt लाई नाङ्गो आखांले देखेको भएपनि त्यसको दाया वायाको किनारा अडकल गर्न मुस्किल पर्दछ । जसले गर्दा गनलाई Tgt को विचभाग मा ले गर्न सार्है कठिनाई हुन्छ । विचमा भनेर गन ले गर्दा विचमा नपर्न सक्दछ । यसरी विचमा गन ले गर्न नसक्नाले तार्गेटको कुनै किनारा वच्च सक्दछ । यसरी वच्च सक्ने तार्गेटको संभावित पुरै हिस्सालाई ववार्द गर्न को लागि एउटा गनले Point tgt मा ५ ब्रष्ट फायर गर्नु पर्दछ । गनलाई तार्गेटको विचमा ले गर्न नसक्नाले तार्गेट छुटेको ।

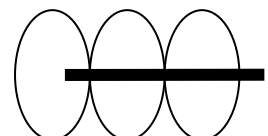
दाया किनारा बचेको

३ १ २

बाया किनारा बचेको

३ १ २

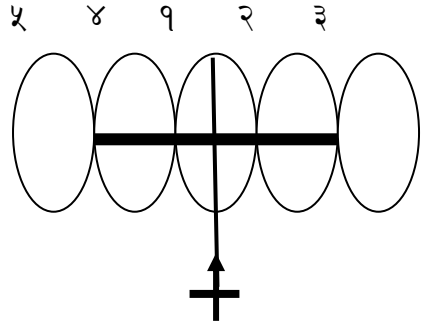
निषेधित

निषेधित

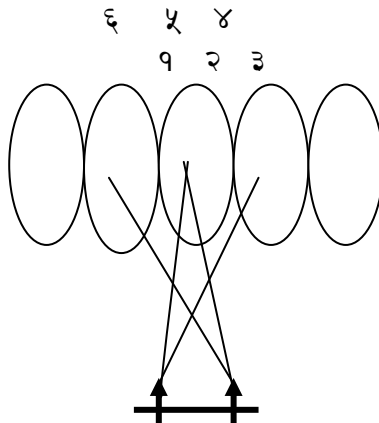
प्वार्इन्ट तार्गेटलाई एउटा गनले बर्वाद गर्ने तरिका

५. पहिला गनलाई तार्गेटको विचमा ले गर्ने । गन तार्गेटमा दुरुस्त ले भैसकेपछि तार्गेटको दाया वा बाया जुन किनारा तर्फवाट फायर गर्दा तार्गेट छिटो बर्वाद हुन्छ । त्यसै किनारा तर्फ वाट फायर सुरु गरिन्छ । ५ ब्रष्ट फायर गरि सकेपछि गनलाई अन्तमा विचमा ल्यायर ले गरी अन पुकारिन्छ । यसरी तार्गेट एउटा गनले तार्गेट बर्वाद गरिन्छ ।

२ वटा गनले प्वार्इन्ट तार्गेट बर्वाद गर्ने तरिका

६. सबै भन्दा पहिला २ वटै गनलाई तार्गेटको विचमा लगेर ले गरिन्छ । गन ले भै सकेपछि सुरुमा दुवै गनले तार्गेटको विचमा १/१ ब्रष्ट फायर गर्दछ । त्यसपछि दाया गन दायां तर्फ २ पटक १/१ क्लिक लगाउदै २ ब्रष्ट फायर गर्दै दायां जान्छ भने बाया गनले पनि नं. १ गन सरहनै फायर गर्दछ । त्यसपछि दुवै गन भित्र तर्फ १/१ क्लिक लगाउदै ओभर ल्याप फायर गर्दै भित्र तर्फ हट्छन् । यसरी भित्र हटेर फायर गर्दा विचमा फेरी १/१ ब्रष्ट थप फायर गर्दै दाया बाया तर्फ १ ब्रष्ट क्रस फायर गर्दछ र अन्तमा दुवै गन विचमा ले गरी अन पुकारीन्छ । यसरी २ वटा गनले Point Tgt बर्वाद गर्दा ६/६ ब्रष्ट गरी जम्मा १२ ब्रष्ट फायर गर्दछन् ।

निषेधित

निषेधित

प्वाईन्ट तार्गेट वर्वाद गर्न दिईने आदेशको नमुना

७. पत्ति १००० मि.(.) पहिलो मद्दतको निसाना ५ वजे ३ डिग्री एक भ्याम्म परेको रुख रुखको फेदमा दुस्मनको LMG पोष्ट । पत्तिको प्वाईन्ट तार्गेट (.) दाया वाया २ क्लिक गनले (.) हावा वाया २ क्लिक (.) फायर ।

नोट:- जहिले पनि फायर कन्ट्रोल अर्डर दिदा रोकिनु पर्ने ठाउमा रोकी रोकि आदेश दिनु पर्दछ । यदि सरासर आदेश दिएमा गन नम्बर्सले गर्नुपर्ने काम गर्न भ्याउदैन । यदी हावा लागेको छ भने हावा चलेको दिशा तर्फ हावाको हक दिनु पर्दछ । नर्मल फायर गर्नु परेमा फायर मात्र भनिन्छ । यसवाहेक अन्य फायर गर्नुपरेमा रेटअफ फायर तोकेरनै भन्नु पर्दछ । जस्तै :- ज्यापिड फायर ।

भाग-२ चौडाई तार्गेट

८. चौडाई २ मिल्स भन्दा वढी र गहराई ५० मि. सम्म भएको तार्गेटलाई चौडाई तागट भनिन्छ । यस्तो तार्गेटलाई नाङ्गो आंखाले प्रष्ट रुपमा देख्न सकिन्छ । लडाई को वेलामा फायर सर्पोट दिदा Obj लाई चौडाई तार्गेटको रुपमा लिन सकिन्छ । यस्तै दुस्मनको लिइनर डिफेन्स, एक्सटेन्डेड फर्मसनमा अगाडी बढेको दुश्मन लाई पनि यसको उदाहरणको रुपमा लिन सकिन्छ । एक पटकमा एउटा गनलाई ५० मिल्स र एक सेक्सनलाई १०० मिल्स भन्दा वढी चौडाई भएको तार्गेट इन्जो गर्न टास्क दिईदैन । यदी तागट ठुलो भएमा त्यसको कति भाग वच्छ वचेको तार्गेटलाई दोश्रो तार्गेट मानेर पछि इन्जो गरिन्छ । यदि तत्कालै ईन्जो गर्नु पर्ने भए अर्को सेक्सनलाई टास्क दिईन्छ ।

फायरको विधि

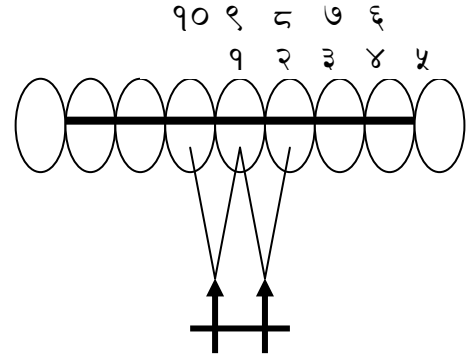
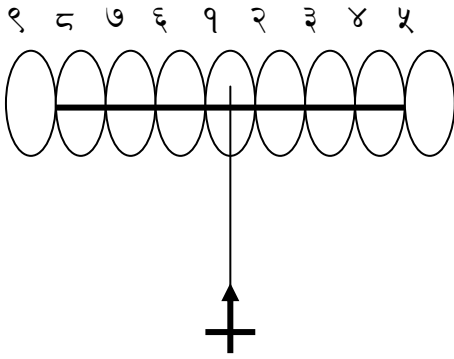
९. चौडाई तार्गेटलाई वर्वाद गर्नको लागी तार्गेटको विचमा गनलाई ले गरिन्छ । यसरी चौडाई तार्गेटको विचमा ले गर्ने तरिकालाई “ट्रार्भस ले” भनिन्छ । गन ले गरिसकेपछि एउटा मात्र गनले फायर गर्ने भए पहिला एक किनारा वर्वाद गरिन्छ र अन्तमा किनारा भन्दा बाहिर दिशाको गल्ली सुर्धान १ ब्रष्ट थप फायर गरिन्छ । फेरि विच वाट वाया वा दाया वाट फायर सुरु गरिन्छ ।

निषेधित

निषेधित

१०. यदि सेक्सन गनले फायर गर्नु छ भने दुवै गनले पहिला विचमा १/१ ब्रष्ट फायर गर्दछ । त्यस पछि दाया गन दाया र बाया गन बाया फायर गर्दै जान्छ । जब सम्म किनारा भन्दा बाहिर १ ब्रष्ट जादैन । फेरी दुवै गन भित्र ओभर ल्याप फायर गर्दै आउछ जब सम्म विच बाट १/१ ब्रष्ट ओभर ल्याप फायर हुदैन । फायर ओभर ल्याप भएपछि अन्तमा दुवै गन विचमा ले गरी अन पुकारिन्छ । यसको लागी ब्रष्टको संख्या यतिनै हुन्छ भनेर भन्न सकिदैन । १ डेट र १ पत्तिले चौडाई तार्गेट बर्बाद गर्ने तरिका ।

चाडाई तार्गेट बर्बाद गर्न दिइने आदेशको नमुना

११. पत्ति १३०० मि. । आम रुख आधा दाया खेतीको विच एकलो रुख । रुख ५ वजे ३ डीग्री नीलो छाना भएको घर । घरको दायां सूर नाम सुर । रुख देखि सुर सम्म पत्तीको चौडाइ तार्गेट । विचौ विच गनले अथवा ट्राभर्स ले । हावा वाया ३ क्लिक । ज्यापिड फायर । चौडाई तार्गेटको फायर गर्दा क्लिक लगाउदै सिस्ता चेक गरेर मात्र फायर गरिन्छ । त्यसलाई क्लिक सिस्ता फायर भनिन्छ ।

एक तार्गेट छुप्न लागेमा कारवाही

१२. लडाइको समयमा जब हाम्रो फायर दुस्मनमाथि कारागार भइरहेको हुन्छ त्यसवेला दुसमनले हाम्रो फायर माथि अवरोध खडा गर्न र कुनै पनि तरिकाबाट इन्गेज गर्न कोसिस गरिरहेको हुन सक्दछ । दुश्मनले धुवाको पर्दा बनाएर हाम्रो फायरलाई देखभाल गर्नबाट रोकावट पैदा गर्न सक्छ यतिवेला सिस्ता चेक गर्न पनि मुस्किल हुन्छ । तार्गेटमा मार गर्नेसमयमा हुस्सु कुहिरोले छेक्न सक्दछ या त छिट्टै रात पर्न सक्दछ । यस्तो अवसथामा पत्ति पतिले तार्गेट छुप्न लाग्यो एक चौथाई भित्र गन ले भन्ने आदेश दिन्छ ।

निषेधित

निषेधित

१३. यति बेला गनरको काम पहिला गनलाई जतिसक्दो छिटो तार्गेटको कूनै किनारामा लगेर ले गर्दछ । डिफ्लेक्सन ड्रमलाई क्लिक सिस्टममा लगाउछ । दाया किनारा देखि बाया किनारा सम्मको तार्गेटको चौडाई नाप्छ । तार्गेटको तार्गेटको चौडाई कति क्लिक आउछ त्यसलाई चारले भाग गर्दछ । भाग गर्दा आएको हिसाव १ चौथाई हुन्छ । यहि चौथाईलाई दाया गनले दायातर्फ छाडिदिन्छ, र बाया गनले बायातर्फ छाडेर दुवै गन १ चौथाईमा ले भएर बस्छन ।

पत्ति पतिको काम

१४. पत्तिपतिले त्यो छोपिन लागेको तार्गेटलाई सेक्सन गनले बर्बाद गर्नको लागी फायरको विधि निकाल्दछ । यो काम गर्नको लागी पत्तिपतिले दुरविन या SU 102 B बाट तार्गेटको चौडाई नाप्छ । त्यसलाई २ ले भाग गरी १ चौथाई निकाल्दछ । किनारा भन्दा बाहिर दिशाको गल्ती हटाउन गरिने १ ब्रष्ट फायर लाई जोड्छ । जति आउछ त्यति क्लिक नै दायां बायां फायर भन्ने आदेश दिन्छ । यस आदेश पाईसकेपछि सेक्शन गन भएता पनि एउटा गनले चौडाई तार्गेट बर्बाद गर्ने विधिबाट फायर गरिन्छ । यति बेला तार्गेटको बिचौ बिचमा १ ब्रष्ट ओभर ल्याप फायर हुन्छ ।

उदाहरण

पत्ति हुस्सु कुहिरोले तार्गेट छुप्न लाग्यो १ चौथाई भित्र गन ले ।
मानौ तार्गेटको चौडाई ४० मिल्स रहेछ ।

$$४० \text{ मिल्सलाई } १ \text{ चौथाईमा लैजादा :- } १ \text{ चौथाई} = \frac{४०}{४} \text{ मिल्स}$$

$$\therefore १ \text{ चौथाई} = १० \text{ मिल्स}$$

१० मिल्सलाई क्लिकमा लैजादा $१० / २ = ५$ क्लिक दिशाको गल्लि सुधार गर्न एक क्लिक जोड्दा $५ + १ = ६$ (क्लिक)
फायरको विधि दाया बाया ६ क्लिक हुन्छ ।

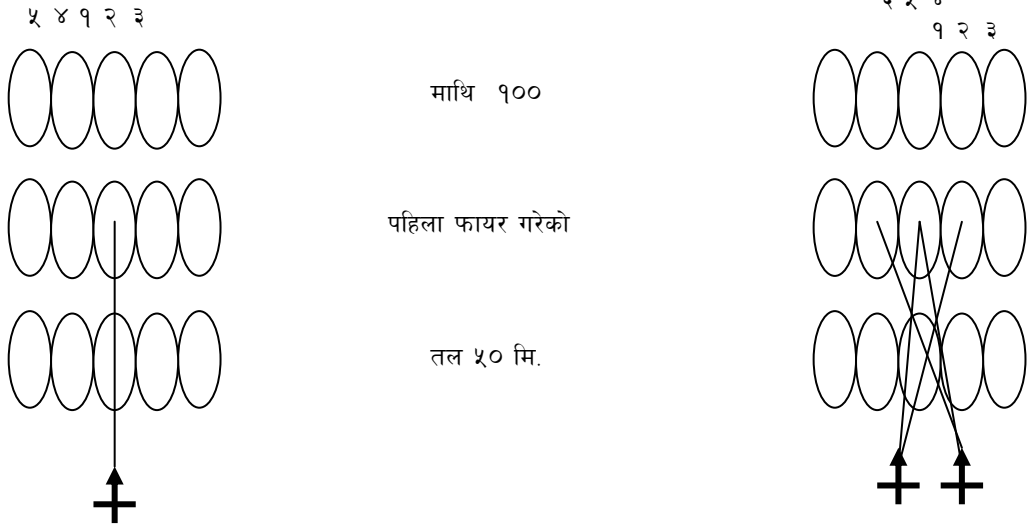
निषेधित

निषेधित

जहिले पनि पहिला Tgt को तल तर्फ दिनु पर्दछ । कति लिफ्ट दिने भन्ने कुरा रेन्ज पत्तालगाएको तरिकामा निर्भर रहन्छ ।

एक डेट र एक पत्ति गनले प्वाइन्ट गहराई तार्गेट बर्बाद गरेको

प्वाइन्ट गहराई तार्गेटलाई बर्बाद गर्न दिईने आदेशको नमूना

१८. पत्ति ५०० मि. ,पहिलो मद्धतको निसाना थोरै दाया विजुलीको पोल । नाम पोल । पोल १२ वजे सिक्रे रुख नाम रुख । पोल बाट रुख सम्म त्यो हो पत्तिको प्वाइन्ट गहराई तार्गेट । दाया वाया दुई क्लिक, आधा बाटोमा गन ले । हावा दाया ४ क्लिक च्यापिड फायर ।

नोट: जहिले पनि गहराई तार्गेटमा रेन्जको आदेश दिदा तार्गेटको विचौं विचौंको रेन्ज दिनु पर्दछ ।

चौडाई गहीराई तार्गेट

१९. जुन तार्गेटको चाडाई ४ मिल्स भन्दा बढि र गहराई पनि ५० मि भन्दा बढि छ भने त्यस्तो तार्गेटलाई चौडाई गहराई तार्गेट भनिन्छ । एक पटकमा एक पत्तिलाई चौडाई १०० मिल्स गहिराई २०० मि. भन्दा बढी भएको तार्गेटमा फायर टांस्क दिनु हुदैन ।

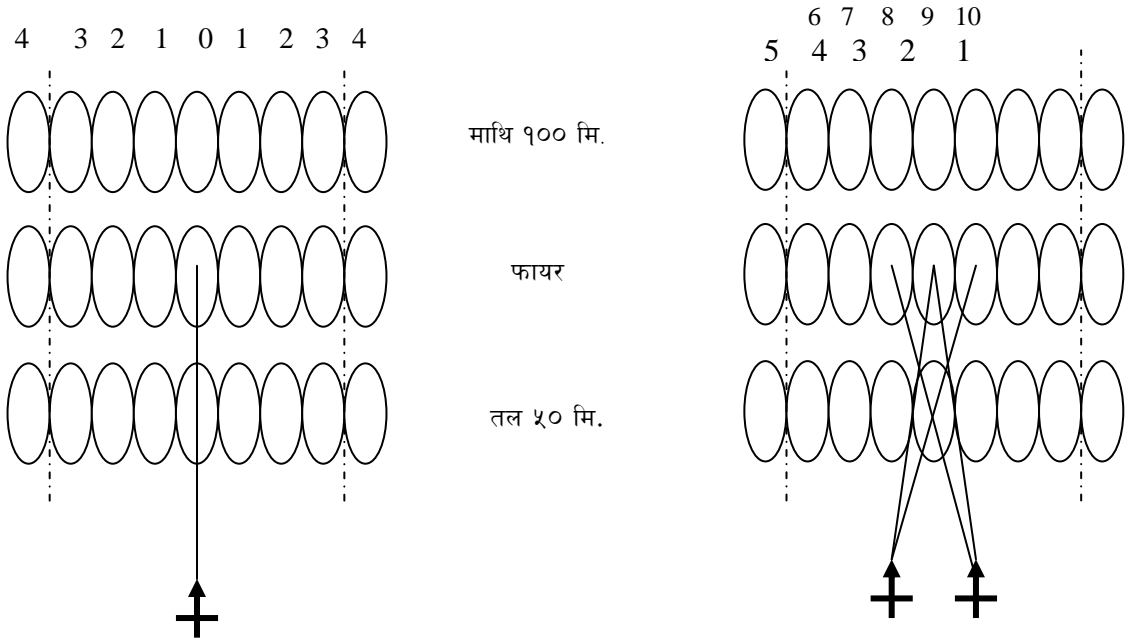
निषेधित

निषेधित

यसलाई ववार्द गर्ने तरिका चौडाई तार्गेट सरहनै हो । फरक यसमा रेन्ज पत्ता लगाएको तरिका अनुसार गनमा लिफ्ट दिएर सि.एस.आर.को विधी बाट तार्गेट ववार्द गरिन्छ ।

एक डेट र एक पत्ति गनले चौडाई गहराई तार्गेट बर्बाद गरेको

चौडाई गहिराई तार्गेट ववार्द गर्न दिईने फायर आदेशको नमुना

२०. पत्ति ११०० मि.आमरुख थोरै वाया भ्याम्म परेको रुख नाम रुख । रुख ३ वजे ५ डिग्री पुल, पुलको बायां सुर नाम सुर । रुख देखि सुर सम्म तार्गेटको नजिक किनारा । रुख १ वजे बिजुलीको पोल । नाम पोल । पोल ३ वजे जोडी रुख । जसमध्ये वायां वाला रुख । नाम रुख । पोल देखि रुख सम्म तार्गेटको टाढाको किनारा । नजिक किनारा बाट टाढा किनारा सम्म पत्तिको चौडाई गहराई तार्गेट । आधा बाटोमा विचौविच गन ले । वा आधा बाटोमा ट्राभर्स ले । हावा दायां ४ क्लिक । ज्यापिट फायर ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

बिषय : फायर कन्ट्रोल

पाठ : हर्कती तार्गेट

परिचय:

१. कुनैपनि तार्गेट एकै स्थानमा स्थिर नभै एक ठाउबाट अर्को ठाउमा हर्कत गर्दछ भने त्यसलाई हर्कती तार्गेट भनिन्छ । हर्कती तार्गेटलाई ले इन फ्रन्टको तरिका बाट ववार्द गरिन्छ । यस्तो तार्गेट ववार्द गर्दा तार्गेटको हर्कत गर्ने दिशातिर एक भन्दा बढि निसानाहरु चुनिन्छ । त्यो निसानामा गनलाई मिललाई लिड लिई अगाडी ले गरिन्छ । जब तार्गेट चुनेको निसानामा आई पुग्दछ फायर गरेर ववार्द गरिन्छ । एक निसाना बाट तार्गेट उम्किएमा अर्को निसानामा ले गरी यही कावार्हिलाई दोहोर्प्याईन्छ ।

उद्देश्य:

२. हर्कती तार्गेट ववार्द गर्ने तरिका सिकाउनु हो ।

३. हर्कती तार्गेटका अवस्थाहरु

हर्कती तार्गेटका ३ अवस्थाहरु हुन्छन ।

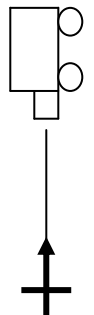
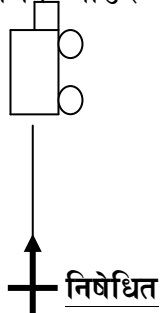
(क) आमुन्ने समुन्ने हर्कत गर्ने तार्गेट ।

(ख) छड्के हर्कत गर्ने तार्गेट ।

(ग) दायां बायां बाट हर्कत गर्ने तार्गेट ।

४. विभिन्न अवस्थामा हर्कती तार्गेट ववार्द गर्ने तरिका ।

(क) आमुन्ने सामुन्ने हर्कत गर्ने तार्गेट यस्तो तार्गेटलाई ववार्द गर्न कुनै लिडको आवश्यक पर्दैन सिर्फ सिस्तामा तल माथी फरक पारेर ववार्द गरिन्छ । टाढा गए तार्गेटको माथिल्लो भागमा र नजिक आउदै गरे तल ताक लिएर फायर गरिन्छ ।

निषेधित

- (ख) छड्के हर्कत गर्ने तार्गेट यस्तो तार्गेटलाई वर्वाद गर्न लिड लिई वर्वाद गरिन्छ ।
- (ग) दायां वायां बाट हर्कत गर्ने तार्गेट यस्तो तार्गेटलाई वर्वाद गर्दा निम्न कुराहरु विचार पुऱ्याउनु पर्दछ ।
- (१) तार्गेट हर्कत गर्ने दिशामा एक भन्दा बढी जमिन निसानाहरु चुन्ने र चुनेको निसानामा गन ले गर्ने ।
 - (२) तार्गेटको हर्कतको दिशा, रफ्तार, रेन्ज, गोलिको उडानको समय, र यदि हावा लागेको भए हावाको दिशा र रफ्तार आदिलाई हिसाव गरेर लिड निकालिन्छ ।
 - (३) उक्त लिडलाई गनमा लगाउने ।
 - (४) पहिला चुनेको निसानामा तार्गेट आएपछि फायर गर्ने ।

५. लिड निकाल्ने उदाहरण

१४०० मि.को रेन्जमा तार्गेटको रफ्तार प्र./घ. ३० कि.मि छ । हावाको रफ्तार प्रति घण्टा १५ कि.मि छ भने कति लिड लिई कसरी तार्गेट वर्वाद गरिन्छ । चित्र सहित देखाउनुहोस्

थाहा १ घण्टामा तार्गेटको रफ्तार ३० कि.मि छ ।

६० मिनटमा ,, ,, ३० १००० मि. हुन्छ ।

६० ६० से.मा ,, ,, ३०,००० ,, ,,

३६०० ,, ,, ,, ३०,००० ,, ,,

१ ,, ,, ,, ३०,००० मिटर हुन्छ

३६००

३.५ से. ३०००० ३.५ मि.हुन्छ

३६००

३.५ से.मा २९.१ मि. पार गर्दछ । २९.१ मि = २९ मि. हुन्छ ।

२९ मिटरलाई मिल्समा लैजादा

मिटर मिल्स

२७

२०

निषेधित

निषेधित

१ १

१ १

२९ मि. २२ मिल्स

२२ मिल्सलाई क्लिकमा लैजादा $२२/२ = ११$ क्लिक दाया बाया

१४०० मि.को रेन्जमा प्र/घ. १५ कि.मि. चल्ने हावाको लागि लिड लिदा ६ मिल्स हुन्छ ।

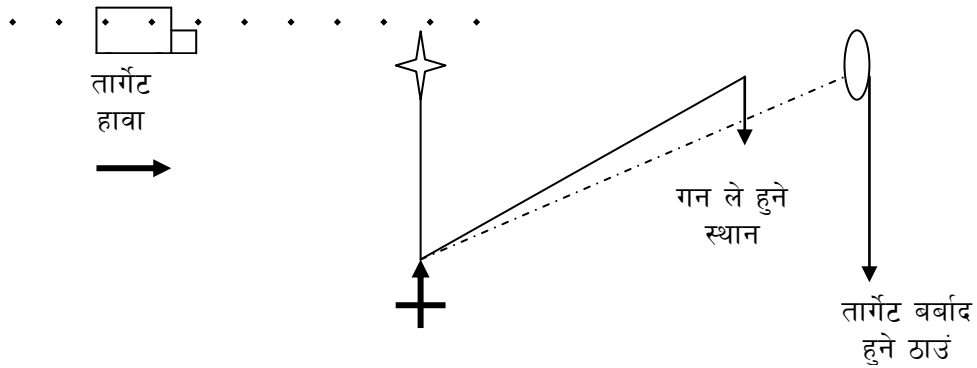
६ मिल्सलाई क्लिकमा लैजादा $६/२$ वरावर ३ लिड हुन्छ ।

यदी गाडी र हावाको दिशा एउटै भए गाडीको लिड बाट हावाको लिड घटाउने विपरित भएमा दुवै जोड्ने ।

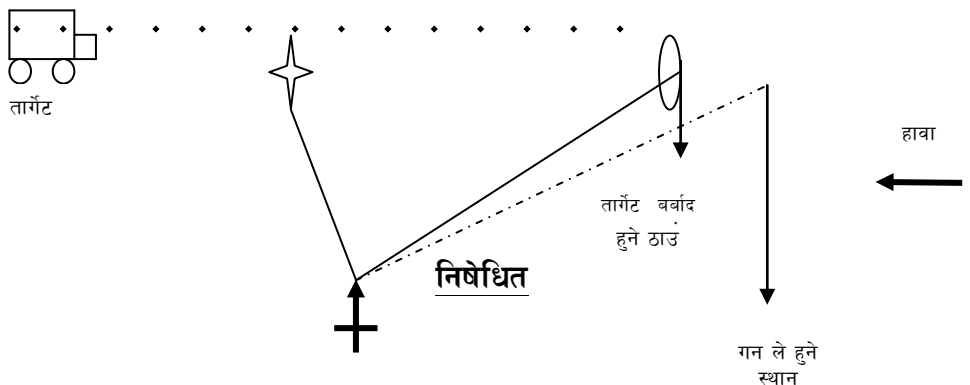
तार्गेट र हावा एउटै दिशा भएमा $११ - ३ = ८$ लिड

विपरित हुनाले $११+३ = १४$ लिड लिनुपर्दछ ।

६. तार्गेट र हावाको दिशा एउटै हुनाले तार्गेटको लिडबाट हावाको लिड घटाई बर्बाद गरेको

७. तार्गेट र हावाको दिशा विपरित हुनाले तार्गेटको लिडमा हावाको लिड जोडी बर्बाद गरेको

निषेधित

८. हावाको असर

- (क) हावाको रफ्तार रेन्ज टेवलवाट निकाल्न सकिन्छ । साथै प्र/घ. १५ कि.मी.चल्ने हावाको लिड पनि निकाल्न सकिन्छ ।
- (ख) दाया वाया बाट चल्ने हावा बढी अशरदार हुने भएकोले तार्गेट र हावाको दिशाअनुसार तार्गेटको लिडमा हावाको लिड जोड्नु वा घटाउनु पर्दछ ।
- (ग) एकै दिशा भएमा हावाको हक घटाउनु पर्दछ र विपरित दिशा भएमा हावाको हक जोड्नु पर्दछ ।

९. हर्कती तार्गेटमा फायर खोल्दा ध्यान दिापर्ने कुराहरु

- (क) सकेसम्म (३०-४० राउण्ड)को लामो ब्रष्ट फायर गर्नुपर्दछ ।
- (ख) पहिला फायर खोल्दा तार्गेट उम्किएमा अर्को निसानामा ले गरी लिड लगाई फायर गर्नु पर्दछ ।
- (ग) यदी तार्गेट रोकिएमा स्थिर तार्गेट सरह फायर गरिन्छ ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

बिषय : फायर कन्ट्रोल

पाठ : फल्याङ्किङ्ग फायर र फिक्स लाईन

परिचय

१. हमलाको दौरान हमला गर्ने फौज अगाडी हर्कत गर्दा आफ्नो फौजको शुरक्षालाई ध्यानमा राख्दै फल्याङ्किङ्ग गरिने फायरलाई फल्याङ्किङ्ग फायर भनिन्छ । डिफेन्सको बेलामा शत्रु आउन सक्ने सम्भावित एप्रोचहरुमा एम.एम.जी. को फायरले कभर गर्ने गरि दिनको समयमानै गनलाई साईटिङ्ग गरी फिस गरेर राखिन्छ, भने त्यसलाई फिक्स लाईन भनिन्छ ।

उद्देश्य

२. फ्याङ्किङ्ग फायर र फिक्स लाईनको वारेमा सिकाउनु हो ।

३. फल्याङ्किङ्ग फायरको किसिम:

फल्याङ्किङ्ग फायर २ किसिमको हुन्छ ।

(क) अफेन्सिभ फल्याङ्किङ्ग फायर हमलाको दौरान आफ्नो फौजको सुरक्षा ध्यानमा राख्दै फौजलाई अब्जेक्टको नजिक पुऱ्याउन फल्याङ्किङ्ग गरिने फायरलाई अफेन्सिभ फल्याङ्किङ्ग फायर भनिन्छ ।

(ख) डिफेन्सिभ फल्याङ्किङ्ग फायर डिफेन्सको बेलामा आफ्नो फौजको सुरक्षालाई ध्यानमा राख्दै डिफेन्सको नजिक भन्दा नजिक फायरको पर्दा बनाउन फल्याङ्किङ्ग गरिने फायरलाई डिफेन्सिभ फल्याङ्किङ्ग फायर भनिन्छ ।

४. फल्याङ्किङ्ग फायर सपोर्ट दिंदा अपनाउने नियमहरु:

(क) फायर सपोर्ट दिंदा कित देखभालका साथ फायर सपोर्ट दिइनुपर्छ । यदि आफ्नो फौजको हर्कत देखिदैँ भने टायम प्लानको आधारमा फायर सपोर्ट दिइनुपर्दछ, समय योजना बनाउदा फौजको रफ्तारलाई ध्यानमा राखेर बनाउनु पर्दछ ।

(ख) आधारभूत शुरक्षाको कोण ६० मिल्स राखेर फायर सपोर्ट दिनुपर्छ । आधारभूत शुरक्षाको कोणमा निम्न कुराहरु समाबेस हुन्छ ।

(१) ट्राइपटको थर्थरावट

-४५ मिल्स ।

निषेधित

निषेधित

(ख) शत्रु आउन सक्ने सम्भावित बाटो वा जम्मा हुन सक्ने संकासपद ठाउँहरूमा लगाइने फिक्स लाईन ।

६. फिक्स लाइन लगाउदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

- (क) रेन्ज ६०० मि. देखि ७०० मि. सम्म मात्र हुनुपर्दछ ।
- (ख) वेल्डअफ फायर लामो बनाउन गनहरूलाई वेग्लावेग्लै रेन्ज दिनुपर्दछ ।
- (ग) गन पोजिसन डेफिलेटेड हुनुपर्दछ ।
- (घ) फायरको पर्दामुनि डेट ग्राउण्ड भए अरु हतियारले कभर गरेको हुनुपर्दछ ।
- (ङ) गन टिमले डिफेन्सीभ फायर र फिक्स लाईन फायरको इसारा बुझेको हुनुपर्दछ ।
- (च) गन रेष्टमा राख्दा गनरनै सेन्ट्री हुनुपर्दछ ।

७. फिक्स लाईन लगाउने तर्तिव

- (क) डिफेन्सको अगाडी किनारमा ६०० मि. देखि ७०० मि. सम्मको रेञ्जमा एक निसाना चुन्ने । जहाँ फिक्स लाईन लगाउनको लागि आदेश मिलेको छ ।
- (ख) गनको लागि वेग्लावेग्लै रेञ्ज कति दिनुपर्छ भनेर एकिन गर्ने ताकी वेल्ड अफ फायर लामो होस् ।
- (ग) गनलाई आवश्यक अनुसार रेञ्ज दिएर त्यस निसानामा ले गराउने ।
- (घ) SU जोडेर फल्याङ्क तर्फ ६० मिल्सको दिशा लगाउने । यदी एप्रोचहरूमा भए यो आवश्यक छैन ।
- (ङ) उचाई र दिशा नाट गर्ने ।
- (च) भरको कारवाही गर्ने ।
- (छ) यदि हावा चलेमा मात्र फायर गर्नु पर्ने अवस्थामा हावाको हक दिएर फायर गर्ने ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

बिषय : फायर कन्ट्रोल

पाठ : फायर कन्ट्रोल चार्ट

परिचय

१. रातको समयमा वा खराव मौसमको कुनै पनि तोकिएको तार्गेटमा छिटो भन्दा छिटो टाइम प्लानको आधामा ईनडाइरेक्ट रुपमा फायर गर्नको लागि पहिला देखिनै सोचविचार गरि तयार गरिने चार्टलाई फायर कन्ट्रोल चार्ट भनिन्छ । यो हरेक गनको लागि अलग अलग तयार पार्नुपर्छ । यो चार्ट हमलाको समयमा फ्याल्सिफिकेड फायर सपोर्ट दिनु पर्दा से.मु. पतिले तयार पार्दछ । डिफेन्सको समयमम पति पतिले पनि यो चार्ट तयार गर्न सक्दछ । यो चार्ट तयार गर्नको लागि दिनको समयमानै सबै कुराहरु रेकी गरि डाटा संकलन गर्नु पर्दछ ।

फायर कन्ट्रोल चार्टको लागि एम.एम.जी. से.मु. पतिलाई गणपतिबाट प्राप्त हुने कुराहरु

२. हमलामा एम.एम.जी.बाट फायर सपोर्ट दिने टास्क आएपछि गणपतिले एम.एम.जी. से.मु. पतिलाई आफ्नो आदेश दिन्छ । त्यो आदेशमा फायर बेसको स्थान र एफ.सी.चार्ट तयार गर्नको लागि आवश्यक कुराहरु हुन्छन । जुन निम्न छन:

(क) तार्गेट र त्यसको फैलावट ।	(छ) फायरको रफ्तार ।
(ख) स्टार्ट लाईनको स्थान ।	(ज) हमलाको फेजहरु ।
(ग) हमलाको दिशा ।	(झ) उपलब्ध गनको संख्या ।
(घ) फायरको बेशको स्थान ।	(ट) फायर खोल्ने समय ।
(ड) एच आवर ।	(अ) आर्टीलरी र मोर्टरको फायरबन्द गर्ने वा सिफ्ट गर्ने समय ।
(च)फौजको रफ्तार ।	

से.मु. पतिबाट रेकीको कारबाही

३. गणपतिबाट आदेश पाईसकेपछि से.मु. पति फायर बेसको रेकीमा जान्छ । मिलेसम्म फायर बेस अब्जेक्टीभको ९० डीग्रीमा र अबजेक्टीभ बरावरको उचाईमा भए राम्रो हुन्छ । रेकी टिममा से.मु.पति,रनर,रेञ्ज टेकर र एउटा गन टिम जान्छ ।

निषेधित

निषेधित

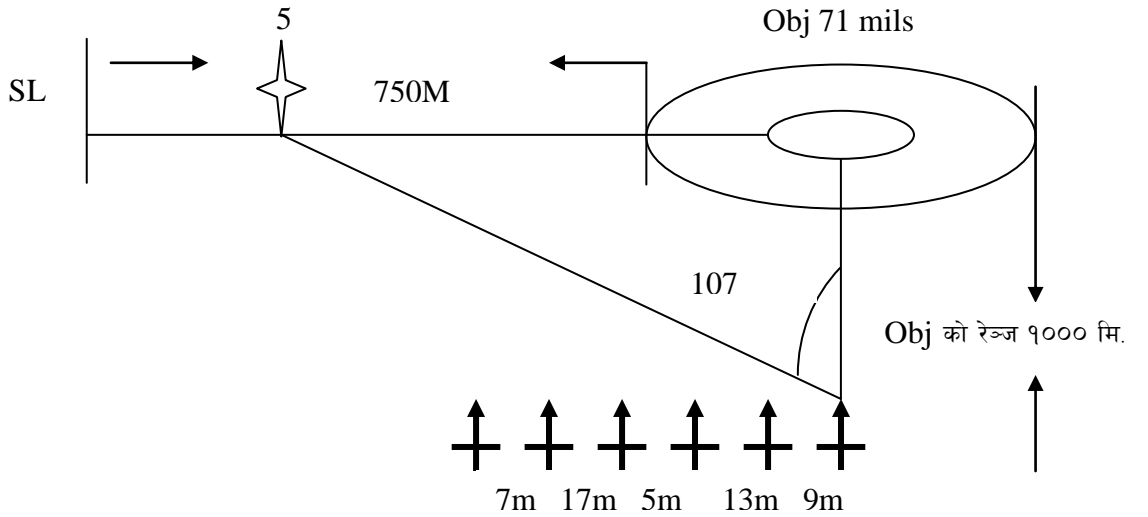

४. से.मु.पतिले रेकीवाट निम्न कुराहरु पत्ता लगाउछ

- (क) नजर र दिशाको कोण ।
- (ख) स्टार्ट लाइन र अब्जेक्टीभको फासला ।
- (ग) पि वट गन पोजिसन र गन लाइन ।
- (घ) गन पोजिसनबाट अब्जेक्टीभ सम्मको फासला ।
- (ङ) सुन्ना लाईनको एम.वि. ।
- (च) तार्गेटको चौडाई ।

यसरी प्राप्त गरेको डाटाको आधारमा से.मु.पतिले डायग्रामेटिक फर्म तयार गर्दछ । जसले गर्दा एफ.सी. चार्ट तयार गर्न सजिलो हुन्छ ।

डायग्रामेटिक फर्मको नमुना

५. गन लाईन बनाउने र समानान्तर गर्ने तरिका

यो दुई तरिकाबाट तयार गर्न सकिन्छ ।

- (क) कम्पासबाट
- (ख) साईट युनिट १०२ ब्राभो बाट

निषेधित

निषेधित

(क) कम्पासको मद्धतले गनलाई बनाउने तरिका

- (१) पि वट गन पोजिसन र कन्ट्रोल पोष्टको लागि ठाँउ छनौट गर्ने र त्यसलाई मार्क गरेर राख्ने ।
 - (२) तार्गेटको दाया वा बाया सुन्नालाईनको निसाना चुन्ने र त्यसको म्याग्नेटिक वियरिङ्ग पढ्ने र नोट गर्ने ।
 - (३) त्यो MB यदि ९० डिग्री भन्दा कम आएमा २७० डिग्री जोड्ने र ९० डिग्री भन्दा बढी आएमा ९० डिग्री घटाईदिने ।
 - (४) सरी हिसाव गर्दा जति डिग्री MB आउछ, त्यही वियरिङ्गमा कम्पासलाई घुमाएर टेप या डोरी विछ्याउने । बांकी गनको लागि १०/१० मोटरको फासलामा चिनो लगाउने । यसरी गन लाईन तयार हुन्छ ।
- नोट : सबै भन्दा दाहिने पट्टिको गनलाई पि. वट गन (P.G.) भनिन्छ ।

गनलाई समानान्तर गर्ने तरिका

१. पि वट गनलाई सुन्नालाईन अर्थात चुनेको निसानामा ले गर्ने ।
२. पि. वट गन पोजिसनबाट पढेको MB र गन एकलाईनमा भएपछि त्यसको १० मि. अगाडि दर्शक गाड्ने । अब सुन्नालाईन, गन र दर्शक एक लाईनमा भयो ।
३. अर्को गन पोजिसनमा जाने पि वट गनबाट पढेको वियरिङ्ग कम्पासमा सेट गर्ने १० मि. अगाडि दर्शक गाड्ने । बांकी गनमा पनि यसैगरी गर्ने ।
४. यसरी पि वट गन जुन डिग्रीमा जता फर्केको छ, बांकी गन सबै त्यही डिग्रीमा त्यसै फर्कन्छ । यसलाई नै गन समानान्तर भनिन्छ ।

(ख) साईट युनिट १०२ ब्राभोवाट गनलाईन बनाउने तरिका

- (१) पि वट गन पोजिसन छनौट गर्ने र मार्क गर्ने ।
- (२) त्यस ठाँउमा गनलाई माउण्ट गर्ने र SU102B जोड्ने यतिवेला सबै प्वाइन्टर जिरोमा हुनु पर्दछ ।
- (३) गनलाई चुनेको निसानामा ले गर्ने ।

निषेधित

निषेधित

(४) SU102B को टेलिष्कोपलाई ९० डिग्री वांया घुमाउने ।

(५) साईटको खडी लाईनको सिधाईमा टेप वा डोरी विछ्याउने र १०/१० मिटरको फासलामा चिनो लगाउने । यसरी गन लाईन तयार हुन्छ ।

नोट : यदी सबै गनको फासला जमिनले नदिएमा १०/१० मिटरको बदला कम या ज्यादा पनि हुन सक्दछ । यही जमिन टुटीफुटी भएमा गन एकै लाईनमा नभै कुनै गन अगाडी पछाडी पनि हुन सक्दछन् ।

६. समानान्तर गर्ने तरिका

(क) सबै भन्दा पहिला गनलाई माउण्ट गरी साईटको सबै प्वाईनटरलाई जिरो गरेर गनमा चढाउने ।

(ख) गनलाई शुन्ना लाईनमा ले गर्ने ।

(ग) गनको १० मि. अगाडी साईटको खडीलाई, शुन्ना लाईन र दर्शक एक सिधाईमा हुने गरी दर्शक गाड्ने ।

(घ) दोश्रो गनलाई पि वट गनको सकेटमा ले गर्ने । दोस्रो गनको साईटलाई ९० डिग्री वाया घुमाउने र साईटको खडी लाईन संग मिल्ने गरी १० मि. अगाडी दर्शक गाड्ने । अब SU लाई जिरो गरेर साईटको खडी लाईन र दर्शकलाई मिलाउने वांकी गनमा पनि कार्वाही यसैगरी गर्ने ।

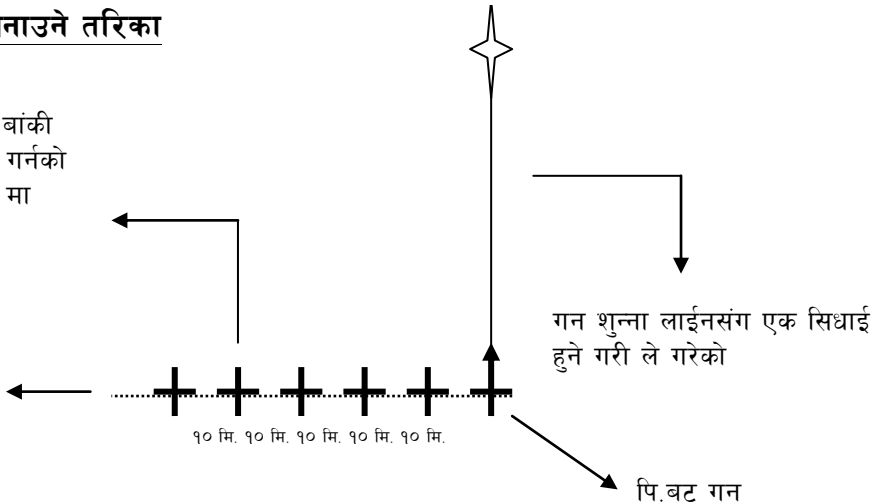
(ड) यसरी गन समानान्तर गरिन्छ ।

शुन्ना लाईन
एम.बि. ५ डिग्री

गन लाईन बनाउने तरिका

पि वट गन बाहेक बांकी
गनहरूलाई माउण्ट गर्नको
लागि १०/१० मि. मा
मार्क गरेको

टेप विछ्याईएको

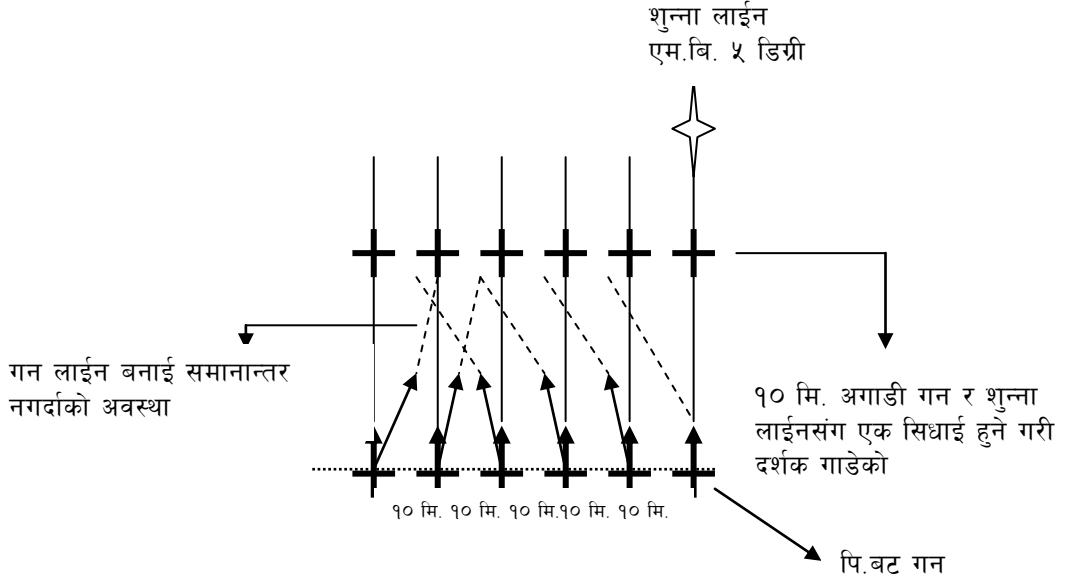

निषेधित

निषेधित

गनलाई समानान्तर गर्ने तरिका

७. यदी गन लाईन एउटै नभै कुनै गन अगाडी पछाडी हटेको खण्डमा त्यसलाई समान्तर गर्ने तरिका ।

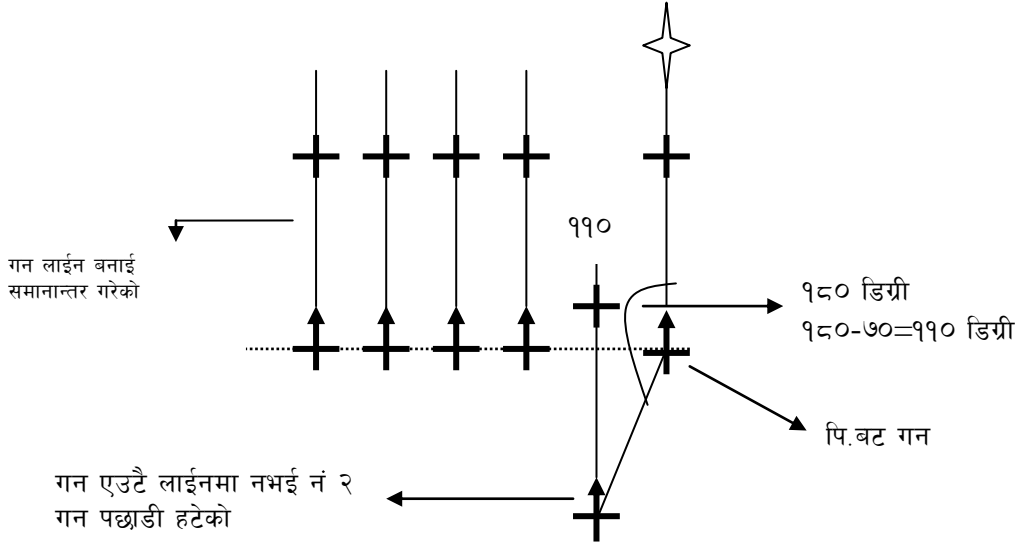
- पि वट गनलाई लगेर पछाडी हटेको गनको संकेटमा वा मार्क गरेको स्थानमा ले गर्ने । त्यसको दिशा डिग्री नोट गर्ने ।
- जति दिशा डिग्री आउछ त्यसलाई १८० डिग्री वाट घटाउने र नोट गर्ने ।
- पछाडी हटेको गनलाई पि वट गनको संकेटमा ले गर्ने र १८० डिग्री वाट घटाएर आएर दिशा डिग्री SU मा लगाउने ।
- टेलिस्कोपको खडी लाईनसंग मिल्ने गरी १०मि. अगाडि दर्शक गाड्ने ।
- अव साईटलाई जिरो गरेर साईट र दर्शकलाई एक सिधार्ईमा मिलाउने । यसरी अगाडी पछाडी हटेको गन पि वट गनसंग समानान्तर हुन्छ ।

निषेधित

निषेधित

गन लाईन एउटै नभई नं.२ गन अगाडी पछाडी हटेको

फायर कन्ट्रोल चार्टको हिसाव गर्ने तरिका

८. उदाहरण नं. १ दिशा दाया भएमा

- (क) तार्गेटको चौडाई - ७१ मि.ल्स
- (ख) दिशाको कोण (AOS) - १०७ मि.ल्स
- (ग) तार्गेट HP भन्दा ६ मि.ल्स तल छ।
- (घ) SL बाट Obj को बाया किनाराको दुरी ७५० मिटर
- (ङ) फौजको रफ्तार पहिलो २००मि. हिड्न ३ मि. लाग्छ। बांकी १००मि. हिड्न १ मिनेट लाग्छ।
- (च) H आवरको समय १६०० बजे
- (छ) फायर खोल्ने समय एच अवर बाट
- (ज) प्राप्त गन संख्या ६ वटा
- (झ) गन फासला ९,१३,५,१७ र ७ मि.
- (ञ) शुन्ना लाईनको दायां तार्गेट छ।

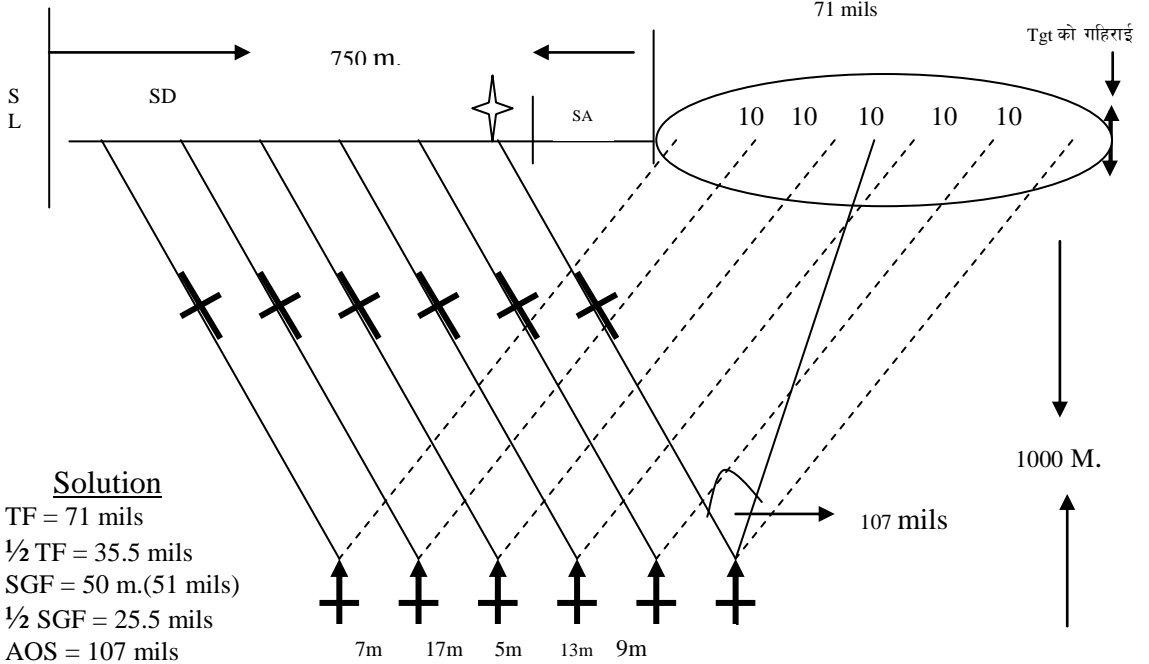
निषेधित

निषेधित

- (ट) फायरको रफ्तार नर्मल ।
 (ठ) तार्गेटको बिचको रेञ्ज १०००मि. (नक्शा बाट)

फायर कन्ट्रोल चार्टको फिगर

Solution

TF = 71 mils
 $\frac{1}{2}$ TF = 35.5 mils
 SGF = 50 m.(51 mils)
 $\frac{1}{2}$ SGF = 25.5 mils
 AOS = 107 mils
 AS = 6 mils -निचाई)
 AP = 16 mils
 Range = 1000 mtr

९. उचाई

$$\begin{aligned} QA &= AP - AS \\ &= 16 - 6 \text{ Mils} \\ &= 10 \text{ Mils निचाई} \end{aligned}$$

१०. दिशा दाया

$$\begin{aligned} D &= AOS + \frac{1}{2} \text{ SGF} \\ \text{(I) PGD} &= 107 \text{ Mils} + 25.5 \text{ Mils} \\ &= 132.5 \text{ Mils} = 133 \text{ mils दाया} \\ \text{(ii) G2D} &= 133 - 1 = 132 \text{ Mils} \end{aligned}$$

दिशा बायां भएमा हिसाब

$$\begin{aligned} D &= AOS - \frac{1}{2} \text{ SGF} \\ \text{(i)} &= 107 - 25 = 82 \text{ Mils} \\ \text{(ii)} &= 82 + 1 = 83 \text{ Mils} \\ \text{(iii)} &= 83 - 3 = 80 \text{ Mils} \\ \text{(iv)} &= 80 + 5 = 85 \text{ Mils} \\ \text{(v)} &= 85 - 7 = 78 \text{ Mils} \\ \text{(vi)} &= 78 + 3 = 81 \text{ Mils} \end{aligned}$$

निषेधित

निषेधित

ॐ

$$(iii) G3D = 132 + 3 = 135 \text{ Mils}$$

$$(iv) G4D = 135 - 5 = 130 \text{ Mils}$$

$$(v) G5D = 130 + 7 = 137 \text{ Mils}$$

$$(vi) G6D = 137 - 3 = 134 \text{ Mils}$$

११. लिफ्ट

$$L = E - 1$$

$$3 - 1 = 2$$

गनमा लगाईने रेन्ज	फायर अर्डर	विटोन जोन	एलिभेसन संख्या	लिफ्ट	Ap	AP मा फरक	गनमा लगाईने उचाई
1050 M.	माथि 100	○○○	3	2	17.6	3.1	-11.6 Mils
1000 M.	फायर	○○○	1	0	16.0	0	-10 Mils
950 M	तल 50	○○○	2	1	14.5	1.5	- 8.5 Mils

१२. फायरको विधी

$$MOF = \frac{(TF - SGF)}{4} + 1 \text{click}$$

$$= \frac{(71-51)}{4} + 1 \text{click}$$

$$= \frac{20}{4} + 1$$

$$= 5 + 1$$

$$= 6 \text{ click दाया बाया}$$

१३. सेफिट एङ्गल

$$BSA + \frac{1}{2} SGF + MOF$$

$$= 60 + 25.5 + 12 \text{ Mils}$$

निषेधित

निषेधित

$$= 97.5 = 98 \text{ Mils}$$

98 mils लाई Mtr मा लैजांदा

<u>मिल्स</u>	<u>मिटर</u>
90	89
5	5
1	1
1	1
<u>1</u>	<u>1</u>
98	97

१४. सेफ्टि डिस्ट्यान्स SL बाट तार्गेटको मध्य भागको दुरी $750\text{m}+35\text{m}=785\text{m}$ हुन्छ । TF 71 mils लाई मिटरमा लैजादा 70 mtr हुन्छ र $\frac{1}{2}$ गर्दा 35m हुन्छ । जुन 750m मा जोडिन्छ । किनकि $\frac{1}{2}$ SGF ले $\frac{1}{2}$ TF कभर गर्ने हुदा सेफ्टी एङ्गलमा $\frac{1}{2}$ SGF जोडिएकोले तार्गेटको बाया किनाराको दुरी बाट सेफ्टी एङ्गल (SA) घटाउंदा हमला गर्ने फौज वास्तबिक सेफ्टी डिस्ट्यान्स सम्म हर्कत गर्न सक्दैन ।

$$\begin{aligned}SD &= TD - SA \\ &= 785 \text{ M.} - 97\text{M} \\ &= 688 \text{ M.}\end{aligned}$$

१५. समय

$$\text{Time} = SD \times RA$$

(१) पहिला २०० M हिड्न 3min लाग्छ ।

(२) ४८८ M हिड्न कति लाग्छ ?

१०० मि. हिड्न १ मिनेट लाग्छ ।

१ ,, ,, १ मिनेट लाग्छ ।

१००

४८८ ,, ,, १ X४८८ मिनेट लाग्छ ।

१००

$$= \underline{४८८} = ४.८८ \text{ मि. लाग्छ ।}$$

निषेधित

निषेधित

१००

जम्मा समय पहिला ३ मिनेट पछि ४.८८ मिनेट = ७.८८ मिनेट ।

७.८८ मिनेट = ७ मि. ५३ से.

घडिको समय

= १६०० बजेबाट १६०७ बजे र ५३ से.सम्म ।

H आवरको समय

= एच आवर बाट + ७ मिनेट र ५३ से.सम्म ।

१६. एम्पुनिसन

$Amn = T.T \times RF$

= 100 x 7.88

= 788 रा.

788 = 3.353 राउण्ड = 3 वेल्ड र 83 रा.

235

= 4 वेल्ड बक्स . (1 गनको लागि) 6 वटा गनको लागी 24 वेल्ड बक्स

चाहिन्छ ।

फायर कन्ट्रोल चार्ट

एच आवर - १६०० बजे

नं.१ गन

नं.१ पत्ति

सुन्ना लाईनको एम.वि. ५ डिग्री

सि.नं.	टास्क नं.	तार्गेटको बयान	घडिको समय		H आवरको समय		उचाई	दिशा	लिफ्ट		मार गर्ने तरिका	फायरको रफ्तार	गनमा लाग्ने उचाई	वेल्ड बक्स
			बाट	सम्म	बाट	सम्म			मिटर	मिल्स				

निषेधित

निषेधित

१	१	प्लेट	१६०० बजे	१६०७ बजे र ५३ से. सम्म	एच आवर बाट	+७ मि.५३ से.	-१० मिल्स	१३३ मिल्स दाया	माथी १०० तल ५०	३.१ १.५	दाया बाया ६ क्लिक	नर्मल	-११.६ मिल्स -१० मिल्स -६.५ मिल्स	४ वेल्ड बक्स एक गनको लागि
---	---	-------	----------	------------------------	------------	--------------	-----------	----------------	-------------------	------------	-------------------	-------	---	---------------------------

मिति:

हस्ताक्षर

नोट : दिशा दाया हुदा

(१) यदि गनहरु बिचको फासला १० मि. भएमा गन हरु समानन्तर हुन्छन्, तसर्थ बाकि सबै गनहरुको दिशा पि बट गन सो सरह हन्छ ।

(२) गन हरु बिचको फासला १० मि.भन्दा घटी वा बढी भएको अवस्थामा तार्गेटमा विटोनजोनको बिचको फासला १० मि बनाउनको लागि गनहरुको बिचको फासलामा जुन फरक आउछ, त्यसलाई मिल्समा बदलेर पि बट गनको दिशामा जोड्नु वा घटाउनु पर्छ । गनहरु बिचको फासला कम भएमा जति कम छ, त्यति घटाउने र बढी भएमा जति बढी छ, त्यति नै दाया गनको दिशामा जोड्ने ।

दिशा बाया हुंदा

(१) २ गन बिचको फासला १० मि. भन्दा बढी भए बढीलाई घटाउने कमभए नपुग जोड्ने । यो काम पि बट गन वा दाया गनको दिशाबाट गरिन्छ ।

सुन्नालाईन तार्गेटको विचमा भएमा

(१) उचाई = हिसाव गरि निकाल्ने

(२) दिशा = जिरो । त्यसैले दिशा = $\frac{1}{2}$ SGF हुन्छ ।

वांकी हिसाव अन्य सरह तर फरक जहिलेपनि यतिवेला दिशा दाया नै रहन्छ ।

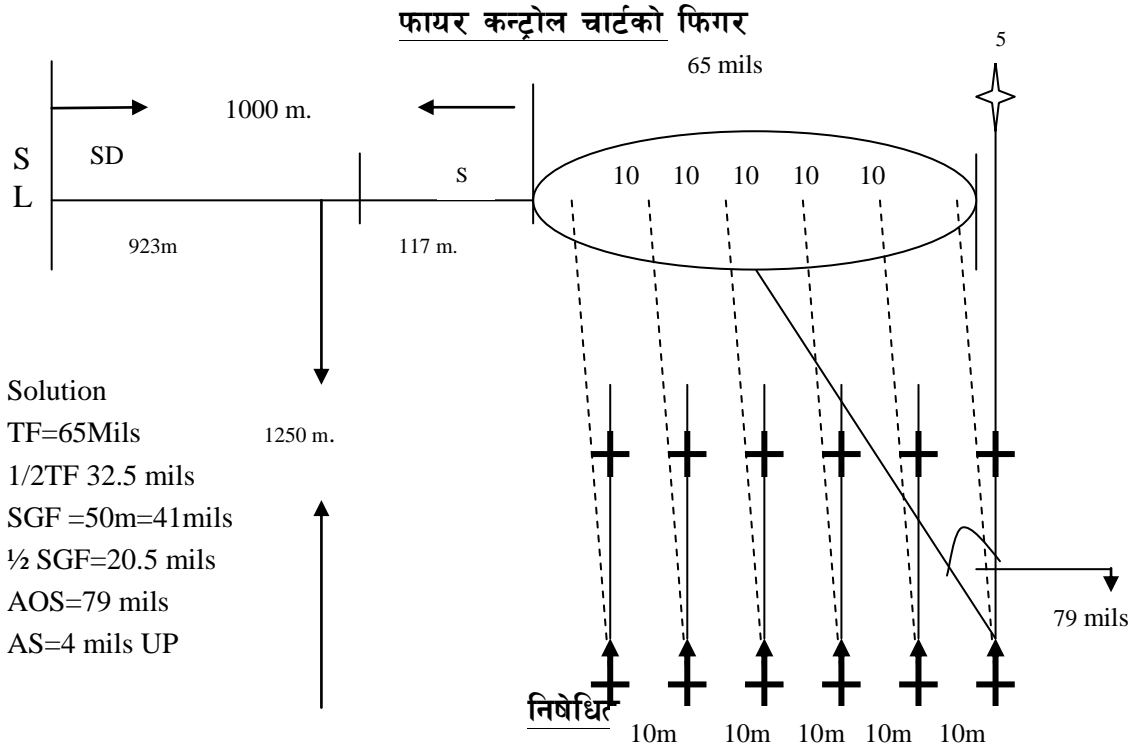
निषेधित

निषेधित

उदाहरण २ (सुन्नालाईन तार्गेटको दाया भएमा)

- (१) तार्गेटको चौडाई ६५ मिल्स
- (२) शुन्ना लाईनको एम.वि. ५ डिग्री
- (३) SL वाट Obj को बाया किनाराको फासला १००० मि.
- (४) रेन्ज १२५० मि.
- (५) हमलाको दिशा वायावाट दाया
- (६) दिशाको कोण ७९ मिल्स
- (७) एच आवर १७०० बजे
- (८) फायर खोल्ने समय एच आवर वाट
- (९) TGT HP भन्दा ४ मिल्स माथि छ।
- (१०) प्राप्त गन संख्या ६ वटा
- (११) सबै गन विचको फासला १० मिटर छ।
- (१२) रेटअफ एडभान्स १५० = ३ मिनट
- (१३) फायरको रफ्तार नर्मल

निषेधित

AP=24.7 mils

Rang=1250m

१. उचाई QA = AP+AS

$$= 24.7+4 \text{ Mils}$$

$$= 28.7 = 29 \text{ Mils उचाई}$$

२. दिशा D=AOS -1/2SGF

$$\text{नं.१ गनको दिशा} = 79 \text{ Mils} - 20.5 \text{ Mils}$$

$$= 58.5 = 59 \text{ Mils बाया}$$

सबै गनको विचको फासला १० M । भएकोले पि वट गनको दिशा वरावर बांकी सबै गनको दिशा हुन्छ ।

३. लिफ्ट = E-1 5 - 1 = 4 लिफ्ट

४. फायरको विधी = $\frac{TF-SGF}{4} + 1\text{Click}$.

$$= \frac{65 - 41}{4} + 1\text{C}$$

$$= \frac{24}{4} + 1\text{C} = 6+1 = 7 \text{ click दांया बांया}$$

4

५. सेफिटी एङ्गल = (BSA+1/2 SGF) + MOF

$$= 60+20.5+14 \text{ Mils}$$

$$= 94.5 \text{ Mils}$$

95 Mils को कति Mtr ?

मिल्स

मिटर

९०

१११

५

६

९५

११७

निषेधित

निषेधित

सेफ्टी एङ्गल = ११७ मिटर ।

६. सुरक्षित दुरी = TD - SA

यहां TD = 1000 m. + ½ TF वा 1000 m + 40 m = 1040 m

$$= 1040 \text{ m} - 117 \text{ m} = 923 \text{ m}$$

७. समय SD x RA

१५० मिटर हिड्न 3Min लाग्छ ।

१ मिटर ,, ३/१५० Min लाग्छ ।

९२३ मिटर ,, ३ X ९२३ Min लाग्छ ।

१५०

= ९२३ मिटर हिड्न, = १८.४६ Min लाग्छ ।

१८.४६ Min = १८ Min २८ SEC हुन्छ ।

घडिको समय = १७०० बजेवाट १७१८ बजे र २८ से.सम्म ।

एच आवरको समय = H आवर वाट + १८ मि. २८ से सम्म ।

८. एम्पुनिसन = १८.४६ X १०० रा.

$$= १८४६ \text{ रा.}$$

$$= ७ \text{ वेल्ट } २०१ \text{ रा.}$$

$$= ८ \text{ वेल्ट बक्स रा. (१ गनको लागि मात्र)}$$

पि वट गनले काम नगरेमा (PG Out of Action)

९. यदि पि वट गनले काम नगरेमा यतिवेला नं. २ गनलाई पि वट मानेर काम गर्नु पर्दछ । यसको लागि नयां दिशाको कोण (Angle of Switch) निकाल्नु पर्दछ । यति वेला ५ वटा मात्र गनले काम गर्ने हुदा स्टाण्डर्ड गन फ्रन्टेज पनि घट्छ । बाकी हिसाव गर्ने तरिका उदाहरण सरहनै हो ।

Contingency Pivot gun out of action.

New AOS = Old AOS ± Inter gun distance

निषेधित

निषेधित

79 mils – 9 mils = 70 mils (10 m. लाई mils मा बदली गर्दा ९ mils हुन्छ ।

New SGF = 40 m = 33 mils

नयां दिशा = New AOS ± ½ SGF

70 mils- 16.5 mils = 53.5 = 54 mils दिशा बायां

पि.वट गन बाहेक अन्य कुनै गनले काम नगरेमा

१०. यतिवेला विचको गनले काम नगर्ने हुदा २ वटा गन विच फासला १०मि. भन्दा बढि हुने भएकोले त्यस ठाउमा तार्गेट छुट्दछ । त्यसैले तार्गेटमा पुरा मार गर्नको लागि नयां फायरको विधी मात्र निकालिन्छ । यतिवेला स्टार्ण्ड गन फ्रन्टेज पनि घटेको हुन्छ ।

उदाहरण नं. १ बाट

New Mof = $\frac{TF - SGF}{4} + 1c.$

4

= $\frac{65 - 33}{4} + 1c.$

4

= $\frac{32}{4} + 1c.$

4

= 8 + 1c.

= 9 click R/L

११. फायरको विधी (Method of Fire) निकाल्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

(क) तार्गेटको फ्रन्टेज गन फ्रन्टेज भन्दा सानो भएमा फायरको विधी दाया बाया २ क्लिक हुन्छ ।

(ख) Tgt फ्रन्टेज र गन फ्रन्टेज वरावर भएमा फायरको विधी दायां बायां २ क्लिक हुन्छ ।

(ग) तार्गेट फ्रन्टेज गन फ्रन्टेज भन्दा ठुलो भएपनि कुनै वेला हिसावमा MOF २ क्लिक भन्दा कम आएपनि फायरको विधी दाया बाया २ क्लिक हुन्छ ।

(घ) तागटको चौडाईलाई सक्टेन्सन गर्दा १०मि. को ९ मिल्स वा त्यो भन्दा कम आएमा फायरको विधी दाया बाया २ क्लिक हुन्छ ।

निषेधित

निषेधित

१२. डिफेन्समा फायर कन्ट्रोल चार्ट डिफेन्सको FC चार्ट र हमलाको FC चार्टमा धेरै नै फरक हुन्छ। किनभने डिफेन्समा FC चार्ट तयार पार्दा विशेषतः डिफेन्सको नजिक फायरको पर्दा बनाउन गरिने फ्ल्याङ्किङ्ग फायर हुने भएकोले निम्न कुराहरु निकाल्न जरुरी छैन र निकालिदैन।

- (क) एम्बुनिसन: डिफेन्समा एम्बुनिसन धेरै मात्रमा राखिने हुदां यसको हिसाव निकाल्न पर्दैन।
- (ख) सेफ्टी एङ्गल: आफ्नो फौज अगाडी हर्कन नगर्ने हुदां SA निकाल्न आवश्यक छैन।
- (ग) समय: यसको आवश्यक पर्दैन।
- (घ) H-Hour: यो हुदैन।
- (ङ) कोर्ड वर्ड: फायर खोल्ने र बन्द गर्ने ईसारा FC चार्टमा उल्लेख गरिनु पर्दछ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

बिषय : ट्याक्टिस

पाठ : एडभान्समा एम.एम.जी.

परिचय

१. एउटा बाहिनी वा त्यो भन्दा माथिल्लो तहको फौजहरु एडभान्स गर्दा एउटा गणलाई एडभान्स गार्डको काम दिन सक्छ वा मेन बडिको एक अंग एडभान्स गर्ने टांक्स पनि दिन सकिन्छ । त्यसै गरि गणमा भएको एक से.मु. एम.एम.जी. गणपतिको नियन्त्रणमा रहन्छ र एक सेक्सन गुल्म पति को नियन्त्रणमा रहन्छ । जसको एक पति मेन गार्ड वा फ्ल्याङ्क गार्डलाई दिई बाकि पति मेन गार्डको एक अंग भई हर्कत गर्दछ ।

एडभान्समा एम.एम.जी.को काम

२. भ्यान गार्ड वा फ्ल्याङ्क गार्डमा खटिएको पतिलाई निम्न काम दिन सकिन्छ ।

- (क) एक्सिस फिक्स गर्नु ।
- (ख) साना तिना बाधाहरुलाई हटाउनु ।
- (ग) छिटो हमलाको दौरानमा फ्ल्याङ्कको बचाउ गर्नु ।
- (घ) मोबाईल ट्रुप्सको एक अंग हुनु ।
- (ङ) एन्टिएअर क्राफ्ट रोलमा काम गर्नु ।
- (च) गणपतिले तोकेको अन्य कुनै काम गर्नु ।

३. एडभान्सको लागि गणपतिबाट से.मु.पतिलाई वार्निङ्ग अर्डर आउंछ । त्यो पाईसके पछि से.मु.पतिले निम्न कार्य गर्दछ ।

- (क) वार्निङ्ग अर्डर अध्ययन गरी छिटो सोच बिचार गर्छ ।
- (ख) आफ्नो “ओ” ग्रुपलाई बोलाउंछ ।
- (ग) से.मु. 2IC र “ओ” ग्रुपलाई वार्निङ्ग अर्डर दिन्छ ।
- (घ) गणपतिको आदेश लिन “ओ” ग्रुप आर.भि. मा जान्छ ।
- (ङ) म्यापमा परिस्थितिको सोच बिचार गरि उसले आफ्नो योजना तयार पार्छ ।
- (च) गणपतिबाट अर्डर पाईसकेपछि से.मु.पतिले भ्यान गार्ड गुल्मपतिलाई भेटि निम्न कुराहरु सोध्दछ ।

निषेधित

निषेधित

७७७

१. भ्यान गार्ड गुल्मपतिको लागि आदेशको लागि समय र आर.भि
 २. भ्यान गार्ड गुल्मसंग सम्मिलित हुन एम.एम.जि.पतिको लागि समय र आ.भि
- (छ) से.मु.पति, “ओ” गुप आ.भि. मा जान्छ र आफ्नो अर्डर दिन्छ ।

से.मु.पतिको आदेशको तर्तिव

४. से.मु.पतिले आफ्नो “ओ” गुप वा पुरै से.मु. लाई आफ्नो आदेश दिन्छ । जसको तर्तिव यस प्रकार छ ।

(क) जमिन निशाना एम.एम.जि. से.मु. संग सम्बन्धित मात्र ।

(ख) खबर:

(१) शत्रुको: गणपतिले दिए सरह ।

(२) आफ्नो: सबै खबर

(ग) ईरादा हाम्रो से.मु.ले एड्भान्समा फायर सर्पोट देला ।

(घ) तरिका पैदल/गाडी

(१) भ्यान गार्ड:

(अ) नं... पति भ्यान गार्ड संग जाला

(आ) भ्यान गार्ड गुल्मपतिको आदेशको लागि समय र आर.भि ।

(इ) गुल्मपति संग मिल्ने समय र आर.भि ।

(ई) प्रत्येक गनको लागि बेल्ट बक्सका दरले गोली लैजाला ।

(२) मेन गार्ड:

(अ) नं.....पति र नं.....पति मेन गार्डसंग जाला

(आ) मेन गार्डको अर्डर अफ मार्च गणपतिले दिए सरह ।

(इ) जाने बाटो

(ई) स्टार्ट प्वाइन्ट ।

(उ) स्टार्ट प्वाइन्ट पार गर्ने समय ।

(ऊ) बाउण्ड

(ए) रिपाट लाईन

(ऐ) रफ्तार

निषेधित

निषेधित

(ओ) प्रत्येक गनको लागि गोली/गोली बोक्ने टोलीको बांड

(ड) बन्दोबस्ति खाना, पानि, मेडिकल, हातहतियार, गोलीको पुर्ति र घाईते बिरामी ।

(च) मिलाप

(छ) सकसबाल

(ज) घडि मिलाउनु

पुरै से.मु.लाई ब्रिफ गर्न नभ्याएमा से.मु. आर.भि.मा गई 2IC लाई ब्रिफ गर्छ ।

पत्तिपतिको कामको तर्तिब

५ 2IC बाट वार्निङ्ग अर्डर पाईसकेपछि पत्तिपतिले आफ्नो पत्तिलाई एड्भान्सको लागि तयारी हालतमा राख्दछ र से.मु.पतिको आदेशको लागि “ओ” ग्रुप आर.भि. मा जान्छ । से.मु.पतिबाट आदेश पाएपछि निम्न कार्य गर्दछ ।

(क) भ्यान गार्ड/फ्ल्याङ्ग गार्डमा खटिएको खण्डमा

(१) पत्ति पति से.मु. आर.भि.मा जान्छ ।

(२) भ्यान गार्ड गुल्मपति संग सम्बन्ध राख्दछ ।

(३) आफ्नो पत्तिलाई डिटेलमा ब्रिफ गर्छ ।

(४) पत्तिको सम्पूर्ण निरिक्षण गर्छ ।

(ख) मेन गार्डसंग एड्भान्स गर्न खटिएको खण्डमा

६. एड्भान्सको लागि तयार भएपछि से.मु. 2IC लाई रिपोर्ट गर्छ र भ्यान गार्ड गुल्मसंग सम्मिलित हुन जान्छ ।

(१) पत्ति पति से.मु. आर.भि. मा जान्छ ।

(२) आफ्नो पत्तिलाई डिटेलमा ब्रिफ गर्छ ।

(३) पत्तिको सम्पूर्ण निरिक्षण गर्छ ।

(४) से.मु. पतिको अन्तिम निरिक्षको लागि पत्तिलाई तयार राख्छ ।

तोकिएको समयमा पत्तिलाई से.मु. आर.भि. मा लैजान्छ र मेन गार्डको अर्डर अफ मार्चमा सम्मिलित हुन्छ ।

७. पत्ति पतिको आदेशको तर्तिब

(क) जमिन निशाना पत्तिसंग सम्बन्धित मात्र

निषेधित

निषेधित

- (ख) खबर शत्रुको/आफ्नो
- (ग) ईरादा से.मु.पतिले दिए अनुसार
- (घ) तरिका एड्भान्स, गाडी/पैदल
 - (१) अर्डर अफ मार्च
 - (२) पत्तिको कामहरु
 - (३) से.मु.पतिको अन्तिम निरिक्षण गर्ने समय र आ.भि ।
 - (४) रिहर्सलको कारवाही
- (ङ) बन्दोबस्ति
- (च) मिलाप
- (छ) सकसबाल

८. भ्यान गार्ड पत्तिको शत्रुसंग लगाब भएपछि कारवाहीको तर्तिब

- (क) गन पोजीशनको छनौट र एक्सिस फिक्स गर्नु
- (ख) भ्यान गार्ड गुल्मपति संग सम्पर्क राख्नु ।
- (ग) तार्गेट ईन्जेज गर्नु ।
- (घ) भ्यान गुल्मलाई डिप्लार्ड गर्न तार्गेट ईन्जेज गर्नु, फर्म बेश स्थापना गर्नु वा छिटो हमलामा कभरिङ्ग फायर दिनु ।
- (ङ) गोली गट्टाको पुर्ति गर्नु ।
- (च) घाईते विरामी पछाडी हटाउने प्रबन्ध मिलाउनु ।
- (छ) केही गरी गणले छिटो हमला गर्ने भए पुरै से.मु.को डिप्लार्डको लागि भ्यान गार्ड गुल्म ईलाकामा ठाउं छान्नु ।
- (ज) से.मु.पति अगाडी आउंदा उसलाई लडाईको हालत तार्गेट गोलीको खर्च, घाईते विरामीको अवस्था । यस्तै से.मु.पतिले जान्न चाहेको सबै खबर बताउनु ।

९. गणको छिटो हमलामा एम.एम.जि.लाई निम्न काम दिन सकिन्छ ।

- (क) पिन डाउन फायर
- (ख) कभरिङ्ग फायर

१०. छिटो हमलामा गणपतिबाट वार्निङ्ग अर्डर पाएपछि से.मु.पतिको कामको तर्तिब ।

निषेधित

निषेधित

- (क) म्यापको सहायताले परिस्थितिको अध्ययन गर्ने ।
- (ख) 2IC लाई वार्निङ्ग अर्डर ईसु गर्ने ।
- (ग) हावाको स्थानबाद् ग० "ओ" ग्रुप आर.भि.सम्म जान लाग्ने समयको सोचविचार गर्ने ।
- (घ) पत्तिको डिप्लाइमेन्ट, बाटो र से.मु. आर.भि. को लागि ठाउं छान्दछ ।

११. गणपति बाट आदेश पाएपछि से.मे.पतिको कामको ततिब

- (क) समय र रेकीको योजना बनाउछ ।
- (ख) 2IC लाई खबर पठाउछ र से.मु.लाई आर.भि.मा भेट्छ ।
- (ग) से.मु.पतिले भ्यान गार्डमा खटिएको पत्ति पति लाई भेट्न सकेन भने त्यो पत्ति पतिलाई निम्न आदेश पठाउछ ।
 - (१) गोली गट्टा र घाईते विरामीको स्थिति ।
 - (२) पत्तिको पोजिशनबाट फिल्ड अफ फयर ।
- (घ) से.मु.पतिले रेकि गरी निम्न कुराहरुको निर्णय गर्छ ।
 - (१) बांकि २ पत्तिको लागि गन पोजिशन, कन्ट्रोल पोष्ट छान्छ । यदि समय अभाव छ भने गन पोजिशन पत्ति पतिलाई नै छान्न छाडिदिन्छ ।
 - (२) से.मु. आर.भि. बाट गन पोजिशन सम्म जाने बाटो
 - (३) पत्तिहरुको आर्क अफ फायर र काम
 - (४) से.मु. हे.क्वाको स्थान
 - (५) "ओ" ग्रुपको लागि आर.भि.
- (ङ) आफ्नो "ओ" ग्रुपलाई आदेश दिन्छ ।
- (च) से.मु. 2IC लाई लडाईको स्थितिबारे बताउछ ।
- (छ) से.मु. हे.क्वामा जान्छ र गणपतिलाई ईन एक्सनको रिपोर्ट दिन्छ ।

१२. गण छिटो हमलामा से.मु.पतिको आदेश

- (क) जमिन निशान
- (ख) खबर
 - (१) शत्रुको: अब्जेक्टिभ र शत्रुको फौजबारे

निषेधित

निषेधित

(२) आफ्नो: Obj तर्फ मुभ योजना, फायर प्लान, गण हे.क्वाको स्थान र गणको रि.अर्गको योजना

(ग) ईरादा

(घ) तरिका

(१) स्थानबाट Obj स्थानमा डाईरेक्ट फायर हुनेछ ।

(२) नं.१ पत्तिको लोकेशन र काम ।

(३) नं.२ पत्तिको लोकेशन र काम ।

(४) नं.३ पत्तिको लोकेशन र काम ।

(५) एच.आवर ।

(६) रि.अर्गमा पतिहरुको काम ।

(ड) बन्दोबस्ति

(च) मिलाप

(छ) सकसबाल

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

बिषय : ट्याक्टिस

पाठ : हमलामा एम.एम.जी.

परिचय

१. एम.एम.जि.को फायर सर्पोटले गर्दा हमला गर्ने फौजलाई अब्जेक्टीभको नजिक पुग्न मद्धत मिल्दछ । आर्टिलरी र मोर्टर भन्दा एम.एम.जी. बाट नजिकबाट फायर सर्पोट दिन सकिन्छ । एम.एम.जी.ले दिने फायर सर्पोट हमलाको सम्पूर्ण फायर प्लानमा सम्मिलित हुनु पर्दछ ।

२. हमलामा एम.एम.जि.को काम

(क) एसेम्बली एरिया र एफ.यु.पि. सुरक्षित राख्नु ।

(ख) आफ्नो फौजलाई एक्सेवली एरियाबाट एफ.यु.पि. र एफ.यु.पि. बाट अब्जेक्टीभ तर्फ बढेको बेलामा बचाउ गर्नु ।

(ग) खुल्ला फल्याङ्को बचाउ गर्नु ।

(घ) कभरिङ्ग फायर दिनु ।

(ङ) दोवरा तर्तिवमा मद्धत पुऱ्याउनु ।

(च) अन्य कुनै टास्क पुरा गर्नु जस्तै : (ट्यांक हण्टिङ्ग, रोड ब्लक, एक्सप्लोईटेसन ।

३. से.मु.पतिको कामको तर्तिव

(क) गणपतिवाट वार्निङ्ग अर्डर पाईसकेपछि, एम.एम.जी. से.मु.पतिले छिटो सोच विचार गरि समय योजना र O GP को RV र समयको निर्णय गर्छ ।

(ख) गणपतिको O GP RV मा गई अर्डर प्राप्त गदछ , अर्डरमा समावेश नभएको भए से.मु.पतिले रेकी गर्ने अगाडिको हद र एम.एम.जि. से.मु.लाई अगाडी ल्याउन सक्ने भए कुन ठाँउसम्म ल्याउन सक्छ, त्यो गणपतिसंग सोध्दछ ।

(ग) गणपतिको अर्डरको दौरान से.मु.टु.आई.सी.को मातहतमा तयारी गरिरहेको हुन्छ ।

(घ) गणपतिको आदेश पाएपछि से.मु.पतिले आफुलाई प्राप्त समयको सोच विचार गरि रेकीको योजना बनाउछ ।

जस्तै :- प्राप्त समय (८ मिनेट) ।

निषेधित

निषेधित

आफ्नो सोचविचार र टु.आई.सी. लाई ब्रिफ गर्ने समय (५ मिनट) ।

आफ्नो अर्डर दिन लाग्ने समय (१५ मिनेट) ।

आफ्नो अर्डर अनुसार पत्ति पतिले कामगर्न लाग्ने समय (३५ मिनेट) ।

बांकी २५ मिनेट आफ्नो रेकीको समय ।

(ड) रेकीको योजना बनाई सकेपछि से.मु.पतिले रनरद्वारा टु.आई.सी.लाई निम्न खबर पठाउछ ।

(१) छोटकरीमा खबर ।

(२) से.मु.को काम ।

(३) से.मु.को काम सम्हाल्ने (In Action) समय ।

(४) से.मु. RV र ब्रिफको लागि RV मा ल्याउने आदेश र RV मा आउने बाटो ।

(५) अन्य खबर जुन टु.आई.सी.ले पुरा गर्नु पर्नेछ ।

(च) रेकी गरि अर्डर तयार भएपछि से.मु.पतिले आदेश दिन्छ । आदेश यस प्रकार हुनेछ ।

(१) जमिनी निशाना आवश्यक मात्र ।

(२) खबर (अ) शत्रुको: सबै (आ) आफ्नो: सम्बन्धित सबै ।

(३) इरादा हाम्रो से.मु.ले गण हमलामा कभरिड फायर देला ।

(४) तरिका डाइरेक्ट फायर होला (रातको समयमा ईन्डाईरेक्ट) ।

(अ) सबै पतिको लागि ।

(चक) आर.भि.।

(चख) आर्क अफ फायर ।

(चग) तार्गेट ।

(चघ) स्थान लिने समय ।

(आ) विभिन्न उद्देश्यको लागि एम्युनिसनको बांडफाड ।

(ई) गाडीहरुको लागि स्थान (छ भने) ।

(इ) एच आवर ।

(उ) अन्य कनै टास्क ।

निषेधित

निषेधित

(ऊ) रातको फायर छ, भने फायर कन्ट्रोल चार्ट बनाउने जिम्मा र तार्गेट रेकर्ड गरेर दर्ता गरिसक्ने समय साथै तार्गेट रेकर्ड गर्न जाने टोली तोक्ने ।

(ए) दोवारा तर्तिबको आदेश ।

(५) बन्दोवस्त खाना-पिना गोली-गट्टा, आर.ए.पि.अन्य बन्दोवस्ती सम्बन्धि निर्देशन ।

(६) मिलाप

(अ) से.मु. ओ.पि.को ठांड ।

(आ) से.मु.हे.क्वाको ठांड ।

(इ) गण हे.क्वा.को ठांड ।

(ई) सफलताको ईशारा ।

(उ) मिलापको साधन (टेलिफोनको प्रयोग)

(ऊ) रेडियो कम्युनिकेसन सम्बन्धि ।

(७) सक सवाल

(८) घडी मिलाउ

(छ) से.मु.पतिले आदेश दिई सकेपछि से.मु. आर.भि. मा जान्छ र टु.आई.सि. लाई निम्न कुरा ब्रिफ गर्छ ।

(१) से.मु.हे.क्वा.को ठांड ।

(२) से.मु.ओ.पि.को ठांड ।

(३) गण हे.क्वा.को ठांड ।

(४) गाडि पार्क गर्ने ठांड ।

(५) आफ्नो सुरक्षा व्यवस्था ।

(६) एम्युनिसनको व्यवस्था ।

(ज) रातको हमलामा भ्याएसम्म से.मु.पतिले आफ्नो रेकीको समय फायर कन्ट्रोल चार्ट तयार गर्दछ । नभ्याए अन्तिम रातको अधिल्लो दिन तयार गर्दछ । पुरा गन पोजिसन से.मु.पतिले चेक गर्नु पदछ । आवश्यक परे Adjust गर्नु पर्छ ।

निषेधित

निषेधित

(भ) पत्ति पतिहरु अर्डर अनुसार काममा कम लाग्छन र In active भएपछि RPT से.मु.पतिले पाउछ र गणपतिलाई RPT गर्दछ ।

४. हमलाको दौरानमा अवस्था हेरी एम.एम.जि. से.मु.पति गणपतिको साथमा वा से.मु.संग फायर वसेमा बस्छ । आवश्यक परेमा फायर असरदार होस भन्नाको लागि फायर कन्ट्रोल अर्डर दिन सक्छ ।

से.मु.टु.आई. सि. को काम

५. हमलाको समयमा W/O ईस्यु भएदेखि से.मु.टु.आई.सि.को काम यस प्रकार हुन्छ ।

(क) से.मु. लाई हमलाको निमित्त तयारी पार्ने काम गर्छ ।

(ख) से.मु. लाई तोकेको RV मा पठाउछ ।

(ग) हिडाईको दौरानमा आफ्नो सुरक्षाको पक्का गर्दछ ।

(घ) हवाई हमलाको सुरक्षाको लागि गाडिहरुलाई तितर बितर गरि सहि क्यामोपफ्लाज भएको एकिकन गर्दछ ।

(ङ) एम्युनिसनको पुर्तिको व्यवस्था मिलाउछ ।

(च) लडाईको हालतको पुर्ण जानकारी राख्ने र परि आएमा से.मु.पतिको कार्यभार सम्हाल्न तयार रहनु ।

पति तहमा कामको तर्तिव

६. से.मु. पतिको अर्डर पाएपछि पत्ति पतिहरुले निम्न काम गर्दछ ।

(क) ईलाकाको रेकी गरि २ वटा गन पोजिसन, कन्ट्रोल पोष्ट र हरेक गनको आर्क अफ फायर चेक गर्छन ।

(ख) रेकीको दौरानमा रेन्ज टेकरको मद्दतबाट तार्गेटको रेन्ज थाहा पाउछ ।

(ग) गाडिको लागि ठांड बनाएर नं.३ लाई गाडि ल्याउने आदेश पठाउछ ।

(घ) पतिलाई काम सम्हाल्न लगाउछ र In Action को RPT नं.३ द्वारा से.मु.पतिलाई पठाउदछ ।

(ङ) आफ्नो पतिलाई सम्बन्धित जमिन निशान चिनाउछ ।

(च) हमलाको दौरानमा पतिको फायर निन्त्रण गर्दछ । से.मु.पतिसंग बेला बेलामा सम्पर्क राख्दछ र पतिलाई लडाईको हालत बारे जानकारी गराउदै रहन्छ ।

निषेधित

निषेधित

दोवारा तर्तिब

७. हमला सकिएपछि शत्रुको काउण्टर हमलाबाट बच्नको लागि फायर पावर बढी होस भन्नाको लागि केही एम.एम.जी. लाई सकेसम्म चांडो Obj मा पठाउन आवश्यक हुन्छ । यसको लागि से.मु.पतिले दोवारा तर्तिब सम्बन्धि कुरा आदेशमा समावेश गर्छ । ति कुराहरु यस प्रकार छन् ।

(क) हमला गर्ने गुल्मलाई एम.एम.जी.को बांडफांड ।

(ख) तिनीहरुको स्थान र कामहरु ।

(घ) यदि से.मु. नै जानु छ भने RV र जानको लागि गाडि ।

(ङ) अब्जेकटीभ तर्फ जाने संकेत ।

(च) गोलि गट्टा र अन्य स्टोर लैजाने तरिका जगेडा मानिस आवश्यक परेमा कुन गुल्मबाट उपलब्ध हुने ।

(छ) गाडी अगाडि जान सक्ने भए कुन ठांडसम्म ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

बिषय : ट्याक्टिस

पाठ : डिफेन्समा एम.एम.जि.

परिचय

१. यस एम.एम.जि.को फायरको भोलुम र रफ्तार ज्यादा भएको हुनाले डिफेन्स एम.एम.जि. रहदा शत्रुको हमलालाई बिफल पार्न सहयोग पुग्दछ । एम.एम.जि. ले डिफेन्समा हमला गर्न पैदल फौजको बिरुद्ध निकै ठुलो भुमिका खेलेको हुन्छ । डिफेन्समा यसलाई साईट गर्दा यसको खुबि र शक्ति बारे बिचार गर्नु पर्दछ ।

उद्देश्य

२. डिफेन्समा एम.एम.जि.को कामको सिकाउनु गर्नु हो ।

३. डिफेन्समा एम.एम.जि.को काम

(क) गणको फ्रन्ट ईलाका कभर गर्नु ।

(ख) गणको डिफेन्डेड एरिया भित्रको ग्याप कभर गर्नु ।

(ग) बचाउ नगरिएका फ्ल्याङ्कलाई बचाउ गर्नु ।

(घ) एन्टि एयर क्राफ्ट फिट रोलमा काम गर्ने ।

(ङ) गणहरुको बिचको ग्याप कभर गर्नु ।

(च) कभरिङ्ग टुप्स (स्क्रिन संग जानु) ।

(छ) मुख्य ठाउं तथा कम्ब्याट टोलीसंग जानु ।

(ज) स्पेशल मिसनमा जानु (जस्तै: रेड टोली)

(झ) आफ्नो फौजको काउण्टर पेनिट्रेशन तथा काउन्टर अट्याक गरेमा फायर द्वारा मद्दत गर्नु ।

(ञ) ह्यासिङ्ग फायर गर्नु ।

४. गणपति बाट वार्निङ्ग अर्डर पाएपछि से.मु.पतिले वार्निङ्ग अर्डर राम्रो संग बुझि आफ्नो से.मु.लाई वार्निङ्ग अर्डर दिन्छ । उसले राम्रोसंग सोचबिचार गरि समय र रेकिको योजना बनाउछ ।

निषेधित

निषेधित

५. गणपति बाट प्रिलिमिनरी अर्डर पाएपछि एम.एम.जि. से.मु.पतिले माथिबाट दिईएको ईलाकामा एम.एम.जि. डिप्लार्ड गराउने विचार गर्छ । साधारणतया गणपतिले आफ्नो अर्डरमा गुल्महरुलाई एम.एम.जि.को बांडफांड गराईदिन्छ । से.मु.पतिले ईलाकाको डिटेल रेकि गरी गनको साईटिङ्गको निर्णय गर्छ । उसले सोचबिचार गर्दा तलका कुराहरु ख्याल राख्नुपर्छ ।

- (क) के यो गन पोजीशन बाट दिइएको टास्क पुरा गर्न सकिन्छ ।
- (ख) शत्रु आउन सक्ने सम्भावित बाटो कति गन साईट गर्न सकिन्छ ।
- (ग) AAC रोलमा कुन कुन एम.एम.जी. लाई साईट गर्ने ।
- (घ) गणपतिको आदेश अनुसार कुन गनले काउण्टर पेनिट्रेशन र कुन गनले काउण्टर अट्याकमा मद्दत पुऱ्याउने ।
- (ङ) फिक्स लाईनको लागि कुन कुन एम.एम.जि. साईट गर्ने र त्यसको फायर कसले कन्ट्रोल गर्ने ।
- (च) यदि पट्रोल र स्क्रिनलाई एम.एम.जि.को फायर सर्पोट आवश्यक परेमा कुन कम्पनि लोक्यालिटीबाट उपलब्ध हुने ।
- (छ) म्युचल सर्पोट होस् र डेफ्थमा साईट गरेको होस् ।
- (ज) ह्यासिङ्ग फायरको लागि कुन गन प्रयोग गर्ने ।
- (झ) गनहरुको मेन, अल्टरनेटिभ र सेकेण्डरी पोजिशन कहां छान्ने ।

६. से.मु.पतिले मेन, अल्टरनेटिभ र सेकेण्डरी पोजिशन छानिसकेपछि निर्णय गर्ने कुराहरु

- (क) हरेक गनको लागि गन पोजीशन र कन्ट्रोल पोष्ट ।
- (ख) पत्ति आर.भि.
- (ग) से.मु.हे.क्वाको ठाउं
- (घ) मोर्टरको लागि ठाउं (गणपतिको आदेश अनुसार)
- (ङ) स्थानिय सुरक्षाको लागि बन्दोबस्त ।
- (च) अर्डर दिनको लागि देखीने अग्लो ठाउं (Vantage point)

७. रेकी पुर भैसकेपछि से.मु.पतिले “ओ” ग्रुपलाई दिने अर्डरहरु

- (क) जमिन निशान
- (ख) खबर: शत्रुको/आफ्नो

निषेधित

निषेधित

- (ग) ईदारा
- (घ) तरिका
- (१) हरेक पत्तिहरुको बांडफांड
 - (२) एरिया र आ.भि.
 - (३) काम
 - (४) आर्क अफ फायर
 - (५) फिक्स लाईनको लागि सम्भावित ईलाका
 - (६) फिक्स लाईन फायरको ईशारा
 - (७) तोकिएको कामको लागि टोलीको बांडफांड
 - (८) खन्नु
 - (९) मोर्टरहरुको बन्दोबस्त तथा बांडफांड
 - (१०) स्थानिय सुरक्षा
 - (११) फायर कहिले खोल्ने र त्यसको आदेश
 - (१२) बाटो हिड्ने अनुशासन
 - (१३) क्यामोफ्लाज कन्सिलममेन्ट
- (ङ) सकसबाल
- (च) घडि मिलाउनु

कामको तर्तिब (Battle procedure)

८. से.मु.पतिको अर्डर भए अनुसार से.मु. आर.भि.मा जान्छ । यदि पत्तिहरु गुल्मसंग नभएमा गुल्महरुले से.मु. आर.भि.मा गुल्म लोकालिटि सम्म एम.एम.जि.पतिलाई ल्याउने बाटो देखाउने गाईड पठाउंदछ । से.मु.पति पत्तिहरुलाई गन पोजिशन र कन्ट्रोल पोष्ट देखाउन जान्छ । से.मु.पतिले यस बखत क्यामोफ्लाज कन्सिलममेन्ट तथा जमिनमा उनिहरुको काम जांच गर्दछ । उसले जमिनमा हरेक गनको फिक्स लाईन चेक गर्दछ । से.मु. ले ईन एक्शनमा असरदार फायर गर्न सक्छ, भन्ने पक्का भएपछि । गणपतिलाई प्रतिबेदन गर्दछ । उसले से.मु. 2IC लाई ब्रिफ र सम्पर्कमा राख्दछ, साथै फायर तथा मिलापको साधनको समन्वय गर्दछ ।

निषेधित

निषेधित

यदि प्रशस्त समय भएमा से.मु.पतिले शत्रुको दृष्टिकोण बाट डिफेन्डेड लोकालिटिको अगाडी गई पत्ति पोजिशनको निरिक्षण गर्दछ ।

९. से.मु.पतिले 2IC र पत्ति पतिलाई थप अर्डर दिने कुराहरू

- (क) आफ्नो फौजको फैलावट
- (ख) हरेक गनको लागि फिक्स लाईनको ईलाका
- (ग) फ्ल्याङ्किंग फायर टाक्सको ईशारा र आन्तरिक मिलाप
- (घ) नजिकको हे.क्वा.हरुको ठाउं
- (ङ) खन्ने योजना
- (च) क्यामोफ्लाईज कन्सिलमेन्ट

१०. से.मु. 2IC को काम

- (क) से.मु. लाई दिएको काम बारे ब्रिफ गर्नु
- (ख) से.मु.लाई तोकिएको आर.भि.मा पुऱ्याउने र से.मु. “ओ” ग्रुपलाई अर्डरको लागि से.मु. पतिको आर.भि.मा पठाउने
- (ग) डिट्याचमेन्ट कमाण्डरलाई आफ्नो ठाउंमा पठाउने
- (घ) से.मु. हे.क्वा खटा गर्नु
- (ङ) से.मु. हे.क्वा.को खन्ने कामलाई रेखदेख गर्नु
- (च) आन्तरिक मिलाप चेक गर्नु ।
- (छ) लडाईको हालतसंग पुर्ण रुपमा परिचित भै राख्नु ।
- (ज) गनलाई आफ्नो आफ्नो ठाउमा पठाउनु ।

११. पत्ति पतिको काम

- (क) रेञ्ज कार्ड तयार गर्नु ।
- (ख) गनलाई अल आर्म पोष्टमा राख्नु
- (ग) सबै सामानहरु चेक गर्नु ।
- (घ) अल आर्मको ईशारा चेक गर्नु र रिहर्सल गर्नु ।
- (ङ) सेन्ट्रीको लागि ड्युटी रजिष्टर तयार गर्नु र उनीहरुलाई ब्रिफ गर्नु ।

निषेधित

निषेधित

- (च) अल आर्म र स्ट्याण्डटुको ईशारा आउनासाथ गन नं.हरुलाई पोजिशनमा जान सिकाउनु ।
- (छ) हरेक गनको फिक्सलाईन जमिनमा नै चेक गर्नु ।
- (ज) मिलापको साधनको निरीक्षण गर्नु ।
- (झ) फायरकन्ट्रोल चार्ट तयार गर्नु ।
- (ञ) सामानहरुलाई खनेको ठांडमा नराख्दा सम्म स्टोरहरुको छुपाउको व्यवस्था मिलाउनु ।

१२. राम्रो गन पोजिशन छान्दा ख्याल राख्नु पर्ने कुराहरु

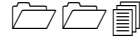
- (क) फिक्स लाईन डिफेन्डेन्ड लोक्यालिटी नजिक भन्दा नजिक लगाउन सक्ने ठांड होस् ।
- (ख) यस पोजिशनबाट गनलाई दिएको काम पुरा गर्न सकोस ।
- (ग) कुनै खाल्टो परेको जमिन (डेडग्राउण्ड) एम.एम.जि. फायरले कभर गर्न सक्दैन, त्यसलाई गनको अन्य फायर जस्तो एल.एम.जि. तथा २ ईन्च मोर्टर फायरले कभर गर्न सक्ने ठांड होस ।
- (घ) डेफिलटेड पोजिशनमा होस् र हमला गर्ने शत्रुलाई इन्फिलिटेड फायर गर्न सक्ने ठांड होस ।
- (ङ) नजिकको गनसंग म्युचुयल सपोर्ट होस
- (छ) आवश्यक परेमा पहिले नै अल्टरनेटिभ र सेकेण्डरी पोजिशन तयार होस् ।
- (ज) ओभसर हेड प्राटेक्सन ।
- (ञ) महसुर निसानको नजिक नहोस् ।

१३. एन्टी एयर क्राफ्ट रोलमा गनलाई साईट गर्दा ध्यान राख्ने कुराहरु

- (क) हवाई र जिमिनि देखभालबाट छुपाउ होस् ।
- (ख) गनलाई जतिसक्दो चांडो काममा ल्याउन सक्ने ठांडमा होस् ।
- (ग) हवाई जहाज आउने सम्भावित बाटोमा गनबाट असरदार फायर गर्न सकियोस् ।
- (घ) आवश्यक परेमा गनलाई जमिनी रोलमा पनि प्रयोग गर्न सकियोस ।
- (ङ) अल आर्मको ईशारा सबैलाई थाहा होस् ।

निषेधित

निषेधित

(च) डेप्यमा भएको पोजिशनबाट पनि म्युच्युल सपोर्ट दिन सकियोस् ।

१४. डिफेन्समा से.मु.पतिले एम.एम.जि.को निरीक्षण गर्दा ख्याल राख्नु पर्ने कुराहरु

(क) फौजको बारेमा:

- (१) के पति पतिलाई आफ्नो कामवारे थाहा छ ?
- (२) के उसलाई शत्रुको तात्कालिन खबर थाहा छ ?
- (३) के उसलाई आफ्नो फौजको पोजिशन थाहा छ ?
- (४) के उसले नजिकको युनिट या फौजसंग मिलाप राखेको छ ?
- (५) के उसलाई आफ्नो पट्रोलको खबरवारे थाहा छ ?
- (६) के उसले आवश्यक परेमा नजिकको युनिटलाई मद्दत दिन व्यवस्था मिलाएको छ ।
- (७) के उसलाई नजिकको हे.क्वा. को ठाँउ थाहा छ ?
- (८) के सबैलाई अल आर्मको इशारा थाहा छ ?
- (९) के सबैलाई अल आर्मको इशारामा गर्नुपर्ने काम थाहा छ ?
- (१०) के सबैले बन्दोवस्ती निर्देशन बुझेका छन् ?
- (११) के सबैले से.मु.हे.क्वा. से.मु. ओ.पि. र प्रयोग गर्नेवाटो चिनेका छन् ?

(ख) कामको बारेमा

(१) आर्क अफ फायर

- (अ) सेक्सनको गनले फायसरको ईलाका ढाकेको छ (छैन) ?
- (आ) ईलाका या हदको बाडफाँड ठिकसंग भएको छ (छैन) ?
- (इ) रेञ्ज कार्ड ठिक तरिकाले बनाएको छ (छैन) ?
- (ई) रेञ्ज कार्डमा फायर गर्न नहुने ईलाका मार्क गरेको छ (छैन) ।

(२) फिक्स लाईन

- (अ) सामानहरु सबै ल्याएको छ (छैन) ।
- (आ) गनको लागि एम्युनिशन तयार गरेको छ (छैन) ।
- (ई) स्पेर पार्ट वालेटमा सबै सामान छ (छैन) ।
- (ई) गनको लागि तुरुन्तै चाहिने सामानहरु छुपाउमा राखेको छ (छैन) ।

निषेधित

निषेधित

- (उ) आयल क्यानमा तेल छ (छैन) ।
- (ऊ) टेलिफोन राम्रो हालतमा छ (छैन) ।

(ग) तयारी

- (१) सेन्ट्री खटाएको छ(छैन) ।
- (२) ओ.पि.लाई दुर्विन, कम्पास, नोट बुक र पेन्सिल छ (छैन) ।
- (३) सेन्ट्रीको डिउटी रजिष्टर र खन्ने काम ठिक तरिकाबाट पुरा भएका छ (छैन) ।
- (४) आवश्यकतानुसार गनको छुपाउ गरेको छ (छैन) ।
- (५) गन लोड गरेको छ (छैन) ।
- (६) फायर गर्ने ईशारा कसले दिने ।
- (७) अल आर्मको ईशारामा स्टयाण्ड टु मा बस्ने ठाँउ कहाँ हो ।
- (८) अल राउण्ड डिफेन्स ।

लगाव भएको फौजको बदली

१५. यो अप्रेशन साधारणतया रातमा गरिन्छ । यसमा सफलता हासिल गर्ने र अन्योलमा नपर्नको लागि दिनमा नै रेकी गरि राम्रो योजना बनाउन आवश्यक पर्दछ ।

दिनको रेकी

१६. आफुले बदली दिनजाने फौजको ईलाका दिनमा नै रेकी गर्नको लागि एउटा एड्भान्स पार्टी खटिएको हुन्छ । तर यो एड्भान्स पार्टीले अरु ग्रुपसंग सम्पर्क राखेको हुनु पर्दछ । यसको कमाण्डर सकेसम्म से.मु.पति नै हुनु पर्दछ, तर सम्भव नभएमा से.मु.टु.आई.सि. लाई यो पार्टीको ईन्चार्ज राख्न सहिन्छ । रेकी पार्टीमा अरु थप व्यक्ति से.मु. अर्दली र प्रत्येक पति बाट केही व्यक्तिहरु हुन्छन । यो नै सबै भन्दा सानो एड्भान्स पार्टी हो जसले कुनै पनि दक्षताको मापदण्डमा रही काम गर्न सक्दछ ।

एड्भान्स पार्टीको काम

१७. एड्भान्स पार्टी कमाण्डरले यस प्रकार खबर बुझनु पर्दछ ।

- (क) शत्रुको, आफ्नो फौजको सम्पूर्ण पोजिसन र शत्रुको आनी बानी तथा पट्रोल ।

निषेधित

निषेधित

- (ख) से.मु. ईलाकाको सबै पोजिशनहरु र अल्टरनेटिभ पोजिशन समेत ।
- (ग) बाटो र मिलाप योजना ।
- (घ) आर्क अफ फायर र फिक्स लाईनको ईशारा ।
- (ङ) रेञ्ज कार्ड/फायर कन्ट्रोल चार्ट ।
- (च) बन्दोवस्ती ईलाका खाना, पानी , दिसा, पिसाव आदिको ठाँउ ।
- (छ) घाईते विरामी हटाउने तरिका ।
- (ज) अल आर्मको ईशारा ।
- (झ) बदलीमा सुविधा पैदा गराउन आवश्यक परेमा उसले कम्पासले, कदम नाप्ने र टेप लगाउने काम गर्दछ ।
- (ञ) अब उसले बांकी एड्भान्स, पार्टीलाई खबर पठाउछ र से.मु.बसेको ठाँउ देखाउदछ । उसले पहिले नै तोकिएको आर.भि.बाट गन पोजिसन सम्म पत्तिहरुलाई बाटो देखाउदै ल्याउन मानिसहरु तोक्दछ तर यि बाटो देखाउने व्यक्तिहरुलाई बदली भएर फिर्ता जाने व्यक्तिले सहयोग गर्नु पर्दछ ।

१८. बदली हुदां गर्नु पर्ने कारबाही

- (क) बदली को समयमा सबै से.मु.हरु स्टयाण्ड टु मा जान्छ ।
- (ख) एड्भान्स पार्टीले बदली गर्न आउने टोलीलाई तोकिएको आर.भि.मा भेट्छ ।
- (ग) गाईडले आ-आफ्नो पत्तिहरुलाई पत्ति पोजिसनमा पुऱ्याउछ ।
- (घ) बदली पुरा सकिनु भन्दा पहिले पुरा मेलमिलापको साधन स्थापना भई सकेको हुनु पर्दछ ।
- (ङ) बदलीको दौरानमा कुनै खतरा आई परेमा बुझाउने कमाण्डरले सम्हाल्दछ ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

बिषय : ट्याक्टिस

पाठ : विथड्रलमा एम.एम.जि.

परिचय

१. एम.एम.जि.बाट लामो रेन्ज र ठुलो फायर शक्ति (Maximum Volume of Fire) हुनाले शत्रुलाई हमलाको लागि डिप्लार्ड हुन बाध्य गराई आफ्नो फौजलाई विथड्रलमा मद्धत पुऱ्याउछ । यस्तो किसिमको फायर आफ्नो फौज न्युनमेन पोजिसन (New main Position) सम्म नपुग्दा ईण्टरमिडियड पोजिसनबाट पनि शत्रु माथि फायर गर्न सक्दछ । दिनको विथड्रलमा लेव्याक पोजिसनबाट पनि शत्रु माथी फायर गर्न सकिन्छ । साथै फारवर्ड डिफेन्डेड लोक्यालीटिमा डिप्लार्ड गरिएको एम.एम.जि. लाई रातको विथड्रलमा शत्रुलाई Surprise दिन रियर पार्टी (Rear Party) मा छाड्न पनि सकिन्छ ।

उद्देश्य

२. विथड्रलमा एम.एम.जि. ले गर्ने काम बारे ज्ञान गराउनु हो ।

३. शब्दावलीहरु

(क) डिफेन्डेड पोष्ट पत्तिले लएको डिफेन्स ईलाका ।

(ख) डिफेन्डेड लोक्यालिटी से.मु. । गुल्मले लिएको डिफेन्स ईलाका ।

(ग) डिफेन्डेड एरिया गणले लिएको डिफेन्स ईलाका ।

(घ) कोअर्डिनेटिङ लाईन यो एक काल्पनिक रेखा हो जुन नक्शा र जमिनमा मार्क गरिएको हुन्छ । विथड्रल गर्ने फौजले तोकिएको समयमा यो रेखा पार गर्नु पर्दछ ।

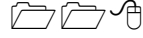
(ङ) इन्टर मिडियट पोजिसन पछाडी हट्ने क्रममा न्युमेन पोजिसन पुग्नु अगाडी नै शत्रु माथि फायर गर्न लिईने पोजिसन ।

(च) लेव्याक पोजिसन यो पोजिसनबाट दिनको विथड्रलमा पछाडी हट्दा फायरबाट कभर गरि सुरक्षा प्रदान गर्दछ । यसमा एम.एम.जि. पनि समावेश हुन्छ ।

(छ) रियर पार्टी रातको विथड्रलमा सबै भन्दा पछाडि हट्ने फौज ।

निषेधित

निषेधित

(ज) न्यु मेनस पोजिसन मुख्य डिफेन्सभ ईलाका छाडी पछाडी हट्दा शत्रुलाई बर्बाद गर्न सक्ने गरि वलियो संग बनाईएको पोजिसन ।

४. विथडुल गर्नु पर्ने कारणहरू

- (क) शत्रुलाई छक्काउन र बर्बाद गर्न ।
- (ख) निर्णायक लडाई नलडि समय बचाउन ।
- (ग) शत्रुलाई नराम्रो पोजिशनमा ल्याई बर्बाद गर्न ।
- (घ) लडाईको परिस्थितिले बाध्य बनाएमा ।

५. भागहरू

यो पाठलाई ५ भागमा सिकाईनेछ ।

- (क) कामको तर्तिव ।
- (ख) पतिहरूको काम ।
- (ग) नयां पोजिसनको रेकी ।
- (घ) पछि हट्ने तर्तिव ।
- (ङ) नयां पोजिसनमा जग्गा लिनु ।

कामको तर्तिव

६. गणपति बाट वार्निङ्ग अर्डर पाएपछि एम.एम.जि. से.मु. टु.आई.सि. मार्फत आफ्नो से.मु. लाई वार्निङ्ग अर्डर दिन्छ । यो वार्निङ्ग अर्डरमा रेकी पार्टीको वनावट र अर्डरको लागि से.मु.हे.क्वा. मा कुन समयमा प्रतिवेदन गर्ने हो सो समय पनि उल्लेख गरिएको हुन्छ । रेकी पार्टीको वनावट :

- (क) से.मु. पति ।
- (ख) रेञ्ज टेकर १ जना ।
- (ग) हरेक पतिबाट १/१ जना ।
- (घ) से.मु. अर्दली ।

निषेधित

निषेधित

७. से.मु.पतिले रेकी पार्टीलाई निम्न कुरामा छोटो त्रिफिङ्ग गर्दछ ।

(क) छोटकरीमा खबर शत्रुले हाम्रो डिफेन्सिभ पोजिसनमा हमला गर्ने निकै संभावना भएको हुदां र यो डिफेन्सिभ पोजिसन भन्दा राम्रो (वलियो) पोजिसन लिई लड्नको लागि हामी पछाडी हट्दैछौं ।

(ख) ईरादा न्यु मिन पोजिसन (New main Position) को रेकी गर्ने ।

(ग) तरिका जमिनी हालत अनुसार रेकी गर्ने तरिका बताईन्छ ।

द. से.मु.पति रेकी पार्टीमा जान्छ र यतिखेर आफ्नो साथमा एक डेट, भण्डा र खन्ने टुल पनि लगेको हुन्छ । यसरी रेकि गरिसकेपछि से.मु.पतिले गणपतिबाट डिटेलमा अर्डर पाउछ र से.मु.पतिले आफ्नो से.मु.लाई से.मु.आर.भि.मा डिटेल अर्डर दिन्छ ।

९. से.मु.पतिले आफ्नो अर्डरमा समावेश गर्ने कुराहरू

(क) खबर

(१) शत्रुको ।

(२) आफ्नो (विथड्ल गर्ने समय) ।

(ख) ईरादा: हाम्रो से.मु.ले बजे रियर पार्टीको अंग भई न्युमेन पोजिसन सम्म विथड्ल गर्ला ।

(ग) तरिका

(१) विथड्ल गर्ने तर्तिव ।

(२) समय र वाटो : ०६३१ बजे र बाटोलाई जमिन निशानबाट चिनाईन्छ ।

(३) से.मु.आर.भि. : जमिन निशान दिईन्छ ।

(४) पति पतिहरूलाई पास, गर्ने साधन : रनरद्वारा ।

(५) थिनिङ्ग आउटबजेवाट होला ।

(घ) बन्दोवस्त

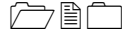
(ङ) सक सवाल

(च) घडी मिलाउ

यसरी अर्डर दिईसकेपछि से.मु. विथड्लको लागि तयार हुन्छ ।

निषेधित

निषेधित

पत्ति पतिहरूको काम

१०. से.मु.पतिबाट अर्डर पाएपछि पत्ति पतिहरू निम्न काम गर्दछन ।
- (क) से.मु. अर.भि. सम्मको बाटो रेकी ।
 - (ख) अनावश्यक सामान हटाउने व्यवस्था मिलाउने ।
 - (ग) पत्तिका सबै जवानलाई परिस्थितिको त्रिफ गराउने ।

न्यु मेन पोजिसनको रेकी

११. न्यु मेन पोजिसन रेकी गरि तलका कुराहरू छान्दछ ।

- (क) ईलाका छान्ने ।
- (ख) गन पोजिसन र ईलाका छान्ने ।
- (ग) फायर गर्ने ईलाका छान्ने ।
- (घ) से.मु. हे.क्वा.को ठाउ ।
- (ङ) मोर्टर पार्क गर्ने ठाउ ।

१२. रेकीको दौरानमा रेन्ज टेकरलाई विभिन्न ईलाकाको रेन्ज बताई मार्क गर्न लगाईन्छ र अन्य रेकी पार्टीसंग समन्वय राख्दछ र से.मु. लाई पखिन्छ र सबै से.मु. से.मु. आर.भि. मा आएपछि गण आर.भि. जान्छ (पुरै से.मु.)

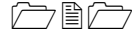
- (क) रातको विथड्रलमा कन्ट्र्याक्टमा नभएको फौजसंगै पछाडी हट्दछ ।
- (ख) दिनको विथड्रलमा कन्ट्र्याक्टमा भएको फौजसंगै पछाडी हट्दछ र से.मु. पत्तिले निम्न कुराहरू गर्दछन ।
 - (१) पत्ति पतिले विथड्रलको अर्डर आईसकेको एकिन गर्छ ।
 - (२) अनावश्यक सामानहरू गाडीमा हाल्न लगाउछ ।
 - (३) योजना अनुसार से.मु. पतिको सामानहरू पछाडी हटाएको छ, छैन एकिन गर्छ ।
 - (४) से.मु. आर.भि.मा पुरै से.मु. आएपछि कमाण्ड आफ्नो हातमा लिन्छ

१३. न्युमेन पोजिसनमा जग्गा लिनु

- (क) से.मु. आर.भि. मा पुगेपछि से.मु.पतिले टु.आइ.सि. लाई न्युमेन पोजिसनको साधारण ले आउट बताउछ ।

निषेधित

निषेधित

- (ख) गाईडहरुले आ-आफ्नो पति ईलाकामा लैजान्छ ।
- (ग) गाईडहरुले पनि ईलाकामा पुगेपछि गण पोजिसन, कन्ट्रोल पोष्ट, आर्क अफ फायर र महत्वपूर्ण तार्गेटको वर्णन गर्दछ ।
- (घ) मोर्टरलाई पार्किङको ठाँउमा लैजान्छ ।
- (ङ) से.मु.पतिले परिस्थितिको विवरण टु.आई.सि.लाई सुनाउछ र आवश्यक केही निर्देशन भएमा सो पनि दिन्छ ।
- (च) गणपतिको निर्देशन अनुसार से.मु.पतिले सबै गणको फायर समन्वय गराउदछ ।

सक सवाल

१४. शिक्षार्थीलाई पुरै पाठमा प्रश्न सोध्ने दिने र बुझे नबुझेको एकिन गरिन्छ ।

संक्षेप

१५. शिक्षार्थीलाई प्रश्न उत्तर गरेर

(क) प्रश्न नं.१ रेकी पार्टीको बनावट बताउनुहोस ।

उत्तर : (१) ईलाका छान्ने ।

(२) रेन्ज टेकर

(३) हरेक पत्तिवाट १, १ जना

(४) से.मु. अर्दली

(ख) प्रश्न २ न्यु मिन पोजिसनमा के के कुरा छानिन्छ ।

उत्तर : (१) ईलाका छान्ने ।

(२) गन पोजिसन छान्ने ।

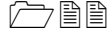
(३) फायर गर्ने ईलाका छान्ने

(४) से.मु.हे.क्वा.को ठाँउ ।

(५) मोर्टर पार्क गर्ने ठाँउ ।

निषेधित

निषेधित

बिषय: M MMG जनरल

पाठ: जिरोईङ्ग र हार्मोनाईजेसन

परिचय

१. कुनै पनि हतियारद्वारा फायर गर्दा MPI लाई POA मा ल्याउने कामलाई जिरोईङ्ग भनिन्छ । जिरोईङ्ग गर्दा फोरसाईट लाई तल माथी र दायां बायां सारेर गरिन्छ ।

२. जिरोईङ्ग गर्नु पर्ने अवस्था

(क) नयां हतियार हातमा पर्दछ भने ।

(ख) फायरिङ्गको दौरान हतियारको दुरुस्तीमा शंका लागेमा ।

(ग) क्लासिफिकेसन फायरिङ्ग गर्नु अगाडी ।

(घ) लाडाईमा जानु अगाडि ।

(ङ) हाई बाट लो र लो बाट हाई अल्टीच्युडमा हतियार लैजादा ।

(च) Major Repair गरेपछि ।

३. जिरोईङ्ग गर्नु अगाडि गनको जांच लिने तरिका

Functioning Test :

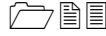
(क) Rate of fire Test यो टेष्टको लागी पहिला २० देखि ३० राउण्डको व्यारल तताउन फायर गर्नु पर्छ । यति खेर Gas Regulator O मा सेट हुनु पर्छ । यतिखेर अर्को ३० राउण्डको बेल्ट भरेर २ सेकेण्ड ट्रेगर दबाउनु पर्छ र २ सेकेण्डमा ३० राउण्ड फायर भयो भने गन पास भएको मानिन्छ ।

(ख) Belt Lifting : गनको फिडट्रे भन्दा ८५ से.मी. तल बेल्ट बक्स राखेर बेल्ट भरिन्छ र यदि गनले बेल्टलाई लिफ्ट गरेर फायर गर्छ भने गन पास भएको मानिन्छ ।

(ग) Depression Test गनलाई ८० डिग्री निचाई दिने । १० राउण्डको बेल्ट भरेर फायर गर्ने, फायर गरेमा गन पास मानिन्छ ।

निषेधित

निषेधित

४. Accuracy Test :

(क) तयारी:

(१) रियर साईटमा २०० मि. को रेन्ज लगाउने ।

(२) Screen Tgt मा तिनवटा छुट्टा छुट्टै POA को लागि तिनवटा बुल राख्ने । १०/१० राउण्डको ब्रष्ट तिनवटा बुलमा हान्ने । यदि ९० प्रतिशत गोली ३"X ३" को Rectangle मा लाग्छ भने गन पास भएको मानिन्छ ।

५. जिरोइङ्ग गर्नु भन्दा अगाडी ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू

(क) रेन्ज २५ मि. को हुनु पर्दछ ।

(ख) रियर साईटमा २०० मि. लगाईएको हुनु पर्छ ।

(ग) मौसम सफा होस् र आंखामा घाम नपरोस् ।

(घ) आर्मोरले गन राम्रोसंग निरिक्षण गरेको हुनुपर्छ ।

(ङ) गन आफ्नो टेष्टहरूमा पास भएको हुनुपर्छ ।

(च) व्यारल तातेको होस् ।

६. जिरोइङ्गगर्नु भन्दा अगाडी गनमा हेरिने कुराहरू

(क) व्यारल सफा होस् ।

(ख) Clamping Handle हरु राम्रो संग कसिएको होस् ।

(ग) ट्राईपड जमिनमा राम्रोसंग बसेको होस् नत्र Sand Bag राखिएको होस् ।

(घ) Gas Regulator ५ वा ६ मा सेट होस् ।

(ङ) गन ठिकसंग माउण्ट भएको होस् ।

(च) फोर साईट, एलेन स्क्रू, हिन्ज लिक्प राम्रो संग कसिएको होस् ।

(छ) जिरोइङ्गको लागि आवश्यक सामान होस् । (Tool, स्केल आदी)

७. जिरोइङ्गको लागि आवश्यक सामग्री

(क) ५/५ राउण्डको बेल्ट ।

(ख) २५ मि. को रेन्जमा ५ X ३ फिटको स्क्रिन तार्गेट ।

(ग) जिरोइङ्गको लागि आवश्यक सामान Tool, Scale, Binocular ।

निषेधित

निषेधित

८. जिरोइङ्गको गर्ने तरिका

- (क) १०/१५ राउण्ड व्यारल तताउन फायर गर्ने ।
- (ख) ५ राउण्डको बेल्ट भरेर २/३ राउण्डको ब्रष्ट फायर गर्ने ।
- (ग) MPI, POA मा नआए सम्म Elevation र Deflection दिनको लागि Foresight tip लाई तल माथी र दायां बायां गरेर सुधार गर्दै लाने ।

९. एम.एम.जि. को M.P.I.

- (क) २५ मि. रेन्जमा POA भन्दा ३/४" माथी ।
- (ख) १०० मि. रेन्जमा POA भन्दा ३" माथी ।

१०. जिरोइङ्ग माफी गल्ती (MPI, POA मा आउन)

- (क) २५ मि. रेन्जमा १/२" तल/माथी ।
- (ख) १०० मि. रेन्जमा २" तल/माथी ।

११. जिरोइङ्ग गर्दा Spare Barrel को पनि गर्नु पदछ ।

१२. उचाईको गल्ती हटाउने तरिका

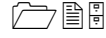
- (क) उचाईको गल्ती फोर साईट टिपलाई तल माथी गरेर गरिन्छ ।
- (ख) फोर साईट टिपलाई एक चक्कर तल वा माथी गरेमा २५ मिटरमा १" र १०० मिटरमा ४" गोली तल माथी लाग्छ ।
- (ग) फोर साईट टिपलाई तल गरेमा गोली माथी लाग्छ र माथी गरेमा गोली तल लाग्छ ।
- (घ) लामो फोरसाईट ११.८ मि.मि. को हुन्छ र छोटो ९.८ मि.मि.को हुन्छ । चक्करले नपुगेमा फोरसाईट चेन्ज गर्न सकिन्छ ।
- (ङ) फोर साईट टिपलाई ५ चक्कर जम्मा घुमाउन सकिन्छ ।

१३. दिशाको गल्ती हटाउने तरिका

- (क) फोर साईटलाई दायां बायां सारेर दिशाको गल्ती हटाउन सकिन्छ ।
- (ख) फोरसाईटलाई दायां लागेमा गोली बायां लाग्छ फोर साईटलाई बायां लागेमा गोली दायां लाग्छ ।

निषेधित

निषेधित

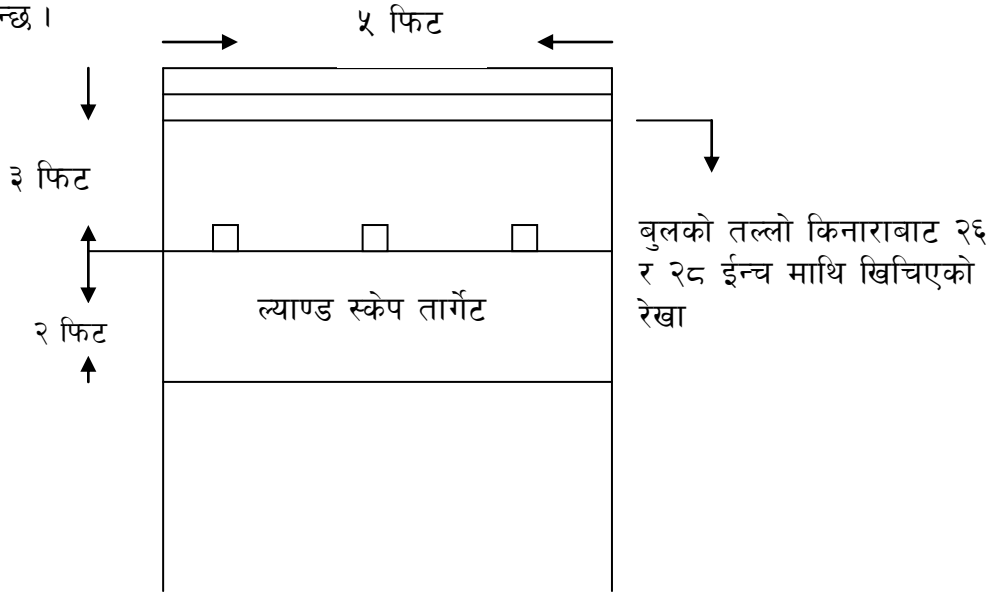

- (ग) फोरसाईटलाई दायां लानु परेमा दायांको एलेन स्क्रु खोलेर बायांको एलेन स्क्रु कस्तु पर्छ ।
- (घ) एलेन स्क्रुलाई १ चक्कर घुमाएमा २५मि.मा ३/४ ईन्च र १०० मि.मा ३ ईन्च दायां बायां सँछ ।
- (ङ) Alen Screw लाई जम्मा (दायां बायां गरी) १८ चक्कर घुमाउन सकिन्छ ।

हार्मोनाईज

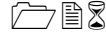
१४. गनमा कुनै रेन्ज लगाएर आफुले चाहेको उचाईमा गोलीलाई पुऱ्याउन गरिने प्रकृत्यालाई हार्मोनाईज भनिन्छ । फिल्ड फायरिङ्ग (लामो रेन्ज) नपाएको खण्डमा तालिमको दौरान विभिन्न तार्गेट बर्बाद गर्ने अभ्यास दिनको लागी छोटो रेन्जमा फायर गरेर हार्मोनाईजेसन गरिन्छ । यस्तो अभ्यास दिंदा गन नम्बरहरूलाई तार्गेटको बयान गर्ने फायर कन्ट्रोल अर्डर दिने पनि अभ्यास गराईन्छ । जसको लागि स्क्रिन तार्गेट र ल्याण्ड स्केप तार्गेटको आवश्यक पर्दछ ।

१५. Screen TGT:- यो तार्गेट लम्बाईम ५ फिट र चौडाई ३ फिट हुन्छ । यो टिनबाट बनेको हुन्छ र ब्राउन पेपर बाहिर टाँसिएको हुन्छ । जसको तल्लो किनारामा ३ वटा बुल टाँसेको हुन्छ ।

निषेधित

निषेधित

१६. Land Scape TGT यसको लम्वाई ५ फिट चौडाई २ फिटको हुन्छ । यो कपडा वा कागजको बनाउन सकिन्छ । यसमा जमिनको डिटेलहरु बनाएर पेन्ट गरिन्छ, र यसैमा विभिन्न तार्गेटको बयान गर्न र बर्बाद गर्ने अभ्यास दिईन्छ । यो स्क्रिन तार्गेटको मुनी राखिन्छ ।

१७. हार्मोनाईज गर्ने तरिका

(क) स्क्रिन तार्गेट २५ मि. मा गाड्ने र तागटको तल्लो किनारमा १”x१” को बुल टास्ने ।

(ख) गनको Rear Sight मा १३०० मि. को रेन्ज लगाउने ।

(ग) Screen TGT को बुलको फेदबाट एउटा लाईन २६” मा र आर्को लाईन २८” मा समानान्तर पारेर खिच्ने ।

(घ) एम.एम.जि.बाट एक राउण्ड मात्र टेष्ट फायर गर्ने ।

(ङ) फायर भएको राउण्ड २ समानान्तर लाईनको बिचमा लगेमा उक्त गनमा १३०० मि. रेन्ज हार्मोनाईजिङ्ग रेन्ज हुन्छ । यहि रेन्ज लगाएर विभिन्न तार्गेटमा फायर गर्ने अभ्यासहरु गरिन्छ ।

(च) समानान्तर लाईनको बिच नलागेमा साइटमा रेन्ज ५०मि. को करेक्शन गरि तलमाथी २ लाईनको बिचमा गोली ल्याईन्छ, र त्यो गनको साइट रेन्ज नोट गरिन्छ ।

प्वाईन्ट तार्गेटको फायरिङ्ग अभ्यासमा नम्बर दिने तरिका र सामान

१८. गोलीको उचाई नाप्नको लागि एक ४” X १०” लामो मिजरिङ्ग स्केल हुनु पर्छ ।

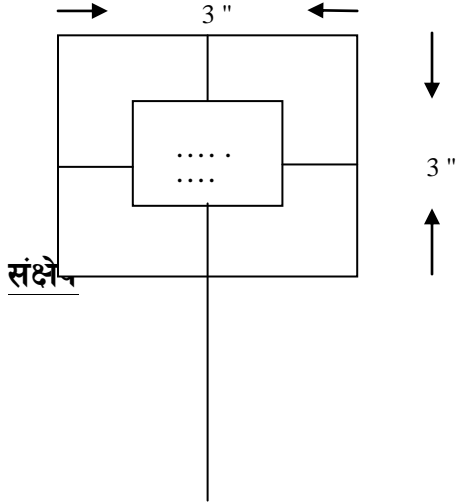
फायर गरिएको राउण्ड यी ५ वटा कोठामा बराबर राउण्ड लागेको हुनु पर्छ ।

निषेधित

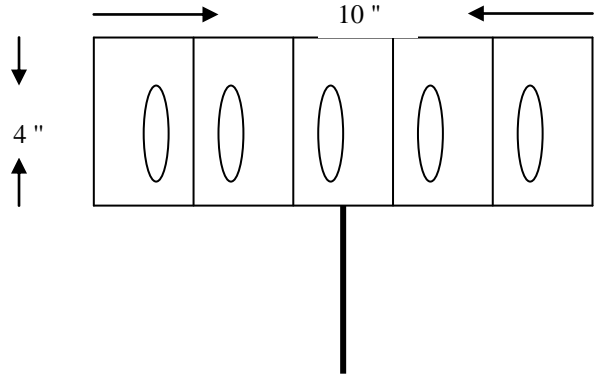
निषेधित

ग्रुपिङ्ग चेक गर्ने मेजररीङ्गस्केल

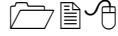

प्व्वाइन्ट तार्गेट चेक गर्ने मेजररीङ्ग स्केल

निषेधित

निषेधित

एम.एम.जी. लेसन १ (मेकानिकल ह्याण्डलिङ्ग)

गन र ट्राईपडको परिचय

सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुपको वाडफाड ।

निरिक्षण गर्ने तरिका

२. जब पनि हाम्रो हातमा नयां हतियार हात पर्छ भने त्यसलाई निरिक्षण गर्न जानेको हुनु पर्दछ । अहिले तालिमको दौरानमा तपाईंहरूको अगाडी नयां हतियार राखीएको छ जसको नाम हो मिडियम मेशिन गन MAG58 । यसलाई पनि निरिक्षण गर्न जानेको हुनु पर्दछ । यसलाई निरिक्षण गर्ने पनि केहि तरिका छन् । निरिक्षण गर्नु भन्दा पहिला गनमा जग्गा लिने र जग्गा छाड्ने गनको पछाडी सामेल र गनको दायां सामेल हुनेको तरिका । जब पनि गनमा एकजनालाई मात्र काम लगाउनु छ, भने यस्तो अवस्थामा जग्गा लि भन्ने आदेश दिईन्छ, यस बेला कुनै पनि व्यक्तिलाई तोकेर गनमा जग्गा लि भन्ने आदेश दिईन्छ । त्यस समयमा तोकिएको व्यक्ति बसेको छ, भने उठेर र उभिएको छ, भने एक कदम अगाडी वढी गनको पछाडी अडिन्छ, र दायां फर्किएर बस्दछ । जग्गा छोड भन्ने आदेशमा एक कदम पछाडी हटी गोडा नहानी क्लासमा गएर मिल्दछ । यो त भयो एकजना मात्र । समुहमा काम लगाउनु परेमा सबका सब गनको पछाडी सामेल भन्ने आदेशमा दिईन्छ । यस आदेशमा अपमा सर्तक हुने अर्को अपमा बायां फर्की गोडा नहानी गनको पछाडी गोडा चाल्दछ, र अन्तिम व्यक्तिको अपमा अडिन्छ । अर्को अपमा दायां फर्किन्छ, र अर्को अपमा गोडा फाट्दछ । गनको दायां सामेल भन्ने आदेशमा अपमा सर्तक हुनु, अर्को अपमा दाहिना फर्कि गोडा नहानी गनको दायां गएर गोडा चाल्दछ, र अन्तिम व्यक्तिको अपमा अडिन्छ । अर्को अपमा दाया फर्कि अपमा गोडा फाटेर बस्दछ ।

निषेधित

निषेधित

निरिक्षण गर्ने तरिका

३. गनमा जग्गा लिई सकेपछि, गन निरिक्षण गर भन्ने आदेशमा सबै भन्दा पहिला निलिङ्ग पोजिसनमा जानु यस समयमा दायां घुडा रियर लेगसंग सेटिएको होस् । यतिबेला वडी र चेम्बरको एकीन गर्नको लागि दायां हातको चोरी र बुढी औंलाको सहायताबाट टप कभर क्याचलाई दबाउनु र बायां हातले पेस्तोन ग्रिपमा ३ हिस्सा पारी समात्नु । दायां हातको बुढी र चोरी औंलाको सहायताबाट ककिङ्ग हेण्डललाई पछ्याडी खिच्नु । अब हातको बदली गर्नु दायां हातले पेस्तोल ग्रिपमा र बायां हातले फिट्रे सहित टप कभरलाई माथी गरी वडी र चेम्बरको एकिन गर्नु । टप कभरलाई बन्द गर्नु र ककिङ्ग हेण्डललाई काबु राख्दै चाल आला पुर्जालाई आसानि साथ अगाडी जान दिनु । इजेक्सन ओपनिङ्ग कभर लगाउनु । यो कारवाही गर्दा रातको समयमा वडी र चेम्बरमा हातले छामेर गरिन्छ । त्यस पछि वाहिरी हिस्सापुर्जाहरु डिटेल रुपमा चेक गर्नु जस्तै (फलास हाइडर, फ्रन्ट साईट, एसम्बली, व्यारोल, व्याक साईट, जगेडा ब्यारल, जगेडा पुर्जाको भोला आदी) तालिमको दौरानमा गनमा ड्रिल काटीजको प्रयोग गरिने भएकोले कुनै लाईफ राउण्ड त छैन भने एकिन गर्नु ।

दोहोर्न्याई

४. एम.एम.जी.को विषेशताबाट लिने ।

उद्देश्य

५. गन र ट्राईपडको आम वयान वारे सिकाउनु हो ।

सामान

६. गन, ट्राईपड, वेल्ट बक्स, ड्रिल काटीज, लिङ्गस र बन्दोवस्तमा ग्राउण्ड सिट विछ्याएको, लामो, छोटो प्वाइन्टर, गन माउण्ट गरेको आवश्यक सामान गनको नजिक राखेको हुनु पर्दछ ।

७. यस पाठलाई सिक्न र बुझाउन सजिलो होस् भन्नको लागि ६ भागमा सिकाईन्छ ।

८. भाग नं. १ गनको टेक्निकल डाटा ।

नाम: ७.६२ मि.मि. मिडियम मेशिन गन म्याग ५८,२A1

वजन: १०.५ के.जी.

लम्बाई: १०४.५ से.मी.

रेन्ज १८००मि.

निषेधित

निषेधित

ब्यारलको लम्बाई ६८ से.मि.

यसमा दुईवटा व्यारोल हुन्छ ।

(१) गन व्यारोल (गनमा जोडिएको)

(२) स्पेयर व्यारोल

९. रेट अफ फायर

नर्मल १०० राउण्ड प्रति मिनेट

च्यापिड २०० राउण्ड प्रति मिनेट

साईक्लिक रेट अफ फायर ६०० देखी १००० राउण्ड प्रति मिनेट

भाग नं. २ चल्ने शक्ति

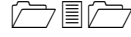
१०. यो गन ग्यासको शक्तीबाट चल्दछ भने चाल वाला पुर्जाको अगाडीको हर्कत रिटानीङ्ग स्प्रिङ्ग र टेलिस्कोपीक रडको सहायताबाट हुन्छ । जब गोली फायर हुन्छ प्रसस्त मात्रमा ग्यास पैदा हुन्छ उक्त ग्यास, ग्यास भेन ग्यास रेगुलेटर हुदै ग्यास सिलिन्डर तर्फ जान्छ । सिलिन्डरमा गएको ग्यासले पेस्तोन हेडमा दबाव दिन्छ, चाल वाला पुर्जा पछाडी हट्न सुरु गर्दछ । यसै समयमा एकेष्टेक्टरले तानेर ल्याएको खाली खोका तल तर्फ भर्दछ । लिङ्गस लिङ्गस Way को बाटो हुदै दाया तर्फबाट तल खस्दछ । रिटानीङ्ग स्प्रिङ्ग र टेलिस्कोपी रडको सहायताले चालवाला पुर्जालाई अगाडी धकेली दिन्छ । वेल्टबाट अर्को राउण्ड लैजान्छ । जुन राउण्ड फायर हुने वाला छ । यो कारवाही तब सम्म चलिरहन्छ जब सम्म ट्रेगरबाट दबाव हटाईदैन वा वेल्टमा राउण्ड सकिदैन ।

भाग नं. ३ फिड

११. मिडियम मेशिन गनमा वेल्टको सहायताबाट फिड हुन्छ । जसमा २३५ राउण्डको वेल्ट, वेल्ट बक्समा प्याक भएर आएको हुन्छ । वेल्ट बक्स र लिङ्गस फलाम बाट बनेको हुन्छ । वेल्ट सहित वेल्ट बक्सको वजन ८.६ के.जी. हुन्छ । वेल्टको मात्र वजन ६.८ के.जी. हुन्छ । वेल्ट बक्समा प्याक भएर आउदा ४ वाल राउण्ड पछि १ ट्रेसर राउण्ड भरेर आएको हुन्छ । जसमा १८८ राउण्ड वाल र ४७ राउण्ड ट्रेसर हुन्छ । वेल्ट फिड हुंदा बायांबाट दायां तर्फ हर्कत गर्दछ । यसको व्यारोल हावाबाट चिसो हुनुको साथै एक वेल्टमा अर्को वेल्ट छिटो आसानीसंग जोड्न मिल्ने भएकोले लामो समयसम्म लगातार रुपमा फायर गर्न सकिन्छ । (टोलीलाई अभ्यास)

निषेधित

निषेधित

१२. भाग नं. ४ गनको मुख्य मुख्य हिस्सा पुर्जाको नाम र काम:

- (क) फलास हाईडर भिल्का वा सोला कम गर्दछ ।
- (ख) ग्यास रेगुलेटर ग्यास घटाउने र बढाउने काम गर्दछ ।
- (ग) फण्ट साईट एसम्बली सिस्ता लिने काम गर्दछ ।
- (घ) व्यारोल सर्पोट व्यारोललाई तलबाट सहायता दिने काम गर्दछ ।
- (ङ) ग्यास सिलिण्डर यसको भित्र पेस्तोन हेड बस्दछ ।
- (च) व्यारोल नट क्याच व्यारोललाई लक र अनलक गर्ने काम गर्दछ ।
- (ज) क्यारि ह्याण्डल गनलाई एक ठाउं बाट अर्को ठाउंमा लैजान प्रयोग गरिन्छ ।
- (झ) टप कभर क्याच टप कभरलाई खोल्ने र बन्द गर्ने काम गर्दछ ।
- (ञ) टप कभर यसमा फिड मेकानिजमका पुर्जाहरु हुन्छन । जुन फिडको वेला काम आउंछ ।
- (ट) रियर साईड जसको सहायता बाट तार्गेटको रेन्ज लगाईन्छ ।
- (ठ) बफर ट्यूब रिक्वायलको पछाडीको धक्का सहने काम गर्दछ ।
- (ड) ककिङ्गहेण्डल चालवाला पुर्जा पछाडी ल्याउन मद्दत गर्दछ ।
- (ढ) पेस्तोन ग्रिप फाएरको दौरानमा यसमा समाईन्छ ।
- (ण) ट्रेगर यसलाई दवाएमा गोली फायर हुन्छ ।
- (त) ट्रेगर गाड ट्रेगरलाई सुरक्षा गर्दछ ।
- (थ) इजेक्सन ओपनिङ्ग कभर गनको वडी भित्र धुलो पस्न बाट रोक्दछ ।
- (द) सेप्टी क्याच यसको २ पोजिसन S.F. हुन्छ ।
- (ध) रियर माउण्टीङ्ग पिन यसको सहायता बाट गनको पछाडीको हिस्सा ट्राइपडमा जोडिन्छ ।

१३. भाग नं. ५ ट्राईपडको आम वयान

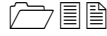
नाम माउण्टिङ्ग ट्राईपड ७.६२ एम.एम. L4 A1

फाईदा यसको माथि गनलाई माउण्ट गरी फायर गरिन्छ ।

वजन १४.२ के.जी.

निषेधित

निषेधित

१४. यो मुख्य दुई हिस्सा मिलेर बनेको हुन्छ

(क) लेग ग्रुप ट्राईपडको तीन वटै लेगहरु क्लज प्लेट र क्लार्ईम्पिङ्ग हेण्डलको मद्दतले पिवटको साथमा जोडेको हुन्छ ।

(१) सुज: ट्राईपड गड्ढनबाट जोगाउछ ।

(२) स्प्याक: जमीनमा समाउछ र सर्नबाट जोगाउछ ।

(ख) क्याडल ग्रुप यो ट्राईपडसंग वल सकेट जोईण्टको साथ जोडीएको हुन्छ । रिक्वायल युनिटले फायरको दौरानमा धक्का सहने काम गर्दछ ।

(१) फ्रन्टमाउण्ट पिन यसको सहायताबाट गन ट्राईपडको साथ जोडिन्छ ।

(२) क्याडल लकीङ्ग लिभर

१५. यसलाई खोल्नाले गन चारै तर्फ वा ३६० डिग्रीमा घुम्दछ र तल माथी ३३ डिग्री (तल ११ र माथी २२ डिग्री) दिन सकिन्छ अर्थात एलिभेसन २२ र डिप्रेसन ११ डिग्री दिन सकिन्छ । यसलाई कसेको खण्डमा गन स्थीर रहन्छ ।

डिफलेक्सन ड्रम

१६. यो क्याडलको पछाडी र दायांको तर्फ हुन्छ जसले गर्दा सिस्तामा दाया बायाको मामुली गल्तीको दुरुस्ती दिने काम गरिन्छ यसलाई वाहीर तान्नाले क्लिक सिस्टम सुरु हुन्छ । एक क्लिक वरावर २ मिल्स हुन्छ । यसबाट दाया बाया ५.५/५.५ डिग्री गरी ११ डिग्री सम्म ट्राईभस (हर्कत) गराउन सकिन्छ । यसको एक चक्करमा तिन क्लिक हुन्छ र जम्मा ९८ क्लिक हुन्छ वा ३३ चक्कर घुमाउन सकिन्छ ।

एलिभेसन ड्रम

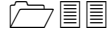
१७. यो क्याडलको पछाडी र बाया तर्फ लगाएको हुन्छ । जसको सहायताबाट गनलाई क्याडल लकीङ्ग लिभर नखोली एलिभेसन दिन सकिन्छ यसमा एउटा लिभर लगाएको हुन्छ जसले ड्रमलाई खुल्लाबाट रोक्दछ । ड्रमलाई घुमाउन लिभर खोल्नुपर्दछ यसबाट २.५/२.५ डिग्री गरि जम्मा ५ डिग्री एलिभेसन दिन सकिन्छ ।

साईट बार

१८. क्याडलको बाया तर्फ एक साईट बार हुन्छ । जसमा साईट युनिट ब्राकेट लगाईन्छ । ब्राकेट लगाउदा विङ्ग नवलाई ढिलाई गरिन्छ । ब्राकेट स्टुडलाई कटाउ भागमा घुसाएर फिट गरिन्छ, विङ्ग नवलाई कसिन्छ, खोल्नको लागि यसको विपरित गरिन्छ ।

निषेधित

निषेधित

भाग नं. ६ ल्याङ्ग पोजिसन र मजबुत पकड

१९. गनको पछाडी यस प्रकारले सुत्नु कि दुवै गोडाको इडी र पन्जा जोडिएको, साथै बुठको नोख जमिनमा टेकिएको होस् । यति बेला छाती केही माथी उठेको, नजरले तार्गेट तर्फ हेरेको, बाया हातले पेस्तोल ग्रिपमा तिन हिस्सा पारी समातेको र दाया हातले डिफ्लेक्सन ड्रममा दुई हिस्सा पारी समातेको हुनुपर्दछ ।

२०. संक्षेप

निषेधित

गन लेसन २ (गन ड्रिल)

निरिक्षण र रिपोर्ट

शुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुपको वाड ईलाकाको हदबन्दी ।

दोहोर्न्याई

२. ल्याङ्ग पोजिसन र पकडबाट लिने ।

उद्देश्य

३. सामान लगाउनु, जग्गा लिनु निरिक्षण र रिपोर्ट दिने तरिका सिकाउनु हो । सम्भन्नुहोस् यो पाठलाई सिक्न र सिकाउन सजिलो होस् भनेर चार भागमा सिकाईन्छ ।

सामान

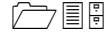
४. गन, ट्राईपट, वेल्ड बक्स, ड्रिल काटिज, लिङ्गस र बन्दोवस्तीमा ग्राउण्ड सिट, प्वाइन्टर, गन माउण्ट गरेको र आवश्यक सामान नजिक राखिएको होस् ।

भाग नं. १ सामान लगाउनेको तरिका

५. सामान लगाउदा नं.१ संग ट्राईपड र वेल्ड बक्स हुन्छ । नं. २ संग गन जगेडा व्यारोल र स्पियर पार्ट ब्याग हुन्छ । नं. ३ संग दुई वटा वेल्ड बक्स हुन्छ । यसको लागि आदेश नं. कदम पछाडी सामान लगाउ । यस आदेशमा नं. १ ले तोकिएको फासलामा ट्राईपडलाई यस प्रकारले राख्छ । जसको ३ वटा लेग राम्रोसंग फोल्ड गरेको, ट्राईपडको वाया १ कदममा वेल्ड बक्सको खुल्ने वाला भाग अगाडी तर्फ पारी राख्दछ । ट्राईपड र वेल्ड बक्सको विच एक मानिस आरामसंग पोजिसन लिन सकोस् । ट्राईपड र वेल्ड बक्सको ५ कदम वाया गनलाई मोजल अगाडी तर्फ र ककिङ्ग हेण्डल आसमान तर्फ हुने गरी राख्नु पर्दछ । यसको एक कदम वाया जगेडा भोला र जगडा व्यारोल राख्नुपर्दछ । गन र ट्राईपटको विचौविच छ कदम पछाडी २ वटा वेल्ड बक्सको खुल्ने वाला भाग अगाडी फर्कीएको होस् र दुवै वेल्ड बक्सको विच १ कदमको ग्याप होस् ।

निषेधित

निषेधित

भाग नं. २ जग्गा लिनेको तरिका

६. जग्गा लिई भन्ने आदेशमा नं. १ ट्राईपट र वेल्ड बक्सको विचौविच ल्याङ्ग पोजिसनमा जान्छ । यति बेला बाया हात माथी दाया हात हुनुपर्दछ । दुवै हातको हत्केला जमीन तर्फ होस् साथै दुवै कुहिनाले वेल्ड बक्स र ट्राईपट छोएको हुनुपर्दछ । नं. २ गन र जगेडा पुर्जा भएको भोलाको विचौ विच दुवै कुहिनाले गन र जगेडा भोला छुने गरी पोजिसन लिन्छ । नं.३ ५ कदम पछाडी वेल्ड बक्सको बिचमा दुवै वेल्ड बक्सलाई छुने गरी पोजिसन लिन्छ । वोस्ताजले सबै नम्बरहरुले पोजिसन लिने तरिका देखाई दिने र नम्बरहरुलाई जग्गा लिन लगाउने । भएको गल्लीलाई सचाईदिने, जग्गा छाड्न लगाउने । यसको लागि आदेश नम्मर्स जग्गा छोड ।

भाग नं. ३ बदली गर जग्गा छोड नं. १

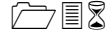
७. यसको लागि आदेश बदली गर, यस आदेशमा सबै नम्बरहरु घडीको सुटो रुपमा बदली गर्दछन यति बेला नं.१ नं.३ को स्थानमा नं.२ नं.१ को स्थानमा र नं.३ नं.२ को स्थानमा बदली हुन्छन् (यसरी क्लासलाई बदली गरको अभ्यास लगाउने) । यदि डेटमा नं. १ लाई मात्र बदली गर्न परेमा आदेश हुन्छ, बदली गर जग्गा छोड नं.१ । यस आदेशमा नं.१ जग्गा छोड्दै क्लासको दाया गएर मिल्दछ भने नं.२ नं.१ को ठाउमा नं.३ नं.२ को ठाउमा जग्गा लिन्छ । यतिबेला क्लासबाट आएको व्यक्ति नं.३ को ठाउमा जग्गा लिन जान्छ । यस बेला क्लासको बाया व्यक्ति जग्गा लिन आउछ (क्लासबाट नं.१ लाई जग्गा लिन लगाउने, बदली गर्ने र जग्गा छाड्ने अभ्यास गराउने) । यसरी बदली गरी सकेपछि क्लासबाट अर्को टिम वा डेट बदली गर्नु परेमा यसको लागी आदेश नम्मर्स बदली गर । यस आदेशमा जग्गा लिएको डेट जग्गा छाडी खडा भई क्लासमा गएर मिल्दछन् र क्लासबाट अर्को डेट गएर जग्गा लिन्छन् ।

भाग नं. ४ निरिक्षण र रिपोर्ट दिने तरिका

८. यसको लागि आदेश निरिक्षण रिपोर्ट यस आदेशमा सबै नम्बरहरुले आ-आफ्नो सामानहरु डिटेल रुपमा चेक गर्दछन् । नं.१ ले ट्राईपटको सबै सामान र हिस्साहरु र वेल्ड

निषेधित

निषेधित

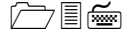

बक्स भित्र को राउण्डहरु चेक गर्दछ । नं. २ ले गन, जगेडा भोला भित्र भएको सामान साथै जगेडा व्यारोल चेक गर्दछ । नं.३ ले दुवै वेल्ड बक्स भित्रको वेल्ड चेक गर्दछ । सबै नम्बरहरुले सामान ठिक भएको एकिन भएपछि ठिकको ईशारा नं. ३ लाई दिन्छ । नं. ३ ले दाया हातलाई ४५ डिग्रीको एङ्गलमा खडा गरी आफ्नो गन नं. पुकार्दै ठिकको रिपोर्ट दिन्छ । जस्तै: नं.१ ले नं.१ को सामान ठिक नं.२ ले २ को सामान ठिक र नं.३ ले वा गन कमाण्डरले नं.१ गन ठिक भनि रिपोर्ट दिन्छ । यसरी एंव रुपमा जति गन छन् त्यसरी नै रिपोर्ट दिदै जान्छन् । (टोलीलाई अभ्यास)

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

लेसन ३ (गन ड्रिल)

माउण्ट र डिस्माउण्ट

सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुप र डेटको वाट, ईलाकाको हदवन्दी ।

दोहोन्याई

२. सामान लगाउन र जग्गा लिनुवाट लिने ।

उद्देश्य

३. गनलाई माउण्ट र डिस्माउण्ट गर्नेको तरिका सिकाउनु हो । यस पाठलाई सिक्न र सिकाउन सजिलो होस् भन्नेर ३ भागमा सिकाईन्छ ।

सामान

४. गन, ट्राईपट, वेल्डबक्स, ड्रिल कार्टीज लिङ्गस र बन्दोवस्तमा ग्राउण्ड सिट, लामो र छोटो पोईन्टर, सामान लगाउने तरिका अनुसार सामान लेआवट गरिएको हुनुपर्दछ ।

भाग नं. १ ट्राईपटलाई माउण्ट र डिस्माउण्ट गर्ने तरिका

५. ट्राईपटलाई माउण्ट गर्नको लागि आदेश आमरुख कदम अगाडी माउण्ट ट्राईपट । यस आदेशमा नं.१ लाई जग्गा छाड्न लगाउने । (वोस्ताजले नं.१ को काम गरेर देखाउने) माउण्ट ट्राईपटको आदेशमा नं.१ ले माउण्टको स्थान हेर्दछ । दाया हातमा ट्राईपट र बाया हातमा वेल्ड बक्स उठाएर तोकिएको स्थानमा पुग्दछ । र ल्याङ्ग पोजिसनमा गई बाया कोल्टो पर्दछ । दाया हातले सकेटमा सहारा दिनु र बाया हातले लेगको क्लाम्पिङ्ग हेण्डल खोलि लेगलाई फैलाउनु र रियर लेग वा लङ्ग लेगलाई आमरुखको सिधार्इमा र फ्रन्ट लेग अगाडीतर्फ पादैँ मिलाउनु यतिखेर लो माउण्ट भएको हुनुपर्दछ । फ्रन्ट माउण्ट पिनलाई बाया तर्फ खोलीदिनु र नं.२ लाई आउने इसारा गर्नु ।

६. माउण्ट ट्राईपटमा हेर्ने कुराहरु:

(क) सकेट तोकिएको स्थानमा हुनुपर्दछ ।

(ख) डायल समान्तर भएको हुनुपर्दछ ।

निषेधित

निषेधित

- (ग) फ्रन्ट माउण्ट पिन बाया तर्फ होस् ।
- (घ) क्याडल लकिन लिभर लगाएको हुनुपर्दछ ।
- (ङ) क्याडल समान्तर हुनुपर्दछ ।
- (च) एलिभेसन र डिफ्लेक्सन विचमा हुनुपर्दछ ।
- (छ) क्याल्मपीङ्ग हेण्डल कसीएको होस् ।
- (ज) रियर लेग आमरुखको सिधाईमा हुनुपर्दछ ।

७. ट्राईपटलाई डिस्माउण्ट गर्ने तरिका

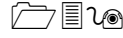
यसको लागि आदेश डिस्माउण्ट ट्राईपट, यस आदेशमा सबै भन्दा पहिला नं. १ ले फ्रन्ट माउण्ट पिन लगाउछ र दुवै क्याल्मपीङ्ग हेण्डललाई खोल्दछ । फ्रन्ट लेग दुवैलाई फोल्ट गर्दछ । क्याडल लकिङ्ग लिभरलाई खोल्दै क्याडललाई तल वैठाउछ । यस समयमा सबै सामान ठिक हालतमा भएको हुनुपर्दछ । यति गरेपछि सामान पछाडी हटाउनको लागि आदेश सामान पहिलाको स्थानमा । यस आदेशमा नं. १ ले सामान उठाउछ र पहिलाको तरिकाले सामान पहिलेकै स्थानमा लगी पोजिसनमा बस्दछ । (टोलीलाई अभ्यास दिने)

भाग २ गनलाई माउण्ट गर्ने तरिका

८. गनलाई माउण्ट गर्नको लागि आदेश माउण्ट गन । यस आदेशमा नं. १ ले सिके मुताबिक ट्राईपटलाई तोकिएको स्थानमा लगी माउण्ट गर्दछ (यस समयमा वोस्ताजले नं.२ को काम देखाउने) नं.१ को माउण्टको कारवाहीमा नं.२ ले गनको यो एकिन गर्छ कि इजेक्सन ओपनिङ्ग कभर वन्द भएको, जगेडा भोलामा हुनुपर्ने सामान राखी वन्द गरेको र जगेडा व्यारोल ठिक भएको । नं.१ ले ट्राईपटलाई माउण्टको कारवाही सकेर आउने ईसारा दिएपछि नं.२ ले जगेडा सामान भएको भोलो दोकाधे पारेर भिर्छ, व्यारोल पनि भिर्छ र गनको क्यारी हेण्डलमा बाया हातले र दाया हातले वफर ट्युबमा समाती अगाडी गई नं.१ को दाया निलिङ्ग पेजिशनमा गई गनलाई ट्राईपटमा माउण्ट गर्दछ । माउण्ट गर्न लैजांदा नं.२ ले गनलाई मोजल अगाडी तर्फ फर्काएर गनलाई अगाडी लैजान्छ । यतिबेला नं.१ ले फण्ट माउण्ट पिन लगाउन नं.२ लाई सहयोग गर्न सक्दछ । जगेडा भोला र व्यारोल राख्दै नं.१ सरह पोजिसनमा बस्दछ । नं.१ ले गनलाई समान्तर बनाउछ र नं.१ र २ को काम सकिएपछि नं.३ र वटा वेल्ड बक्स लिएर आफनो ठाउमा पोजिसनमा बस्दछ । अन्तमा सबै नम्बरहरुले आफनो स्थानमा दुरुस्त पोजिसन लिएर बस्दछन् ।

निषेधित

निषेधित

९. माउण्ट गनमा हेर्नु पर्ने कुराहरु

- (क) गन समान्तर भएको हुनुपर्दछ ।
- (ख) फ्रण्ट माउण्ट पिन लगाएको हुनुपर्दछ ।
- (ग) क्यारी हेण्डल दाया तर्फ बैठिएको होस् ।
- (घ) बेल्ट बक्सको खुल्ने वाला भाग फिडट्रेको सिधार्इमा होस् ।
- (ङ) सबै नम्बरहरुको आखिरी पोजिसन र हर्कत दुरुस्त भएको हुनुपर्दछ ।

भाग नं. ३ गनलाई डिस्माउण्ट गर्ने तरिका

१०. गनलाई डिस्माउण्ट गर्नको लागि आदेश डिस्माउण्ट गन । यस आदेशमा नं.३ ले दुई वाटा बेल्ट बक्स बोकेर नं.१,२ को ५ कदम पछाडी विचौविचमा बस्दछ । अब नं.१ ले फण्ट माउण्ट पिनलाई खोली दिन्छ, र नं.२ ले गनलाई केहि अगाडी र माथी तर्फ उठाउदै ट्राईपटवाट निकाल्छ । नं.१ को वाया पोजिसन लिन्छ, र नं.१ ले सिके मुताबिक ट्राईपटलाई डिस्माउण्ट गर्दछ, र ल्याङ्ग पोजिसनमा वस्दछ । यति बेला सबै सामान ठिक हुनुपर्दछ । सामान पछाडी हटाउनको लागि आदेश सामान पहिलाको स्थानमा । यस आदेशमा सबै नम्बरहरुले आ-आफनो सामान उठाएर पहिलाको स्थानमा लगी पोजिसनमा बस्दछन् । अन्त्यमा नम्मर्स जग्गा छोड ।

सक्षेप

निषेधित

निषेधित

लेसन ४ (मेकानिकल ह्याण्डलिङ्ग)

खोल्ने, सफाई र जोड्ने

सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुपको वाड ईलाकाको हदवन्दी ।

देहोर्न्याई

२. माउण्ट डिस्माउण्ट, निरिक्षण रिर्पोट बाट लिने ।

उद्देश्य

३. गनलाई खोल्ने, सफाई र जोड्नेको तरिका सिकाउनु हो ।

सामान

४. गन, ट्राईपट, स्पेयर पार्ट भोला, ग्राउण्ड सिट, प्वाइन्टर, सफाईको सामान र वन्दनेवस्तमा गन माउण्ट गरेको, आवश्यक सामान नजिक राखेको हुनुपर्दछ ।

वयान

५. जब पनि गनलाई कक गरिन्छ, भने ककिङ्ग हेण्डल हर हमेसा अगाडी तर्फ हुनुपर्दछ । गनलाई पाटर्स पुर्जा बदली गर्न, सफाई गर्न खोलिन्छ । यस पाठलाई सिक्न र सिकाउन सजिलो होस् भनेर ३ भागमा सिकाईन्छ ।

भाग नं.१ गनलाई खोल्ने तरिका

६ गनलाई खोल्नु भन्दा अगाडी ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

(क) गनलाई खोलीन्छ, भने खोलेको कुनै पनि पुर्जा सफा र सुख्खा ठाउंमा तर्तिवार राख्नु पर्दछ ।

(ख) कुनै पनि पुर्जाहरु हराउन र नोम्सान हुन दिनु हुदैन ।

७. गनलाई खोल्नु भन्दा पहिला दुर्घटनाबाट बच्नको लागी सुरक्षा सम्बन्धि उपाय वा निरिक्षण गर्नु पर्दछ । निरिक्षण गरेपछि गनलाई यस प्रकारले खोलिन्छ ।

(क) व्यारोल ग्रुप यसलाई खोल्नको लागी चालवाला पुर्जालाई पछाडी गर्नु र व्यारोल क्याचलाई दवाउदै क्यारी हेण्डललाई माथी गर्नु र व्यारललाई अगाडी धकेल्नु । व्यारोल

निषेधित

निषेधित

अलग हुन्छ । किलापुर्जा कुत्तर ७.६२, फलास हाईडर, क्यारी हेण्डल, व्यारोलचुरी फण्ट साईट एसम्बली आदी सम्पूर्ण बताईदिने ।

(ख) वफर ट्युव (आईरन बट) खोलको लागि चालवाला पुर्जालाई अगाडी तर्फ लैजानु वाया हातले पेस्तोन ग्रिपमा समाउनु र दाया आतले वफर ट्युव क्याचमा दवाउदै वफर ट्युवलाई माथितर्फ उठाउदै अलग गर्नु । किलापुर्जा: वफर ट्युव, वफर प्लेट, क्याच, कम्प्रेसर वासर ११ वटा हुन्छ ।

(ग) चालवाला पुर्जा यसलाई अलग गर्नको लागि टेलिस्कोपिक रडलाई अगाडी र केही माथी तर्फ प्रेस गरिदिनु । वाया हातले तलबाट सहारा दिनु र दाया हातले ककिङ्ग हेण्डलमा समाति पछाडी तर्फ तान्नु चाल पाला पुर्जा अलग हुन्छ । पेस्तोनबाट रिटनिङ्ग स्पीङ्ग र टेलिस्कोप रडलाई अलग गर्नु । किलापुर्जा: पेस्तोन हेड, पेस्तोन चुरी, पेस्तोन थ्रड, वृच ब्लक, फिड हर्न, फायरिङ्ग पिन, टेलिस्कोप रड, आदी ।

साना किला पुर्जा खोल्नेको तरिका

८. गनलाई सफा गर्न र स-साना किला पुर्जा टुटफुट भएमा वदली गर्नको लागि साना किला पुर्जाहरु खोलिन्छ ।

(क) वृच ब्लक खोल यसलाई खोल्को लागि वृचलाई अगाडी तर्फ तन्काउने र कुनै पनि नोखदार चिजले लिङ्ग पिनलाई प्रेस गरी अलग गर्नु र वृचको पछाडीबाट फायरिङ्ग पिन अलग गर्नु, फायरिङ्ग पिन, लकिङ्ग पिन अलग गरी फायरिङ्ग पिन अलग गर्ने ।

(ख) एकेष्टेक्टर र स्पीङ्ग अलग गर्ने यसलाई अलग गर्नको लागि लकिङ्ग लिभरलाई केही माथी गर्नु र एकेष्टेक्टर ओपनिङ्ग की को सहायताले टुलको पातलो भाग एकेष्टेक्टर प्लाञ्जरको कटाव वाला भागमा फसाउने र टुलको मोटो भाग लकिङ्ग लिभर सोल्डरमा राख्ने र टुललाई औलाले सहारा दिदै लकिङ्ग लिभरलाई तल तर्फ दवाउनु जस्ले गर्दा एकेष्टेक्टर स्पीङ्ग भित्र तर्फ जान्छ, र एकेष्टेक्टरलाई विस्तारै माथी तर्फ निकाल्नु । एकेष्टेक्टर पिन र स्पीङ्गलाई अलग गर्नु जोड्नलाई पनि उसै मुताविक हो ।

(ग) ग्यास रेगुलेटरलाई अलग गर्नु यसलाई खोलको लागि घडीको उल्टो रुपमा घुमाउने । ग्यास रेगुलेटर अलग गरेपछि, स्पिड कल्लरलाई अलग गर्नु र ग्यास प्लकलाई पनि अलग गर्नु । जोड्नको लागि सबैभन्दा पहिला ग्यास प्लकलाई फिट गर्नु, स्पिड कल्लर लगाउनु र ग्यास रेगुलेटरलाई फिट गरी घडीको सुल्टो रुपमा कसिदिनु ।

(घ) ट्रेगर ग्रुपलाई खोल्ने र जोड्ने तरिका यसलाई खोलको लागि फण्ट माउण्ट पिनलाई अलग गर्दै गनलाई ट्राईपटबाट अलग गर्नु । रियर माउण्ट पिनलाई गनबाट

निषेधित

निषेधित

अलग गर्नु । ट्रेगर ज्वाइन्ट पिनलाई वाया बाट दाया धकल्दै अलग गर्नु । केही पछाडी र तल तर्फ गर्दा ट्रेगर ग्रुप अलग हुन्छ । जोड्नको लागि पहिला ट्रेगरलाई फिट गर्नु र ट्रेगर ज्वाइन्ट पिन लगाई दिनु रियर माउण्ट पिनलाई लगाउदै बडिलाई माउण्ट गरिदिनु ।

भाग २ सफाई गर्ने तरिका

९. आम तथा हप्तावारी सफाई हामीले दैनिक कोतबाट हतियार निकाल्दा तेल, धुलोमैलो पुछिन्छ, र राख्दा तेल लगाएर राखिन्छ, भने यस्तो सफाईलाई आम सफाई भनिन्छ । हप्तामा हामीले हतियारलाई पुरै खोली राम्रो संग सफाई गरी आर्मरलाई चेक गराई ठिक भएपछि तेल लगाई राखिन्छ, भने यस्तो सफाईलाई हप्तावारी सफाई भनिन्छ । सफाई गर्दा व्यारोल र चेम्बरको सफाई क्लियरिङ्ग, ब्रस, पुल्व्रो र रडको सहायताबाट गरिन्छ । व्यारोल सफा गर्दा टल्लीको स्केल सुख्खा सफा गर्न ४X१/२ ईन्च र तेल टल्लीको स्केल ४X१ ईन्च हुन्छ । फलास हाइडरको पनि सफाई गर्ने, सिलिण्डर सफा गर्दा टल्ली स्केल ४X६ ईन्च सुख्खा र तेलको लागि ४X४ ईन्च हुन्छ । सिलिण्डर सफा गर्दा सिलिण्डर क्लिनर ब्रसमा टल्ली लपेटी रडको सहायताबाट पनि सफा गरिन्छ । अन्त्यमा वडी राम्रोसंग सफा गर्ने ट्राईपटको रिक्वयल मेकानिजम सफा गरि गन र ट्राईपटमा हल्का तेल लगाई राखिन्छ ।

१०. तेलको प्रकार

(क) <u>साधारण ईलाकामा</u>	लुब्रीकेटीङ्ग मार्क १
(ख) <u>हिमाली ईलाकामा</u>	लो कोल्ड टेष्ट आयल
(ग) <u>गर्मी तथा ओसिलो ईलाकामा</u>	ग्राफ आयल ग्रिज
(घ) <u>मरभुमी ईलाकामा</u>	ड्राई क्लियरिङ्ग सल्फेट पाउडर

११. फायर भन्दा अगाडीको सफाई फायर गर्नु भन्दा पहिला गनलाई खोली राम्रो संग सुख्खा सफा गरिन्छ । फायरिङ्गको दौरानमा रगेडा खाने पुर्जा जस्तै वृच, फिट मेकानिजम आदिमा हल्का तेल लगाईन्छ, व्यारोल सुख्खा साफ गरिन्छ, फायरिङ्ग पिन होल सफा गरिन्छ, र गनलाई सबै भागमा तेल लगाएर जोडेपछि काम दिन्छकी दिदैने भनेर ३,४ पटक कक गरि हेरिन्छ । यस समयमा ग्यास रेगुलेटर ५/६ मा सेट गरिएको हुनुपर्छ ।

१२. गन फायरको लागि तयार पार्दा ध्यान दिने कुराहरु

- ग्यास रेगुलेटर स्थान र मौसम अनुसार सेट गरिएको हुनुपर्दछ ।
- व्यारोल राम्रोसंग जोडिएको हुनुपर्दछ ।
- साईट कसिएको हुनुपर्दछ ।
- तेल र प्रशस्त मात्रमा सफाईको सामान साथमा हुनुपर्दछ ।

निषेधित

निषेधित

(ड) जगोडा पुर्जाको भोलामा हुनुपर्ने सम्पूर्ण सामान चेक गरि वन्द गरेको हुनुपर्दछ ।

१३. फायर गर्दा गर्दैको सफाई फायर गर्दा गर्दै समयले दिन्छ, र ईजाजत पाईन्छ, भने पुरै गन खोलेर सफा गरिन्छ । चाल गर्ने पुर्जाहरुमा तेल लगाईन्छ, यदि समय छैन भने टप कभर खडा गरि फिट मेकानिजम पुछेर तेल लगाईन्छ, लकीङ्ग लिभरमा, बडि रेसेज आदिमा आयल क्यानको मद्धतले तेलको थोपा राखी फायरको जारी राखिन्छ ।

१४. फायरपछिको सफाई फायर गरिसकेपछि, यस हतियारलाई पुरै खोलिन्छ, र डिटेलमा सफा गरिन्छ, वढी मात्रमा ग्याँस जम्ने पुर्जाहरुमा सफा गरिन्छ । यो सफाई २/३ दिन सम्म गर्नुपर्दछ । एकै दिनमा क्लियर नभएमा तेल लगाएर राखिन्छ । तेल लगाउदा सफा गर्न सजिलो हुन्छ । क्लियर भएपछि, आरमोरको स्वीकृतीमा तेल लगाएर कोत राखिन्छ ।

१५. गर्मी र ओसिलो ईलाकामाको सफाई ओसिलो ईलाकामा गनमा धेरै खिया लाग्ने हुनाले धेरै सफा गर्नु पर्छ, सफा भए पछि ग्निज लगाएर राखिन्छ ।

१६. मरुभूमि ईलाकामा हावाले वालुवा उडाएर ल्याउने कारणले गर्दा सुख्खा सफा गरेसके पछि पाउडरको प्रयोग गरिन्छ । सफा गर्दा साबुन पानी र ब्रसको प्रयोग बाट पनि सफा गर्न सकिन्छ ।

१७. हिमाली ईलाकामा चिसोले गर्दा तेल जम्न सक्छ, र चिसोले खिया आउन सक्छ । यस्तो नहोस् भनेर बारम्बार सफा गर्नु पर्दछ । हिमाली ईलाकामा नजम्ने तेल वा लो कोल्ड टेष्ट अयल प्रयोग गर्नु पर्दछ ।

भाग नं.३ गनलाई जोड्ने तरिका

१८. जोड्दा जहिले पनि पछि खोलेको पुर्जालाई पहिला र पहिला खोलेको पुर्जालाई सबै भन्दा पछाडी जोडिन्छ । गनलाई जोड्दा सबैभन्दा पहिला दाया हातले वृचलाई तन्काउदै वाया हातले ट्रेगर दवाईन्छ, र रिममा रिम मिलाउदै जोडिन्छ । टेलिस्कोप रडलाई केही अगाडी र तल तर्फ प्रेस गरिन्छ । वफर ट्युव लगाएर चालवाला पुर्जा पछाडी गर्ने र व्यारोल जोडिन्छ । जोडिसकेछि, जोडेको ठिक छ, छैन भनेर यसको २/३ पटक कक गर्दा फडसन चेक गरिन्छ, र अन्तमा ईजेक्सन ओपनिङ्ग कभर लगाईन्छ ।

नोट: खोलेपछि, सम्पूर्ण किला पुर्जाको नाम बताउने । काफ्ती अभ्यास पाएपछि, टेष्ट परिक्षा लिईन्छ । यसको समय एक मिनेट ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

लेसन ५ (मेकानिकल ह्याण्डलिङ्ग)

सिस्ता र रेञ्ज लगाउने तरिका

सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुपको वाड ईलाकाको हदवन्दी ।

दोहोर्न्याई

२. गन खोल्ने र जोड्ने बाट लिने ।

उद्देश्य

३. सिस्ता लिने र रेञ्ज लगाउने तरिका सिकाउनु हो ।

सामान

४. गन, ट्राईपट, जगेडा पुर्जाको भोला, ड्रिल कार्टिज, लिङ्गस, ग्राउण्ड सिट, वन्दोवस्तिमा गन माउण्ट गरेको र २५ मी अगाडी सिस्ताको निसाना लगाएको हुनुपर्दछ ।

वयान

५. सिस्ताबाट डाईरेक्ट फायरमा उचाई र दिशाको कायम राख्न सकिन्छ । यस पाठलाई सिक्न र सिकाउन सजिलो होस् भनेर २ भागमा सिकाईन्छ ।

भाग नं.१ रियर साईटको आम वयान र प्रयोग

६. टोलीलाई गनको दाया वाया सामेल गर्ने । गोलीलाई तोकिएको रेन्जमा पुर्‍याउनको लागी आर्सनलबाट एक आला काटि आएको हुन्छ । जसको नाम हो रियर साईट । यसमा २ पोजिसनबाट सिस्ता लिन र रेन्ज लगाउन सकिन्छ । खडी रुपबाट र पडि रुपबाट जसबाट हामीले २०० मि. देखी १८०० मि. सम्मको रेन्ज लगाउन सकिन्छ । साईटमा रेन्ज अंकको साथै लकिरमा पनि काटिएको हुन्छ । २ ले २०० मि को रेन्ज जाहेर गर्दछ भने १८ ले १८०० मि. को रेन्ज जाहेर गर्दछ । साईटको पडि रुपमा २०० देखी ८०० मि. सम्म लेखिएको हुन्छ भने जोडी अंक दाया र विजोडी अंक वाया तर्फ हुन्छ । हरेक १००/१०० मि. को फरकमा रेन्ज लेखिएको हुन्छ । त्यसै गरी खडी रुपमा जोडी अंक वाया र विजाडी अंक दाया हुन्छ । यसबाट हामीले ८०० देखी १८०० मि. सम्मको रेन्ज लगाउन सकिन्छ । यसको अप्रेचर

निषेधित

निषेधित

सिस्ता लिनमा प्रयोग गरिन्छ । यसमा सरसलाईड हुन्छ, जसलाई तल माथी गरेर रेन्ज लगाउन सकिन्छ । यसलाई तल माथी गर्नको लागि दाया वाया क्याच हुन्छ । त्यसलाई दवाएर सरसलाईडलाई तल माथी हर्कत गराउन सकिन्छ । रेन्ज लगाउदा सरसलाईडलाई लकिरको माथिल्लो भागमा सेट गरिन्छ । रियर साईटको आखिरी भागमा अप्रेचर हुन्छ, जसबाट हामीले रियर साईडको पडी रुपमा सिस्ता लिन सकिन्छ ।

रेन्ज लगाउने तरिका

७. साईट अप र रेन्जको आदेशमा नं.३ ले वाया हातले साईटलाई माथी उठाउछ । रेन्ज मिल्नसाथ मिलेको रेन्ज रियर साईटमा लगाउंछ । यदि रेन्ज ८०० मि. भन्दा कम भए साईट तल गरि सरसलाईटको सहायताबाट रेन्ज लगाउछ । यदि रेन्ज १०० भन्दा कम ५० मि. भएमा अन्दाज गरी दुबै लकिरको बिचमा पर्ने गरि सरसलाईटलाई मिलाउछ ।

भाग नं.२ सिस्ता लिने तरिका

८. सिस्ता लिनु भन्दा पहिला सिस्ताको काईदा: तार्गेटमा हेर सिस्ताको निसाना चुन, कुनै एक आखां वन्द गर, आखांलाई रियर साईटको नजिक लैजाउ अप्रेचरको विचौविच फण्ट साईटको टिप हुदै चुनेको निसानामा सिस्ता मिलाउ । (टोलीलाई अभ्यास)

सिस्ता लिने तरिका

९. सिस्ता लिदा सिस्तालाई दाया वाया गर्नु परेमा डिफलेक्सन ड्रमको सहायताबाट गरिन्छ र सिस्तालाई तल माथी गर्नु परेको खण्डमा एलिभेसन ड्रमको प्रयोग गरिन्छ । कुनै निसानामा सहि सिस्ता लिएर टोलीलाई देखाउनु र अभ्यास लगाई सिस्ता चेक गर्नु ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

लेशन ६ (जि.डि.)

गनमा भर्न, खाली गर्न, एक्सन र फयार समाप्त

सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुपको वाड ईलाकाको हदवन्दी ।

दोहोर्न्याई

२. सिस्ता र रेन्ज लगाउनबाट लिने ।

उद्देश्य

३. गन भर्न, खाली गर्न, एक्सन र फयार समाप्तको कार्वाही सिकाउनु हो । यस पाठलाई सिक्न र सिकाउन सजिलो होस भनेर ३ भागमा सिकाईन्छ ।

सामान

४. गन, ट्राईपट, ३ वटा वेल्ड बक्स, ड्रिल कार्टिज, जगेडा पुर्जा भएको भोला, प्वाइन्टर र बन्दोवस्तोमा २५ मि. अगाडी ल्याण्ड स्केप तार्गेट र सिस्ताको निसाना हुनु पर्दछ ।

भाग नं.१ भर्ने र खाली गर्ने तरिका

५. बेल्ड बनाउने तरिका सिकलाईकको दौरानमा ड्रिल वेल्ड भर्न अभ्यास गरिन्छ । अभ्यासको दौरानमा २५ राउण्ड भन्दा कमको वेल्ड बनाईदैन र ह्याण्डलिङ्गको दौरानमा ८० राउण्डको भन्दा कम वेल्ड बनाईदैन । भर्नु भन्दा पहिला लिङ्गसको परिचय नाम लिङ्गस काम वेल्ड बनाउने प्रोजेक्सन ग्याप डिटेन, डिटेन क्लिप । वेल्डमा भर्नको लागि पहिला लिङ्गसको प्रोजेक्सन दोस्रो लिङ्गसको प्रोजेक्सन ग्यापमा मिलाउनु । यस समयमा डिटेन क्लिप आफु तर्फ भएको हुनु पर्दछ । लिङ्गसमा राउण्डलाई फसाई अगाडी तर्फ प्रेस गरिन्छ । जबसम्म डिटेन क्लिप राउण्डको गुप्समा फस्दैन वा एक किटिक आवाज आउदैन त्यसै प्रकारले आवश्यक राउण्ड भर्दै गईन्छ ।

६. खाली गर्ने तरिका यदि राउण्डलाई अलग गर्नु परेको खण्डमा बुलेटलाई कुनै कडा भागमा दवाएर निकालीन्छ, र हातले बुलेटमा समाति तानेर पनि अलग गर्न सकिन्छ ।

७. बेल्ड जोड्ने र टुक्राउने तरिका यदि वेल्डलाई जोड्नु परेको खण्डमा एक वेल्ड माथि अर्को वेल्डलाई क्लिप गरी जोडिन्छ । टुक्राउनको लागि दुवै हातको चार औला माथि र बुढी

निषेधित

निषेधित

औला तल गरी वेल्टमा समाउने र दुवै हातले विपरीत दिशा तर्फ बटारेर वेल्टलाई टुक्राउन सकिन्छ ।

८. गनमा भर्ने र खाली गर्ने तरिका टोलीलाई कार्टीज स्टप देखाउनको लागि दाया वाया सामेल गर्नु । भर्नको लागि आदेश भर यस आदेशमा नं.२ ले आदेशलाई दोहोर्‍याउछ र वेल्ट बक्सको ढक्कन खोल्दै वेल्ट बक्सबाट वेल्ट निकाल्दछ भने नं.१ ले टपकभर क्याचलाई दवाउदै टपकभर खडा गर्दछ नं.२ बाया हातले ४/५ राउण्ड अगाडी छाड्दै समाउछ र वेल्टको पहिलो राउण्डलाई कार्टीज स्टपमा मिलाउदै फिट्टे माथी राख्दछ । नं.१ ले नं.२ को औलाको ख्याल गर्दै टपकभरलाई लगाउछ र नं.१ ले वेल्ट फिट भयो की भएन भनि चेक गर्दछ । यतिखेर नं.२ ले वेल्टलाई तलबाट साहारा दिन्छ ।

९. खाली गर खाली गर्नको लागि आदेश खाली गर । यस आदेशमा नं.२ ले आदेशलाई दोहोर्‍याउछ र नं. १ ले गनलाई कक गरि टपकभर क्याचलाई दवाउदै टपकभरलाई खोलीदिन्छ । नं.१ ले टपकभर खडा गर्छ र नं.२ ले वेल्टलाई गनबाट अलग गरि वेल्ट बक्स भित्र राख्दछ । नं.१ र २ मिलि लिङ्गस हटाउदछन् । नं.१ ले फिट्टे सहित उचाली वडी र चेम्बरको एकिन गर्दछ र चालवाला पुर्जालाई काबु गर्दै अगाडी लैजान्छ, ईजेक्सन ओपनिङ्ग कभर वन्द गर्दछ । यस समयमा साईट खडा भएको भए ढाल्नु पर्दछ ।

भाग नं.३ एक्सन र फायर समाप्त

१०. एक्सनको कार्वाही सबै भन्दा पहिला नम्मर्सहरुलाई स्थान लिन लगाउने । माउण्ट गन र भरको कार्वाही मिलेर एक्सनको काम पुरा हुन्छ । यसको लागि आदेश गन एक्सन । यस आदेशमा नम्बरहरुले सिके मुताविक तोकिएको ठाउमा गन माउण्ट गर्दछन् र नं.१ र २ मिलेर भरको कार्वाही गर्दछ । नं.३ ले नं.२ भएको स्थानमा वेल्ट बक्सलाई लैजान्छ र फेरी आफ्नो ठाउमा आई पोजिसनमा बस्दछ ।

११. फायर समाप्त गन खाली र डिस्माउण्टको कार्वाही मिलेर फायर समाप्त हुन्छ । यसको लागि आदेश फायर समाप्त । यस आदेशमा नं.१ र नं.२ मिली खालीको कारवाही गर्छन त्यसपछि डिस्माउण्ट गनको कारवाही गर्दछ । सामान पहिलाको स्थानमा भन्ने आदेशमा सामान पहिलाको स्थानमा लैजान्छ ।

नोट काफी अभ्यास पाएपछि टेष्ट परिक्षा लिईन्छ ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

लेसन ७ (जि.डि.)

ले र फायर

सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुपको वाड ईलाकाको हदवन्दी ।

दोहान्याई

२. एक्सन र फायर समाप्त तरिकाबाद् लिने ।

उद्देश्य

३. गनलाई ले गर्न र फायर गर्ने तरिका सिकाउनु हो ।

सामान

४. गन, ट्राईपट, वेल्ट बक्स, जगोडा किल्ला पुर्जा भएको भोला, ड्रिल कार्टीज, लिङ्कस र वन्दोबस्तमा, २५ मिटर अगाडी सिस्ताको २ वटा निसाना लगाएको हुनुपर्दछ ।

वयान

५. फायर कमाण्डरले रेन्ज दिदा यस प्रकार दिन्छ ।

यदि रेन्ज ८०० मिटर भएमा आठ सय

९५० मिटर भएमा नौ सय पचास

१००० मिटर भएमा एक हजार

१०५० मिटर भएमा एक सुन्ना पचास

१२०० मिटर भएमा एक दुई सय

१२५० मिटर भएमा एक दुई पचास

१५०० मिटर भएमा एक पांच सय

१५५० मिटर भएमा एक पांच पचास

यसरी नै बाकि रेन्जहरुको आदेश दिईन्छ । यस पाठलाई ३ भागमा सिकाईन्छ ।

निषेधित

निषेधित

भाग नं.१ साईट लगाउने र ले गर्ने तरिका

(यदि निसाना २ भन्दा भित्र छ भने)

६. सब, डेट, पत्ति, गन ग्रुप वा से.मु.को आदेशमा नं.२ ले आदेशलाई दोहोर्‍याउछ र दाया हात नं. १ को पिठ्यु माथि ४५ डिग्रीको एङ्गलमा खडा गरी बस्दछ । यसै आदेशमा नं.१ वाया हातले साईटलाई खडा गर्दछ । जब रेन्ज मिल्छ नं.२ ले रेन्जको आदेशलाई दोहोर्‍याउछ र हातलाई तल गरी बगलमा सेट्दछ । नं.१ ले रियर साईटमा मिलेको रेन्ज लगाउदछ । गनलाई कक गरी सेफ्टी क्याचलाई S पोजिसनमा राख्दछ । तार्गेटको बयान भै सकेपछि ले को आदेशमा नं.२ ले आदेशलाई दोहोर्‍याउछ । नं.१ ले एलिभेसन र डिफलेक्सन ड्रमको मद्दतबाट गनलाई तार्गेटमा दुरुस्त ले गदछ । ले भई सकेपछि डिफलेक्सन ड्रमलाई वाहिर तर्फ तानि क्लिक सिस्टममा ल्याउदछ । सेफ्टी क्याचलाई F पोजिसनमा लगाउछ । कलमी औलालाई ट्रेगर भित्र लैजान्छ । सिस्ता चेक गर्दै अन्तमा अन पुकार्दछ । अनको आदेशमा नं.२ ले आदेशलाई दोहोर्‍याउछ र आफनो दाया हात ४५ डिग्रीको एङ्गलमा राखी पोजिसनमा बस्दछ ।

भाग नं.२ क्याडल लकिङ्ग लिभरको प्रयोग

(यदि निशाना २ डिग्री भन्दा बाहिर छ भने)

७. यदि निसाना २ डिग्री भन्दा वाहिर छ भने छिटो भन्दा छिटो गनलाई तार्गेटमा ले गर्नको लागि लकिङ्ग लिभरको प्रयोग गरिन्छ । नं.१ ले क्याडल खोल भनेर नं.२ लाई आदेश दिन्छ । यस आदेशलाई नं.२ ले दोहोर्‍याउदै क्याडल लकिङ्ग लिभरलाई खोल्दछ । मोटामोटि सिस्ता आएपछि लिभर कसको आदेश दिन्छ । नं.२ ले आदेशलाई दोहोर्‍याउछ र लिभरलाई कसदिन्छ । लिभर खोल र कसको आदेश दिने (अभ्यास लगाउने) । मामुली सिस्ताको करेक्सन एलिभेसन र डिफलेसन ड्रमको सहायताबाट गर्दछ । जब पनि सिस्तामा बढी हर्कत गर्न परेको खण्डमा क्याडल लकिङ्ग लिभरको प्रयोग गरिन्छ । गन तार्गेटमा दुरुस्त ले भै सकेपछि डिफलेक्सन ड्रमलाई वाहिर तर्फ तानी क्लिक सिष्टममा ल्याउछ सेफ्टी क्याचलाई F पोजिसनमा लैजान्छ ट्रेगर गार्ड भित्र औला राखी सिस्ता चेक गरि अन पुकार्दछ अनको आदेश नं. २ ले आदेशलाई दोहोर्‍याउछ र दाया हात ४५ डिग्री को एङ्गलमा खडा गरी बस्दछ ।

निषेधित

निषेधित

भाग नं.३ फायर, रोक, तेज फायर र गो अन

८. जब पनि आदेश आउछ फायर यस आदेशमा नं.२ ले आदेशलाई दोहोर्‍याउछ । नं.१ लाई ईसारा दिदै वा वदन छुदै फायरको मार हेर्नको लागि नजरलाई तार्गेटको तर्फ गर्दै आम ल्याङ्ग पोजिसनमा जान्छ । नं.१ ले ट्रेगरलाई दवाउछ ताकी यस समयमा २० राउण्ड को ब्रष्ट फायर होस् । त्यस पछि गोलीको मारलाई हेर्दछ । यदि ब्रष्टको मार तार्गेटमा ठिक तरिकाले लागेको छ भने १० राउण्डको ब्रष्ट फायर पनि गर्न सक्दछ । यदि सिस्तामा बदली गर्नु परेमा बदली गर्छ । २ सेकेण्ड ट्रेगर दबाई सकेपछि १० देखी १२ सेकेण्डको ग्याप राख्दछ । फायरको दौरानमा हेर्ने कुराहरु चेक गर्दछ, जस्तै कल्म्पीङ्ग हेण्डल क्याडल लकिङ्ग लिभर फण्ट माउण्टपिन र सिस्ता चेक गर्दछ । यसै प्रकारले १ मीनेट बराबर १०० राउण्ड फायर गर्दछ ।

रोक

९. रोकको आदेशमा नं.२ ले आदेशलाई दोहोर्‍याउदै नं.१ लाई ईशारा दिन्छ, र वाया कोल्टो पर्दछ । नं.१ ले ट्रेगरको दवावलाई हटाउछ, र सिस्ताको चेक गर्दछ । यदि सिस्ता हटेको भए सिस्ता मिलाउछ, आवश्यक परेमा गनलाई दोबारा ले गर्दछ ।

तेज फायर

१०. यस आदेशमा नं.२ ले आदेशलाई दोहोर्‍याउदै नं.१ लाई ईसारा दिन्छ । नं.२ ल्याङ्ग पोजिसनमा गई आफ्नो नजर तार्गेट तर्फ लैजान्छ । नं.१ ले पहिलाको सरह ट्रेगरलाई २ सेकेण्ड दवाउछ, २ सेकेण्ड ट्रेगर दवाएपछि ५ या ६ सेकेण्ड ग्याप राख्दछ । यो समयमा नं.१ ले फायरिङ्गको दौरानमा हेर्ने कुराहरु चेक गर्दछ । आदेश रोक यस समयमा नं.१ ले ट्रेगरबाट दवाव हटाउछ, र सिस्ता चेक गर्दछ ।

गो अन

११. यस आदेशमा नं.२ ले आदेशलाई दोहोर्‍याउछ, र नं.१ ले फायर गर्दछ । जुन फायर पहिला गरी वन्द गरीएको थियो । यस समयमा क्लासलाई प्रश्न गर्ने । यो भन्दा पहिला कुन फायर गरीएको थियो ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

लेसन ८ (एम.एच.)

साईट युनिट १०२ ब्राभो

सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुपको वाड ईलाकाको हदवन्दी ।

दोहोन्याई

२. ले र फायर गर्ने तरिकाबाट लिने ।

उद्देश्य

३. साईट युनिट १०२ ब्राभोको आम वयान र प्रयोग गर्ने तरिका सिकाउनु हो ।

सामान

४. गन, ट्राईपट, साईट युनिट १०२ ब्राभो, सिस्ताको निसाना, प्वाइन्टर, वन्दोवस्तमा १० मि. अगाडी दर्शक लगाएको र गन एक्सनको हालतमा हुनुपर्दछ ।

यो पाठलाई ५ भागमा सिकाईनेछ ।

भाग नं.१ साइट युनिट १०२ ब्राभोको परिचय

(क) नाम साईट युनिट १०२ ब्राभो

(ख) वजन ६.७५ के.जी.

(ग) साईटको मात्र वजन २.५ के.जी.

(घ) उचाई १७५ एम.एम.

(ङ) लम्बाई १२५ एम.एम.

(च) टेलिस्कोपको लम्बाई ८५ एम.एम.

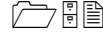
(छ) म्याग्नीफीकेसन आंखाको भन्दा ३ गुणा बढी

(ज) आई क्लियरिङ्ग २० एम.एम.

(झ) फिल्ड अफ भ्यु १२ डिग्री १२ मीनेट

निषेधित

निषेधित

फाईदा

६. यसबाट रातको समयमा उचाई दिशा कायम राख्न सकिन्छ, साथै यसबाट हामीले कुनै पनि तार्गेटको नजरको कोण र एक तार्गेटबाट अर्को तार्गेट सम्म दिशाको कोण पढ्न र लगाउन सकिन्छ।

७. हिस्सा पुर्जाको नाम

(क) टेलिस्कोप यो साईटको माथी लगाएको हुन्छ, यसबाट सिस्ता कायम राख्न सकिन्छ। यसको वाया र माथी थम स्क्रु लगाएको हुन्छ, माथीको लाई अप्पर थम स्क्रु र तलकोलाई लोअर थम स्क्रु भनिन्छ। लोअर थम स्क्रुलाई खोल्नाले टेलिस्कोपलाई तल माथी र अप्पर थम स्क्रुलाई खोल्नाले टेलिस्कोपलाई दाया वाया गर्न सकिन्छ।

(ख) प्वाइन्टर जसले पोईण्ट गरेको ठाउमा डिग्री पढिन्छ।

(ग) रबर आईपिस जस माथी सिस्ता हेर्दा आंखा राखिन्छ।

(घ) लेन्स सिस्ता हेर्ने काम गरिन्छ।

(ङ) लकिङ्ग लिभर जसलाई खोल्दा राउण्ड स्केल पुरै घुम्छ।

(च) अब्जेक्टिभ ग्लास यसबाट अगाडीको ईलाका कभर गर्दछ।

(छ) रफ साइट यसबाट मोटा मोटी सिस्ता मिलाईन्छ।

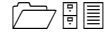
(ज) डफटेल ल्याच साईटलाई साईट ब्राकेटमा फिट गर्न र निकाल्न मद्दत गर्दछ।

(झ) डिफलेक्सन डायल र ड्रम यसबाट दिशा लगाउने र पढ्ने काम गरिन्छ।

८ डिफलेक्सन डायल यसमा ० देखी ३५ सम्म अंक सहित लकिर काटिएको हुन्छ। ० ले ३६० डिग्री जाहेर गर्दछ, भने ३५ ले ३५० डिग्री जाहेर गर्दछ। यसमा २ वटा डायलहरु हुन्छ। माथीको डायललाई अपर डायल भनिन्छ। जसबाट वाया तर्फको दिशा लगाउन र पढ्ने काम गरिन्छ। तलकोलाई लोअर डायल भनिन्छ, जसबाट दाया तर्फको दिशा पढ्न र लगाउन सकिन्छ। यी दुवै डायलहरुमा लकिरको साथै अंकहरु काटिएको हुन्छ। १ लकिरबाट अर्को लकिर सम्म १० डिग्री हुन्छ। डिग्री पढ्नको लागी प्वाइन्टरहरु हुन्छ।

निषेधित

निषेधित

९. डिफलेक्सन ड्रम यसमा पनि ० देखि ९ सम्म अंक काटिएको हुन्छ, भने अंकको साथमा लामो र छोटो लकीर हुन्छ। एक अंक बाट अर्को अंक सम्म १ डिग्री पढ्न सकिन्छ, भने सानो लकीर एउटा बाट अर्को लकीर सम्म १० मिनेट पढ्न सकिन्छ। ३० मिनेटमा लामो लकीर लगाएको हुन्छ। यो साईट युनिट १०२ बि. मा २ वटा हुन्छ। आफु तर्फका वा दायाको ड्रमबाट दायाको दिशा पढ्न सकिन्छ, भने अगाडी वा बाया तर्फको ड्रमले बाया तर्फको दिशा पढ्ने काम गर्दछ। डिग्री पढ्नको लागि र लगाउनको लागि ड्रमलाई घुमाईन्छ। यसबाट १० डिग्री सम्म दिशा लगाउन र पढ्न सकिन्छ।

१०. अब्जेक्टिभ ग्लास यो सिस्ता लिनको लागी प्रयोग गरिन्छ, जसको पछाडी ल्याम्प होल्डर लगाएको हुन्छ, जसमा लिडलाई जोडेर रातको समयमा दर्शकमा सिस्ता मिलाईन्छ। यस भित्र एउटा प्लस हुन्छ, जसलाई रेक्टिकल खाका भनिन्छ।

११. क्विक रिलीज यदि दिशा १० डिग्री भन्दा ज्यादा लगाउनु पथ्यो भने यसको प्रयोग गरिन्छ। लगाउनको लागी आफु तर्फको ड्रमलाई अगाडी र कल्याम्प लिभरलाई आफु तर्फ खिचिन्छ। जसले गर्दा डायल आजाद हुन्छ। मसिनो लगाउनु पर्नेछ, भने ड्रमको सहायताबाट लगाईन्छ।

१२. एलिभेसन स्केल र ड्रम यसको सहायताबाट उचाई र निचाई लगाउन सकिन्छ। एलिभेसन स्केलमा ४० डिग्री देखी ८० डिग्री सम्म लकीर र अंक लेखिएको हुन्छ, भने १ लकीर देखी अर्को लकीर सम्म १० डिग्री जाहेर गर्दछ। साईटलाई ० दिनको लागी साईटको एलिभेसन स्केलमा ४५ डिग्रीको लकीरमा सेट गरिन्छ, जस्मा रातो रंग लगाएको लकीर हुन्छ। ० डिग्री वा ४५ डिग्रीबाट १५ डिग्री सम्म निचाई लगाउन सकिन्छ। लगाउनको लागी प्वाईन्टरबाट रिडिङ्ग गरिन्छ, जुनकी ५ डिग्री रिडिङ्ग स्केलबाट र १० डिग्री एलिभेसन ड्रमबाट पढिन्छ। उचाई ३५ डिग्री सम्म स्केलबाट पढ्न वा लगाउन सकिन्छ, भने १० डिग्री ड्रमबाट लगाउन सकिन्छ। जम्मा ४५ डिग्री लगाउन सकिन्छ।

१३. बबल यसमा दुई वटा बबलहरु हुन्छन्। माथी र बायाको बबल। यसबाट गनलाई समानन्तर गर्न प्रयोग गरिन्छ। अगाडीको बबल यो बबलबाट दाया बाया कोल्टे परेको गनलाई समानान्तर गर्न सकिन्छ।

निषेधित

निषेधित

साईटलाई चढाउने र उतार्ने

१४. साईटलाई गनमा चढाउदा डफटेल ल्याचलाई अगाडी तर्फ गर्दै साईट ब्राकेटमा फसाईन्छ, यस भन्दा अगाडी गनमा वीङ्ग नटको सहायताबाट सकेटमा साईट ब्राकेट फिट गरिन्छ। उर्तादा डफटेल ल्याचलाई अगाडी गर्दै साईटलाई माथी तानिन्छ।

भाग नं.२ सिस्ता मिलाउने तरिका

१५. सबै भन्दा पहिला गनलाई तार्गेटमा ले गर्ने। साईटको सबै पोईन्टहरूलाई ० गर्नु पर्दछ। तोकिएको ठाउमा सिस्ता लिनको लागी, दाया वाया गर्नको लागी डिफलेक्सन ड्रमबाट गर्नु पर्दछ। यदि तल माथी गर्नु परेको खण्डमा टेलिस्कोपको प्रयोग गरिन्छ र साईटलाई घुमाएर दर्शकमा मिलाउने। यसरी सिस्ता लिईन्छ।

भाग नं.३ उचाई र दिशा गनमा लगाउनु

१६. यसको लागी आदेश सब दिशा दाया वा वाया डिग्री। उचाई वा निचाई डिग्री। यस आदेशमा नं.२ ले दिशा डिग्री र उचाई डिग्रीलाई नोट गर्दछ। सोहि डिग्री साईटमा लगाउछ। गनलाई घुमाएर साईटको खडी लाईन र दर्शकको खडी लाईनलाई एक सिधार्इमा मिलाउछ। अब बबललाई विच गर्नको लागी गनको एलिभेसन ड्रमको प्रयोग गरि एलिभेसन बबल विच गर्छ। यस समयमा गन तोकिएको तार्गेटमा ले हुन्छ।

भाग नं.४ उचाई र दिशा पढ्न

१७. यदि गनबाट कुनै तार्गेटमा फायर गर्नु अघि त्यस तार्गेटलाई दर्ता गरि फायर गर्नु परेमा त्यसको डाटा नोट गर्नको लागी उचाई र दिशा पढ्न जान्नु पर्छ। यसको लागी गनलाई तोकिएको तार्गेटमा पहिला सिस्ता मिलाउने। साईटलाई ० मा सेट गरी गनमा चढाउने। साईटलाई घुमाएर दर्शकमा मिलाउने, एलिभेसन बबल विच गर्ने यसपछि आएको दिशा डिग्री नोट गर्ने। यस समयमा ध्यान दिनु पर्ने कुरा यो छ की दर्शक भन्दा तार्गेट वाया

निषेधित

निषेधित

भएमा दिशा वाया हुन्छ, र दाया भएमा दिशा दाया हुन्छ । यदि दर्शक भन्दा तार्गेट उचाईमा छ, भने रिडीङ्ग उचाई र तल छ, भने रिडीङ्ग निचाई हुन्छ ।

भाग नं.५ व्याट्री कम्पाटमेण्ट

१८. यो एउटा टर्च लाईट जस्तो आकारको सिलिण्डर हो । त्यसको माथी अन र अफ स्विच लगाएको हुन्छ । स्विचलाई अन गरेमा वत्ती वल्दछ, र अफ गरेमा वत्ती निव्दछ । यसमा २ वटा लिड हुन्छ । लिडलाई एउटा कभरले बेरेको हुन्छ, जसको नाम हो ज्याकिजन कभर । २ वटा लिडमा एउटा एलिभेसन बवलको लागि र अर्को टेलिस्कोपमा ज्याटिकल खाकाको लागि जोडिन्छ । जसमा १.५ भोल्टको २ वटा व्याट्री प्रयोग गरिन्छ ।

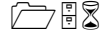
साईटलाई प्याक गर्ने तरिका

१९. साईट केसमा प्याक गर्दा साईटका सबै प्वाइन्टरहरुलाई ० गर्नु पर्दछ । साईटलाई केस भित्रको ब्राकेटमा फिट गरिन्छ । यसको वजन ४.२५ के.जी. हुन्छ । साईटलाई ओसबाट बचाउनको लागि यस भित्र पोकाको सिल्काजेल राखिएको हुन्छ ।

नोट काफी अभ्यास पाई सकेपछि, टेष्ट लिईन्छ । समय १ मि. देखि १ मी. १५ से. सम्म ।

संक्षेप

निषेधित

लेसन ९ (एम.एच.)

दर्शक र दर्शक ल्याम्प

सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुपको वाड, ईलाकाको हदवन्दी ।

दोहोन्याई

२. साईट युनिट १०२ ब्राभोको परिचय र प्रयोगबाट लिने ।

उद्देश्य

३. दर्शक र ल्याम्पको परिचय र प्रयोग गर्नेको तरिका सिकाउनु हो ।

सामान

४. गन, ट्राईपट, साईट युनिट १०२ ब्राभो, दर्शक, ल्याम्प, जगेडा पुर्जा भएको भोला, गन, प्वाइन्टर, वन्दोवस्तिमा गन माउण्ट गरेको र आवश्यक सामान नजिक राखीएको होस् ।

बयान

५. दर्शक र ल्याम्पको प्रयोग नं.३ ले गर्दछ । यसलाई सिक्न र सिकाउन सजिलो होस् भनेर चार भागमा सिकाईन्छ ।

६. भाग १ दर्शकको परिचय

(क) पुरा नाम दर्शक

(ख) वजन १.३५ के.जी.

(ग) फाईदा यसबाट तार्गेटको उचाई र दिशा कायम राखीन्छ ।

७. हिस्सा पुर्जाको नाम र काम

(क) लेग जमीनमा गाड्न प्रयोग गरिन्छ ।

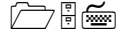
(ख) वेस नरम वा दलदल जमीनमा बढी गाडीनबाट रोक्दछ ।

(ग) वार सिस्ताको निसाना जोडीन्छ ।

(घ) एमीङ्ग पोष्ट सिस्ता लिईन्छ ।

निषेधित

निषेधित

- (ड) ब्राकेट यसमा दर्शक ल्याम्प जोडिन्छ ।
(च) क्लाईम्पीङ्ग स्क्रूप दर्शकलाई फोल्ड गर्न र खडा गर्न सकिन्छ ।

द. भाग नं.२ ल्याम्पको परिचय

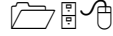
- (क) नाम दर्शक ल्याम्प
(ख) वजन ४.५ के.जी.
(ग) फाईदा यसबाट रातको समयमा उचाई र दिशा कायम राख्न सकिन्छ ।
(घ) सेकुरीङ्ग स्ट्याप यसले वेस प्लेटलाई खुल्बाट रोक्दछ ।
(ङ) वेस प्लेट यसलाई जमिनमा गाडीन्छ, जसले गर्दा रिललाई तान्दा बक्स सदैँन ।
(च) बक्स यसमा तीन वटा काठा हुन्छन । ल्याम्प/व्याट्री/स्विच कम्पार्टमेन्ट ।
(छ) ल्याम्प यस भित्र सिस्ताको निशाना लगाएको हुन्छ, जुन सिस्ता लिने काम आउछ । यसमा एउटा क्याच जसले दर्शकलाई वन्द गरेको हुन्छ । ल्याम्पमा एउटा नट हुन्छ जसमा लिड जोडिन्छ । ल्याम्पमा एउटा ब्राकेट हुन्छ, जुन दर्शकको ब्राकेटमा जोडिन्छ र बक्समा राख्दा बारमा फसाएर राखीन्छ ।
(ज) व्याट्री कम्पार्टमेन्ट यो दोस्रो खानामा हुन्छ । यसमा ++ को चिन्ह हुन्छ । २ वटा स्क्रूप र नट हुन्छ । यसमा तार जोडिन्छ, जसमा २ वटा ड्राई सेल हुन्छ, जुन ४ भोल्टको हुन्छ ।
(झ) स्विच कम्पार्टमेन्ट यो बाकसको तेस्रो खानामा हुन्छ, जस्मा पुल स्विच हुन्छ । जसलाई तानेमा अन हुन्छ, र फेरी तानेमा अफ हुन्छ । यसको साथमा सिक्की हुन्छ, जस्ले बाकसलाई कुनै पनि ठाउमा अड्काउने काम गरिन्छ ।
(ञ) रिल यो काठबाट बनेको हुन्छ । जसमा धागो प्याक भएर आएको हुन्छ । यो निकै मजबुदी र लामो हुन्छ । जसलाई १०/१२ कदमको फासालामा ल्याम्पमा सजिलैसंग प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

भाग नं.३ दर्शकको प्रयोग

९. नं.१,२ र ३ लाई जग्गा लिन लगाउने यसको लागी आदेश दर्शक वाहिर यसै काम म नं.३ को हैसियतले देखाउने छु नं.३ खडा आदेश दिन लगाउने दर्शक ल्याम्प वाहिर क्लासमा मिल्न पठाउने आदेशमा नं.२ ले साईट युनिट १०२ ब्राभोलाई गनमा चढाउछ । साईट

निषेधित

निषेधित

चढाउदा नं.२ ले सबै प्वाइन्टरहरु ० गर्दछ। साईट चढाएपछि नं.३ ले दर्शक लिएर छिटो भन्दा छिटो अगाडी जान्छ। नं.१ र नं.२ को केही पछाडी दर्शकलाई राख्दछ र नं.२ लाई सिर हटाउ नं.२ भन्ने आदेश दिन्छ। यस आदेशमा नं.२ ले टाउकोलाई केही दाया गर्दछ। नं.३ ले अगाडी दर्शक लगाउने ठाउ छान्नको लागी साईटबाट सिस्ता २ पटक सम्म हेर्छ र नं.१ को दायाबाट अगाडी जान्छ। १० देखी १२ कदम अगाडी गएपछि तेर्सो परेर सुत्दछ यति बेला सिर दाया फर्केको हुन्छ र दर्शकलाई लगाउन सुरु गर्दछ। यस समयमा नं.२ ले गाईड गर्दछ। नं.२ को ईसारामा गाड्दछ गाडी सकेपछि नं.१ को वायाबाट आउछ र आफनो ठाउमा पोजिसन लिन्छ। दर्शक वापसको आदेशमा नं.३ गनको वायाबाट अगाडी जान्छ र दर्शक लिएर नं.१ को दायाबाट आएर आफनो ठाउमा पोजिसन लिन्छ। यस समयमा नं.२ ले साईट युनिट १०२ ब्राभोलाई गनबाट उर्ताछ र बक्समा प्याक गर्दछ।

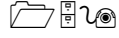
भाग नं.४ ल्याम्पको प्रयोग

१०. नं.१,२,३ लाई जग्गा लिन लगाउने। दर्शक वाहिरको आदेश दिने म नं.३ को काम गर्ने छु। यस आदेशमा नं.३ ले सम्पूर्ण सामान चेक गर्छ, लिड ल्याम्प जोड्छ, व्याट्रीमा लिड जोड्छ र चेक गर्दछ। दर्शक लगाएपछि यो कारवाही यसको लागी आदेश दर्शक ल्याम्प वाहिर यस आदेशमा नं.२ ले साईट युनिट १०२ ब्राभो लाई जोड्दछ। यो कारवाही वोस्ताजले देखाउने नं २ लाई जग्गा छोड् भन्ने र साईटमा व्याट्री कम्पाटमेण्टको लिड एउटा टेलिस्कोप र अर्को बबलमा जोड्दछ।

११. स्विचलाई अन अफ गरेर चेक गर्दछ, टेलिस्कोपमा आंखा लगी बत्ति बल्छ, बल्दैन चेक गर्दछ भने नं.३ ले दर्शक माथी ल्याम्प जोड्छ र आउदा रिललाई संगै लिई आउछ। ल्याउदा रिललाई लुज गर्दै बुठले टेक्दै ल्याउछ र ट्राईपट मुनि छिराएर नं.२ लाई दिन्छ र नं.२ ले बल्छ कि बल्दैन चेक गर्दछ। ल्याम्पको र ग्याटिकल खाकाको खडी लाईनलाई मिलाउछ। यस समयमा सिस्ता मिलाउदा दाया वाया र तल माथिको लागी टेलिस्कोपलाई तल माथि र दाया वाया गरेर मिलाउछ।

निषेधित

निषेधित

दर्शक ल्याम्प फिर्ता

१२. यसको लागी आदेश दर्शक ल्याम्प फिर्ता, यस आदेशमा नं.३ गनको बायाबाट रिल बेदै अगाडी जान्छ, दर्शकबाट ल्याम्प निकाल्छ, र बाकसमा प्याक गर्छ । बक्समा प्याक गरेर दायाबाट फर्किन्छ ।

संक्षेप

निषेधित

लेसन १० चाल १ (एम.एच.)

पछाडीको चाल

सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्युपको वाड ईलाकाको हदवन्दी ।

दोहोर्न्याई

२. गन खोल्ने र जोड्ने बाट लिने ।

उद्देश्य

३. गनको पछाडीको चाल सिकाउनु हो ।

सामान

४. २ वटा गन, ट्राईपट, वेल्ड बक्स, ड्रिल कार्टिज, लिङ्गस, ग्राउण्ड सिट, प्वाइन्टर, बन्दोवस्तमा एउटा गन फायरको हालतमा र अर्को गन खोलेर चालको डायग्राम बनाएको हुनुपर्दछ ।

बयान

५. यदि गनमा काम गर्ने नम्बरहरुलाई गनको चाल बारे राम्रोसंग थाहा छ भने यसमा पर्ने रोक सजिलै थाहा पाई हटाउन सकिन्छ ।

६. वृच ब्लक अनलक हुनु खाली खोका तल भर्नु र गन कक हुनु

तयारी

७. गनमा एक राउण्डको वेल्ड भरि गनलाई कक गरेर राख्ने टोलीलाई दाया वाया सामेल गर्ने ।

चाल गर्ने हिस्सा पुर्जाको नाम

८. ग्यास भेन, ग्यास रेगुलेटर, ग्यास सिलिण्डर, पेस्तोन हेड, पेस्तोन, फायरिङ्ग पिन्, वृच ब्लक, रिटानिकङ्ग स्प्रीङ्ग, टेलिस्कोपीक रड, लकिङ्ग लिभर, वडी क्याम्प, पेस्तोनको तल्लो स्टुट,

निषेधित

निषेधित

ईजेक्सन ओपनिङ्ग कभर, एकेस्टेक्टर, फायर भएको खोका, इजेक्टर, पेस्तोन वेण्ड, शेरको नोख ।

चाल

९. गोली फायर हुन्छ (ट्रेगर दवाउनु, टपकभर खडा गर्नु, ईजेक्सन ओपनिङ्ग कभर वन्द गर्नु) ग्यास पैदा हुन्छ । केही ग्यासले गोलीको बुलेटलाई अगाडी धकालेर लैजान्छ भने केही ग्यास ग्यास भेन ग्यास रेगुलेटरको बाटो हुँदै ग्यास सिलिण्डर तर्फ जान्छ । सिलिण्डर तर्फ गएको ग्यासले पेस्तोन हेडमा दवाव दिन्छ, जसले गर्दा पेस्तोन पछाडी हट्न सुरु गर्दछ । पेस्तोनको सुरुको हर्कतमा नै फायरिङ्ग पिन आफ्नो होलमा फिर्ता गई सक्दछ भने टेलिस्कोपीक रड र स्प्रिङ्ग पनि केही पछाडी खुम्चिन्छ, यस समयमा वृच अनलक भएको हुँदा यानिकी लक नै भएको हुन्छ । जब सम्म गोलीको बुलेटले ग्यास भेनदेखी मोजल सम्मको दुरी पार गर्दैन । पेस्तोनको पछाडीको लगातार हर्कतमा लकीङ्ग लिभर लिङ्गस केही अगाडी र माथी आफ्नो एक्सीसमा उठ्दछ । यस समयमा वृच झड्का साथ अनलक हुन्छ (देख्नुहोस् यस प्रकार) । यस समयमा गोलीको बुलेटले मोजलदेखी ग्यास भेन सम्मको बाटो पार गरेको हुन्छ । जब वृच ब्लक पछाडी हट्न सुरु गर्दछ भने एकेस्टेक्टरले फायर भएको खोकालाई पछाडी तानेर ल्याउछ । पेस्तोनको लगातार हर्कतमा पेस्तोनको तल्लो वाला उठको स्टुटले ईजेक्सन ओपनिङ्ग कभर मा दवाव दिन्छ र ईजेक्सन ओपनिङ्ग कभर आफ्नो स्प्रिङ्गको तागतले गर्दा वाया तर्फ खुल्दछ । जब ईजेक्सन ओएको बाटो फेला पर्दछ भने एकेस्टेक्टरले च्यापेर ल्याएको खोकालाई ईजेक्टरले तल तर्फ फालिदिन्छ, (यस प्रकार) पेस्तोनको पछाडीको हर्कत वाकी नै रहन्छ । पछाडी हट्ने क्रममा यहाँ सम्म हट्छकी जब सम्म पेस्तोनको आखिरी भागले वफर प्लेटमा टक्कर खाँदैन । यति बेला बाटोमा सेरकोनोख खडा भई बसेको हुन्छ । टेलिस्कोपीक रड र स्प्रिङ्गको मद्दतले गर्दा चाल वाला पुर्जा अगाडी बढ्न सुरु गर्दछ । यस समयमा सेरकोनोख खडा भएर बसेकोले पेस्तोनवेण्ड र सेरकोनोखको मिलाप हुन्छ, चाल वाला पुर्जा यही रोकिन्छ । यहि आएर पछाडिको चाल पुरा हुन्छ । यसैलाई भनिन्छ, कक ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

लेसन ११ चाल २ (एम.एच.)

अगाडीको चाल

सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण गृपको वाड ईलाकाको हदवन्दी ।

दोहान्याई

२. गन खोल्ने, जाड्ने र चाल १ बाट लिने ।

उद्देश्य

३. गनको अगाडीको चाल सिकाउनु हो ।

सामान

४. २ वटा गन ट्राईपड, बेल्ट बक्स, लिङ्गस, ड्रिल कार्टिज, प्वाईण्टर, बन्दोवस्तमा एउटा गनमा २ राउण्डको बेल्ट भरी गन कक गरेको र अर्को गन खोली चालको डायग्राम बनाएको हुनुपर्दछ ।

बयान

५. हरेक नम्बरहरुलाई यसको बारे थाहा छ भने यसमा पर्ने रोक पनि सजिलै थाहा पाई हटाउन सकिन्छ । यसलाई सिक्न र सिकाउन सजिलो होस भन्नको लागि तीन भागमा सिकाईन्छ ।

६. भाग नं.१ फिडमा पुर्जाको चाल

चाल गर्ने पुर्जा:

७. बेल्टको पहिलो राउण्ड कार्टिज स्टप, कार्टिज गाईड, बेल्टको दोस्रो वाला राउण्ड आउटर पल्स, इनर पल्स, फिड आर्म च्यानल, एक्च्यूएटिङ्ग स्टुड, ट्रेगर सेर, पेस्तोन, टेलिस्कोपीक रड, रिटर्नीङ्ग स्पिङ्ग, एकेस्टेक्टर, ईजेक्टर फिड हर्न, बुलेट गाईड, चेम्बर ।

निषेधित

निषेधित

चाल:

८. जब पनि गन फायरको लागि तयार गरिन्छ, भने वेल्डको पहिलो वाला राउण्ड चेम्बरको सिधाईमा कार्टिज स्टप र कार्टिज गाईडले च्यापि राखेको हुन्छ । दोस्रोवाला राउण्डलाई आउटर पल्सले पक्रि राखेको हुन्छ । यस समयमा एकच्युएटिङ्ग स्टुड फिड आर्म च्यानलमा फसेको हुन्छ । (यस प्रकार फिट्टे सहित टप कभर खडा गरेर देखाउने) जब पनि ट्रेगरलाई प्रेस गरिन्छ भने ट्रेगर स्प्रिङ्ग र सेर स्प्रिङ्ग एउटै भएको कारणले गर्दा सेर पनि तल दब्दछ । सेर र पेस्तोन बेन्डको मिलाप छुट्छ । टेलिस्कोपीक रड र स्प्रिङ्गको मदतले गर्दा चालवाला पुर्जा अगाडी बढ्न सुरु गर्दछ । (देखुहोस् यस प्रकार) यसै समयमा वृजमा भएको फिड हर्नले वेल्डको पहिलो वाला राउण्डलाई कार्टिज बेशमा दबाद दिदै लिङ्गस्वाट अलग गरि बुलेट गाईडको सहायताले चेम्बरमा दाखिला गरिदिन्छ । यस समयमा एकेस्टेक्टरले राउण्डको ग्रुप्समा समातेको हुन्छ भने ईजेक्टर खुम्चेर बसेको हुन्छ । तर वृज अनलक अवस्थामा नै हुन्छ ।

भाग नं.२ वृज ब्लक लक हुनु पहिरो गोली फायर हुनु ।

तयारी

९. गन कक गर्ने, चेम्बरमा एक राउण्ड हातले हाल्ने र टपकभर खडा गरेर राख्ने ।

किलापुर्जा

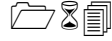
१०. चेम्बर वाला राउण्ड, लकिङ्ग लिभर, बडि क्याम्प, पेस्तोन एक्सटेन्सन, फायरिङ्ग पिन, लकिङ्ग लिभर सोल्डर, वृज ब्लक, पेस्तोन ।

चाल

११. जब राउण्ड चेम्बरमा प्रवेश गर्दछ भने लकिङ्ग लिभर बडि क्याम्पको सहायताले तल दब्दछ । यस समयमा वृज ब्लकको अगाडीको हर्कतमा केही ढिलाई गरि दिन्छ । यस समयमा राउण्ड चेम्बरमा फिट भएको हुँदैन । वृज अनलक नै रहन्छ । पेस्तोनको अगाडीको हर्कतमा लकिङ्ग लिभर लिङ्ग तल र पछाडी आफ्नो पिन एक्सिसमा घुम्दछ र लकिङ्ग लिभर आफ्नो पुरा लम्बाईमा अगाडी दब्दछ । यस समयमा लकिङ्ग लिभर सोलर बडि क्याम्प भित्र पस्दछ । राउण्ड चेम्बर पुरा फिट हुन्छ भने वृज लक हुन्छ । यतिबेला वृजको हर्कत पुरा हुन्छ भने

निषेधित

निषेधित

पेस्तोनको हर्कत बांकी नै रहन्छ। पेस्तोन आफ्नो हर्कत पुरा गर्न केहि अगाडी तर्फ बढ्दछ। यस समयमा फायरिङ्ग पिनलाई अगाडी धकेलिदिन्छ। फायरिङ्ग पिन होलबाट बाहिर निस्की गोलीको प्राईमरमा चोट मारदछ। गोली फायर हुन्छ। पेस्तोनको हर्कत पुरा हुन्छ। (टो.अ)

भाग नं. ३ दोस्रो गोली फायर हुनु ब्रष्ट रोकिनु

तयारी

१२. गनमा ६ राउण्डको वेल्ड भर्नु, गन कक गर्नु, दोस्रो गनको ट्रेगर मेकानिजम अगल गर्नु।

किलापुर्जा:

१३. ट्रेगर, सेर, पेस्तोन, पेस्तोन वेण्ड, पहिलो र दोस्रो वाला राउण्ड, ट्रेगर स्प्रिङ्ग।

चाल

१४. जब पनि ट्रेगरलाई लगातार दबाईरहन्छ, भने सेर तल दबि रहन्छ। सेर तल दबिरहनाले रिक्वायल मेकानिजम (चाल वाला पुर्जा) को बाटो स्वतन्त्र हुन्छ, र स्वतन्त्र रुपमा आजत भईरहन्छ। जसले गर्दा गनमा लगातार फिडको कार्वाही दोस्रो राउण्ड फायर हुनु, खाली खोका बाहिर आउनु, लिङ्गस, लिङ्गस ओएबाट दायां खस्नु यो कार्वाही भैरहन्छ। तब सम्म भैरहन्छ, जब सम्म बेल्टमा राउण्ड सकिदैन। ट्रेगर स्प्रिङ्गले ट्रेगलाई साथै सेरलाई माथी उठाउदैन वा (ट्रेगरबाट दबाव हटाईदैन) (यस प्रकार) जब ट्रेगरबाट दबाव छाडिन्छ वा राउण्ड सकिन्छ, सेरको नोख माथी उठ्दछ, र पेस्तोनको कटाउ भाग (पेस्तोन वेण्ड)मा फस्दछ, र रिक्वायल मेकानिजम (चालवाला पुर्जा) पछाडी रोकिन्छ, यस प्रकार ब्रष्ट रोकिन्छ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

लेसन १२ (चाल ३ (एम.एच.)

फिड मेकानिजम र ट्रेगर मेकानिजमको चाल

सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुपको वाड ईलाकाको हदवन्दी ।

दोहोर्न्याई

२. चाल २ बाट लिने ।

उद्देश्य

३. रिक्वायलको हर्कतको दौरानमा विभिन्न पुर्जाको चाल सिकाउनु हो ।

सामान

४. २ वटा गन ट्राईपड, वेल्ट बक्स, लिङ्गस, ड्रिल कार्टिज, प्वाइन्टर, बन्दोवस्तिमा एउटा गनमा २ राउण्डको वेल्टमा भरेको, टपकभर खडा गरेको हुनुपर्दछ ।

वयान

५. हरेक नम्मरहरुले यस गनको फिड मेकानिजम र ट्रेगर मेकानिजमको चाल वारे थाहा पाएको छ भने त्यस सम्बन्धी पर्ने रोक पनि थाहा पाई तुरुन्त हटाउन सक्दछ । यस पाठलाई सिक्न र सिकाउन सजिलो होस् भन्नाको लागी ३ भागमा सिकाईन्छ ।

भागनं. १ फिड मेकानिजमको चाल

तयारी

६. गनमा २ राउण्डको वेल्ट भर्ने, गन कक गर्ने, टपकभर खडा गर्ने ।

किलापुर्जा

७. ट्रेगर, शेर, पेस्तोन वेण्ड, रिटानिङ्ग रड, स्पीङ्ग, वृच व्लक, एकच्युएटिङ्ग स्टुट, फिडआर्म च्यानल, ईनर पल, आउटर पल, वेल्टको पहिलो वाला राउण्ड ।

निषेधित

निषेधित

अगाडीको चाल

८. जब पनि ट्रेगरलाई दबाईन्छ, भने पेस्तोन वेण्ड र सेरको नोखको मिलाप छुट्छ । रिटानिङ्ग स्प्रिङ्ग र टेलिस्कोपीक रडको सहायताले वृच ब्लक अगाडी हर्कत गर्न सुरु गर्दछ । यसै समयमा एकच्युटिङ्ग स्टुट फिड आर्म च्यानलमा फसेको हुन्छ, र च्यानललाई हर्कत गराउदछ । यति बेला फिड आर्म च्यानल दाहिना तर्फ हर्कत गर्दछ । पल्सहरुको बदली हुन्छ । ईनर पल वाया हर्कत गरी वेल्को दोस्रो राउण्ड माथि चढी बस्दछ, भने आउटर पलले पहिलो वाला राउण्डलाई आधा फिट पोजिसनमा पुऱ्याउदछ । यस समयमा आउटर र ईनर पल दुवैले त्यस राउण्डलाई समातेको हुन्छ । जुन त्यस पछि फायर हुने वाला छ ।

पछाडीको चाल

तयारी

९. गनमा चार राउण्डको वेल्ट भर्ने, कक गरेर ट्रेगर दबाउने र टपकभर खडा गर्ने ।

किलापुर्जा

१०. पहिलाको सरह ।

चाल

११. जब वृच ब्लकको २ ईन्च पछाडीको हर्कतमा एकच्युटिङ्ग स्टुटले फिडआर्म च्यानललाई दाया वाट वाया तर्फ हर्कत गराई दिन्छ । जसले गर्दा पल्सहरुको बदली हुन्छ । ईनर पल दाया र आउटर पल वाया तर्फ हर्कत गर्दछन् । ईनर पलले आधा फिट पोजिसनमा बसेको राउण्डलाई पुरा फिड पोजिसनमा पुऱ्याई दिन्छ, भने आउटर पलले वेल्को दोस्रो राउण्डलाई समातेको हुन्छ ।

भागनं. २ ट्रेगर मेकानिजमको चाल

तयारी

१२. ट्रेगर मेकानिजम खोलेको हुनु पर्दछ ।

निषेधित

निषेधित

किलापुर्जा

१३. पेस्तोनको पछाडी र तल्लो वाला सतह, ट्रेगर, सेर, ट्रिपिङ्ग लिभर, ट्रेगर र सेर स्प्रीङ्ग, सेर एकच्युटिङ्ग वार, सेरटेल, ट्रिपिङ्ग लिभरको कटाउ, रिटानिङ्ग स्प्रीङ्ग र टेलिस्कोपीक रड ।

चाल

१४. पेस्तोन एक्सटेनसनको पछाडीको हर्कतको दौरानमा पेस्तोनको पछाडी र तल्लो वाला भागले ट्रिपिङ्ग लिभरलाई पछाडी तलको तर्फ घुमाई दिन्छ, र सेर टेल आजात गराई दिन्छ । तर पेस्तोनको लगातार दवावले गर्दा तल दबि रहन्छ । साथै हर्कतको दौरानमा ट्रिपिङ्ग लिभर आफ्नो स्थानमा फिर्ता गई सकेको हुन्छ । फेरी ट्रेगरलाई दवाउदा सेर टेललाई पकडनको लागी तयारी हालतमा रहन्छ । जब पेस्तोनको कटाउ भाग (पेस्तोन वेण्ड) सेर नोखको सिधार्इमा आउछ । सेरको नोख पेस्तोन वेण्डमा गएर फस्दछ । चालवाला पुर्जा अगाडी जानबाट रोकिन्छ ।

अगाडीको चाल

१५. जब पनि ट्रेगरलाई दवाईन्छ भने ट्रेगर र सेर स्प्रीङ्ग एउटै भएको कारणले गर्दा ट्रेगर सेर साथै ट्रिपिङ्ग लिभर पनि तल तर्फ दब्दछ । सेर एकच्युटिङ्ग वारले सेरको पुच्छरलाई त्यस समय सम्म माथी उठाई राख्दछ जब सम्म सेरको पुच्छर ट्रिपिङ्ग लिभरको माथिल्लो कटाउमा गएर फस्दैन । जस्ले गर्दा सेर आफ्नो स्प्रीङ्गलाई दवाउदै पुरा तल तर्फ दब्दछ । पेस्तोन वेण्ड र सेरको नोखको मिलाप छुट्छ । रिटानिङ्ग स्प्रिङ्ग र टेलिस्कोपीक रडको शक्तीले गर्दा चाल वाला पुर्जा अगाडी तर्फ हर्कत गर्दछ ।

भाग नं. ३ सेप्टी क्याचको चाल

किलापुर्जा

१६. सेप्टी क्याचको कटाउ, सेप्टी क्याच, सेर, सेर लेग

चाल

१७. सेप्टी क्याच F पोजीसनमा राखिन्छ भने सेर लेगको सिधार्इमा सेप्टि क्याचको कटाउवाला भाग रहेको हुन्छ । यतिवेला ट्रेगर दवाईन्छ भने सेप्टी क्याचको कटाउ भागमा सेर लेग गएर फस्दछ । सेरको नोख पनि तल दब्दछ जसले गर्दा चाल वाला पुर्जा अगाडी तर्फ

निषेधित

निषेधित

हर्कत गर्दछ । जब पनि सेप्टी क्याचलाई S पोजिसनमा लगाईन्छ भने सेप्टी क्याचको गोलो वाला भाग सेर लेगको सिधार्ईमा आएर बस्दछ । जसले गर्दा शेर तल दब्न पाउदैन । यसले गर्दा शेरको नोख र पेस्तोन बेन्डको मिलाप नछुट्नाले गोली फायर हुंदैन ।

नोट

- (क) हेण्डलीङ्गमा गन F पोजिसनमा हुनु पर्दछ ।
- (ख) सेर खडा हुंदा चाल वाला पुर्जा नजोड्नु ।
- (ग) फायर आदेश नपाउन्जेल गन हर हमेसा S पोजिसनमा राख्नु ।

संक्षेप

निषेधित

लेसन १३ (एम.एच.)

तुरुन्त उपायको ढ्रिल

सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण गुपको वाड ईलाकाको हदवन्दी ।

दोहोन्याई

२. फिड मेकानिजमको चाल वा ट्रेगरको चालबाट लिने ।

उद्देश्य

३. तुरुन्त उपायको ढ्रिल र रोकलाई हटाउनेको तरिका सिकाउने हो ।

सामान

४. गन, ट्राईपट, वेल्ड वक्स, ढ्रिल कार्टीज, लिङ्गस, स्पेयर पार्ट भोला, ल्याण्ड स्केप, तार्गेट या जमिनि निशाना चुनेको, ग्राउण्ड सिट, वन्दोवस्तमा गन माउण्ट गरेको, आवश्यक सामान गनको नजिक राखेको हुनु पर्दछ ।

वयान

५. रियर साईटलाई तल गर्दा सरसलाईट लाई कुनै पनि हर्कत नदिनु । यदि गनलाई राम्रोसंग सफा गरेको छ र फायरको लागी तयार गरेको छ भने यसको खराब लिङ्गस र खराब एम्युनेसन वाहेक रोक कम मात्रमा पर्दछ । यदि रोक परिहालेमा पनि नम्बरहरुले रोक हटाउने बारे राम्रो तालिम पाएको छ भने समय बरवाद नगरी छिटो भन्दा छिटो रोकलाई हटाई फायर गर्न सक्दछन् ।

६. गनमा रोक पर्नको कारणहरु

(क) गन टिमले दुरुस्त काम नगर्नु ।

(ख) खराब लिङ्गस र एम्युनिसन ।

(ग) फायर गर्नु भन्दा अगाडी र फायरको दौरानमा हेर्ने कुरा ध्यान नदिनु ।

(घ) कुनै पनि पुर्जा टुटफुट हुनु ।

यस पाठलाई सिक्न र सिकाउन सजिलो होस् भन्नाले ३ भागमा सिकाईन्छ ।

निषेधित

निषेधित

भाग नं.१ तुरुन्त उपायको ड्रिल

(ओस्ताजले नं.१ को काम गर्ने र नं.२ को लागी क्लासबाट जग्गा लिन लगाउने) यसको लागी आदेश नम्बर्स भर, सब,रेन्ज १२०० सामुन्ने तार्गेट गन ले,फायर ।

७. यदि फायरको आदेशमा फायर गर्दा गनले सुरुबाट फायर गर्दै न भने या फायर गर्दा गर्दै रोकिन्छ भने कारवाही तुरुन्त उपायको ड्रिल गरिन्छ । कारवाही यस प्रकार गरिन्छ । नं.१ ले गनलाई कक गर्छु यदि गन पुरै कक भएन भने ककिङ्ग हेण्डललाई काबु राख्दै बाया हातले रियर साईटलाई ढाल्नु,टपकभरलाई अनलक गर्नु नं. २ ले वेल्ड फिडट्रेबाट अलग गरेको एकिन भई सकेपछि टपकभरलाई लक गरिदिनु,गन पुरै कक गर्नु र ककिङ्ग हेण्डललाई अगाडी लगेर राख्नु र ट्रेगरलाई प्रेश गर्नु,हुन सक्छ गोली फायर होस । दुबै नम्बर्सहरु मिलेर भरको कारवाही गरि पुनः गनलाई फायरमा सामेल गर्नु ।

(ओस्ताजले खडा भएर सिक्लाईको दौरानमा दिने आदेश यस प्रकार दिन्छ ।) “गन ठिक फायर गर्छ रोकछ ।” यस आदेशमा जब नम्बरहरुले तुरुन्त उपायको ड्रिल गरि ट्रेगरलाई दबाउछ भने पुनः आदेश मिल्छ, “गन ठिक फायर गर्छ रोक,नम्बरर्स जग्गा छोड” ।

८. यस गनमा तुरुन्त उपायको ड्रिलबाट निम्न किसिमका रोकहरु हटाउन सकिन्छ ।

- (१) वेल्डको खराबि
- (२) मोटा राउण्ड
- (३) लिङ्सको खराबि
- (४) मिस फायर
- (५) सक्त खिचाउ

भाग नं. २ ग्यास कमीको रोक

९. (तुरुन्त उपायको ड्रिलको आदेश दिने र बयान गर्ने) यदि तुरुन्त उपायको ड्रिल गर्दा पनि १ वा २ राउण्ड पछि गनले फायर गर्दै न भने ग्यास कमीको रोक सम्झी कारवाही यस मुताविक गर्नु, नं.१ ले गनलाई कक गर्छ, सेफ्टी क्याचलाई 'S' Position राखी नं.२ लाई ग्यास वढाउ नं.२ भन्ने आदेश दिन्छ । यस आदेशमा नं.२ केही अगाडी गई ग्यांस की को साहायताले ग्यास रेगुलेटरलाई २ क्लिक जमिन तर्फ घुमाउछ, नं.२ आफ्नो कारवाही पुरा गरि आफ्नो स्थानमा आईसकेपछि, नं.१ ले सेफ्टी क्याचलाई 'F' Position लाई सिस्ता चेक गर्दछ, र

निषेधित

निषेधित

फायरको जारी राख्दछ । यति गर्दा पनि गनले पहिलाको कारवाही दोहोर्‍याउछ भने यहि कारवाही गरिन्छ, जब सम्म गनले ठिक फायर गर्दैन । (ओस्ताजले खडा भएर सिक्लाईको दौरानमा दिने आदेश यस प्रकार दिन्छ ।) “गन ठिक फायर गर्छ, रोक्छ” यस आदेशमा नम्बर्सहरुले तुरुन्त उपायको ड्रिल गरि ट्रेगरलाई प्रेश गर्दछन भने पुनः आदेश मिल्छ १,२ राउण्ड पछि रोक्छ, जब नम्बर्सहरुले ग्यास कमीको रोकलाई हटाई पुनः ट्रेगरलाई प्रेश गर्दछन भने आदेश मिल्छ, गन ठिक फायर गर्छ, रोक, नम्बर्स जग्गा छोड ।

भाग नं. ३ बढी र च्याम्बरको रोक

१०. (तुरुन्त उपायको ड्रिलको आदेश दिने र बयान गर्ने, टोलीलाई जग्गा लिन लगाउने ओस्ताजले नं.१ को कारवाही गर्ने) यदि तुरुन्त उपायको ड्रिल गर्दा पनि गनले फायर गर्दैन भने हुन सक्छ, बढी र च्याम्बरमा कुनै खराबी । दुवै नम्बर्सहरु मिलेर कारवाही यस प्रकार गर्नु,

नं.१ ले गनलाई कक गर्छ, यदि साईट खडा छ भने बाया हातले रियर साईटलाई तल गर्छ, नं.२ ले बेल्ट लिई सकेको एकिन भई सकेपछि बढी र च्याम्बरको निरिक्षण गर्दछ, देखियो च्याम्बरमा काटिएको केश, नं.१ ले नं.२ लाई आदेश दिन्छ, नं.२ क्लियरिङ्ग प्लग, (क्लियरिङ्ग प्लगको किलापुर्जा बताई दिनु हेड, बेश, सेन्टर सिलिप) नं.१ ले क्लियरिङ्ग प्लगको हेडवेश कस्ट्रै च्याम्बरमा दाखिला गर्दछ, चालवाला पुर्जालाई भट्का साथ अगाडी छोडिदिनु, चालवाल पुर्जालाई अगाडी पछाडी गर्नु, एकिन गर्नु कि क्लियरिङ्ग प्लग काटिएको केश सहित बाहिर, नं.२ लाई क्लियरिङ्ग प्लग दिनु नं.२ ले यदि समय छ भने क्लियरिङ्ग प्लगबाट काटिएको केश निकाल्छ, यदि समय मिल्दैन भने अहिलेको लागि अनस्कूप भनि राख्छ, नं.१ र २ मिली गन पुनः फायरमा सामेल गर्दछन यदि बढी र च्याम्बरको निरिक्षणको दौरानमा च्याम्बरमा खोका देखियो भने चालवाला पुर्जालाई विस्तारै अगाडी गर्नु । चालवाला पुर्जालाई निकाल्नु र एकेष्टेक्टरको बदली गरी चालवाला पुर्जा टेलिस्कोप रड, स्पीङ्ग, फायरिङ्ग पिन पनि निरिक्षण गर्नु । यदि यस पुर्जाहरुमा कुनै पुर्जा कमजोर देखिएमा त्यसको पनि बदली गर्नु । चालवाल पुर्जालाई जोड्नु र २/३ पटक अगाडी पछाडी हर्कत गर्नु खोका बाहिर निस्कन्छ । चालवाला पुर्जालाई अगाडी जान दिनु, नं. १ र २ मिली दोबारा फायरको जारी राख्नु । (ओस्ताजले खडा भएर सिक्लाईको दौरानमा दिने आदेश यस प्रकार दिन्छ ।) “गन ठिक फायर गर्छ, रोक्छ” यस

निषेधित

निषेधित

आदेशमा नम्बर्सहरूले तुरुन्त उपायको ड्रिल गरि ट्रेगरलाई प्रेश गर्दछन भने पुनः आदेश मिल्छ “फायर भएन” जब नम्बर्सहरूले बढी र च्याम्बरको निरिक्षण गर्दछन भने आदेश मिल्छ “च्याम्बरमा खोका वा च्याम्बरमा काटिएको केश” जब नम्बर्सहरूले उक्त रोकलाई हटाई नं.१ ले पुनः ट्रेगरलाई प्रेश गर्दछ भने आदेश मिल्छ, गन ठिक फायर गर्छ, रोक, नम्बर्स जग्गा छोड ।(टोलीलाई अभ्यास गराउने)

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

लेसन १४ (एम.एच.)

फिडमेकानिजम र ट्रेगर मेकानिजमको रोक

सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुपको वाड ईलाकाको हदवन्दी ।

दोहोर्न्याई

२. रोक १ बाट लिने ।

उद्देश्य

३. फिडमेकानिजम र ट्रेगर मेकानिजमको रोकलाई हटाउनेको तरिका सिकाउनु हो ।

सामान

४. गन, ट्राईपट, ड्रिल काटीज, लिङ्कस, स्पेयर पार्ट, ल्याण्ड स्केप, तार्गेट, ग्राउण्ड सिट, वन्दोवस्तमा गन एक्सनको हालतमा, आवश्यक सामान नजिक राखिएको, सिस्ताको निशाना चुनेको हुनु पर्दछ ।

वयान

५. रियर साईटलाई तल गर्दा कुनै पनि हर्कत नदिनु । यदि गनलाई ठिक तरिका बाट सफा गरिएको छ र फायरको लागी तयार गरेको छ भने खराब लिङ्कस र एम्युनिसन वाहेक रोक पर्दैन । यदि नम्मर्सहरुलाई रोकको कारण र त्यसलाई हटाउन जानेको छ भने परेको वेलामा छिटो भन्दा छिटो हटाई फायर गर्न सक्दछ ।

यस सबकलाई सिक्न र सिकाउन सजिलो होस् भनेर २ भागमा सिकाईन्छ ।

भाग नं.१ फिड मेकानिजमको रोक:

६. नं.१,२ र ३ लाई जग्गा लिन लगाउने र फायरको आदेश दिने । तुरुन्त उपायको ड्रिल गराउने रोकको अनदेश दिने र जग्गा छोड्न लगाउने ।

७. यदि वढी र चेम्बरको रोकलाई हटाई सक्दा पनि गनले फायर गर्दैन वा फायर गर्दा गर्दै रोकिन्छ भने हुन सक्छ फिड मेकानिजममा कुनै पनि खराबि । यसको लागी आदेश फायर भएन यस आदेशमा नं.१ ले गनलाई कक गर्दछ । नं.१, २ मिलि लिङ्कसलाई हटाउछन् ।

निषेधित

निषेधित

टपकभर र फिट्रे सहित उचाली वढी र चेम्बरको निरिक्षण गर्दछ । वढी र चेम्बरमा कुनै पनि रोकवट छैन भएछ, रोक फिड मेकानिजमको खराबि । चालवाला पुर्जा अगाडी गर्नु, फिड मेकानिजमको निरिक्षण गर्नु, निरिक्षणको समयमा कुनै पनि पुर्जा टुटफुट भएको भए बदली गर्नु, फोहोर मैला जमी काम नदिएको भए सफाई गर्नु । च्यानललाई २ पटक दाया वाया चलाउनु र टल्लीले सफा गरी तेल लगाई नं.१ र २ को साहायताले भरको कारवाही गर्नु , कक गरी फायरको जारी राख्नु । (सिकलाईको दौरानमा आदेश यस प्रकार मिल्छ, “गन ठिक फायर गर्छ, रोक छ, जब नम्बर्सहरुले तुरुन्त उपायको ड्रिल गरि ट्रेगरलाई प्रेश गर्दछन भने आदेश मिल्छ, फायर भएन उक्त आदेशमा नम्बर्सहरुले बडी र च्याम्बरको निरिक्षण गर्ने समयमा पुनः आदेश मिल्छ, फिड भएन जब नम्बर्सहरुले फिड मेकानिजमको रोकलाई हटाई फायरमा सामेल गर्दछन भने फेरी आदेश मिल्छ, गन ठिक फायर गर्छ, रोक नम्बर्स जग्गा छोड ।”

रन वे गन

८. यदि गनमा ट्रेगरको दवावलाई हटाउदा पनि फायर रोकिदैन भने त्यलाई रन वे गन भनिन्छ । कारवाही यस मुताबिक गर्नु जति सक्दो छिटो फिड ट्रे को नजिक वेल्टलाई टुक्राउनु र फायर रोकिने प्रतिक्षामा बस्नु । रन वे गन ग्यास कमीको कारणले पनि हुन सक्छ । नं.२ लाई ग्यास बढाउने आदेश दिनु र यस आदेशमा नं.२ ले ग्यास कमीको लागि एक क्लिक ग्यास बढाउछ । नं. १ र २ मिली भरको कारवाही गर्छन र फायर जारी राख्छन । यदि ट्रेगर ग्रुप फिट नभए पनि रन वे गन हुन्छ । पेस्तोन वेण्ड सेरको नोख चेक गर्दछन । यसको लागी आदेश रोक रन वे गन ।

९. रन वे गन हुनको कारण

- (क) ग्यास कमी हुनाले,
- (ख) ट्रेगर मेकानिजमको कुनै पुर्जा टुट्नु वा खिईनुले
- (ग) ट्रेगर मेकानिजम फिट नहुनु ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

लेशन १५ (जि.डि.)

डाईरेक्ट फायरमा कण्ट्रोल करेक्सन

शुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण, ग्रुपको बाड, एरिया हदबन्दि, सिस्ताको निसाना, २ डिग्री भित्र र वाहिर चुनेको ।

दोहोन्याई

२. गनलाई ले गर्न र फायर गर्ने तरिकाबाट लिने ।

उद्देश्य

३. डाईरेक्ट फायरमा कण्ट्रोल करेक्सन गर्न सिकाउनु हो ।

सामान

४. गन, ट्राईपड, बेल्टबक्स, ड्रिलकार्टिज, लिङ्गस, स्पेयर पार्टस् भोला, ल्याण्डस्केप, तार्गेट वा जमिनी निसाना, ग्राउण्डसिट, बन्दोबस्तिमा कुनै पनि निसानामा फायर गर्दै गरेको र निसाना एउटा २ डिग्री भित्र र अर्को वाहिर चुनेको होस् ।

बयान

५. रियर साइट लाई तल गर्दा स्लाइडको कुनै पनि हर्कत नगर्नु । गोलीलाई ठिक तार्गेटमा पुऱ्याउनको लागि कण्ट्रोल करेक्सनको जरुरत पर्दछ । कण्ट्रोल करेक्सनको मतलब फायर पावरको काबु राख्दै दुरुस्ति दिनु हो ।

यस सबकलाई सिक्न र सिकाउन सजिलो होस भनेर ३ भागमा सिकाईन्छ ।

भागनं. १ तल माथीको दुरुस्ति:

६. फायररले फायर गर्दा पहिलो ब्रष्ट नै तोकिएको तार्गेटमा गएर हिट हुन्छ भने कुनै पनि दुरुस्ति दिनु पर्दैन । यदि गोली तल वा माथि लाग्छ भने तल माथीको दुरुस्ति दिनु पर्दछछ । गोली तल लाग्यो भने यसको लागि आदेश रोक माथि वा तल । यस आदेशमा मिलेको रेन्ज साईडमा लगाईन्छ । तर फायर गर्दा सिस्ता पहिलाको ठाउँमा लियर फायर गर्दछ । त्यसै गरि माथि लागेमा रोक तल वा भन्ने आदेश दिईन्छ ।

निषेधित

निषेधित

यसमा पनि कार्वाही माथिको सरह हो । यदि गो अनको आदेश नमिले साईड र नजरको कोण मिलाई अन पुकार्छ र गो अन भन्ने आदेश एकै पटक भएमा फायरको जाति राख्दछ ।

भागनं. २ दाया बायाको दुरुस्ति:

७. दाया बायाको करेक्सनको लागि आदेश यस प्रकार दिईन्छ । रोक दायां क्लिक रोक बायां क्लिक । यस आदेशमा नं.२ ले आदेशलाई दोहोर्न्याउछ । यदी आदेश क्लिकमा दिएको छ भने नं.१ ले उच्चिने क्लिक दायां वा बायां डिफ्लेक्सन ड्रममा लगाउंछ । यदी आदेश डिग्रीमा दिएको ५ भने दिएको डिग्री हातले नाप्छ र निसाना चुन्छ । उक्त निशानामा गनलाई ले गर्दछ । आदेशको साथमा गो अनको आदेश नमीलेमा दिएको करेक्सन अनुसार गनले गर्दछ र सिस्ता चेक गरी अन पुकारेर वस्दछ । (क्लासलाई नमुना साथ अभ्यास)

भागनं. ३ कम्बार्डिन करेक्सन:

८. यदि तल माथी दाया बायाको दुरुस्ती दिनको लागी जरुरी परेमा आदेश यस प्रकार दिईन्छ । रोक माथी दाया क्लिक वा तल बाया डिग्री । यस आदेशमा नं.२ ले सबै आदेशलाई दोहोर्न्याउछ र नं.१ ले पहिला उचाईको करेक्सन गर्दछ त्यस पछि दिशाको करेक्सन गरी फायर गर्दछ । यसमा पनि आदेशको साथ गो अन को आदेश दिएको छैन भने अन पुकारेर वस्दछ ।

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

लेसन १६ (एम.एच.)

व्यारोल बदली

सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुपको वाड ईलाकाको हदबन्दी ।

दोहोर्न्याई

२. गनलाई ले गर्न र फायरबाट लिने ।

उरेश्य

३. व्यारोल बदली गर्न सिकाउनु हो ।

सामान

४. गन, ट्राईपड, वेल्ड वक्स, जगोडा किल्ला पुर्जा भएको भोला, ड्रिल काटीज, लिङ्गस, ग्राउण्ड सिट, प्वाइन्टर, वन्दोवस्तमा सिस्ताको निशाना २ डिग्री भित्र र वाहिर होस ।

वयान

५. यस गनको व्यारोल हावा द्वारा चिसो हुने भएकोले लगातार चार वेल्ड च्यापिड फायर गरेपछि मात्र व्यारोल बदली गरिन्छ । यदि व्यारोल बदली गरेन भने व्यारोलबाट लामो समयसम्म काम लिन सकिदैन ।

यस सबकलाई सिक्न र सिकाउन सजिलोको लागी २ भागमा सिकाईन्छ ।

भाग नं. १ गनलाई खाली गरेर व्यारोल बदली गर्ने तरिका

६. नं.२ ले चौथो वेल्ड क्लिप गरेर चौथो वेल्ड पुकार्छ, नं.१ ले चौथो वेल्ड फायर गरी सकेपछि, गनलाई खालीको कारवाही गर्दछ, र चालवाला पुर्जालाई पछ्याडी गर्दछ । नं.१ ले आदेश दिन्छ, नयां व्यारोल यस आदेशमा नं.२ ले आदेशलाई दोहोर्न्याउछ, र व्यारोललाई गनबाट अलग गर्दछ, र नयां व्यारोललाई हातमा लिएर एकिन गर्दछ, की व्यारोल सफा छ । ग्यास रेगुलटर दुरुस्त सेट गरिएको छ । त्यसपछि, नं.२ ले व्यारोललाई गनमा जोडी दिन्छ, र

निषेधित

निषेधित

नं.१ ले चालवाला पुर्जालाई अगाडी गरिदिन्छ । नं.१ र २ मिली भरको कारवाही गर्दछन, सिस्ता चेक गर्दै फायरको जारी राख्दछन र समय मिल्ना साथ व्यारोलको सफाई गर्नु पर्दछ । (जग्गा छोड नं.)

भाग नं. २ गनलाई खाली नगरी व्यारोल बदली गर्ने तरिका

(ओस्ताजले नं.लाई जग्गा लिन लगाउने र फायरको आदेश दिने) र वयान माथीको सरह । यसको लागी कारवाही भाग नं.१ सरह फरक यो छ कि

७. जब पनि चौथो वेल्ट सकिन्छ भने नं.१ ले गनलाई कक गदछ र सेप्टी क्याचलाई एस पोजिसनमा लगाउछ र नयां व्यारोल भनेर पुकारी नं.२ लाई आदेश दिन्छ । यस आदेशमा नं.२ ले व्यारोललाई गनबाट निकाल्दछ र नयां व्यारोल हातमा लिई एकिन गर्छ की व्यारोल सफा छ, ग्यास रेगुलेटर दुरुस्त सेट गरिएको छ भन्ने कुरा यकिन भएपछि नयां व्यारोललाई गनमा जोडिदिन्छ । नं.२ को काम सकिएपछि नं.१ ले सेप्टी क्याचलाई एफ पोजिसनमा लगाउछ र सिस्ता चेक गर्दै फायरको जारी राख्दछ अनि समय मिल्ना साथ व्यारोल सफा राख्दछ । (टो.अ.)

संक्षेप

निषेधित

निषेधित

पि.डब्लु.टि लेशन १

माउण्ट गर्न, भर्न, खाली गर्न, एक्शन र फायर समाप्त

सुरु सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण गुपको बांड सुरक्षा सम्बन्धि उपाय, हदबन्दि, जि.डि. १ को सरह ।

उद्देश्य

२. गनलाई माउण्ट र डिस्माउण्ट गर्न, भर्न खाली गर्न र एक्शन र फायर समाप्तमा अभ्यास दिनु हो ।

याद दिलाउ

३. प्र.न.१ माउण्ट गनमा हेर्नु पर्ने कुराहरु के के हो ?
- प्र.न.२ माउण्ट गर्नको लागि TOET समय कति हो ?
- प्र.न.३ गनमा कति खेर भरको कार्वाही गरिन्छ ?
- प्र.न.४ भरको आदेशमा नं.२ ले कुन कुन कुराको ध्यान राख्दछ ?
- प्र.न.५ कुन कुन कार्वाही मिलेर एक्शनको काम पुरा हुन्छ ?

चुपचाप नमुना

४. पुरै सबक मध्ये कुनै पनि कार्वाहीको नमुना दिन सकिन्छ । जुन काम ओस्ताज आफैले आदेश दिएर आफैले राम्रो नमुना दिन सक्ने हुनुपर्दछ ।

अभ्यास

५. पुरै सबकमा ओस्ताजले आदेश दिने र टोलीलाई कार्वाही गराउने, गलति पकडने साथै त्यसबाट फायरिङ्गको समयमा हुने फाईदा बेफाईदा बताईदिने । कार्वाहीलाई अगाडि बढाउने ।

(क) अभ्यास नं.१ माउण्ट र डिस्माउण्ट ।

(ख) अभ्यास नं.२ भर्न र खाली गर्न ।

निषेधित

निषेधित

(ग) अभ्यास नं.३ एकशन र फायर समाप्त

टेष्ट

६. पुरै सबक मध्ये कुनै पनि कार्वाही बाट लिन सकिन्छ । टेष्टको दौरान जुन जवानले काम दुरुस्त र समय भित्र गर्दछ त्यो व्यक्ति पास हुन्छ । नतिजा तुरुन्त बताईदिने ।

मुकाबिला

७. पुरै सबक मध्ये जुनै पनि कार्वाहीमा मुकाबिला गराउन सकिन्छ । समय हेर्नको लागि कुनै व्यक्ति तोक्नु पर्छ या ओस्ताज आफैले हेर्नु पर्छ । गलति पकडनको लागि टोलीलाई आदेश दिनु पर्छ साथै ओस्ताजले पनि गलति पकडनु पर्छ । मुकाबिलाको दौरान गलति नगरि सबै भन्दा कम समयमा काम गर्ने वा कम गलति गरेर कम समयमा काम गर्छ भने उसलाई सर्वप्रथमको दर्जा दिईन्छ । मुकाबिलाको दौरान ओस्ताजले गलतलाई औलाउने काम नगरि गलति गर्नेलाई मुकाबिलाबाट अगल गरिन्छ ।

बल्याण्ड फल्ट प्राक्टिस

८. यो अभ्यास रातको समयमा गरिन्छ । दिनको समयमा टोलीलाई रुमाल या पट्टिले आंखा बन्द गरेर अभ्यास गराईन्छ ।

संक्षेप

९. यस पाठमा तपाईंहरूको दिलचस्पि राम्रो देखिएता पनि विषयबस्तु सम्बन्धि अझ बढि अभ्यास गरेर क्लासमा आएमा क्लासको स्तर राम्रो हुने देखिन्छ ।

नोट

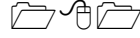
१०. ओस्ताजले बोल्ने तरिका

(क) याद दिलाउ क्लासले यस पाठ सम्बन्धि के कति दिलचस्पि राखेको छ ? मेरो केहि सबालहरु सबाल १, २, ३,

(ख) नमुना अब हुने छ, चुपचाप नमुना, नमुनामा काम हुनेछ, (अन्तिम पटकको सबालमा नमुना देखाउन मिल्ने भए त्यसमा नमुना देखाउंदा राम्रो हुन्छ) मा । के क्लास नमुना देखाउन तयार छ ? के क्लास नमुना देख्न तयार छ ?

निषेधित

निषेधित

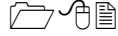
(ग) अभ्यास अब हुने छ, अभ्यास, अभ्यासमा काम हुनेछ, पुरै सबको मिलिजुली कार्वाही बाट । अभ्यासको दौरान कुनै पनि ब्यक्तिले गलति गर्छ, भने स्टपको आदेश दिईनेछ । यस आदेशमा सबै ब्यक्तिले कार्वाहीलाई हलट गरेर बस्नु पर्नेछ । जुन ब्यक्तिले गलति गर्छ, म त्यसको गलतिलाई बताईदिनुको साथै सुधार गरिदिनेछु । मेरो गो अनको आदेशमा कार्वाहीलाई जारी राख्नेछ । के क्लास अभ्यास गर्न तयार छ ?

(घ) टेष्ट अब हुनेछ, टेष्ट । टेष्ट कामबाट हुनेछ । टेष्टको लागि सर्त यस प्रकार राखिएको छ । यसको पूर्णाङ्क छ । पास हुनको लागि अनिवार्य अंक ल्याउनुपर्नेछ । टेष्टको दौरान महसुर गलति गर्छ, भने एउटा गलतिको पोईन्टको दरले अंक कट्टा गरिनेछ, र सानातिना गलति गर्छ, भने पोईन्टको दरले अंक कट्टा गरिनेछ । टेष्टमा फेल हुने ब्यक्तिलाई मुकाबिलामा समावेश गराईने छैन । के क्लास टेष्ट दिन तयार छ ?

(ङ) मुकाबिला अब हुनेछ, मुकाबिला । मुकाबिलामा काम हुनेछ, पुरै सबको मिलिजुली कार्वाही बाट । यस मुकाबिलाको लागि सर्त यस प्रकार राखिएको छ । मुकाबिलाको दौरान जुन ब्यक्तिले गलति गर्छ, म त्यस ब्यक्तिलाई कुनै ईशारा दिनेछु । त्यो ब्यक्ति खडा भै मुकाबिलाबाट बाहिरीनु पर्नेछ । जुन ब्यक्ति मुकाबिलाको अन्तिम सम्म कुनैपनि गलति नगरि वा कम भन्दा कम गलति गरेर अन्तिम सम्म रहन्छ । उसलाई क्लासको सर्वप्रथम घोषणा गरिनेछ । पहिला हुनेलाई हौसलाको लागि केही पुरस्कारको पनि ब्यवस्था गरिएको छ (नोट बुक, पेन्सिल आदि) । क्लास मुकाबिला गर्न तयार छ ?

निषेधित

निषेधित

पि.डब्लु.टि लेशन २

साईट लगाउन, ले गर्न र फायर गर्न

सुरु सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुपको बांड सुरक्षा सम्बन्धि उपाय, हदबन्दि, जि.डि. १ को सरह, आवश्यकता अनुसार सिस्ताको निशाना र तार्गेट चिनाईएको हुनुपर्दछ ।

उद्देश्य

२. गनमा साईट लगाउन, ले गर्न र फायर गर्नमा अभ्यास दिनु हो ।

याद दिलाउ

३. प्र.न.१ सिस्ता बाट के फाईदा हुन्छ ?
प्र.न.२ गन कमाण्डरले रेन्जको आदेश कसरि दिन्छ ?
प्र.न.३ यदि सिस्तामा ज्यादा करेक्शन गर्नु परेमा नं.१ ले के आदेश दिन्छ ?
प्र.न.४ रोकको आदेशमा नं.१ र नं.२ ले के के कार्वाही गर्दछन् ?
प्र.न.५ फायरिङ्गको दौरान गनमा हेर्नुपर्ने कुराहरु के के छन् ?

चुपचाप नमुना

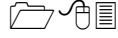
४. पुरै सबक मध्ये कुनै पनि कार्वाहीको नमुना हुन सक्छ । जुन काम ओस्ताज आफैले आदेश दिएर आफैले राम्रो नमुना दिन सक्ने होस ।

अभ्यास

५. पुरै सबकमा ओस्ताजले आदेश दिने र टोलीलाई अभ्यास गराउने । गल्लि पकडने साथै त्यसबाट लडाईको समयमा हुने फाईदा बेफाईदा बताईदिने । कार्वाहीलाई अगाडि बढाउने ।
(क) अभ्यास नं.१ साईटको प्रायोग र रेन्ज लगाउन ।
(ख) अभ्यास नं.२ गनलाई ले गर्न ।

निषेधित

निषेधित

(ग) अभ्यास नं.३ फायर गर्न ।

टेष्ट

६. पुरै सबक मध्ये कुनै पनि कार्वाही बाट लिन सकिन्छ । टेष्टको दौरान जुन जवानले काम दुरुस्त र समय भित्र गर्दछ त्यो व्यक्ति पास हुन्छ । नतिजा तुरुन्त बताईदिने ।

मुकाबिला

७. पुरै सबक मध्ये जुनै पनि कार्वाहीहरूमा मुकाबिला गराउन सकिन्छ । समय हेर्नको लागि कुनै व्यक्ति तोक्नु पर्छ या ओस्ताज आफैले हेर्नु पर्छ । गलति पकडनको लागि टोलीलाई आदेश दिनु पर्छ । ओस्ताजले पनि गलति पकडनु पर्छ । मुकाबिलाको दौरान गलति नगरि सबै भन्दा कम समयमा काम गर्ने वा कम गलति गरेर कम समयमा काम गर्छ भने उसलाई सर्वप्रथमको दर्जा दिईन्छ । मुकाबिलाको दौरान ओस्ताजले गलतलाई औलाउने काम नगरि गलति गर्नेलाई मुकाबिलाबाट अगल गरिन्छ ।

बल्याण्ड फल्ट प्राक्टिस

८. यो अभ्यास रातको समयमा गरिन्छ । दिनको समयमा टोलीलाई रुमाल या पट्टिले आंखा बन्द गरेर अभ्यास गराईन्छ ।

संक्षेप

९. यस पाठमा तपाईंहरूको दिलचस्पि राम्रो देखिएता पनि विषयवस्तु सम्बन्धि अझ बढि अभ्यास गरेर क्लासमा आएमा क्लासको स्तर राम्रो हुने देखिन्छ ।

नोट:

१०. ओस्ताजले बोल्ने तरिका

(क) याद दिलाउ क्लासले यस पाठ सम्बन्धि के कति दिलचस्पि राखेको छ ? मेरो केहि सवालहरु सवाल १, २, ३,

निषेधित

निषेधित

(ख) नमुना अब हुने छ, चुपचाप नमुना, नमुनामा काम हुनेछ, (अन्तिम पटकको सवालमा नमुना देखाउन मिले भए त्यसमा नमुना देखाउंदा राम्रो हुन्छ) मा । के क्लास नमुना देखाउन तयार छ ? के क्लास नमुना देख्न तयार छ ?

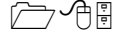
(ग) अभ्यास अब हुने छ, अभ्यास, अभ्यासमा काम हुनेछ, पुरै सबको मिलिजुली कार्वाही बाट । अभ्यासको दौरान कुनै पनि ब्यक्तिले गलति गर्छ, भने स्टपको आदेश दिईनेछ । यस आदेशमा सबै ब्यक्तिले कार्वाहीलाई हल्ट गरेर बस्नु पर्नेछ । जुन ब्यक्तिले गलति गर्छ, म त्यसको गलतलाई बताईदिनुको साथै सुधार गरिदिनेछु । मेरो गो अनको आदेशमा कार्वाहीलाई जारी राख्नेछ । के क्लास अभ्यास गर्न तयार छ ?

(घ) टेष्ट अब हुनेछ, टेष्ट । टेष्ट कामबाट हुनेछ । टेष्टको लागि सर्त यस प्रकार राखिएको छ । यसको पर्नाङ्क छ । पास हुनको लागि अनिवार्य अंक ल्याउनुपर्नेछ । टेष्टको दौरान महसुर गलति गर्छ, भने एउटा गलतिको पोइन्टको दरले अंक कट्टा गरिनेछ, र सानातिना गलति गर्छ, भने पोइन्टको दरले अंक कट्टा गरिनेछ । टेष्टमा फेल हुने ब्यक्तिलाई मुकाबिलामा समावेश गराईने छैन । के क्लास टेष्ट दिन तयार छ ?

(ङ) मुकाबिला अब हुनेछ, मुकाबिला । मुकाबिलामा काम हुनेछ, पुरै सबको मिलिजुली कार्वाही बाट । यस मुकाबिलाको लागि सर्त यस प्रकार राखिएको छ । मुकाबिलाको दौरान जुन ब्यक्तिले गलति गर्छ, म त्यस ब्यक्तिलाई कुनै ईशारा दिनेछु । त्यो ब्यक्ति खडा भै मुकाबिलाबाट बाहिरीनु पर्नेछ । जुन ब्यक्ति मुकाबिलाको अन्तिम सम्म कुनैपनि गलति नगरि वा कम भन्दा कम गलति गरेर अन्तिम सम्म रहन्छ । उसलाई क्लासको सर्वप्रथम घोषणा गरिनेछ । पहिला हुनेलाई हौसलाको लागि केही पुरस्कारको पनि ब्यवस्था गरिएको छ (नोट बुक, पेन्सिल आदि) । क्लास मुकाबिला गर्न तयार छ ?

निषेधित

निषेधित

पि.डब्लु.टि लेशन ३

ले गर्न, फायर गर्न र तुरुन्त उपायको रोक

शुरु सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुपको बांड सुरक्षा सम्बन्धि उपाय, हदबन्दि, जि.डि. १ को सरह, आवश्यकता अनुसार सिस्ताको निशाना र तार्गेट चिनाईको हुनुपर्दछ ।

उद्देश्य

२. गनलाई ले गर्न, फायर गर्न र तुरुन्त उपायको रोकलाई हटाउन अभ्यास दिनु हो ।

याद दिलाउ

३. प्र.न.१ रेन्जको आदेश मिलेपछि नं.१ को काम के हो ?
- प्र.न.२ नं.१ को अनको आदेशमा नं.२ ले के गर्दछ ?
- प्र.न.३ गो अनको आदेशमा कस्तो फायर गरिन्छ ?
- प्र.न.४ गनमा रोक पर्नाको कारणहरु के के हुन् ?
- प्र.न.५ तुरुन्त उपायको ड्रिलबाट कति किसिमको रोकहरु हटाउन सकिन्छ ?

चुपचाप नमुना

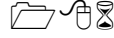
४. पुरै सबक मध्ये कुनै पनि कार्वाहीको नमुना हुन सक्छ । जुन काम ओस्ताज आफैले आदेश दिएर आफैले राम्रो नमुना दिन सक्ने होस ।

अभ्यास

५. पुरै सबकमा ओस्ताजले आदेश दिने र टोलीलाई अभ्यास गराउने । गलति पकडने साथै त्यसबाट लडाईको समयमा हुने फाईदा बेफाईदा बताईदिने । कार्वाहीलाई अगाडि बढाउने ।

निषेधित

निषेधित

- (क) अभ्यास नं.१ गनलाई ले गर्न ।
- (ख) अभ्यास नं.२ फायर गर्न ।
- (ग) अभ्यास नं.३ तुरुन्त उपायको रोक हटाउन ।

टेष्ट

६. पुरै सबक मध्ये कुनै पनि कार्वाही बाट लिन सकिन्छ । टेष्टको दौरान जुन जवानले काम दुरुस्त र समय भित्र गर्दछ त्यो व्यक्ति पास हुन्छ । नतिजा तुरुन्त बताईदिने ।

मुकाबिला

७. पुरै सबक मध्ये जुनै पनि कार्वाहीहरूमा मुकाबिला गराउन सकिन्छ । समय हेर्नको लागि कुनै व्यक्ति तोक्नु पर्छ या ओस्ताज आफैले हेर्नु पर्छ । गलति पकडनको लागि टोलीलाई आदेश दिनु पर्छ । ओस्ताजले पनि गलति पकडनु पर्छ । मुकाबिलाको दौरान गलति नगरि सबै भन्दा कम समयमा काम गर्ने वा कम गलति गरेर कम समयमा काम गर्छ भने उसलाई सर्वप्रथमको दर्जा दिईन्छ । मुकाबिलाको दौरान ओस्ताजले गलतलाई औलाउने काम नगरि गलति गर्नेलाई मुकाबिलाबाट अगल गरिन्छ ।

बल्याण्ड फल्ट प्राक्टिस:

८. यो अभ्यास रातको समयमा गरिन्छ । दिनको समयमा टोलीलाई रुमाल या पट्टिले आंखा बन्द गरेर अभ्यास गराईन्छ ।

संक्षेप

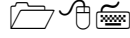
९. यस पाठमा तपाईंहरूको दिलचस्पि राम्रो देखिएता पनि बिषयबस्तु सम्बन्धि अझ बढि अभ्यास गरेर क्लासमा आएमा क्लासको स्तर राम्रो हुने देखिन्छ ।

नोट

१०. ओस्ताजले बोल्ने तरिका

निषेधित

निषेधित

(क) याद दिलाउ क्लासले यस पाठ सम्बन्धि के कति दिलचस्पि राखेको छ ? मेरो केहि सवालहरु सवाल १, २, ३,

(ख) नमुना अब हुने छ, चुपचाप नमुना, नमुनामा काम हुनेछ (अन्तिम पटकको सवालमा नमुना देखाउन मिल्ने भए त्यसमा नमुना देखाउंदा राम्रो हुन्छ) मा । के क्लास नमुना देखाउन तयार छ ? के क्लास नमुना देख्न तयार छ ?

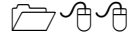
(ग) अभ्यास अब हुने छ, अभ्यास, अभ्यासमा काम हुनेछ, पुरै सबको मिलिजुली कार्वाही बाट । अभ्यासको दौरान कुनै पनि ब्यक्तिले गलति गर्छ, भने स्टपको आदेश दिईन्छ । यस आदेशमा सबै ब्यक्तिले कार्वाहीलाई हलट गरेर बस्नु पर्नेछ । जुन ब्यक्तिले गलति गर्छ, म त्यसको गलतलाई बताईदिनुको साथै सुधार गरिदिनेछु । मेरो गो अनको आदेशमा कार्वाहीलाई जारी राख्नेछ । के क्लास अभ्यास गर्न तयार छ ?

(घ) टेष्ट अब हुनेछ, टेष्ट । टेष्ट कामबाट हुनेछ । टेष्टको लागि सर्त यस प्रकार राखिएको छ । यसको पूर्णाङ्क छ । पास हुनको लागि अनिवार्य अंक ल्याउनुपर्नेछ । टेष्टको दौरान महसुर गलति गर्छ, भने एउटा गलतिको पोईन्टको दरले अंक कट्टा गरिनेछ, र सानातिना गलति गर्छ, भने पोईन्टको दरले अंक कट्टा गरिनेछ । टेष्टमा फेल हुने ब्यक्तिलाई मुकाबिलामा समावेश गराईने छैन । के क्लास टेष्ट दिन तयार छ ?

(ङ) मुकाबिला अब हुनेछ, मुकाबिला । मुकाबिलामा काम हुनेछ, पुरै सबको मिलिजुली कार्वाही बाट । यस मुकाबिलाको लागि सर्त यस प्रकार राखिएको छ । मुकाबिलाको दौरान जुन ब्यक्तिले गलति गर्छ, म त्यस ब्यक्तिलाई कुनै ईशारा दिनेछु । त्यो ब्यक्ति खडा भै मुकाबिलाबाट बाहिरीनु पर्नेछ । जुन ब्यक्ति मुकाबिलाको अन्तिम सम्म कुनैपनि गलति नगरि वा कम भन्दा कम गलति गरेर अन्तिम सम्म रहन्छ । उसलाई क्लासको सर्वप्रथम घोषणा गरिनेछ । पहिला हुनेलाई हौसलाको लागि केही प्राईजको पनि ब्यवस्था गरिएको छ, -नाट बुक, पेन्सिल आदि) । क्लास मुकाबिला गर्न तयार छ ?

निषेधित

निषेधित

पि.डब्लु.टि लेशन ४

गन एक्शन, फायर र ब्यारल बदली

शुरु सुरुको काम

१. जवान हतियारको निरिक्षण ग्रुपको बांड सुरक्षा सम्बन्धि उपाय, हदबन्दि, जि.डि. १ को सरह, आवश्यकता अनुसार सिस्ताको निशाना र तार्गेट चिनाईको हुनुपर्दछ ।

उद्देश्य

२. गनलाई एक्शनमा लैजान, फायर गर्न र ब्यारल बदली गर्न अभ्यास दिनु हो ।

याद दिलाउ

३. प्र.न.१ गनलाई एक्शनमा लैजांदा नम्बरहरुको काम के के हुन्छ ?
प्र.न.२ च्यापिट रेट अफ फायर गर्नको लागि नं.१ ले के कुरालाई बिचार गर्नुपर्छ ?
प्र.न.३ कति राउण्ड या कति बेल्ट फायर गरेपछि ब्यारल बदली गरिन्छ ?
प्र.न.४ ब्यारल बदली गर्दा नं.१ र २ ले के के कुराहरु ख्याल राख्नुपर्छ ?
प्र.न.५ कति तरिकाबाट ब्यारल बदली गरिन्छ ?

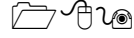
चुपचाप नमुना

४. पुरै सबक मध्ये कुनै पनि कार्वाहीको नमुना हुन सक्छ । जुन काम ओस्ताज आफैले आदेश दिएर आफैले राम्रो नमुना दिन सक्ने होस ।

अभ्यास

निषेधित

निषेधित

५. पुरै सबकमा ओस्ताजले आदेश दिने र टोलीलाई अभ्यास गराउने । गल्लि पकड्ने साथै त्यसबाट लडाईको समयमा हुने फाईदा बेफाईदा बताईदिने । कार्वाहीलाई अगाडि बढाउने ।

(क) अभ्यास नं.१ गनलाई एक्शनमा लैजानु ।

(ख) अभ्यास नं.२ फायर गर्न ।

(ग) अभ्यास नं.३ ब्यारल बदली गर्न ।

टेष्ट

६. पुरै सबक मध्ये कुनै पनि कार्वाही बाट लिन सकिन्छ । टेष्टको दौरान जुन जवानले काम दुरुस्त र समय भित्र गर्दछ, त्यो ब्यक्ति पास हुन्छ । नतिजा तुरुन्त बताईदिने ।

मुकाबिला

७. पुरै सबक मध्ये जुनै पनि कार्वाहीहरूमा मुकाबिला गराउन सकिन्छ । समय हेर्नको लागि कुनै ब्यक्ति तोक्नु पर्छ या ओस्ताज आफैले हेर्नु पर्छ । गल्लि पकडनको लागि टोलीलाई आदेश दिनु पर्छ । ओस्ताजले पनि गल्लि पकडनु पर्छ । मुकाबिलाको दौरान गल्लि नगरि सबै भन्दा कम समयमा काम गर्ने वा कम गल्लि गरेर कम समयमा काम गर्छ भने उसलाई सर्वप्रथमको दर्जा दिईन्छ । मुकाबिलाको दौरान ओस्ताजले गल्लिलाई औलाउने काम नगरि गल्लि गर्नेलाई मुकाबिलाबाट अगल गरिन्छ ।

बल्याण्ड फल्ट प्राक्टिस

८. यो अभ्यास रातको समयमा गरिन्छ । दिनको समयमा टोलीलाई रुमाल या पट्टिले आंखा बन्द गरेर अभ्यास गराईन्छ ।

संक्षेप

९. यस पाठमा तपाईंहरूको दिलचस्पि राम्रो देखिएता पनि विषयबस्तु सम्बन्धि अझ बढि अभ्यास गरेर क्लासमा आएमा क्लासको स्तर राम्रो हुने देखिन्छ ।

नोट

निषेधित

निषेधित

१०. ओस्ताजले बोल्ने तरिका

(क) याद दिलाउ क्लासले यस पाठ सम्बन्धि के कति दिलचस्पि राखेको छ ? मेरो केहि सबालहरु सबाल १, २, ३,

(ख) नमुना अब हुने छ चुपचाप नमुना, नमुनामा काम हुनेछ (अन्तिम पटकको सबालमा नमुना देखाउन मिले भए त्यसमा नमुना देखाउंदा राम्रो हुन्छ) मा । के क्लास नमुना देखाउन तयार छ ? के क्लास नमुना देख्न तयार छ ?

(ग) अभ्यास अब हुने छ अभ्यास, अभ्यासमा काम हुनेछ, पुरै सबको मिलिजुली कार्वाही बाट । अभ्यासको दौरान कुनै पनि ब्यक्तिले गलति गर्छ भने स्टपको आदेश दिईन्छ । यस आदेशमा सबै ब्यक्तिले कार्वाहीलाई हल्ट गरेर बस्नु पर्नेछ । जुन ब्यक्तिले गलति गर्छ म त्यसको गलतलाई बताईदिनुको साथै सुधार गरिदिनेछु । मेरो गो अनको आदेशमा कार्वाहीलाई जारी राख्नेछ । के क्लास अभ्यास गर्न तयार छ ?

(घ) टेष्ट अब हुनेछ टेष्ट । टेष्ट कामबाट हुनेछ । टेष्टको लागि सर्त यस प्रकार राखिएको छ । यसको पूर्णाङ्क छ । पास हुनको लागि अनिवार्य अंक ल्याउनुपर्नेछ । टेष्टको दौरान महसुर गलति गर्छ भने एउटा गलतिको पोईन्टको दरले अंक कट्टा गरिनेछ र सानातिना गलति गर्छ भने पोईन्टको दरले अंक कट्टा गरिनेछ । टेष्टमा फेल हुने ब्यक्तिलाई मुकाबिलामा समावेश गराईने छैन । के क्लास टेष्ट दिन तयार छ ?

(ङ) मुकाबिला अब हुनेछ मुकाबिला । मुकाबिलामा काम हुनेछ, पुरै सबको मिलिजुली कार्वाही बाट । यस मुकाबिलाको लागि सर्त यस प्रकार राखिएको छ । मुकाबिलाको दौरान जुन ब्यक्तिले गलति गर्छ म त्यस ब्यक्तिलाई कुनै ईशारा दिनछु । त्यो ब्यक्ति खडा भै मुकाबिलाबाट बाहिरीनु पर्नेछ । जुन ब्यक्ति मुकाबिलाको अन्तिम सम्म कुनैपनि गलति नगरि वा कम भन्दा कम गलति गरेर अन्तिम सम्म रहन्छ । उसलाई क्लासको सर्वप्रथम घोषणा गरिनेछ । पहिला हुनेलाई हौसलाको लागि केही पुरस्कारको पनि ब्यवस्था गरिएको छ (नोट बुक, पेन्सिल आदि) । क्लास मुकाबिला गर्न तयार छ ?

निषेधित